

ОСНОВНА ШКОЛА „МИЛОЈЕ СИМОВИЋ“

ДРАГОБРАЋА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС

ЗА ПЕРИОД ШКОЛСКЕ 2026/2027-2029/2030. ГОДИНЕ

Примењује се од школске 2026-2027 године.

Председник Школског одбора

(Ненад Пауновић)

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ.....	2
НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	5
А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	8
СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	8
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	80
МАТЕМАТИКА	123
ЛИКОВНА КУЛТУРА	136
МУЗИЧКА КУЛТУРА	169
ГЕОГРАФИЈА	186
БИОЛОГИЈА	210
ИСТОРИЈА	229
ФИЗИКА.....	255
ХЕМИЈА	272
ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА	283
ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО	301
ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	313
Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	336
ВЕРСКА НАСТАВА	336
ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ	354
ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК-НЕМАЧКИ ЈЕЗИК.....	367
ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	412

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	413
ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ	413
ЧУВАРИ ПРИРОДЕ.....	423
САЧУВАЈМО НАШУ ПЛАНЕТУ	425
ДОПУНСКА НАСТАВА.....	427
МАТЕМАТИКА	427
СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	431
ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК	435
ФИЗИКА.....	451
ХЕМИЈА	465
ИСТОРИЈА	472
БИОЛОГИЈА	491
ДОДАТНА НАСТАВА	494
МАТЕМАТИКА	494
СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	496
ФИЗИКА.....	501
ХЕМИЈА	524
ИСТОРИЈА	533
БИОЛОГИЈА	553
ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ЗАВРШНИ ИСПИТ ЗА УЧЕНИКЕ ОСМОГ РАЗРЕДА	556
МАТЕМАТИКА	556
ФИЗИКА.....	562
ХЕМИЈА	573
СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ	577

БИОЛОГИЈА	583
ГЕОГРАФИЈА	587
ИСТОРИЈА	588
ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	615
ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ	615
ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ.....	623
СЕКЦИЈЕ.....	623

НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Предмети и фонд часова у старијим разредима

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик _____ језик ¹	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Српски језик као нематерњи ²	3	108	3	108	3	108	2	68
3.	Страни језик-Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	68
4.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
6.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
8.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
9.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
10.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
11.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
12.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
13.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
14.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54 ³	2	72+54	3	108	3	102
УКУПНО: А		24-27*	915-1026*	25-28*	954-1062*	28-31*	1008-1116*	28-30*	952-1020*
Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање ⁴	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Други страни језик ⁵ -Немачки језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе ⁶	2	72	2	72	2	72	2	68

4.	Српски као страни језик ⁷	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3-5*	108-180*	3-5*	108-180*	3-5*	108-180*	3-5*	102-170*
УКУПНО: А + Б		27-30*	1026-1134*	28-31*	1062-1170*	31-34*	1116-1224*	31-33*	1054-1122*

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	28-31*	1008-1116*	29-32*	1044-1152*	31-34*	1116-1224*	31-33*	1054-1122*
2.	Слободне наставне активности ⁸	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности ⁹	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3 дана годишње	

1. Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
2. Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.
3. Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање(за 5 и 6 разред).
4. Ученик бира један од понуђених изборних програма.

5. Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса.
6. Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм, али није у обавези.
7. Ученик који је страни држављанин може да изабере овај програм али није у обавези. Програм наставе и учења Српског као страног језика остварује се у складу са Правилником о програму наставе и учења за предмет Српски као страни језик („Службени гласник РС – Просветни гласник”, број 11/19).
8. Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.
9. Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.
- * Број часова за ученике припаднике националних мањина

ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ЈЕ ПРИПРЕМИО ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. број	В. СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД		СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	г.	нед.	г.	нед.	г.	нед.	г.
1.	Животне вештине	1	36	1	36	-	-	-	-
2.	Цртање, сликање и вајање	1	36	1	36	-	-	-	-
3.	Сачувајмо нашу планету	1	36	1	36	-	-	-	-
4.	Вежбањем до здравља	1	36	1	36	-	-	-	-
5.	Чувари природе	1	36	1	36	-	-	-	-
6.	Музиком кроз живот	1	36	1	36	-	-	-	-
7.	Медијска писменост	1	36	1	36	-	-	-	-
8.	Вредности и врлине као животни компас I	1	36	1	36				
9.	Боравак у природи и планинарење I	1	36	1	36				
10.	Моја животна средина	-	-	-	-	1	36	1	34
11.	Уметност	-	-	-	-	1	36	1	34
12.	Предузетништво	-	-	-	-	1	36	1	34

13.	Домаћинство	-	-	-	-	1	36	1	34
14.	Филозофија са децом	-	-	-	-	1	36	1	34
15.	Вредности и врлине као животни компас II	-	-	-	-	1	36	1	34
16.	Боравак у природи и планинарење II					1	36	1	36
	УКУПНО: В	1	36	1	36	1	36	1	34

Део СНА програма у посебном прилогу.

17. ДРАМСКА УМЕТНОСТ 5 и 6

18. ДРАМСКА УМЕТНОСТ 7 и 8

19. ШАХ -ВИШЕ ОД ИГРЕ 5 и 6

20. ШАХ -ВИШЕ ОД ИГРЕ 5 и 6

21. КАКО ВИДИМ СЕБЕ И ДРУГЕ - ИНТЕРКУЛТУРАЛНО УЧЕЊЕ 7 и 8

22. БЕЗБЕДНО У САОБРАЋАЈУ 7 и 8

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Предмет: Српски језик и књижевност**Разред: 5**

Циљ: Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	КЊИЖЕВНОСТ	Лирика 1. Народна песма: Вила зида град 2. Народне лирске песме о раду(избор); народне лирске породичне песме (избор) 3. Бранко Радичевић: Певам дању, певам ноћу 4. Милица Стојадиновић Српкиња: Певам песму 5. Душан Васиљев: Домовина/Алекса Шантић: Моја отаџбина 6. Војислав Илић: Зимско јутро 7. Милован Данојлић: Шљива/Десанка Максимовић: Сребрне плесачице 8. Пеђа Трајковић: Кад књиге буду у моди Књижевни термини и појмови Песник и лирски субјекат.	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: - разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности - чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела - чита са разумевањем одабране примере	1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ CJ.1.1.1. изражајно чита текст CJ.1.1.2.разуме краћи текст који чита у себи и наглас CJ.1.1.3.разликује у краћем тексту битно од небитног CJ.1.1.4.изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.1.5. служи се садржајем да би пронашао текст CJ.2.1.1. чита „с оловком у руци“ ради учења и извршавања одређених	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца -Уочавањем стилских средстава

	Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме. Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац). Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност. Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја. Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне. ЕПИКА Лектира 1. Народна песма: Свети Саво 2. Народна песма: Женидба Душанова (одломак о савладавању препрека заточника Милоша Војиновића) 3. Еро с онога свијета 4. Ђевојка цара надмудрила 5. Милован Глишић: Прва бразда 6. Стеван Сремац: Чича Јордан (одломак) 7. Бранко Ћопић: Поход на Мјесец 8. Иво Андрић: Мостови 9. Данило Киш: Дечак и пас 10. Горан Петровић: Месец над тепсијом (први одломак приче "Бели хлеб од претеривања" и крај	осталих типова текстова - одреди род књижевног дела и књижевну врсту - разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији - анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле - поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) - разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца - разликује облике	задатака CJ.2.1.2.проналази и издваја битно и небитно у краћем тексту CJ:2.1.3. препознаје основне облике изражавања (дијалог, монолог, наратив, дескрипција) CJ.3.1.1.самостално изводи закључке засноване на краћем тексту CJ.3.1.2. препознаје и повезује садржаје из различитих текстова (према теми, времену радње и сл.) CJ.3.1.3. уочава и именује у тексту основне облике изражавања 2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ CJ.1.2.1. користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2.саставља разумљиву и граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. препричава текст на основу тражених елемената CJ.1.2.4. познаје елементе писма и вести CJ.1.2.5.примењује правописну норму у једноставним примерима	ученици вреднују литерарни поступак -На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. -Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву -Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела -Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве -На основу анализе дела стичу знања о

		приче који чине одељци "Можеш сматрати да си задобио венац славе" и "Мрави су вукли велике трошице тишине") 11. Антон Павлович Чехов: Шала Књижевни термини и појмови Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу. Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља. Карактеризација ликова - начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац. ДРАМА Лектира 1. Бранислав Нушић: Кирија 2. Душан Радовић: Капетан Џон Пиплфокс 3. Љубиша Ђокић: Биберче Књижевни термини и појмови Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми,	казивања - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту - процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) - развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела - одреди тему и главне и споредне мотиве - анализира узрочно-последично низање мотива - илуструје особине ликова примерима из	CJ.2.2.1.самостално препричава тескт држећи се елелемата фабуле CJ.2.2.2. саставља вест и приватно писмо према задтим елементима CJ.2.2.3. примењује правописну норму у већини случајева CJ.3.2.1. самостално саставља вест и писмо CJ.3.2.2.доследно примењује правописну норму 3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК CJ.1.3.1.препознаје категорију променљивости речи CJ.2.3.1. препознаје све врсте речи (променљиве и непроменљиве) CJ.3.3.1.познаје и именује све врсте речи и подврсте именица, CJ.1.3.2. препознаје службу речи у реченици CJ.1.3.3. правилно употребљава падеже у реченици CJ.1.3.4. правилно	приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.

		драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте: једночинка, радио-драма. НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати до 2 дела) 1. Вук Ст. Карацић: Моба и прело (одломак из дела Живот и обичаји народа српскога) 2. Доситеј Обрадовић: О љубави према науци 3. М. Петровић Алас: У царству гусара (одломци) 4. Милутин Миланковић: Успомене, доживљаји, сазнања (одломак) 5. Избор из енциклопедија и часописа за децу ДОМАЋА ЛЕКТИРА: 1. Епске народне песме (о Немањићима и Мрњавчевићима - преткосовски тематски круг) 2. Народне бајке, новеле, шaljиве народне приче (избор); кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке) 3. Бранислав Нушић: Хајдуци 4. Данијел Дефо: Робинсон Крусo (одломак о изградњи склоништа) 5. Марк Твен: Доживљаји Хаклберија Фина/Краљевих и	текста - вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима - уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину - наведе примере личне добити од читања - напредује у стицању читалачких компетенција - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	употребљава глаголске облике у реченици и разликује основна глагол. времена (прошло, садашње, будуће) SJ.1.3.5. уочава непознате речи у тексту и тражи њихово појашњење SJ.2.3.2. познаје и одређује падеже у реченици или краћем тексту SJ.2.3.3. уочава реченичне чланове у школским (типичним) примерима SJ.2.3.4. познаје основне глаголске облике (инфинитив, радни глагол. придев, презент, перфекат, футур) SJ.2.3.5. користи речник за објашњења непознатих речипридева, бројева и именичких заменица SJ.3.3.2. познаје и именује граматичке категорије именских речи и глагола SJ.3.3.3. повезује падеж, основно значење и службу	

		просјак/Доживљаји Тома Сојера 6. Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић: Зеленбабини дарови (одломци)) 7. Игор Коларов: Аги и Ема 8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...) Допунски избор лектире (бирати до 3 дела) 1. Јован Јовановић Змај: Песмо моја (из Ђулића) 2. Стеван Раичковић: Велико двориште (избор)/Мале бајке (избор) 3. Иван Цанкар: Десетица 4. Љубивоје Ршумовић: Ујдурме и зврчке из античке Грчке (избор)/Густав Шваб: Приче из старине 5. Џон Р. Р. Толкин: Хобит (одломци) 6. Никол Лезије: Тајна жутог балона 7. Корнелија Функе: Господар лопова (одломак) 8. Вида Огњеновић: Путовање у путопис (одломак) 9. Владислава Војновић: Приче из		CJ.3.3.4. самостално одређује реченичне чланове у типичним примерима CJ.3.3.5. самостално уочава и именује глагол. облике у реченици или краћем тексту CJ.3.3.6. одређује значење непознатих речи на основу њиховог контекста 4. КЊИЖЕВНОСТ CJ.1.4.1 . повезује наслове прочитаних књиж. дела са именима аутора и ликом из дела CJ.1.4.2. разликује усмену и ауторску књижевност CJ.1.4.3. препознаје лирску и епску народну поезију CJ.1.4.4. препознаје епски десетерац CJ.1.4.5. уочава особеност песничког језика (сликовитост песничког израза) и упознаје појам стилске фигуре CJ.2.4.1. уочава основне елементе књиж. дела (тему, ликове, место, време) CJ.2.4.2. препознаје	

		главе (избор, осим приче Позориште) 10. Дејан Алексић: Музика тражи уши (избор)/Кога се тиче како живе приче (избор) 11. Јован Стерија Поповић: Лажа и паралажа (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: Сирано де Бержерак (одломак о путу на Месец) Дело завичајног аутора по избору.		основне стил. фигуре (епитет, ономатопеју, поређење, персонификацију) CJ.2.4.3. препознаје књижевни род CJ.2.4.4. препознаје основне врсте риме и строфе CJ.3.4.1. наводи наслов дела,	
2.	ЈЕЗИК <i>Граматика</i>	Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози. Именице - значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске). Промена именица (деклинација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа. Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место). Придеви - значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни;	- разликује променљиве речи од непроменљивих - разликује катеорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију - разликује основне функције и значења падежа - употребљава падежне облике у складу са нормом - употребљава глаголске облике у складу са нормом - разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)	аутора, род и врсту на основу карактеристичних одломака, ликова и мотива CJ.3.4.2. проналази и именује једноставније стилске фигуре (еипитет, поређење, персонификацију, ономатопеју) CJ.3.4.3 познаје и уочава врсту риме	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, паноа, Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима Самоевалуација и евалуација.

		месни и временски); род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Заменице - личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица себе, се. Бројеви - врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на -ица) и редни бројеви. Глаголи - глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица - предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; заузрок и за меру и количину); апозиција.			
	Правопис	Велико слово у вишечланим географским називима; у	- доследно примењује		Комбиновање различитих

		називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева. Заменица Ви из поштовања. Одрична речца не уз именице, придеве и глаголе; речца нај у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви. Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).	правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова - користи правопис (школско издање)		врста дидактичког материјала: текстова, табела Самоевалуација и евалуација Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури
	Ортоенија	Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви). Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица. Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи)	- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице - говори јасно поштујући књижевнојезичку норму - течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва

					-Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију Самоевалуација и евалуација
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Препричавање, причање, описивање - уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) Богатење речника: синоними и антоними; нељичевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције. Осам домаћих писмених задатака Четири писмена задатка.	- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог - издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) - саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште - проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе -Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање -Ученици практично

			једноставнијем књижевном и некњижевном тексту - напамет говори одабране књижевне текстове или одломке		примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима -Самостално примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација

Литература: Српски језик 5, Читанка „Расковник” за пети разред, Зона Мркаљ, Зорица Несторовић, Издавачка кућа „Klett“

Српски језик 5, Граматика за пети разред, Весна Ломпар, Издавачка кућа „Klett“

Наставник: Ана Мутавцић

Српски језик и књижевност

Разред: 6

Циљ: Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методe и технике/
1.	КЊИЖЕВНО СТ	Лирика 1. Народна песма: Вила зида град 2. Народне лирске песме о раду(избор); народне лирске	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ СЈ.1.1.1. изражајно чита	Комбиновање различитих врста дидактичког

		породичне песме (избор) 3. Бранко Радичевић: Певам дању, певам ноћу 4. Милица Стојадиновић Српкиња: Певам песму 5. Душан Васиљев: Домовина/Алекса Шантић: Моја отаџбина 6. Војислав Илић: Зимско јутро 7. Милован Данојлић: Шљива/Десанка Максимовић: Сребрне плесачице 8. Пеђа Трајковић: Кад књиге буду у моди Књижевни термини и појмови Песник и лирски субјекат. Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме. Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац). Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност. Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја. Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне. ЕПИКА Лектира	- разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности - чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела - чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова - одреди род књижевног дела и књижевну врсту - разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији - анализира елементе	текст CJ.1.1.2.разуме краћи текст који чита у себи и наглас CJ.1.1.3.разликује у краћем тексту битно од небитног CJ.1.1.4.изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.1.5. служи се садржајем да би пронашао текст CJ.2.1.1. чита „с оловком у руци“ ради учења и извршавања одређених задатака CJ.2.1.2.проналази и издваја битно и небитно у краћем тексту CJ.2.1.3. препознаје основне облике изражавања (дијалог, монолог, наратив, дескрипција) CJ.3.1.1.самостално изводи закључке засноване на краћем тексту CJ.3.1.2. прпознаје и повезује садржаје из различитих текстова (према теми, времену радње и сл.) CJ.3.1.3. уочава и именује у тексту основне облике изражавања	материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца -Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак -На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. -Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву -Познавањем стваралачког опуса неког писца

		1. Народна песма: Свети Саво 2. Народна песма: Женидба Душанова (одломак о савладавању препрека заточника Милоша Војиновића) 3. Еро с онога свијета 4. Ђевојка цара надмудрила 5. Милован Глишић: Прва бразда 6. Стеван Сремац: Чича Јордан (одломак) 7. Бранко Ћопић: Поход на Мјесец 8. Иво Андрић: Мостови 9. Данило Киш: Дечак и пас 10. Горан Петровић: Месец над тепсијом (први одломак приче "Бели хлеб од претеривања" и крај приче који чине одељци "Можеш сматрати да си задобио венац славе" и "Мрави су вукли велике трошице тишине") 11. Антон Павлович Чехов: Шала Књижевни термини и појмови Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу. Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља. Карактеризација ликова - начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и	композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле - поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава) - разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца - разликује облике казивања - увиђа звучне, визуелне, тактичне, ольфакторне елементе песничке слике - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту - процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.)	2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ CJ.1.2.1. користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву и граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. препричава текст на основу тражених елемената CJ.1.2.4. познаје елементе писма и вести CJ.1.2.5. примењује правописну норму у једноставним примерима CJ.2.2.1. самостално препричава тескт држећи се елемента фабуле CJ.2.2.2. саставља вест и приватно писмо према задатим елементима CJ.2.2.3. примењује правописну норму у већини случајева CJ.3.2.1. самостално саставља вест и писмо CJ.3.2.2. доследно примењује правописну норму 3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК CJ.1.3.1. препознаје категорију	ученици самостално закључују о вредностима тих дела - Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве - На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача - Упоредјују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.

	ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац. ДРАМА Лектира 1. Бранислав Нушић: Кирија 2. Душан Радовић: Капетан Џон Пиплфокс 3. Љубиша Ђокић: Биберче Књижевни термини и појмови Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте: једночинка, радио-драма. НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати до 2 дела) 1. Вук Ст. Карацић: Моба и прело (одломак из дела Живот и обичаји народа српскога) 2. Доситеј Обрадовић: О љубави према науци 3. М. Петровић Алас: У царству гусара (одломци) 4. Милутин Миланковић: Успомене, доживљаји, сазнања (одломак) 5. Избор из енциклопедија и	- развија имажинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела - одреди тему и главне и споредне мотиве - анализира узрочно-последично низање мотива - илуструје особине ликова примерима из текста - вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима - уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину - наведе примере личне	променљивости речи CJ.2.3.1. препознаје све врсте речи (променљиве и непроменљиве) CJ.3.3.1. познаје и именује све врсте речи и подврсте именица, CJ.1.3.2. препознаје службу речи у реченици CJ.1.3.3. правилно употребљава падеже у реченици CJ.1.3.4. правилно употребљава глаголске облике у реченици и разликује основна глагол. времена (прошло, садашње, будуће) CJ.1.3.5. уочава непознате речи у тексту и тражи њихово појашњење CJ.2.3.2. познаје и одређује падеже у реченици или краћем тексту CJ.2.3.3. уочава реченичне чланове у школским (типичним) примерима CJ.2.3.4. познаје основне глаголске облике	

		часописа за децу ДОМАЋА ЛЕКТИРА: 1. Епске народне песме (о Немањићима и Мрњавчевићима - преткосовски тематски круг) 2. Народне бајке, новеле, шаљиве народне приче (избор); кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке) 3. Бранислав Нушић: Хајдуци 4. Данијел Дефо: Робинсон Крусо (одломак о изградњи склоништа) 5. Марк Твен: Доживљаји Хаклберија Фина/Краљевић и просјак/Доживљаји Тома Сојера 6. Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић: Зеленбабини дарови (одломци)) 7. Игор Коларов: Аги и Ема 8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...) Допунски избор лектире (бирати до 3 дела) 1. Јован Јовановић Змај: Песмо моја (из Ђулића) 2. Стеван Раичковић: Велико двориште (избор)/Мале бајке (избор)	добити од читања - напредује у стицању читалачких компетенција - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст	(инфинитив, радни глагол. придев, презент, перфекат, футур) CJ.2.3.5. користи речник за објашњења непознатих речипридева, бројева и именичких заменица CJ.3.3.2. познаје и именује граматичке категорије именских речи и глагола CJ.3.3.3. повезује падеж, основно значење и службу CJ.3.3.4. самостално одређује реченичне чланове у типичним примерима CJ.3.3.5. самостално уочава и именује глагол. облике у реченици или краћем тексту CJ.3.3.6. одређује значење непознатих речи на основу њиховог контекста 4. КЊИЖЕВНОСТ CJ.1.4.1 . повезује наслове прочитаних књиж. дела са именима аутора и ликом из дела CJ.1.4.2. разликује усмену и ауторску књижевност	

		3. Иван Цанкар: Десетица 4. Љубивоје Ршумовић: Ујдурме и зврчке из античке Грчке (избор)/Густав Шваб: Приче из старине 5. Џон Р. Р. Толкин: Хобит (одломци) 6. Никол Лезије: Тајна жутог балона 7. Корнелија Функе: Господар лопова (одломак) 8. Вида Огњеновић: Путовање у путопис (одломак) 9. Владислава Војновић: Приче из главе (избор, осим приче Позориште) 10. Дејан Алексић: Музика тражи уши (избор)/Кога се тиче како живе приче (избор) 11. Јован Стерија Поповић: Лажа и паралажа (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: Сирано де Бержерак (одломак о путу на Месец) Дело завичајног аутора по избору.		CJ.1.4.3. препознаје лирску и епску народну поезију CJ.1.4.4.препознаје епски десетерац CJ.1.4.5. уочава особеност песничког језика (сликовитост песничког израза) и упознаје појам стилске фигуре CJ.2.4.1.уочава основне елементе књиж. дела (тему, ликове, место, време) CJ.2.4.2.препознаје основне стил. фигуре (епитет, ономатопеју, поређење, персонификацију) CJ.2.4.3. препознаје књижевни род CJ.2.4.4.препознаје основне врсте риме и строфе CJ.3.4.1.наводи наслов дела,	
2.	ЈЕЗИК <i>Граматика</i>	Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози. Именице - значење и врсте	- разликује променљиве речи од непроменљивих - разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију - разликује основне	аутора, род и врсту на основу карактеристичних одломака, ликова и мотива CJ.3.4.2. проналази и именује једноставније стилске фигуре (еипитет, поређење,	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, панео, Увођење ученика у главне појмове

		(властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске). Промена именица (деклација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа. Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место). Придеви - значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Заменице - личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица себе, се. Бројеви - врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на -ица) и редни бројеви. Глаголи - глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и	функције и значења падежа - употребљава падежне облике у складу са нормом - употребљава глаголске облике у складу са нормом - разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима)	персонификацију, ономотопеју) СЈ.3.4.3 познаје и уочава врсту риме	граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима Самоевалуација и евалуација.

		ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица - предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; заузрок и за меру и количину); апозиција.			
	Правопис	Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева. Заменица Ви из поштовања. Одрична речца не уз именице, придеве и глаголе; речца нај у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви. Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).	- доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова - користи правопис (школско издање)		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела Самоевалуација и евалуација Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури

	Ортoгнпја	Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви). Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица. Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи)	- правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице - говори јасно поштујући књижевнојезичку норму - течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију Самоевалуација и евалуација
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Препричавање, причање, описивање - уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице - њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у	- користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог - издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ

		тексту и говору. Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције. Осам домаћих писмених задатака Четири писмена задатка.	целине (уводни, средишњи и завршни део текста) - саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште - проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту - напамет говори одабране књижевне текстове или одломке		и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе -Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање -Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима -Самостално примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација

Литература: Српски језик 5, Читанка „Расковник” за пети разред, Зона Мркаљ, Зорица Несторовић, Издавачка кућа „Klett“

Српски језик 5, Граматика за пети разред, Весна Ломпар, Издавачка кућа „Klett“

Наставник: Ана Мутавцић

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 6

Циљ: Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерењо приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	КЊИЖЕВНОСТ	ЛЕКТИРА Лирика - Обредне лирске народне песме (избор) - Ђура Јакшић: Вече - Јован Дучић: Село - Мирослав Антић: Плава звезда - Вељко Петровић: Ратар / Алекса Шантић: О, класје моје - Десанка Максимовић: Грачаница/ Војислав Илић: Свети Сава - Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави - Милован Данојлић: Овај дечак зове се Пепо Крста - Сергеј Јесењин: Песма о керуши Књижевни термини и појмови Врста строфе према броју стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац).	-повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; -чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; -одреди род књижевног дела и књижевну врсту; -прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; -разликује ауторску приповетку од романа; -анализира структуру лирске песме (строфа,	Основни ниво CJ.1.2.1. Познаје књижевна дела из обавезног школског програма: наводи аутора и назив његовог дела; уме да преприча основну садржину дела, да наведе основну тему и главни мотив дела и да именује његове главне ликове. CJ.1.2.2. Разликује основне типове и облике књижевног стваралаштва и то: усмену од ауторске књижевности; дело у прози од дела у стиху; прави разлику између	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доноси закључке о стваралаштву појединих писаца - Уочавање

	Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). ЕПИКА Лектира 12. Народна песма: Смрт Мајке Југовића 13. Народна песма: Марко Краљевић укида свадбарину 14. Петар Кочић: Јаблан 15. Исидора Секулић: Буре (одломак)/Бранко Ћопић: Чудесна справа 16. Иво Андрић: Аска и вук 17. Антон Павлович Чехов: Вањка/Италио Калвино: Шума на ауто-путу (из збирке прича Марковалдо или годишња доба у граду) 18. Светлана Велмар Јанковић: Сирото ждребе (из Књиге за Марка) Књижевни термини и појмови Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте	стих, рима); -уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; -разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; -разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; -разликује облике казивања; -увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; -анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; -анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста;	дела лирског, епског и драмског карактера; разликује аутора књижевноуметничког дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; разликује књижевноуметнички текст од неуметничког текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје. CJ.1.2.3. Уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; приповедање у 1. и приповедање у 3. лицу; описивање, врсте описа; монолог и дијалог; основни облици језичко-стилских изражајних средстава ;облици стиха,облици строфе (дистих, терцет и катрен); уочава риму и разликује везан и слободан стих.	стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак -На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. -Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву -Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела -Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве

	епских дела: приповетка, роман. Културно-историјско предање (нпр. Смрт Марка Краљевића) ДРАМА ЛЕКТИРА 6. Коста Трифковић: Избирачица (одломак) 7. Миодраг Станисављевић: И ми трку за коња имамо(одломак) 8. Бранислав Нушић: Аналфабета (одломак) Књижевни термини и појмови Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и расплет). НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ (бирати 2 дела) 1. Вук Караџић: Живот и обичаји народа српскога: Божић(одломак); Ђурђевдан(одломак); Додоле, прпоруше и чароце(одломци) 2. Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима (избор) 3. Никола Тесла: Моји изуми (поглавље по избору) 4. Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца(избор) 5. Гроздана Олујић: Били су деца као и ти(избор) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме о Косовском боју (избор) 2. Епске народне песме о Марку	-уочава хумор у књижевном делу; -разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; -разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; -употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; -разликује и гради аугментативе и деминутиве;	CJ.1.2.4.Анализира издвојен проблем, идеју или поруку у краћем једноставнијем књижевном тексту из обавезног школског програма и уме да га аргументује примарним текстом. CJ.1.2.5.Редовно чита књижевна дела из обавезног школског програма, стичући читалачке навике; исказује свој естетски доживљај књижевног дела. Средњи ниво CJ.2.2.2. У тумачењу књижевног дела из обавезног школског програма уочава и наводи особености лирског, епског и драмског књижевног рода и разликује основне књижевне врсте којима та дела припадају; разликује књижевна научна врсте: биографију, аутобиографију,	-На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоредјују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.

	Краљевићу (избор) 3. Бранислав Нушић: Аутобиографија 4. Анђела Нанети: Мој дека је био трешња 5. Весна Алексић: Каљави коњ (Прича о богињи Лади – Звездана вода; Прича о богу Сварогу – Небески ковач и Прича о богу Стрибору – Сеченско светло) 6. Бранко Ћопић: Орлови рано лете 7. Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице Допунски избор лектире (бирати 3 дела) 1. Добрица Ерић: Месечеви миљеници(песме о свицима)(избор) 2. Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (Морава, Влашићи, Дунав, Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па шта и друге) 3. Владимир Стојиљковић: Писмописац (Писмо Бранку Ћопићу) 4. Владимир Андрић: Пустолов 5. Тиодор Росић: Приче старог чаробњака(једна прича по избору) 6. Борислав Пекић: Сентиментална повест Британског царства(„Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) 7. Вилијем Саројан: Зовем се Арам 8. Хенрик Сјенкијевич: Кроз пустињу и прашуму 9. Џејмс Крис: Тим Талир или Продати смех 10. Џек Лондон: Зов дивљине/Бели очњак		дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове. CJ.2.2.3. У тумачењу књижевног дела на основу примера препознаје и књижевнотеоријски именује следеће елементе књижевне структуре: фабулу и сиже; унутрашњи монолог; врсте карактеризације према основним особинама лика (физичка, психолошка, језичка, друштвена и етичка); именује и анализира улогу језичко-стилских изражајних средстава у једноставнијим примерима у књижевном делу; разликује парну, укрштену и обгрљену риму. CJ.2.2.4. Анализира издвојен проблем, идеју или поруку у	

		11. Реј Бредбери: Маслачково вино(избор) 12. Ивана Брлић Мажуранић: Приче из давнина (избор) 13. Владислава Војновић: Приче из главе (прича Позориште – одломци) 14. Јасминка Петровић: Ово је најстрашнији дан у мом животу 15. Александар Поповић: Снежана и седам патуљака, драмска бајка		дужем једноставнијем књижевном тексту из обавезног школског програма и уме да аргументује своје ставове на основу примарног текста и секундарне литературе (у читанци); прави разлику између парафразе (препричавања) и анализе дела. CJ.2.2.5. Примењује стратегије читања примерене типичним жанровима; радо посећује библиотеке и самостално одабира дела за читање из опуса књижевности за децу; уме да води дневник о прочитаним књигама. Напредни ниво CJ.3.2.1. Критички чита књижевна дела средње сложености из обавезног и изборног школског програма и пореди књижевна дела на основу жанра/врсте, теме,	

				мотива, језичко-стилских обележја. CJ.3.2.2. У тумачењу књижевних дела из обавезног и изборног школског програма укључује иманентне одлике (конвенције) књижевних и књижевнонаучних жанрова; уочава елементе књижевног дела који примарно припадају научном изразу или изразу других уметности (нпр. сликарство, музика, позориште, филм) и анализира њихову улогу у сазнајној и естетској вредности књижевног дела. CJ.3.2.3. Самостално тумачи кључне језичке, естетске и структурне особине књижевног дела из обавезног и изборног школског програма; издваја, именује и тумачи основне елементе композиције	

				књижевног дела (нпр. улогу рефрена); проналази, именује и анализира улогу језичко-стилских изражајних средстава у сложенијим примерима. CJ.3.2.4. Анализира проблем, идеју или поруку у књижевном тексту средње сложености и ван обавезног школског програма (из књижевности за децу и младе) и уме да аргументује своје ставове на основу примарног текста и/или препоручене секундарне литературе; уочава везу између садржине, форме и језика књижевног дела и своја запажања илуструје примерима. CJ.3.2.5. Самостално одабира секундарну литературу у библиотеци; примењује основне	

				стратегије читања које су усаглашене са читалачким задатком; уме да препоручи књижевно дело и ван школског програма, као и да образложи зашто му се дело допада (нпр. да истакне занимљиве ликове у приповеци, маштовит свет романа, необичне песничке слике или игру речи у поезији, комичне ситуације у драмском тексту итд.); исказује љубав и поштовање за књижевност и вредности националне културе и културе других народа.	
2.	ЈЕЗИК				
	<i>Граматика</i>	Подела речи по постанку:просте речи и творенице,породица речи,уочавање корена речи.Саставни делови твореница(творбене основе,суфикси и префикси).Граматичка основа и граматички наставци у поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи,подела	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - повезује граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним	Основни ниво СЈ.1.1.3. Разликује самогласнике и сугласнике (и унутар сугласника сонанте и праве сугласнике); разликује правилан од	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, паноя, Увођење

		гласова,самогласници и сугласници(прави сугласници и сонанти).Подела сугласника по месту изговора и звучности. Подела речи на слогове, слоготворно р.Гласовне промене-уочавање у грађењу и промени речи:непостојано а, једначење сугласника по звучности и месту изговора, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, губљење сугласника. Заменице:неличне именичке(односно-упитне,неодређене,опште,одричне),приде вске заменице- присвојне(с нагласком на употребу заменице свој,показне,односно-упитне,неодређене,опште,одричне). Граматичке категорије заменица:род,бројпадеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена:аорист, имперфекат(само на нивоу препознавања;имперфекат глагола бити), плусквамперфекат. Независне предикатске реченице-појам комуникативне функције, подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.	садржајима; - препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; - разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; - разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнोजичку норму; - одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; - препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; - разликује реченице по функцији - правилно изговара речи водећи рачуна о дужини; - разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.	неправилног изговора гласа; примењује књижевнोजичку норму у вези са гласовним алтернацијама. SJ.1.1.4. Разликује променљиве и непроменљиве речи и именује врсте речи; примењује књижевнोजичку норму у вези са облицима речи у фреквентним примерима (укључујући и гласовне промене у вези са облицима речи); разликује основне граматичке категорије (род, број, падеж, глаголски облик); разликује просте речи од твореница; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела. SJ.1.1.5. именује врсте независних реченица према	ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима Самоевалуација и евалуација

				комуникативној функцији. Средњи ниво CJ.2.1.3. Уме да одреди место акцента у речи; има основна знања у вези са поделом речи на слоге и примењује их у растављању речи на крају реда; зна основну поделу сугласника по звучности и по месту изговора. CJ.2.1.4. Одређује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије; препознаје делове речи у вези с грађењем речи (префикс, творбену основу, суфикс) у једноставнијим примерима. Напредни ниво CJ.3.1.3. Разликује дуге и кратке слоге у вишесложним речима; разликује	

				врсте гласовних алтернација у једноставним примерима у вези са књижевнојезичком нормом. CJ.3.1.4. Издаја делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик) у једноставнијим примерима; зна основне разлике у грађењу личних и неличних глаголских облика; примењује књижевнојезичку норму у вези с грађењем речи.	
	<i>Правопис</i>	Писање имена васионских тела. Растављање речи на крају реда(основна правила). Правописна решења у вези са глаголским променама. Писање именичких придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика	- доследно примењује правописну норму у писању имена васионских тела, именичких придевских одричних заменица са предлогом; - користи правопис (школско издање);		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела Самоевалуација и евалуација Кроз практичне примере ученици показују могућност да

					самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури
	<i>Ортоепија</i>	Правилан изговор гласова ч,ћ,џ,ђ,р Дуги и кратки акценти	-говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове.		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију

					Самоевалуација и евалуација
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористцима). Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. Богаћење речника: лексичко-семантичке вежбе (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); стилске вежбе: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предлог за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).	саставља обавештење, вест и кратак извештај; -разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; -проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; -драматизује одломак	Основни ниво CJ.1.3.1. Говори јасно поштујући књижевнојезичку норму; течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове; препричава краћи једноставнији неуметнички текст без сажимања или са сажимањем. CJ.1.3.2. Саставља говорени или писани текст једноставне структуре служећи се описом, приповедањем и излагањем (имајући на уму публику којој се обраћа); саставља једноставан говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и о темама из свакодневног живота и света маште. CJ.1.3.3. Саставља	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе -Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање -Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима -Самостално

				разумљиву, граматички исправну реченицу; примењује правописну норму у једноставним примерима и уме да се служи школским издањем Правописа; у писању издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста); исправља уочене грешке у тексту. CJ.1.3.4. Чита краће једноставније текстове (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); парафразира их.	примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација

				CJ.1.3.5. Разуме краћи једноставнији књижевни и неуметнички текст: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више краћих једноставнијих текстова. CJ.1.3.6. Критички промишља краћи једноставнији књижевни и неуметнички текст (нпр. износи свој став: да ли му се текст допада, да ли му је занимљив/необичан; да ли му причињава тешкоће приликом читања; да ли је довољно информативан за учење одређене области језика и књижевности и сл.) и то образлаже.	

				Средњи ниво CJ.2.3.1. Уме да формулише своје мишљење и да га јавно искаже служећи се књижевним језиком; изражајно чита и казује једноставније књижевноуметничке текстове; препричава дужи једноставнији неуметнички текст без сажимања или са сажимањем. CJ.2.3.2. Саставља сложенији говорени или писани текст служећи се описом, приповедањем и излагањем, у складу са задатом темом; саставља кохерентан говорени или писани текст поводом тумачења једноставнијег књижевног дела. CJ.2.3.3. Пише јасним реченицама; примењује	

				правописна правила у сложенијим примерима; уме у писању да издвоји наслове и поднасловe; исправља текст, по потреби: мења план, преуређује садржај или покушава сасвим нов приступ. СЈ.2.3.4. Чита дуже једноставније текстове (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); примењује шире стратегије читања (нпр. трага за важним информацијама, повезује текст са претходним знањем, поставља питања и предвиђа током читања).	

				CJ.2.3.5. Разуме дужи једноставнији књижевни и неуметнички текст: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више текстова. Напредни ниво CJ.3.3.1. У званичним ситуацијама говори о једноставнијим темама из области језика, књижевности и културе користећи се коректним језичким изразом; изражајно чита и казује књижевноуметничке текстове средње сложености; препричава неуметнички текст средње сложености без сажимања или са сажимањем; говори уз презентацију.	

				CJ.3.3.2. Саставља једноставнији говорени или писани аргументативни текст; саставља целовит говорени или писани текст поводом тумачења књижевног дела добро распоређујући основне и додатне информације и наводећи примере; пише саставе у којима приказује стварна или измишљена искуства, ликове или догађаје. CJ.3.3.3. Доследно примењује правописну норму (из сваке правописне области предвиђене обавезним школским програмом); саставља текст у којем тема, композиција, садржај и стил одговарају задатку, сврси и читалачкој публици којој је текст намењен. CJ.3.3.4. Чита	

				текстове средње сложености (књижевноуметничке текстове, стручне и научнопопуларне текстове из области науке о језику и књижевности, текстове из медија) у различите сврхе (информисање, учење, лични развој, естетски доживљај, забава...); примењује стратегије читања у складу са жанром и током читања коригује своје закључке о значењу текста. CJ.3.3.5. Разуме књижевни и неуметнички текст средње сложености: проналази експлицитно и имплицитно садржане информације, издваја главне идеје текста; прати развој одређене идеје у тексту; пореди основне информације и идеје из двају или више текстова.	

				CJ.3.3.6. Критички промишља књижевни и неуметнички текст средње сложености (нпр. разликује објективну/веродостојну чињеницу од ауторове интерпретације).	

Литература:

Српски језик и књижевност 6, *Извор*, Читанка за шести разред, проф. Зона Мркаљ, проф. Зорица Несторовић, Издавачка кућа „Klett“
 Српски језик и књижевност 6, Граматика за шести разред, Весна Ломпар, Издавачка кућа „Klett“

Наставник: Ана Мутавцић

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 7

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања оулози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/

1.	КЊИЖЕВН ОСТ	ЛИРИКА Лектира 1. Јован Дучић: Подне 2. Милан Ракић: Божур 3. Владислав Петковић Дис: Међу својима 4. Милутин Бојић: Плава гробница 5. Десанка Максимовић: Крвава бајка 6. Стеван Раичковић: После кише 7. Јован Јовановић Змај: Јутутунска јухахаха 8. Рабиндранат Тагоре: Папирни бродови 9. Вислава Шимборска: Облаци Књижевни термини и појмови Опкорачење. Рефрен. Цезура. Везани и слободни стих. ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма. Лезичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, града-ција, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алите-рација). Функција мотива у композицији лирске песме.	Ученик ће на крају разреда бити у стању да: – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора,	CJ. 1.4.1. CJ. 1.4.2. CJ. 1.4.3. CJ. 1.4.4. CJ. 1.4.5. CJ. 1.4.6. CJ. 1.4.7. CJ. 1.4.8. CJ. 1.4.9. CJ. 2.4.1. CJ. 2.4.2. CJ. 2.4.4. CJ. 2.4.5. CJ. 2.4.6. CJ. 2.4.7. CJ. 2.4.8. CJ. 2.4.9. CJ. 3.4.1. CJ. 3.4.2. CJ. 3.4.3. CJ. 3.4.5. CJ. 3.4.6. CJ. 3.4.8. ВЕШТИНА РАЗУМЕВА ЊА ПРОЧИТАН ОГ: CJ. 1.1.1. CJ. 1.1.2. CJ. 1.1.4. CJ. 1.1.5. CJ. 1.1.6. CJ. 1.1.8. CJ. 2.1.1.	Лектира је разврстана по књижевним родовима – <i>лирика, епика, драма</i> и обogaћена избором нефикционалних и информативних текстова. Избор дела је у највећој мери заснован на принципу прилагођености узрасту. Циљ је формирање, развијање или неговање читалачких навика код ученика. Обимнија дела ученици могу читати преко распуста, чиме се подстиче развијање континуиране навике читања. Изборни део допушта наставнику већу креативност у достизању исхода. Уз доминантан корпус текстова канонских писаца којим се утиче на формирање естетског укуса ученика, изграђује и богати свест о природи националне књижевности (и

		Песма у прози. ЕПИКА Лектира 1. Народна бајка (једна по избору): Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован 2. Стефан Митров Љубиша: Кањош Мацедонових (одломак) 3. Радоје Домановић: Вођа (одломак) 4. Петар Кочић: Кроз међаву 5. Иво Андрић: Јелена, жена које нема (одломак) 6. Данило Киш: Прича о печуркама / Еолска харфа 7. Алфонс Доде: Последњи час / Владимир Набоков: Лош дан 8. Дневник Ане Франк (одломак) 9. Ефраим Кишон: Код куће је најгоре (једна прича по избору) 10. Афоризми (Душан Радовић и други) Књижевни термини и појмови Фабула и сиже.	драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова;	CJ. 2.1.5. CJ. 2.1.7. CJ. 3.1.2.	вредностима класика светске књижевности), али и културном и националном идентитету, у избору лектире и допунском избору дата је могућност наставницима да одаберу и изврстан број књижевних дела савремених писаца, чиме се ученици упознају са репрезентативним примерима савремене књижевности и у прилици су да критички самеравају поетику њихових дела са канонским вредностима. Текстови из допунског дела програма треба да послуже наставнику и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи

		Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. ДРАМА Лектира 1. Бранислав Нушић: Власт (одломак) 2. Вида Огњеновић: Кањош Мацедоновић (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана) Књижевни термини и појмови Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у уживу	– препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;		ученицима за читање у слободно време. Дела која су екранизована или се изводе у позоришту могу служити за компаративну анализу. Часописи и енциклопедије, такође, повезивати са лектиром. успостављање вертикалне корелације, континуирано понављање садржаја из првог циклуса образовања. Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или тону приповедања, у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења. При обради текста, примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу

		смислу. НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ Обавезна дела 1. Михајло Пупин: Са пашњака до научењака (одломак) 2. Јелена Димитријевић: Седам мора и три океана (одломак) / Милош Црњански: Наша небеса („Крф, плава гробница” – одломак) Једно дело по избору 1. Јован Цвијић: Охридско језеро (одломак) / Пеђа Милосављевић: Потера за пејзажима 2. Светлана Велмар Јанковић: Српски Београд деспота Стефана (Капија Балкана) 3. Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу			са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживачку делатност и заузимање критичких ставова. Обрада књижевног дела пожељно је да буде проткана решавањем <i>проблемских питања</i> која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела, обједињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички доживљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мотиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни

		ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Епске народне песме покосовског тематског круга (Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакшића и песма по избору) 2. Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима (Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана) 3. Свети Сава у књижевности: – одломак из Житија Светог Симеона (о опроштају оца од сина); – избор из народних прича и предања (на пример Свети Сава и Ђаво, легенде о Светом Сави); – избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: Прича о Светом Сави) 4. Мирослав Антић: Плави чуперак и Шашава књига (избор) 5. Антоан де Сент Егзипери: Мали Принц; 6. Јован Стерија Поповић: Покондирена тиква 7. Душан Ковачевић: Свемирски змај			ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми. Исходи везани за наставну област књижевност засновани су на читању. Кроз читање и тумачење књижевних дела ученик развија читалачке компетенције које подразумевају не само истраживачко посматрање и стицање знања о књижевности већ подстичу и развијају емоционално и фантазијско уживљавање, имагинацију, естетско доживљавање, богате асоцијативне моћи, уметнички сензибилитет, критичко мишљење и

	8. Дејан Алексић: Ципела на крају света / Игор Коларов: Дванаесто море Допунски избор лектире (бирати 3 дела) 1. Милорад Павић: Руски хрт (одломак) 2. Тургенев: Шума и степа 3. Антон Павлович Чехов: Чиновникова смрт 4. Јанко Веселиновић: Хајдук Станко (одломак из првог дела романа) 5. Гордана Малетић: Катарке Београда (прича Зебња и друге) 6. Урош Петровић: Загонетне приче 7. Александар Манић: У свитање света 8. Јасминка Петровић: Лето кад сам научила да летим 9. Градимир Стојковић: Хајдук у Београду 10. Корнелија Функе: Срце од мастила 11. Душица Лукић: Земља је у квару (избор) 12. Гордана Брајовић: из збирке песама Индија, Индија (Пролази		изграђују морално просуђивање. Разни облици читања су основни предуслов да ученици у настави стичу сазнања и да се успешно уводе у свет књижевног дела. И у седмом разреду негује се, пре свега, доживљајно читање, а ученици се поступно уводе у истраживачко читање (читање према истраживачким задацима, читање из различитих перспектива и сл.) и оспособљавају да искажу свој доживљај уметничког дела, увиде елементе од којих је дело сачињено и разумеју њихову улогу у изградњи света дела. Повећан број допунског избора лектире указује на могућност обраде појединих предложених садржаја (књижевних дела) на додатној настави.

		слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја) 13. Душан Поп Ђурђев: Лет лионског Икара			Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи.
2.	ЈЕЗИК	ГРАМАТИКА Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и	– разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; – исказе реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну	CJ.1.3.4. CJ.1.3.6. CJ.1.3.8. CJ.1.3.10. CJ.2.3.1. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.3.3.5.	У настави језика ученици се оспособљавају за правилну усмену и писану комуникацију стандардним српским језиком. Отуда захтеви у овом програму нису усмерени само на усвајање језичких правила и граматичке норме, већ и на разумевање њихове функције и правилну примену у усменом и писменом изражавању. Када се у садржајима програма наводе наставне јединице које су ученици већ обрађивали у нижим разредима, подразумева се да се степен усвојености и

		предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. Конгруенција – основни појмови. ПРАВОПИС Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница, правописних знакова. ОРТОЕПИЈА Дугоузлазни и дугосилазни акценат.	норму; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;		способност примене раније обрађеног градива проверава, а понављање и увежбавање на новим примерима претходи обради нових садржаја, чиме се обезбеђује континуитет рада и систематичност у повезивању новог градива са постојећим знањима. Нужно је да наставник увек има на уму пресудну улогу умесних и систематских вежбања, односно да наставно градиво није усвојено док се добро не увежба. То значи да вежбања морају бити саставни чинилац обраде наставног градива, примене, обнављања и утврђивања знања. Основни програмски захтев у настави

					граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у којем се остварује њена функција (у свакој погодной прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног). Један од изразито функционалних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примењени језик појављује као свестрано мотивисана људска активност.

					Правописна правила се усвајају путем систематских вежбања (правописни диктати, исправка грешака у датом тексту, тестови са питањима из правописа итд.). У оквиру правописних вежби пожељно је повремено укључити и питања којима се проверава грађија (писана слова: велико и мало ћирилично Ћ, Ћ; велико и мало латиничко Ћ, велико Г, С, Ш итд.). Такође, треба подстицати ученике да сами уочавају и исправљају правописне грешке у СМС комуникацији, као и у различитим типовима комуникације путем интернета. Поред тога, ученике треба упућивати на служење правописом и правописним речником (школско издање). Пожељно је

					да наставник доноси примерак <i>Правописа</i> на час кад год се обрађују правописне теме (тако би могао појединачно ученицима задавати да пронађу реч у правописном речнику и одреде њен правилан облик или правилно писање). Наставник стално треба да указује на важност правилног говора, који се негује спровођењем одређених ортоепских вежби.
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на	– говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опис у изражавању; – препозна цитат и фусноте и	CJ.1.1.8. CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.3. CJ.1.2.7. CJ.1.2.8. CJ.2.1.2. CJ.2.2.5. CJ.3.2.1. CJ.3.2.3. CJ.3.2.5.	Област <i>Језичка култура</i> обухвата усмено и писмено изражавање. Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим областима предмета Српски језик, као и кроз самосталне наставне јединице. У повратном смеру, обрада књижевног текста и рад на граматици морају укључивати и

	аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитованье); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Лезичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање	разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.	садржаје за неговање културе усменог и писменог изражавања ученика. Настава ће бити очигледнија и ефикаснија ако се анализирају снимљена казивања и читања. Приликом реализације наставних садржаја пожељно је користити и савремене информационо-комуникационе технологије (нпр. паметну таблу, рачунар и видео-бим и сл.). семантичке, стилске вежбе) планира се и реализује у наставном контексту у коме постоји потреба за функционалним усвајањем и функционалном применом датих језичких законитости и појава у новим комуникативним ситуацијама, као и потреба за

		реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.			утврђивањем, обнављањем или систематизовањем знања стеченог током наставе језика и наставе књижевности. Све врсте вежби, чији је циљ развијање језика. Циљ говорних вежби јесте унапређивање културе усменог изражавања. Детаљна организација, вешто осмишљене садржајне структуре и мотивисање ученика за разговор водиће ка правилности, лакоћи, јасности, једноставности, прецизности и флуентности у усменом излагању ученика. Ове вежбе би требало да приближе учеников говор стандарднојезичком изговору. Форме учтивости, односно посебна језичка средства

					којима се исказује учитвост представљају важан сегмент у реализацији наставе језичке културе. Потребно је код ученика развијати свест о неопходности и значају језичке учтивости, тј. учтивног комуникативног понашања, односно истакнути значај неговања правилног и учтивног говора и писања. Ученицима треба указати на то да су у домену конвенција учтивости најтипичније форме усмене и писмене етикеције: употреба заменице <i>Ви</i>, етикете за исказивање уважавања приликом освовљавања јавном и службеном комуницирању (<i>господине, госпођо/госпођице, Ваша екселенција, Ваша светости...</i>), као и говорни чинови

					експресивног типа (формуле учтивости): извињавање, захваљивање, честитање, молба. Лингвометодички текстови који садрже дијалошку форму у којој се испољава језичка учтивост могу послужити за уочавање форми учтивости. Такође, требало би подстицати ученике да износе своје мишљење и сопствена запажања о (не)учтивом комуникативном понашању.

Литература:

Српски језик и књижевност 7, Читанка „Плетисанка“ за седми разред, Зона Мркаљ, Зорица Несторовић, Издавачка кућа „Klett“

Српски језик и књижевност 7, Граматика за седми разред, Весна Ломпар, Издавачка кућа „Klett“

Наставник: Ана Мутавцић

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 8

Циљ: Циљеви учења предмета Српски језик и књижевност јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имажинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се

одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	КЊИЖЕВНОСТ	Л Е К Т И Р А ЛИРИКА 1. Ђура Јакшић: „Отаџбина” 2. Јован Јовановић Змај: „Светли гробови” 3. Јован Јовановић Змај: „Ђулићи” (избор) 4. Десанка Максимовић: „Пролетња песма” / „Опомена” 5. Момчило Настасијевић: „Труба” 6. Иван В. Лалић: „Ветар” 7. Марина Цветајева: „Месечев сјај” ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ 1. Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...”) 2. Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација,	Током обраде књижевних дела, као и у оквиру говорних и писмених вежби, настојаће се да ученици буду у стању да начине различите врсте карактеризације ликова: откривају што више особина, осећања и душевних стања књижевних ликова (према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким), да изражавају своје ставове о њиховим поступцима и да покушају да их сагледају из различитих перспектива. Обрада књижевног дела пожељно је да

		ЕПИКА 1. Вук Стефановић Караџић: О народним певачима 2. Вук Стефановић Караџић: Житије Ајдук Вељка Петровића (одломак) 3. Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак) 4. Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) 5. Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече”) 6. Симо Матавуљ: „Пилипенда” 7. Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити” 8. Милош Црњански: Сеобе (одломак) / Роман о Лондону („Пролеће је стигло у Лондон”) 9. Бранимир Ћосић: Покошено поље (одломак из прве књиге „Читава једна младост”) 10. Дино Буцати: „Колумбар” 11. Херман Хесе: „Магија књиге” / Нил Гејмен: „Зашто наша будућност	конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа; – учествује у избору књижевних дела и начина њихове обраде и представљања;	дескрипција, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање” (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци” (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање	буде проткана решавањем проблемских питања која су подстакнута текстом и уметничким доживљавањем. Многи текстови, а поготову одломци из дела, у наставном поступку захтевају умесну локализацију, често и вишеструку. Ситуирање текста у временске, просторне и друштвено-историјске оквири, као и обавештења о битним садржајима који претходе одломку – све су то услови без којих се у бројним случајевима текст не може интензивно доживети и правилно схватити. При обради текста примењиваће се у већој мери јединство аналитичких и синтетичких поступака и гледишта. У складу са исходима, ученике треба навикавати да своје утиске, ставове и судове о књижевном делу

		зависи од библиотека, читања и сањарења” / Милорад Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”) ДРАМА 1. Данило Киш: Ноћ и магла 2. Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак) 3. Жан Батист Поклен Молијер: Грађанин племић (одломак) НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ 1. Веселин Чајкановић: „О ускршњим обичајима” 2. Милутин Миланковић: Кроз васиону и векове (одломак) 3. Хилда Дајч: Писма – одломак, (обавезна напомена о власнику права: ©Јеврејски		ради уживања СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.9. уме да води дневник о	подробније доказују чињеницама из самога текста и тако их оспособљавати за самосталан исказ, истраживач- ку делатност и заузимање критичких ставова, с посебном пажњом на заузимање различитих позиција у односу на текст и уважавање индивидуалног разумевања смисла књижевног текста. Ученике у овом узрасту треба подстицати да актуелизују свет књижевног дела, односно да га доведу у везу са сопственим искуством, размишљањима и светом у којем живе. У наставној интерпретацији књижевноуметничког дела об- једињавајући и синтетички чиниоци могу бити: уметнички дожи- вљаји, текстовне целине, битни структурни елементи (тема, мо-

		историјски музеј) 4. Споменка Крајчевић: Кругом двојке (избор одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица пристаниште” – „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух” – „Извесност”, „Тајна”; „Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”) 5. Герман Титов: „25 сати у свемиру” Са наведеног списка, обавезан је избор два дела за обраду. ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против хахија”; „Бој на Мишару”, „Бој на Чокешини”...) 2. Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); обичајне		прочитаним књигама СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави	тиви, песничке слике, фабула, односно сиже, књижевни ликови, смисао и значење текста, мотивациони поступци, композиција), форме приповедања (облици излагања), језичко-стилски поступци и литерарни (књижевноуметнички) проблеми. Књижевнотеоријске појмове ученици ће упознавати уз обраду одговарајућих текстова и помоћу осврта на претходно читалач-ко искуство. У програму нису наведени сви појмови и врсте књижевних дела предвиђени за усвајање у претходним разредима, али се очекује ће се наставник наклонити на стечено знање ученика, обновити га и продубити на примерима, сходно старијем узрасту. Обнављање и

		народне лирске песме (избор) 3. Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, Бранко Миљковић: „Критика метафоре”, Војислав Карановић: „О читању поезије”, Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...) 4. Иво Андрић: Деца („Деца”, „Књига” и „Панорама”) 5. Бранислав Нушић: Сумњиво лице 6. Клод Кампањ: Збогом мојих петнаест година 7. Давид Албахари, Мамац ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3–6 дела) 1. Милош Црњански: „Ја, ти и сви савремени парови” 2. Оскар Давичо: „Србија” / „Детињство” (избор) 3. Бранко Ћопић: Мала			повезивање књижевних термина и појмова обрађених у претходним разредима са новим делима која се обрађују у овом разреду је обавезно. У осмом разреду потребно је извршити целовите систематизације градива у оквиру класификовања књижевних родова и врста усмене и ауторске књижевности. Посебну пажњу ваља поклонили лирско-епским врстама, балади и поеми, (које се у овом разреду први пут именују), као и књижевнонаучним врстама: аутобиографији, биографији, дневнику, мемоарима и путопису.

		моја из Босанске Крупе 4. Станислав Винавер: Ратни другови („Аритон”) 5. Народна приповетка: Усуд 6. Вук Стефановић Карацић: Српски рјечник (избор, нпр. „Отмица”...); 7. Растко Петровић: Африка (одломци) 8. Радослав Братић: Мајсторова рука (одломак) 9. Милорад Павић: Хазарски речник, одреднице о Ћирилу и Методију (одломци) 10. Душан Ковачевић: Ко то тамо пева 11. Гроздана Олујић: Гласам за љубав 12. Џон Селинџер: Ловац у житу 13. Ричард Бах: Галеб Џонатан Ливингстон 14. Кајо Ритер: Дечко који није био из Ливерпула 15. Џон Бојн: Дечак у пругастој пицами 16. Сју Таузенд: Дневник Адријана Мола. КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ			

		И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија			
2.	ЈЕЗИК				
	Граматика	Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српкословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци).	– објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом;	СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) СЈ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама СЈ.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у	Основни програмски захтев у настави граматике јесте да се ученицима језик представи и тумачи као систем. Ниједна језичка појава не би требало да се изучава изоловано, ван контекста у ко- јем се остварује њена функција (у свакој погодној прилици могу се знања из граматике ставити у функцију тумачења текста, како уметничког тако и научнопопуларног). Један од изразито

		Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовско-ресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика. Грађење речи: – основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених		једноставним примерима CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима	функци- оналних поступака у настави граматике јесу вежбања заснована на коришћењу примера из непосредне говорне праксе, што наставу граматике приближава животним потребама у којима се примењује ни језик појављује као свестрано мотивисана људска активност. На овај начин код ученика се и развија свест о важности културе говора, која је неопходна за свакодневни живот као део опште културе, а не само као део наставног програма.

		садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.		CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) CJ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетака до данас) CJ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика CJ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи CJ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) CJ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких	

				јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима	
	Правопис	Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци.	– доследно примени правописну норму;		Садржаје из правописа неопходно је повезивати са одгова- рајућим примерима и на часовима граматике и на часовима књи- жевности. Треба на једноставан начин указати на адаптацију (при- лагођавање) имена из страних

					језика и њихову промену. Питање спојеног и одвојеног писања обрадити на једноставним, уобичајеним примерима и предочити могућност тројаког писања (сложе-нице, полусложенице, синтагме). Употребу генитивног знака треба повезати са дужином, која се у говору чује, а у писању бележи овим знаком. Такође, треба об-јаснити разлику у бележењу црте и цртице, указујући на правила употребе једног, односно другог знака.
	Ортоепија	Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).	– примени основна правила о распореду акцената;		Ортоепске вежбе не треба реализовати као посебне наставне јединице, већ уз одговарајуће теме из граматике, али и на темама из књижевности. На овом нивоу ученици треба да уоче разлику између кратко-силазног и краткоузлазног

					акцента. Такође, потребно је систематизовати знања о распореду акцената и неакцентованих дужина на једноставним примерима. Уколико за то постоје могућности, наставник би требало да пушта снимке правилног изговора и указује на разлике у изговору. Ученике треба навикавати да препознају, репродукују и усвоје правилно акцентован говор, а у местима где се одступа од акцентационе норме, да разликују стандардни акценат од свога акцента, тј. од дијалекатске акцентуације.
3.	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стилима: публицистички стил	– уочи разлику између научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме;	CJ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција	Област Језичка култура програмски је конституисана као посебно подручје, али је неопходно да се повезује са другим двама областима: са књижевношћу и са језиком. Језичка

		(репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из текстова у уџбеницима других наставних предмета; употреба термина). Лексикологија: – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и хомонимија; – застареле речи; нове речи – неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија. Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему. Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). Говорне вежбе: интерпретативно-	– препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге – укључујући индекс, појмовник, библиографију – и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту	(излагање), дескрипција (описивање), наратија (приповедање), аргументација, пропаганда CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста CJ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту,	култура обухвата усмено и писмено изражавање и једнаку пажњу би требало посветити и једном и другом начину изражавања. Крајњи циљ наставе језичке културе односи се на то да ученици буду оспособљени за успостављање квалитетне и сврсисходне комуникације.

		уметничке (изражајно читање, рецитованье); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара. Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независносложеним реченицама. Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти);		уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо;	

		проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.		попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам CJ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени	

				(једноставни случајеви) CJ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове CJ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима) CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај CJ.2.2.3. пише резиме	

				краћег и/или једноставнијег текста CJ. 2.3.9. познаје метонимију* као лексички механизам CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери) CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслов деловима текста	

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Предмет: Енглески језик

Разред: 5

Циљ: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

РЕДНИ БРОЈ	ОБЛАСТИ/ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку	СТАНДАРДИ	Начин остваривања програма

ТЕМЕ/ ОБЛАСТИ			разреда ученик ће бити у стању да:		(методе/технике)
I	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА У ШИРЕМ ДРУШТВЕНОМ КОНТЕКСТУ	Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.)	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - постави и одговори на једноставније питања личне природе - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	-циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; -говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; -битно је значење језичке поруке; -настава се заснива и на социјалној интеракцији;
II	ОПИСИВАЊЕ КАРАКТЕРИСТИКА ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, ПОЈАВА И МЕСТА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/ поређење бића, предмета, појава и места.	- разуме једноставније описе особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; - упореди и опише карактеристике живих бића, предмете, појава и места користећи једноставнија језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12.	-рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и

				2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним
III	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.	- разуме једноставније предлоге и одговори на њих; - упути једноставан предлог - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	контекстом, поступком и циљем; -наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа; -сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем
IV	ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање	- разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упути једноставне молбе и захтеве; - затражи и пружи кратко обавештење - захвали и извини се на једноставан	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22.	комуникативном контексту. -усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину; -наставник треба да

		обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.	начин; - саопшти кратку поруку (телефонски разговор, СМС, писмо маил) којом се захваљује	1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	омогући приступ и прихватање нових идеја; -ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; -уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала -учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15
V	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуалном подршком и без ње; усмено и писани давање упутства	-разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуалном подршком и без ње - да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.)	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.	аутентичних материјала -учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15

VI	ОПИСИВАЊЕ И ЧЕСТИТАЊЕ ПРАЗНИКА, РОЂЕНДАНА И ЗНАЧАЈНИХ ДОГАЂАЈА, ЧЕСТИТАЊЕ НА УСПЕХУ И ИЗРАЖАВАЊЕ ЖАЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја.	-разуме честитку и одговори на њу; -упути пригодну честитку -разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	минута. -слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори /затвори свеску, итд.). -рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). -мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.). -вежбе слушања (према
VII	ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У САДАШЊОСТИ	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности.	- разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишесталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2.1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6.	упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе,утврдити хронологију и сл.). -игре примерене узрасту -класирање и упоређивање (по количини, облику, боји,

			везаних исказа;	2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	годишњим добима, волим/не волим, компарације...). -"превођење" исказа у гест и геста у исказ. Разумевање писаног текста -уочавање
VIII	ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У ПРОШЛОСТИ	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање иказа у вези са искуствима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација пројекта о историјским догађајима, личностима и сл.	- разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, о догађају из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...); -препознавање везе између група слова и гласова; -одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор; -извршавање прочитаних упутстава и наредби. Писано изражавање: -повезивање гласова и групе слова; -замењивање речи цртежом или сликом; -проналажење
IX	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ПЛАНОВА И НАМЕРА	Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, Плановима и намерама; усмено и писано	- разуме жеље, планове и намере и реагује на њих; - размени једноставне исказе у вези са својим	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13.	недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично);

		договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.)	и туђим жељама, плановима, намерама - саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;	1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.	-повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг); -писање честитки и разгледница; -писање краћих текстова. -увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз.
X	ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа.	-разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; -изрази, основне потребе, осете и осећања једноставним језичким средствима	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24.	– пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалогска метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, – игре примерене

				2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	узрасту и дидактичком захтеву, – класирање и упоређивање, – пантомима, – интерактивно учење, – кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке певање у групи, вежбе слушања, и говорне активности – симулација ситуација – коришћење израза код представљања – упознавање са новим градивом помоћу слика – реаговања на упутства
XI	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И ВЕЛИЧИНА	Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина.	- разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величини; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	– презентација наставних садржаја – интерактивно учење – препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројеката – израда панона – приближавање граматичких садржаја
XII	ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА (ХРОНОЛОШКОГ И МЕТЕОРОЛОШКОГ	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавање неке активности, метеоролошким	-разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; -опише дневни/недељни распоред активности; -опише метеоролошке	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.	

		приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.)	прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима	2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.	из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова – квиз корелација и позивање на стечено знање из граматике и матерњег језика – реализација уз помоћ визуелног и аудио материјала
XIII	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	Слушање и читање једноставних исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писмено саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.).	- разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе; - представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	
XIV	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се	-разумеи формулише једноставније изразе који се односе на	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8.	

		говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих.	поседовање и припадност - пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;	1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	
XV	ИЗРАЖАВАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА, ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан тразговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима,	- разумеи реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27.	

		хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му/јој се свиђају/несвиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли/не воли пливае, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата.		2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.	
XVI	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.	
XVII	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА	Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини	- разуме једноставније изразе који се односе на количину нечег;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9.	

		нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); писање списка за куповину, записивање и рачунање цена.	- пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; - на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта; - састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.	1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.	

Литература: Right on – уџбеник и радна свеска

Наставник : Радмила Радовановић

Предмет: Енглески језик

Разред: 6

Циљ: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

РЕДНИ БРОЈ ТЕМЕ/ ОБЛАСТИ	ОБЛАСТИ/ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ	Начин остваривања програма (методе/технике)
I	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима.	- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22.2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; -говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; -битно је значење језичке поруке; -настава се заснива и на социјалној интеракцији; -рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из
II	ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места,	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22.	

		појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење бића, предмета, појава и места.	збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5.2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.	различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем; -наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода
III	ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/ журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/ одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.	- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13.2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	и њиховог међусобног односа; -сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. -усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у
IV	ИЗРАЖАВАЊЕ	Слушање и читање	- разуме уобичајене	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	

	МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.	молбе и захтеве и реагује на њих; - упути уобичајене молбе и захтеве; - честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства;	1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5.2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	друштвеном чину; -наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја; -ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; -уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала -учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута. -слушање и реаговање
V	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сл.) с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.	- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4.	потребима наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута. -слушање и реаговање
VI	ОПИСИВАЊЕ	Слушање и читање	- разуме једноставније	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	

	РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/ активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности.	текстове у којима се описују радње и ситуацијеу садашњости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;	1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13.2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори /затвори свеску, итд.). -рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). -мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина, постера и сл.). -вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе,утврдити хронологију и сл.). -игре примерене узрасту -класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).
VII	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање иказа у вези са искуствима, догађајима/ активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/ активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским	- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачн информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7.	у гесту у исказ. Разумевање писаног

		догађајима, личностима и сл.	историјску личност и сл.		текста -уочавање
VIII	ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)	Слушање и читање краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.	- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4.	дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...); -препознавање везе између група слова и гласова; -одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор; -извршавање прочитаних упутстава и наредби. Писано изражавање:
IX	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Слушање и читање исказа у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа.	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13.2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24.	-повезивање гласова и групе слова; -заменавање речи цртежом или сликом; -проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично); -повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за

				2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	пртљаг); -писање честитки и разгледница; -писање краћих текстова. -увођење дечије књижевности и транспоноване у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз. – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно- илустративна метода, – монолошко-дијалошка метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, – игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, – класирање и упоређивање, – пантомима, – интерактивно учење, – кооперативно учење
X	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа.	- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/ положају предмета и бића у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5.2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6.	
XI	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	Слушање и читање једноставних исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писмено саопштавање забрана, правила понашања и обавеза.	- разуме једноставне забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; - размени једноставне информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; - саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20.	

			обавеза користећи одговарајућа језичка средства	2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4.	ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке певање у групи, вежбе слушања, и говорне активности – симулација ситуација – коришћење израза код представљања – упознавање са новим градивом помоћу слика – реаговања на упутства -презентација наставних садржаја – интерактивно учење -препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројеката – израда паноя – приближавање
ХП	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са припадањем и одговарање на њих.	-разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност - формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22.2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	граматичких садржаја из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова – квиз корелација и позивање на стечено знање из граматике и матерњег језика – реализација уз
ХП	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на изражавање допадања/неподања; усмено и писано изражавање допадања/недопадања.	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12.	

				2.1.13.2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	помоћ визуелног и аудио материјала
XIV	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.4.	
XV	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА	Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини и цени; постављање питања у вези с количином и ценом и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у	- разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; - пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; - пита/каже/израчуна колико нешто кошта.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6.	

		ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); записивање и рачунање цена.		2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	

Литература: English Plus 2, second edition – уџбеник и радна свеска

Наставник : Радмила Радовановић

Предмет: Енглески језик

Разред: 7

Циљ: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

РЕДНИ БРОЈ ТЕМЕ/ ОБЛАСТИ	ОБЛАСТИ/ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ	Начин остваривања програма (методе/технике)
I	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника,	- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1.	-циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; -говор наставника прилагођен је узрасту и

	О СЕБИ И ДРУГИМА	вршњака и сл.) и иницирање и проширивање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (подаци о личности, приватним и школским активностима, друштвеним улогама и сл.).	себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	знањима ученика; -наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; -битно је значење језичке поруке; -настава се заснива и на социјалној интеракцији;
II	ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава, места, из искуственог света и функционалног спектра.	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10.	-рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем; -наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног

				3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	односа; -сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване
III	ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора; образложење спремности за прихватање предлога, уз исказивање емотивних и експресивних реакција (радост, усхићеност и сл.)	- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22.2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4.	примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. -усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину; -наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја; -ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; -уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени

				3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	употребом додатних аутентичних материјала
IV	ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.	- разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; - упути уобичајене молбе и захтеве; - честита, захвали се и извини се користећи мање сложена језичка средства;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22.2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	-учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности:
V	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сличних наставних и ваннаставних активности), с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.	- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18.	-динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута. -слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори /затвори свеску, итд.).

				2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22.2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	-рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). -мануелне активности (израда паноя, презентација, зидних новина, постера и сл.). -вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове,
VI	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање активности, радњи и способности у садашњости.	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.). -игре примерене узрасту -класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...) -"превођење" исказа у гест и геста у исказ. Разумевање писаног текста -уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род,
VII	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	Слушање и читање описа и усмено и писано	- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9.	на граматичке специфичности (род,

		размењивање исказа у вези са личним искуствима, догађајима, активностима, способностима и особеностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, активности и способности у прошлости, историјских догађаја и личности.	догађаји и способности у прошлости; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	број, глаголско време, лице...); -препознавање везе између група слова и гласова; -одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор; -извршавање прочитаних упутстава и наредби. Писано изражавање: -повезивање гласова и групе слова; -заменјивање речи цртежом или сликом; -проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично); -повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг); -писање честитки и разгледница; -писање краћих текстова. -увођење дечије
VIII	ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.	- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4.	

			плановима, намерама и предвиђањима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.	књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз. – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалогска метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања,
IX	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења у вези са осећањима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа.	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.19.	– мануелне активности, – вежбе слушања, игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, класирање и упоређивање, пантомима, – интерактивно учење, – кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке певање у групи,

				2.1.20. 2.1.22.2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30.	вежбе слушања, и говорне активности – симулација ситуација – коришћење израза код представљања – упознавање са новим градивом помоћу слика – реаговања на упутства -презентација наставних садржаја – интерактивно учење -препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројеката – израда панова – приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова
X	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа.	- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22.2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	– реатовања на упутства -презентација наставних садржаја – интерактивно учење -препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројеката – израда панова – приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова
XI	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	Слушање и читање једноставних исказа у којима се изражавају дозволе, упозорења, правила понашања и обавезама; постављање питања у вези са забрамама, дозволама, упозорењима, правилима	- разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе, и реагује на њих; - размени једноставне информације које се односе на дозволе,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2.	– квивз корелација и позивање на стечено знање из граматике и матерњег језика – реализација уз помоћ визуелног и

		понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писмено саопштавање забрана, дозвола, упозорења, правила понашања и обавеза.	забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту;	1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	аудио материјала
XII	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се говори о томе шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са припадањем и одговарање на њих.	-разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадање - формулише питања и једноставније изразе који се односе на поседовање и припадање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25.	

				2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.6.	
XII	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова којима се изражава допадање/недопадање; усмено и писано изражавање допадања/недопадања.	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.8. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.25. 3.1.29. 3.1.30.	
XIV	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се тражи и износи мишљење и изражава слагање/неслагање; усмено и писано тражење/изношење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1.	

				1.3.2.1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22.2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	
V	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се наводе количине, димензије и цене; размењивање информација у вези с количином, димензијама и ценама, усмено и писано.	- разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цену; - размени информације у вези са количином, димензијама и ценама	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16.	

				2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.8. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.8. 3.1.10. 3.1.12. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	

Литература: English Plus 3, second edition – уџбеник и радна свеска

Наставник : Радмила Радовановић

Предмет: Енглески језик

Разред: 8

Циљ: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

РЕДНИ БРОЈ ТЕМЕ/ ОБЛАСТИ	ОБЛАСТИ/ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ	Начин остваривања програма (методе/технике)
I	ПРЕДСТАВЉА- ЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и	- разуме општи смисао и главне информације из уобичајених текстова	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13.	-циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним

	ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање и проширивање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (подаци о личности, приватним и школским активностима, друштвеним улогама и сл.).	који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе; - тражи, саопшти, пренесе информације личне природе или податке о себи и другима - у неколико везаних исказа представи себе, своју ужу/ширу породицу и пријатеље користећи једноставније јежичка средства	1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1.	контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; -говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; -битно је значење језичке поруке; -настава се заснива и на социјалној интеракцији;
II	ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују бића, предмети, места, појаве, радње, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава, места, из искуственог света и функционалног спектра.	- разуме општи смисау и главне информације из текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - размени информације које се односе на опис бића, предмета, места, појаве, радњи, стања и збивања - повеже неколико исказа у краћи текст	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	-рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним

			којим се описују и пореде бића, предмети , места , појаве, радње, стања и збивања	2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1.	контекстом, поступком и циљем; -наставник упућује ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа; -сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту.
III	ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора; образложење спремности за прихватање предлога, уз исказивање емотивних и експресивних реакција (радост, усхићеност и сл.)	- разуме краће низове исказа који се односе на предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуту предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	-усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину; -наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја; -ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни

IV	ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.	- разуме краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагује на њих; - саопшти краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања; - разуме и на прикладан начин одговори на честитку, захвалност и извињење; - упуту честитку, захвалност и извињење користећи ситуационо прикладно комуникативне моделе	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.6. 3.1.11. 3.1.24. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2.	учесници у друштвеном чину; -уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала -учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате
V	РАЗУМЕВАЊЕ, ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ УПУТСТАВА	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сличних наставних и ваннаставних активности), с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.	- разуме и следи краће низове упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - тражи и пружи неколико једноставнијих упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20.	граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности које не би требало да трају дуже од 15 минута. -слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи,

				2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори /затвори свеску, итд.). -рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). -мануелне активности (израда панона, презентација, зидних новина, постера и сл.). -вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа
VI	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање активности, радњи и способности у садашњости.	- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости; - разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости; - размени неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18.	повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.). -игре примерене узрасту -класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...) -"превођење" исказа у гест и геста у исказ. Разумевање писаног

			- опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;		текста -уочавање дистинктивних обележја која указују
VII	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са личним искуствима, догађајима, активностима, способностима и особеностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, активности и способности у прошлости, историјских догађаја и личности.	- разуме општи смисао и главне информације из текстова у који се односе на описивање искуства, догађаја и способности у прошлости; - размени неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише искуства, догађаје и способности из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 3.1.10. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...); -препознавање везе између група слова и гласова; -одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор; -извршавање прочитаних упутстава и наредби. Писано изражавање: -повезивање гласова и групе слова; -заменењивање речи цртежом или сликом; -проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично); -повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за
VIII	ОПИСИВАЊЕ	Слушање и читање	- разуме општи	.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	

	БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)	једноставнијих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.	смисао и главне информације из текстова који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања у будућности; - размени неколико исказа у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима у будућности; - саопшти планове, намере, предвиђања;	1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.6. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.14. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30.	пртљаг); - писање честитки и разгледница; - писање краћих текстова. - увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз. – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалогска метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, – игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, – класирање и упоређивање, – пантомима, – интерактивно учење,
IX	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења у вези са осећањима и потребама; усмено и	- разуме општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања, потребе, осете и осећања; - размени неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима,	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.16.	

		писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа.	осетима и осећањима; - искаже и образложи жеље, интересовања, потребе, осете и осећања	2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.9.	– кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке певање у групи, вежбе слушања, и говорне активности – симулација ситуација – коришћење израза код представљања – упознавање са новим градивом помоћу слика – реаговања на упутства -презентација
Х	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа.	- разуме краће низове исказа који описују просторне односе, орјентацију и правац кретања; - затражи и пружи обавештења о просторним односима, орјентацији и правцу кретања	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	наставних садржаја – интерактивно учење -препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројеката – израда панона – приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова

				2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	– квиз корелација и позивање на стечено знање из граматике и матерњег језика – реализација уз помоћ визуелног и аудио материјала
XI	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	Слушање и читање једноставних исказа у којима се изражавају дозволе, упозорења, правила понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, дозволама, упозорењима, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писмено саопштавање забрана, дозвола, упозорења, правила понашања и обавеза.	- разуме једноставне текстове који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; - размени неколико информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5.	

				3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	
ХП	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се говори о томе шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са припадањем и одговарање на њих.	-разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на поседовање и припадање - размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на поседовање и припадање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1.	
ХП	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И	Слушање и читање једноставнијих текстова	- разуме општи смисао и главне	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7.	

	НЕДОПАДАЊА	којима се изражава допадање/недопадање; усмено и писано изражавање допадања/недопадања.	информације из краћих текстова који се односе на изражавање допадања и недопадања; - размени неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и даје кратка образложења;	1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1.	
XIV	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се тражи и износи мишљење и изражава слагање/неслагање; усмено и писано тражење/изношење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења; - тражи и саопшти мишљење, слагање/неслагање и даје кратка образложењ;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3.	

				2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5.3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27.3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	
XV	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се наводе количине, димензије и цене; размењивање информација у вези с количином, димензијама и ценама, усмено и писано.	- разуме краће низове исказа који се односе на количину, димензије и цену; - размени информације у вези са количином, димензијама и ценама	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3.2.1.14. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6.	

				3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.6. 3.3.8. 3.3.9.	

МАТЕМАТИКА

Предмет: Математика

Разред: 5

Циљ: Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
I	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ	Први део Својства операција сабирања, множења,	Ученик ће бити у стању да: - израчуна вредност једноставнијег бројевог израза	МА.1.1.1. МА.1.1.4. МА.1.1.5.	монолошка, дијалошка, демонстративна,

	И ДЕЉИВОСТ	одузимања и дељења у скупу N_0. Дељење са остатком у скупу N_0 (једнакост $a = bq + r$, $0 \leq r < b$). Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. Други део Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито. Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.	и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; - одреди и примени НЗС и НЗД; - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке, - правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу.	МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.	дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
II	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	Тачке и праве; односи припадања и распореда. Однос правих у равни; паралелност. Мерење дужине и једнакост дужи. Кружница и круг. Кружница	Ученик ће бити у стању да: - анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; - опише основне појмове у вези са кругом (центар,	МА.1.3.1. МА.1.3.3. МА.2.3.6.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару

		и права. Преношење и надовезивање дужи. Централна симетрија. Вектор Транслација.	полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; - нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; - пореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; - правилно користи геометријски прибор.		комбиновани рад рад на тексту
III	УГАО	Угао, централни угао; једнакост углова. Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). Упоредни углови; врсте углова. Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова. Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. Углови на трансверзали.	Ученик ће бити у стању да: - идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; - измери дати угао и нацрта угао задате мере; - упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; - реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).	МА.1.3.1. МА.2.3.1. МА.3.3.1.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту

IV	РАЗЛОМЦИ	Први део Појам разломка облика $\frac{a}{b}$ ($a, b \in \mathbb{N}, b \neq 0$). Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис броја и превођење у запис облика $\frac{a}{b}$ ($b \neq 0$). Упоређивање бројева у децималном запису. Заокругљивање бројева. Други део Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака. Трећи део Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост $p < \frac{n+q}{2} < q$.	Ученик ће бити у стању да: - прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други запис; - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; - заокружи број и процени грешку заокругљивања; - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; - одреди проценат дате величине; - примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; - примени аритметичку средину датих бројева; - сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и, по потреби, користи калкулатор или расположиви софтвер.	МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
V	ОСНА СИМЕТРИЈА	Осна симетрија у равни и њене особине. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи и конструкција нормале. Симетрала угла.	Ученик ће бити у стању да: - идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру	МА.1.3.1. МА.1.3.6. МА.2.3.6.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у

			користећи геометријски прибор; - конструише симетралу дужи и симетралу угла и примењује њихова својства; - конструише праву која је нормална на дату праву или је паралелна датој правој.		пару комбиновани рад рад на тексту

Литература: Klett, уџбеник за 5. разред основне школе, аутори: Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић
Klett, збирка задатака за 5. разред основне школе, аутори: Бранислав Поповић, Марија Станић,
Сања Милојевић, Ненад Вуловић

Наставник: Татјана Васовић

Предмет: Математика

Разред: 6

Циљ: Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
I	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	Скуп целих бројева Апсолутна вредност броја Упоредивање целих бројева Сабирање целих бројева Одузимање целих бројева Множење целих бројева	Ученик ће бити у стању да: - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве; - одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја;	МА.1.1.1. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.6. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад

		Дељење целих бројева Бројевни изрази	- израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.		рад на тексту
II	ТРОУГАО	Углови троугла. Збир углова Однос између страница и углова троугла Неједнакост троугла Врсте троуглова Једнакокраки и једнакостранични троугао Правоугли троугао Конструкције неких углова (60° , 120° , 30° , 90° , 45°) Основне конструкције троугла Појам подударности троуглова Ставови подударности СУС, ССС, ССУ и УСУ Конструкција троугла и његове описане и уписане кружниц Осна симетрија Централна симетрија Транслација	Ученик ће бити у стању да: - класификује троуглове на основу њихових својстава; - конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; - уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; - утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; - конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови); - примени својства троуглова у једноставнијим задацима; - одреди центар описане и уписане кружнице троугла; - примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; - правилно користи геометријски прибор.	МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.6. МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту игровне активности
III	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	Први део : Скуп рационалних бројева Упоредивање рационалних бројева	Ученик ће бити у стању да: - прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у	МА.1.1.1. МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.2.1.1.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални,

		Децимални запис рационалних бројева Сабирање рационалних бројева Одузимање рационалних бројева Множење рационалних бројева Дељење рационалних бројева Бројевни израз Други део: Једначине и неједначин у скупу рационалних бројева Правоугли координатни систем у равни Дужи у координатном систему Приказ података у координатном систему Анкета 1 (узорак, упитник, анализа података) и Анкета 2 (представљање добијених резултата) Директно и обрнуто пропорционалне величине и њихово графичко представљање Примена пропорције (проценат) Зависне величине, графички приказ зависних величина, пропорција	децималном запису; - одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; - израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; - прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); - тумачи податке приказане табелом и графички.	МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.3. МА.1.5.3. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.3.5.2. МА.3.5.3..	фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад решавање проблема рад на тексту
IV	ЧЕТВОРОУГАО	Четвороугао	Ученик ће бити у стању да:	МА.1.3.2.	монолошка,

		Углови и врсте четвороугла Паралелограм, правоугаоник, квадрат, ромб, трапез и делтоид - својства Конструкција четвороугла Операције са векторима	- класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструира паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); - примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; - примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима. тврђења и у онструктивним задацима.	МА.1.3.6. МА.2.3.1. МА.2.3.6. МА.3.3.2. МА.3.3.6.	дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад решавање проблема рад на тексту
V	ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	Површина равних фигура, јединице мере за дужину и површину, Једнакост површина Површина квадрата, правоугаоника, паралелограма, трапеза и троугла Површина четвороуглова са нормалним дијагоналама	Ученик ће бити у стању да: - израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.	МА.1.3.2. МА.1.3.6 МА.1.4.1. МА.3.4.1.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту

Литература: Klett, уџбеник за 6. разред основне школе, аутори: Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић
Klett, збирка задатака за 6. разред основне школе, аутори: Бранислав Поповић, Марија Станић,

Сања Милојевић, Ненад Вуловић
Наставник: Татјана Васовић

Предмет: Математика
Разред: 7

Циљ: Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
I	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	Квадрат рационалног броја Решавање једначине $x^2 = a$ Ирационални бројеви (нпр. решавање једначине $x^2 = 2$) Реални бројеви и бројевна права; Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = a$ Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција са реалним бројевима Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; Продужена пропорција.	Ученик ће бити у стању да: - израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; - на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; - одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; - нацрта график функције $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; - примени продужену	МА.1.1.2. МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.3.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту

			пропорцију у реалним ситуацијама.		
II	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	Питагорина теорема (директна и обратна) Важније примене Питагорине теореме Конструкција тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$ итд. Растојање између две тачке у координатном систему.	Ученик ће бити у стању да: - примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; - правилно користи геометријски прибор.	МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.2.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
III	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	Први део: Степен чији је изложилац природан број Степен декадне јединице чији је изложилац цео број Операције са степенима Степен производа, количника и степен степена Други део: Алгебарски изрази Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома) Квадрат бинома и разлика квадрата Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона и формула за разлику квадрата и квадрат бинома Примене	Ученик ће бити у стању да: - трансформише збир, разлику и производ полинома; - примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); - примени трансформације полинома на решавање једначина.	МА.1.1.6. МА.2.1.4. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.3.1.1. МА.3.1.3. МА.3.2.2. МА.3.2.3.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
IV		Појам многоугла	Ученик ће бити у стању да:	МА.2.3.1.	монолошка,

	МНОГОУГАО	Врсте многоуглова Збир углова многоугла Број дијагонала многоугла Правилни многоуглови (појам, својства и конструкција) Обим и површина многоугла Тежишна дуж троугла. Тежиште и ортоцентар троугла. Сложеније примене подударности троуглова.	- примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; - израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; - конструише ортоцентар и тежиште троугла; - примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима.	МА.2.3.2. МА.3.3.2. МА.3.3.3.	дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
V	КРУГ	Централни и периферијски угао круга Обим круга; број π ; Душина кружног лука Површина круга, кружног исечка и кружног прстена Ротација.	Ученик ће бити у стању да: - примени својства централног и периферијског угла у кругу; - израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом.	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
VI	ОБРАДА ПОДАТАКА	Средња вредност Медијана Мод	Ученик ће бити у стању да: - одређује средњу вредност, медијану и мод.	МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.3.5.2. МА.3.5.3.	индивидуални рад у пару рад на тексту

Литература: Klett, уџбеник за 7. разред основне школе, аутори: Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић
Klett, збирка задатака за 7. разред основне школе, аутори: Бранислав Поповић, Марија Станић,
Сања Милојевић, Ненад Вуловић

Наставник: Татјана Васовић

Предмет: Математика

Разред: 8

Циљ: Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
I	СЛИЧНОСТ	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности	Ученик ће бити у стању да: - примени Талесову теорему у геометријским задацима и реалном контексту; – примени сличност троуглова у геометријским задацима и реалном контексту	МА.1.3.1. МА.3.3.1. МА.1.3.2. МА.2.3.2. МА.3.3.6.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
II	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар	Ученик ће бити у стању да: - анализира односе тачака, правих и равни у простору и запише те односе математичким писмом; – представља цртежом односе геометријских објеката у равни и простору и користи их приликом решавања задатака; – уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему у геометријским задацима и реалном контексту	МА.1.3.1. МА.2.3.2. МА.3.3.6.	монологска, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
III	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И	Линеарна једначина. Решавање линеарних	Ученик ће бити у стању да: - реши линеарну једначину,	МА.1.2.1. МА.2.2.1.	монологска, дијалогска,

	НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама	неједначину – реши реалне проблеме користећи линеарну једначину, неједначину	МА.3.2.1. МА.2.2.5. МА.3.2.5.	демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
IV	ПРИЗМА	Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме	Ученик ће бити у стању да: - израчуна површину и запремину праве призме; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	монолошка, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
V	ПИРАМИДА	Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.	Ученик ће бити у стању да: - израчуна површину и запремину четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тностране и шестостране пирамиде – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама	МА.1.3.2. МА.1.3.4. МА.3.3.2. МА.2.3.4. МА.3.3.4. МА.3.3.6.	монолошка, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
VI	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула и знак функције, монотоност. Имплицитни облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.	Ученик ће бити у стању да: - нацрта и анализира график линеарне функције;	МА.1.2.4. МА.2.2.4. МА.3.2.4	монолошка, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту

VII	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама	Ученик ће бити у стању да: - реши систем линеарних једначина са две непознате; – реши реалне проблеме користећи систем линеарних једначина са две непознате	МА.1.2.1. МА.2.2.1. МА.3.2.1. МА.3.2.5.	монолошка, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
VIII	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правог ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте	Ученик ће бити у стању да: - израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте; – примени обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама	МА.1.3.3. МА.2.3.3. МА.3.3.3. МА.1.3.5. МА.2.3.5. МА.3.3.5.	монолошка, дијалогска, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у групи (пару) комбиновани рад рад на тексту
IX	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК		Ученик ће бити у стању да: - учествује у избору истраживачког пројекта и начина рада.		

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Предмет: Ликовна култура

Разред: 5

Циљ: : Циљ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе је да подстиче и развија учениково ставралачко мишљење и деловање

у складу са демократским опредељењима друштва и карактеристикама овог наставног предмета.

Редн и број теме /обла сти	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	СЛОБО ДНО ЛИКОВ НО КОМПО НО- ВАЊЕ	Ритам у структурама природних и вештачких материјала Опажање ритма линија, боја, облика Цртање, сликање, вајање; цртачки, сликарски, вајарски и остали потребни материјали; дидактичка и друга средства. Слободни ритам линија, боја, мрља, облика Аперцепција Цртање, сликање, вајање; цртачки, сликарски,	- Разликује у свом раду основне медије, материјале и технике. - Уочава појаву и присуство ритма у природи. - Има развијене моторичке способности. - Описује своје радове и радове других (исказује утисак) . - Познаје места и изворе на којима може да прошири своја знања о уметности (галерија, музеј, атеље...) - Одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт. - Поседује осећај за симетричност, ритам, композицију и репетицију. - Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју. - Уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији. - Користи се богатством линија у грађењу композиције. - Самостално гради маштовита и оригинална решења. - Изводи радове са одређеном намером, користећи основне ликовне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат.	Основни ниво: ЛК.1.1.3. ЛК.1.3.3. ЛК.1.1.1. ЛК.1.2.3. Средњи ниво: ЛК.2.1.2. ЛК.2.2.2. ЛК.2.1.1. ЛК.2.2.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.3. ЛК.3.3.4. ЛК.3.1.2.	- Вербално- текстуалне методе (кроз разговор и дискусију постепено увођење у дефинисање основних ликовних елемената, са акцентом на ритму и њихова примена у различитим ликовним медијима - Илустративне методе (корелација са природом и другим наставним

		вајарски и други материјали, дидактичка и друга очигледна средства Спонтани ритам бојених мрља, линија, облика Маштовито повезивање случајно добијених мрља Сликање; темпера боје, папири и други сликарски	различите врсте ритма – Гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером – Користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма – Разматра, у групи, како је учио/-ла о визуелном ритму и где та знања може применити – Направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала – Искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност .		предметима, историјом уметности као конкретним примерима датих ликовних проблемалинија, облик, боја, мрља); - Практично - демонстративна метода у различитим ликовним техникама (цртачким, сликарским, вајарским); - Креирање вежби; - Подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање
2.	ЛИНИЈ А	Аутоматски начин извлачења линија и колажирање Стварање различитих вредности	- Опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима – Пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија – Гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала – Користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа	Основни ниво: ЛК.1.1.2. ЛК.1.2.3. ЛК.1.1.1. ЛК.1.3.1. Средњи ниво: ЛК.2.1.2.	- Вербално-текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма линија и њених

	линија Цртање, колаж, графика; оловке с неким графитним улошком, папири, пакпапир... дидактичка и остала очигледна средства Карактер и врсте линија Развијање опажања различитих линија Цртање; разни цртачки материјали и папири; дидактичка и друга очигледна средства Линије у природи Развој опажања линија у природи Цртање - оловке, папири; дидактичка средства Линија као средство за	– Црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење – Разматра, у групи, како је учио/-ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују - Искáže своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности	ЛК.2.2.2. ЛК.2.2.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.3. ЛК.3.1.2.	карактеристика св ојстава и врста); - Илустративна корелација са природом и појавом линије у природи; - Подстицање на опажање различитих врста и карактера линија у природи; - Практично- демонстративни поступак (извлачење линија различитим ликовним техникама на различитим материјалима - Меке оловке на различитим подлогама, темпере, колаж); - Дефинисање илустрацијом и демонстрацијом линије као

		стварање различитих моделитета површина Перцепција Сликање - темпера боје (црна и бела), четке, папири, остала дидактичка и очигледна средства Линија као ивица тродимензионал ног тела Перцепција Вајање - глина, глинамољ, пластелин и остала дидактичка средства Линија - вежбање Линија - естетска анализа			границе 3 д облика у техници вајања; - Креирање задатака; - Подстицање, коректура; - Естетска анализа и вредновање
3.	ОБЛИК	Перцепција Карактер и врста облика Основни површински облици Груписање облика у равни	– Поређи облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима – Гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад – Наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/-ла жељени тон – Обликује препознатљиве тродимензионалне	Основни ниво: ЛК.1.1.2. ЛК.1.2.3. ЛК.1.1.1. ЛК.1.3.3. Лк.1.3.1. Средњи ниво:	- Вербално текстуални - кроз објашњавање, резговор и дискусију дефинисање појма облика и

		или простору Додиривање, мимоилажење, преклапање, прожимање, усецање Величина облика и међусобни однос величина Облик Естетска анализа	облике одабраним материјалом и поступком – Преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност – Комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену – Објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе – Разматра, у групи, како је учио-/ла о облицима и где та знања примењује	ЛК.2.1.2. ЛК.2.2.2. ЛК.2.2.1. Лк.2.1.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.1. ЛК.3.1.2. Лк.3.3.3. Лк.3.1.1. Лк.3.2.2.	његових карактеристика (својства и врсте, 2 д и 3д облици, величине облика и међусобни односи, груписања...); - Илустративни - кроз конкретне примере из човекове средине, историје уметности и корелацијом са другим наставним предметима ; - Практично демонстративни - кроз употребу разних прво појединачних основних, а потом комбинованих ликовних материјала и техника (цртеж, слика, вајање,

					графика, колаж...); - Креирање задатака; - Кодстицање, коректура;
					- Кстетска анализа заједно са ученицима (ум. дела и ученичких радова) и вредновање.
4.	ОРНАМЕНТ	Преплет и густина, прецизност Игра линијама, површинама и облицима... Слободан избор; одговарајућа средства и материјали Орнамент	- Препознаје орнаменталне форме и њихову примену у свакодневном животу. - Има развијене моторичке способности. - Описује своје радове и радове других (исказује утисак) - Описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља култура и периода. - Има развијене моторичке способности и испољава прецизност у раду при изради орнаменталних форми. - Примењује појам стилизације у радовима. - Лоцира одабрана уметничка дела у историјски друштвени контекст. - Самостално гради маштовита и оригинална решења. - Успешно користи стилизацију облика. - Разуме међусобну повезаност и утицај уметности и друге животне области.	Основни ниво: ЛК.1.2.3. ЛК.1.3.1. ЛК.1.1.2. ЛК.1.1.3. ЛК.1.3.4. Средњи ниво: ЛК.2.2.1. ЛК.2.3.1. ЛК.2.2.2. ЛК.2.1.1. ЛК.2.1.2. Напредни ниво: ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.4.	- Вербално текстуални кроз објашњавање, разговор и дискусију дефинисање појма орнамента и његових главних карактеристикари там, симетрија, прецизност; - Илустративни (визуелно подстицајни) навођењем на давање конкретних

					примера орнамента из свакодневног живота, корелацијом са народном традицијом; улога и значај орнамента; - Креирање задатка; - Коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова
5.	СВЕТЛИ И-НСКИ ОБЈЕКТ И И КОЛАЖ	Светлински објекти и колаж Развој маште Слободан избор. Разне провидне обојене и необојене фолије Светлински објекти и колаж	- Разликује у свом раду основне медије, материјале и технике. - Разликује различита својства структура материјала (на основу додира и вида). - Има развијене моторичке способности. - Описује своје радове и радове других (исказује утисак). - Познаје места и изворе на којима може да прошири своја знања о уметности (галерија, музеј, атеље...) - Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. - Одабира адекватан садржај да би претставио неку идеју или концепт. - Образлаже свој рад и радове других (наводи садржај, тему, карактеристике технике) . - Познаје и користи различите изражајне могућности	Основни ниво: ЛК.1.1.2. ЛК.1.1.3. Средњи ниво: ЛК.2.1.1. ЛК.2.1.2. ЛК.2.2.1. Напредни ниво: ЛК.3.1.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.4. ЛК.3.3.4.	- Вербално илустративни подстицај кроз заједничко дефинисање појма светлински објекти и колаж - Примена у енеријерима као витражи, амбијентална решења и зидне декорације, као фасаде, илустрација...

			класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности - Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју. - Самостално гради маштовита и оригинална решења. - Изводи радове са одређеном намером, користећи основне ликовне елементе и приципе да би постигао одређени ефекат. - Анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка.		- Корелација са примерима из историје уметности (архитектура, илустрација), књижевности, позориштем (сцена), музиком; - Демонстрација и примена нових материјала (разне провидне фолије у боји, дијапројектори, провидни и непровидни папири); - Креирање задатка; - Коректура, подстицање, естетска анализа и вредновање дечијих радова
6.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕ-	Визуелно споразумевање Увођење ученика у начине визуелног	- Препознаје савремене медије комуникације (фотографија, видео, филм) - Има развијене моторичке способности.	Основни ниво: ЛК.1.3.2. ЛК.1.3.3. ЛК.1.1.1.	- Вербално илустративним подстицајима кроз разговор, објашњавање и
			— Поређи различите начине комуницирања од		

	ВАЊЕ	споразумевања Фотографија, филм, телевизија, видео; одговарајућа средства и материјали Визуелно споразумевање (2 часа вежбања)	праисторије до данас – Обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу – Изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом – Тумачи једноставне визуелне информације	ЛК.1.2.3. ЛК.1.3.4. Средњи ниво: ЛК.2.2.2. ЛК.2.3.1. ЛК.2.1.1. Напредни ниво: ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.1. ЛК.3.2.4. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.2.	естетску анализу, заједно са ученицима, дефинисање и проширивање знања из области визуелног споразумевања (облицима, начинима, улогом, средствима и значајем); - Корелација са свакодневним животом, књижевношћу, драмским уметностима фотографија, филм, телевизија, видео; - Креирање задатка; - Увођење и примена савремене технологије у настави; - Прећење, коректура, естетска анализа
	– Објасни зашто је наслеђе културе важно – Описује своје радове и радове других (исказује утисак) - Описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља култура и периода. - Зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечена учењем у визуелним уметностима (костимограф, дизајнер архитекта). - Познаје места и изворе на којима може да прошири своја знања о уметности (галерија, музеј, атеље...) - Зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу.				

					и вредновање дечијих радова.
7.	ОБЛИКОВАЊЕ И ПРЕОБЛИКОВАЊЕ УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА	Преобликовање употребних предмета I Аперцепција и перцепција Цртање, сликање, вајање; одговарајућа дидактичка средства Преобликовање употребних предмета II	- Разликује у свом раду основне медије, материјале и технике. - Разликује различита својства структура материјала (на основу додира и вида) - Има развијене моторичке способности. - Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове. - Описује своје радове и радове других (исказује утисак). - Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности. - Повезује облике у простору, одређује њихов међусобни однос и положај. - Одабира адекватан садржај да би претставио неку идеју или концепт. - Образлаже свој рад и радове других (наводи садржај, тему, карактеристике технике). - Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју. - Самостално граде маштовита и оригинална решења. - Изводи радове са одређеном намером, користећи основне ликовне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат. - Разуме међусобну повезаност и утицај уметности и друге животне области.	Основни ниво: Лк.1.2.3. Лк.1.3.1. Лк.1.3.4 Лк.1..1.2. Лк.1.1.3. Средњи ниво: Лк.2.2.1 Лк.2.2.2. Лк.2.3.1. Лк.2.1.2. Напредни ниво: Лк.3.1.2. Лк.3.2.3. Лк.3.2.2. Лк.3.2.4. Лк.3.3.4.	- Вербално илустративним методама уз објашњавање, ест. анализу и разговор заједно са ученицима дефинисати дизајн као грану ликовне уметности и њену утилитарну и естетску функцију; - Корелацијом са свакодневним употребним предметима (подстаћи на опажање истих и креативно и естетско просуђивање); - Креирање задатка; - Праћење, коректура, естетска анализа

					и вредновање.

Литература: Ликовна култура за 5. разред, Логос 2018, Милутин Мићић
Наставник: Ана Радојичић

Предмет: Ликовна култура
Разред: 6

Циљ: Циљ васпитно-образовног рада у настави културе у 6. разреду јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	БОЈА	Светлински објекти Развој маште,креативност Слободан избор. Разне провидне, обојене и необојене материјале Светлина Контрастне боје,основне и изведене Неутралне боје Сликање	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. именује, описује и показује сензитивност за основне, изведене, хроматске и ахроматске боје у окружењу и	Основни ниво: ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене	☐ монолошка ☐ дијалошка ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити:

			уметности; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира основне, изведене, хроматске и ахроматске боје; ☐ примењује стечена знања о својствима и врстама боја у, окружењу и уметности приликом решавања проблемских задатака; ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ самостално примењује темперу и колаж као сликарске технике, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите односе боја у окружењу и уметности; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира комплементарне парове боја; ☐ самостално примењује темперу, воштани и суви пастел као сликарске технике, експериментише и истражује њихове изражајне могућности комбинујући их у сопственом раду;	учењем у визуелним уметностима (нпр. костимографдизајнер, архитекта...) Средњи ниво: ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Напредни Ниво: ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из	☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

			☐ самостално примењује технике сликања на текстилу, експериментише и истражује њихове изражајне могућности у сопственом раду; ☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа. ☐ именује и описује основне појмове из области ранохришћанске и византијске уметности; ☐ посматра, опажа и уочава улогу боја и колористичких односа у делима која припадају ранохришћанској и византијској уметности; примењује стечена знања о ранохришћанској и византијској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених боји	визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ученика ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свомисак)	
2.	ТЕКСТУР А	Различити материјали Основа текстуре Подела текстуре Представљање различите врсте материјала различитим техникама рада Представљање предмета из природе Текстура-анализа	користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте текстура;	Основни ниво: ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) Средњи ниво: ЛК.1.3.2. зна да	Ученицима је потребно понудити мотивационе садржаје и могућност да одаберу пројекте који их занимају, да ученици самостално, у паровима или тимовима одрже час својим вршњацима. Наставник треба да постави захтев да тај час буде занимљив, да „наставник“

			☐ наводи примере различитих текстура у природи и уметничким делима и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности; ☐ примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака; ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ самостално примењује туш као цртачку технику и материјал, експериментише и истражује његове изражајне могућности у сопственом раду; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени. ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у сликарству; ☐ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању сликарских дела и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује	наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Напредни ниво: ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности	заинтересује вршњаке за тему, да припреми кратку презентацију и питања која подстичу на размишљање и разговор, на даље истраживање... Налози за ученике не треба да буду презахтевни, али не треба ни да се сведу на забаву. ☐ монолошка ☐ дијалошка ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming

			и анализира различите врсте фактура сликарских дела; ☐ примењује стечена знања о материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака; ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура; ☐ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању уметничких дела и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура уметничких дела; ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у вајарству; ☐ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању вајарских дела и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура вајарских дела; ☐ именује, описује и показује сензитивност за технике фротаж, гратаж и зграфито; ☐ посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима изведеним у техникама фротаж, гратаж и зграфито; ☐ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ☐ примењује стечена знања о текстури приликом решавања проблемских	ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2.изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат иво:	☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

			задатака кроз прављење фротажа и гратажа; ☐ именује и описује основне појмове из области исламске уметности; ☐ посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима која припадају исламској уметности; ☐ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ☐ примењује стечена знања о исламској уметности приликом решавања проблемских задатака посвећених текстури; ☐ именује и описује појмове: текстура, текстуре у природи и уметничким делима; слојевито, лазурно и пастуозно сликање; ☐ наводи примере усвојених појмова из окружења, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ☐ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ☐ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно ликовни проблем; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ☐ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује		

			у односу на тему, односно		
3.	УОБРАЗИ ЉА	Снови на цртежу Фантастика Необични предели Машта и необичност предмета у окружењу Слика од различитог материјала, вештачких и природних Стварање сцене из маште	☐ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ☐ именује, описује и показује сензитивност за појмове машта, фантазија и уобразиља; ☐ наводи примере употребе маште и фантазије у ликовним делима и тумачи их; ☐ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе у земљама северне Европе; ☐ посматра, опажа и уочава улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ☐ именује, описује и показује сензитивност за технику фото-колаж / папир-маше; ☐ посматра, опажа и уочава улогу маште, фантазије и уобразиље у делима изведеним у техници фото-колаж / папир-маше; ☐ описује, упоређује и анализира различите мотиве из митологије и легенди, и њихову улогу у уметничким делима; ☐ примењује стечена знања о уобразиљи у ликовној уметности	Основни ниво: Лк.1.1.2. Лк.1.1.3. Лк.1.3.4. Средњи ниво: Лк.2.2.1. Лк.2.2.3. Лк.2.2.4. Напредни ниво: Лк.3.2.2. Лк.3.3.4. Лк.1.4. Лк.3.3.3. Лк.3.1.4.	☐ монолошка ☐ дијалошка ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

			приликом решавања проблемских задатака кроз прављење фото--колажа, папир-машеа; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира улогу маште, фантазије и уобразиље у ликовним делима; ☐ примењује стечена знања о машти, фантазији и уобразиљи у уметности приликом решавања проблемских задатака; ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и тежи променама; ☐ проналази необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ☐ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе у		

			земљама северне Европе; ☐ посматра, опажа и уочава улогу маште и имагинације у делима која припадају уметности ренесансе; ☐ описује, упоређује и анализира различите мотиве из маште и имагинације, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ☐ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених машти и имагинацији; ☐ именује и описује појмове: машта, фантазија, уобразиља и уобразиља у ликовној уметности; ☐ наводи примере усвојених појмова у окружењу и уметности, тумачи их, упоређује и анализира њихова значења; ☐ активно посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира предмете, бића и појаве; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ☐ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу		
4.	ПРОСТО Р	Предмети у простору Однос величина Врсте простора Сенчење и представљање дубине простора Распоред различитих	☐ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; идентификује теме у одабраним	Основни ниво: ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других	Ученицима је потребно понудити мотивационе садржаје и могућност да одаберу пројекте који их занимају, да

		делова,предмета,детаља у простору	уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ☐ именује, описује и показује сензитивност за технику витраж; ☐ посматра, опажа и уочава улогу витража у уређивању ентеријера и креирању амбијента; ☐ описује, упоређује и анализира могућности уређења ентеријера и стварања амбијента путем ликовних дела изведених у техници витраж; ☐ примењује стечена знања о ентеријеру, амбијенту и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака кроз креирање витража; ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ самостално примењује технику витраж, експериментише и истражује њене изражајне могућности у сопственом раду; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду;	(нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимографдизајнер, архитекта...) Средњи ниво: ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Напредни Ниво: ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку	ученици самостално, у паровима или тимовима одрже час својим вршњацима. Наставник треба да постави захтев да тај час буде занимљив, да „наставник“ заинтересује вршњаке за тему, да припреми кратку презентацију и питања која подстичу на размишљање и разговор, на даље истраживање... Налози за ученике не треба да буду презахтевни, али не треба ни да се сведу на забаву. ☐ монолошка ☐ дијалошка ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних

			☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа. ☐ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе; ☐ посматра, опажа и уочава улогу амбијента у делима која припадају уметности ренесансе; ☐ описује, упоређује и анализира различите амбијенте и начине обликовања простора, и њихову улогу у уметничким делима из доба ренесансе; ☐ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених креирању амбијента и обликовању простора; ☐ именује, описује и показује сензитивност за појмове амбијент, архитектура и дизајн ентеријера; ☐ посматра, опажа и уочава различите примере из области архитектуре и дизајна ентеријера; ☐ описује, упоређује и анализира различите могућности креирања амбијента и уређења ентеријера; ☐ примењује стечена знања о ентеријеру и обликовању простора приликом решавања проблемских задатака у оквиру школског пројекта; ☐ именује и описује појмове: амбијент, архитектура и дизајн	идеју или концепт ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику)	активности ☐ истраживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

Литература: Ликовна култура за 6. разред, Логос 2019, Милутин Мићић
Наставник: Ана Радојичић

Предмет: Ликовна култура
Разред: 7

Циљ: Циљ ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	-Представљање простора -сликање ентеријера Сликање екстеријера -Мртва природа -Поставка предмета у простору -Композиција као основа за сваки цртеж	– користи традиционалне технике и одабрана савремена средства за ликовна истраживања; – изражава, одабраним ликовним елементима, емоције, стање или имагинацију; – обликује композиције примењујући основна знања о пропорцијама и перспективи; – користи, сам или у сарадњи са другима, одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – разговара о одабраним идејама, темама или мотивима у уметничким остварењима различитих култура и епоха; – учествује у заједничком креативном раду који обједињује	Основни ниво: ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности Напредни ниво ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне	-Дијалогска; демонстративна; -Метода практичних радова; - Креативне радионице (ликовне, драмске); -Едукативне радионице; -Дискусија; -Презентација; -Истраживачки рад ученика; - Експеримент

			различите уметности и/или уметност и технологију; – представи своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; – разматра своја интересовања и могућности у односу на занимања у визуелним уметностима.	могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју Средњи Ниво: ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности	

				класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Напредни Ниво: ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу	

				којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2.изводи радове	
2.	КОМУНИКАЦИЈА	-Симбол -Знак -Амблем -Знакови поред пута -Предмети око нас и њихово представљање на цртежу -Представити цртеж који ће приказати идеју,комуникацију,...	користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте текстура; ☐ наводи примере различитих	Основни ниво: ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности Средњи Ниво: ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне	☐ монолошка ☐ дијалошка ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање

			текстура у природи и уметничким делима и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте текстура у природи и уметности; ☐ примењује стечена знања о текстури и врстама текстура приликом решавања проблемских задатака; ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ самостално примењује туш као цртачку технику и материјал, експериментише и истражује његове изражајне могућности у сопственом раду; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду;	могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. Напредни ниво: ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј,	☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

				материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2.изводи радове	
3.	УМЕТНОСТ ОКО НАС	Репродукције уметничких дела- цртање -Сликање предела -Цртање људских фигура -Илустрације прича -Посматрање и цртање радова Климта,Пикаса,Манеа ... Паје Јовановића,М.П.Барили. .. -Основа уметности- анализа	-предлаже идеје за уметничку рециклажу,хуманитарне акције,кроз ликовно стваралаштво или обилазак места и установа културе; -учествује у заједничком креативном раду који обједињује различите уметности и или/уметност и технологију;	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2.изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказујеутисак)	☐ монолошка ☐ дијалогска ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

Литература: Литература: Ликовна култура за 7. разред, Логос 2020, Милутин Мићић
Наставник: Ана Радојичић

Предмет: Ликовна култура

Разред: 8

Циљ: Циљ ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Простор -композиција -представљање простора -принципи компоновања -распоред облика у простору -равнотежа облика у ликовној композицији -компоновање боја -контраст у ликовној уметности	Уочава и формулише ликовни проблем; активно посматра, уочава и описује предмете, бића и појаве и њихове односе; исказује своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; разговара о одабраним идејама, темама или мотивима	Основни ниво: ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2.изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказујеутисак) ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказујеутисак) ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким	На очигледним примерима из свакодневног живота и уметности потребно је објаснити принципе: ритам, контраст, доминанту, градицију, равнотежу, јединство и хармонију. Начин остваривања бира наставник. Могуће је кратко објаснити све принципе на једном часу (уз презентацију), па у току године постепено, кроз разговор и разноврсне проблемске задатке, омогућити услове да ученици развијају

				радовима из различитих земаља, култура и периода Средњи ниво: ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Напредни ниво: ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира	знања у складу са својим потребама, интересовањима и способностима. Могуће је и разматрати у току године један по један принцип (почев од оних који су ученицима непознати), па на крају школске године сумирати научено. Заинтересованим и напредним ученицима се може указати на то да, осим наведених, постоје и други принципи. На пример, у фотографији је важан принцип трећина (rule of thirds), у графичком дизајну принцип беле позадине (white space)... Ученицима који желе да науче више потребно је дати смернице за истраживање на интернету (адресе или кључне речи) и договорити са сваким учеником пројектни задатак који ће

				адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2.изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат	радити самостално, код куће.
2.	НАСЛЕЂЕ	-ликовне технике и материјали -фотографија -уметничко наслеђе -уметност модерног добате и мотиви у уметности	комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; сарађује у тиму и показује кооперативност у раду; показује иницијативу и самосталност у раду; именује и описује појмове и њихово значење у оквиру теме/лекције; описује елементе који се обрађују у теми/лекцији, а које уочава у природи, окружењу и уметничким	Основни ниво: Лк 1.1.1 Лк.1.2.1 Лк.1.3.2. Средњи ниво: Лк 2.2.1. Лк.2.1.3. Лк.2.2.4. Напредни ниво: Лк.3.1.1. Лк.3.2.1. Лк.3.2.4. Лк.3.3.3.	

			делима; наводи примере из окружења и тумачи их; разуме контекст културног наслеђа различитих епоха; активно тумачи уметничка остварења у складу са задатим критеријумима и са личним доживљајем;		
3.	КОМУНИКАЦИЈА	Уметност и технологија -уметност и занимања -уметност око нас	материјали и технике рада објашњава процедуре и значења; користи самостално или у сарадњи са другима одабране изворе, податке и информације као подстицај за стваралачки рад; склоност да поставља питања, критикује, дискутује и изражава своје ставове у односу на тему /ликовни проблем; процењује и аргументује сопствене и ставове и поступке других; представља и процењује усмено своје и радове других, кратко, аргументовано и афирмативно; објашњава процедуре и значења и изводи закључке; уважава различитост, мултикултуралност; показује емпатију и хумане ставове.	Основни ниво: Лк 1.1.1 Лк.1.2.3 Лк.1.3.3. Лк.1.2.2. Средњи ниво: Лк 2.2.2. Лк.2.3.4. Лк.2.1.4. Напредни ниво: Лк.3.2.1. Лк.3.4.3.	Говорити о томе шта је креативност, а шта иновативност, колико је за ученике значајно да развијају стваралачко мишљење (које им је неопходно у бројним животним ситуацијама), као и о томе да иновативне идеје и остварења понекад неће одмах бити прихваћени. Као пример се може навести прича о непријатељској реакцији критичара, неких колега и публике када су први пут видели радове импресиониста и о увредама упућених уметницима. Ученицима се могу

					показати најпознатија дела импресиониста и поставити питање да ли та дела у њима изазивају презир, бес, мржњу... и зашто (да или не), као и шта мисле, зашто је јавност у 19. веку тако негативно реаговала на иновације. Ученици могу да упореде једно дело уметника који је био цењен у то време (на пример, Енгр) и дела импресиониста, да покушају сами да открију шта је тачно скандализовало публику. Може се разговарати и о томе на који начин ученици прихватају оштру критику или увреде, а на који начин су реаговали уметници који су касније постали славни, као и како би могли пристојно да кажу да им се неко дело не свиђа. Такође, шта је у уметности омаж,

					а шта плагијат... Свака одабрана тема за разговор може да буде и повод за истраживање и стварање. Наставник треба повремено да прати како се развијају нове образовне технологије. На пример, америчка компанија Triseum развија образовне игрице помоћу којих ученици и студенти могу да уче о уметницима и уметничким делима истовремено развијајући компетенције (називи првих игрица су: ARTé: Mecenas, ARTé: Lumiere, ARTé: Hemut).

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Предмет: Музичка култура

Разред: 5

Циљ: Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученик, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	Човек у Праисторији Улога музике у првобитном друштву; Човек и ритуал; улога музике у ритуалу(музичко - анрополошка истраживања) ; Магијска моћ музике; Елементи музичког тока; покрет, ритам(ритам као основа ритуала) коло групни плес; Покрет; порекло плеса; Слушање / доживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек антике Божанска природа музике; - митолошка свест античког човека; - музички атрибути богова; - музика и држава. Музика у храму и музика на двору; Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама; Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/ Вавилон, Кина Египат, Грчка Рим; Појава Првих нотација, пентатоника.	У оквиру области/теме ученик ће бити у стању да наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу, да објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања, да искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека, да реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у мислу ритуалног понашања и пантеизма и да идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и слично).	М.К. 1.1.1. Ученик познаје основне елементе музичке писмености и контекст музичког догађаја.	Разговор о праисторији. Разговор о ритуалима и музичким инструментима. Демонстрација плеса (од стране ученика уз помоћ наставника). Коришћење видео - пројектора у настави. Садржај видео - презентације треба да буде у складу са обрађеном темом.
2.	МУЗИЧКИ	Најстарији Инструменти: тело,	Ученик треба да	М.К. 1.1.2.	Показивање

	ИНСТРУМЕНТИ	ударалке, дувачки, жичани; Ударалке - настанак, првобитни облици развој; Ритмичке ударалке као најједноставнија група инструмената; Мелодијске ударалке;	класификује инструменте по начину настанка звука, да опише основне карактеристике ударалки, да препозна везу између избора инструмената и догађаја, односно прилике када се музика изводи.	Ученик познаје основне карактеристике музичких инструмената, гласова, њихову поделу и разликује вокалне, инструменталне и вокално инструменталне саставе.	слика музичких инструмената. Описивање карактеристика музичких инструмената. Свирање једноставних мелодија на музичким инструментима.
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајности - темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената; Слушање вокалних, вокално - инструменталних кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора; Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа; Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитих садржаја, облика и расположења, као и музичких прича;	Ученик треба да је у стању да се изрази покретима за време слушања музике, да вербализује свој доживљај музике, да идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања, да анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте, да илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу, да критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље, да се понаша	М.К. 1.2.1. Ученик препознаје основна темпа, динамику, врсту такта форму и карактер слушаног дела.	Коришћење CD касетофона.

			у складу са правилима музичког бонтона.		
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху самостално и у групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких мелодијских мотива(у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом; Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечјих, народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива(у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом;	Ученик треба да је у стању да пева и свира самостално и у групи, да примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација), да кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику, да користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције, да исказе своја осећања у току извођења музике, да примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању, да учествује у школским приредбама и манифестацијама.	М.К. 1.3.1. Ученик може да пева музички пример од 16 тактова уз тактирање у којој се користе: основне ритмичке вредности, основна темпа, тонске висине. Ученик може да пева једноставне дечје, народне и популарне песме.	Певање и свирање песама од стране наставника-Анализа песме (врста такта, темпо. динамика). Певање песама од стране ученика (уз помоћ наставника и самостално).
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука; Креирање покрета уз музику коју ученици изводе; Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од	Ученик треба да је у стању да користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет, да изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина, да комуницира у групи	М.К. 1.4.1. Ученик може да осмисли ритмичку пратњу за један инструмент песме коју зна. Ученик може да ствара мелодију од	Компоновање једноставних мелодија од неколико тактова (ритмичка и мелодијска допуњалка). Састављање

		понуђених мотива; Импровизација мелодије на задати текст; Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима; Израда једноставних музичких инструмената; Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.	импровизујући мање музичке целине гласом, инструментима или покретом, да учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.	понуђених мотива.	мелодије од понуђених мотива. Стварање мелодије на задати текст.

Литература: Историја музике - Роксанда Пејовић (1 и 2), уџбеник музичке културе за пети разред (издавач Логос) - Александра Паладин, Драгана Михајловић -Бокан.

Наставник: Драгослав Филиповић

Предмет: Музичка култура

Разред: 6

Циљ: Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученик, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	Средњи век: ранохришћанска музика, византијско певање, грегоријански корал, рани облици вишегласја - мотет, световна музика средњег века : трубадури, трувери, минезенгери. Духовна и световна музика у	У оквиру теме ученик ће бити у стању да повеже видове музичког изражавања са друштвено историјским амбијентом у коме су настали; да наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за музику	М.К.1.1.3.Ученик познаје основне карактеристике музике одређених епоха. М.К.2.1.3.Ученик	Када будемо стицали знања која се тичу ове теме, ато се односи на стицање знања о улози музике у различитим епохама, прво ћемо обновити знање о епохама упознатим у

		средњовековној Европи и Србији, музика средњег века као инспирација за уметничку и популарну музику. Ренесанса: развој духовног и световног вишегласја, мотет, миса мадригал, највећи представници ренесансне вокалне музике: Ђовани Пјерлуиђи да Палестрина, Орландо ди Ласо, Инструментална музика Ренесансе.	средњг века и ренесансе; да уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси; да опише улогу музике у средњовековној Србији; да уочи разлике између духовних и световних вокалних композицијасредњег века и ренесансе; да издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; да објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота, извођачке и техничке могућности инструмента).	ик познаје најзначајнија дела и представнике стилских епоха.	претходном разреду, а то је музика Праисторије и антике у циљу повезивања тог знања са знањем које треба да се стекнеу шестом разреду, а то је упознавање музике средњег века и музике ренесансе. То се пре свега односи на разумевање улоге музике у друштву, упознавање музичких инструмената и музичких облика. Ученици ће увек имати прилику да слушају музичка дела која су везана за ову тему а нека од тих дела пробаћемо и да их заједнички изведемо. Коришћење видео - пројектора у настави. Садржај видео - презентације треба да буде у складу са обрађеном темом.
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	Инструменти са диркама : оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста. Народни инструменти.	У оквиру теме ученик ће бити у стању; да одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку; да опише разлику у начину добијања звука код	М.К. 1.1.2. Ученик познаје основне карактеристике музичких инструмената.	Ученици ће музичке инструменте упознати углавном преко слушаних музичких примера, кроз информације о тим

			инструмената са диркама; да препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила.	М.К. 2.1.2 Ученик повезује специфичне карактеристике музичких инструмената са музичким изразом.	инструментима, као и визуелним приказом тих музичких инструмената.
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне средњовековне и ренесансне музике. Слушање вокалних, вокално - инструменталних инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике. Слушање дела инспирисаних фолклором.	У оквиру теме ученик ће бити у стању; да разликује вокално - инструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе; да коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; да идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе; да уочи сличности и разлике између православне и (римо) католичке духовне музике; да идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба.	М.К. 1.2.1. Ученик препознаје основна темпа динамику и врсту такта, форму и карактер слушаног дела. М.К. 1.2.3. Ученик препознаје стилску припадност слушаног прикера.	Када је у питању ова тема ученику треба скренути пажњу да приликом слушања одређеног музичког дела треба да прати музички ток, а који се тиче извођачког састава, темпа, динамике и ритма. Када је у питању вокална музика ученици треба да обрате пажњу на везу музике и текста, а када је у питању инструментална музика, ученик треба да обрати пажњу на извођачки састав и изражајне могућности инструмента.
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и	У оквиру теме ученик ће бити у стању; да изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и / или електронске инструменте,	М.К. 1.3.1. Ученик може да пева музички пример од 16 уз тактирање.	Ова музичка тема - извођење музике обухвата певање и свирање песама. Када се бирају песме које ће се певати посебно

		мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе. Певање песама у комбинацији са покретом. Свирање по слуху дејих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/ или на другим инструментима. Свирање из нотног текста дејих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/ или на другим инструментима. Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом.	самостално и у групи; да примењује правилну технику певања; да примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; да развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; да примењује принцип сарадње и међусобног подстицаја у заједничком музицирању.	Ученик може да пева једноставне дејје, народне и популарне песме. М.К. 1.3.2. Ученик може да свира песму или музички пример од 16 тактова који садржи основне елементе музичке писмености на неком од Орфових инструмената или на мелодици, фрули, блок флаути. Ученик зна да свира неко дело из фолклорне баштине.	пажња ће бити везана за тонски обим композиције, што значи да песме треба прилагосити извођачким могућностима ученика. Ученици ће обрађене песме свирати на ритмичким и мелодијским инструментима. Ученици ће користити нотне примере песама које се обрађују, што значи да се прво анализирају а после тога и солмизационо обраде. Солмизација представља начин на који се именују ноте.
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛА ШТВО	Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука. Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Стварање мелодије на задати	У оквиру теме ученик ће бити у стању; да користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; да комуницира у групи	М.К. 1.4.1. Ученик може да осмисли ритмичку пратњу за један инструмент	Што се тиче музичког стваралаштва као музичке теме, ученици ће састављати мелодију од понуђених музичких мотива, компоновати мелодију на задати текст

		текст. Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима. Реконструкција музичких догађаја у стилу средњег века и ренесансе.	импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; да учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; да изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); да учествује у школским приредбама и манифестацијама; да се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; да критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; да користи могућности ИКТ - а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	песме коју зна. Ученик може да ствара мелодију од понуђених мотива комбиновањем. М.К. 3.4.3. Ученик може да осмисли музичку игру на основу песме различитих жанрова.	и импровизовати игру односно покрет на одређену музику.

Литература: Историја музике - Роксанда Пејовић (1 и 2), уџбеник музичке културе за шести разред (издавач Логос) - Александра Паладин, Драгана Михајловић -Бокан.

Наставник: Драгослав Филиповић

Предмет: Музичка култура

Разред: 7

Циљ: Циљ учења Музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	Упознавање са музиком барока, рађењем опере, једним од значајних представника опере барока- Клаудио Монтеверди. Упознавање са улогом музике у друштву, упознавање музичко-изражајних средстава, инструмената, жанрова и облика Облици: вокално-инструментална музика (ораторијум, кантата) Инструментална музика :солистичка, камерна и оркестарска (свита, концерто гросо) Представници барока: Антонио Вивалди, Г.Ф.Хендл и Ј.С. Бах Класицизам- појам сонате и симфоније Музички облици: вокално-инструментални (црквена музика и опера), Инструментални: симфонија,	Ученик ће бити у стању да -повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; -наведе изражајна средства музичке уметности карактеристичне за период барока и класицизма; -уочи осн. карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму; -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; -објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима уметности (музика и религија)технологија записивања, штампање нота, извођачке и техничке могућности инструмената; -разликује музичке форме барока и класицизма; -идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба	М.К. 1.1.2. - Ученик уме да опише основне карактеристике историјско - стилских периода М.К. 2.1.2 - Ученик уме да анализира повезаност структуре драматургије одређеног музичког жанра.	Обнављање знања стечених у претходним разредима која се тичу музичко - стилских раздобља - музике Праисторије, Антике, Средњег века и музике Ренесансе. Стицање нових знања о новим музичко - стилским раздобљима - о Бароку и о Класицизму. Слушање вредних музичких дела која представљају примере карактеристичне за период Барока и Класицизма. Упознавање са биографијама композитора што подразумева и дела

		концерти, камерна и солистичка музика Представници класицизма: Ј.Хајдн, В.А.Моцарт и Л.ван Бетовен Развој српске црквене музике			која су компоновали и по чему су препознатљиви. Коришћење видео - пројектора у настави. Садржај видео - презентације треба да буде у складу са обрађеном темом. Ученици који похађају музичку школу могу на одређеним инструментима да одсвирају поједине композиције које представљају део наставне теме.
2.	МУЗИЧК И ИНСТРУ МЕНТИ	Упознавање са жичаним инструментима и поделом према начину добијања тона, на гудачке и трзалачке. Градитељске школе гудачких инструмената. Појам симфонијског оркестра. Упознавање са српским народним музичким инструментима.	Ученик ће бити у стању да -препозна врсту жичаних инструмената према изгледу и звуку ; -описе начин добијања тона код жичаних инструмената; -познаје извођачке и техничке могућности инструмената.	М.К. 1.1.2. - Ученик познаје основне карактеристике музичких инструмената, гласова, њихову поделу и разликује вокалне, инструменталне и вокално - инструменталне саставе. М.К. 3.1.2. - Ученик зна историјат,	Коришћење већих формата хамер папира на којима су приказани музички инструменти. Слушање музичких дела у којима се истичу поједини музички инструменти.

				литературу, извођачке и специфичне карактеристике музичких инструмената и састава што повезује са естетском применом.	
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајности, темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената Слушање световне и духовне музике барока и класицизма Слушање вокално-инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних аутора Слушање дела традиционалне народне музике	Ученик ће бити у стању да -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; -разликујевокално-инструменталне и инструменталнеобликебарока и класицизма -коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; --идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма; - идентификујеелементемузикебарока и класицизма,каоинспирацију у музицисавременогдоба;	М.К. 1.2.1. - Ученик уме на основу слушаног музичког примера да именује музичке изражајне елементе. М.К. 2.2.2. - Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра.	Слушање музичких дела уз нагласак на име и презиме композитора и назива слушаног музичког дела.Потребно је обратити пажњу и на анализу слушаног музичког дела.
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи Певањепесама у комбинацији са покретом Певање и свирање из нотног текста дејјих, народних и	Ученик ће бити у стању да -изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; -примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању. -развије координацију и моторику	М.К. 1.3.1. - Ученик уме да пева једноставне дејје, народне и популарне композиције. М.К. 1.3.2. - Ученик уме да изводи	Коришћење музичких инструмената на којима наставник треба да одсвира и да одпева песме које су садржане у плану и програму, а

		уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим нструментима Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских мотива у стилу музике барока и класицизма.	крозс вирање и покрет; -примењује правилну технику певања; -примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције.	једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.	ученици да одпевају те песме по слуху уз помоћ наставника.
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирањепратње за песме ритмичким и звучним ефектима, Користећи при том различите изворе звука. Реконструкција музичких догађаја у стилу Барока и Класицизма.	Ученик ће бити у стању да -користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; -комуницира у групи импровизујућ мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; -учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; -изрази доживљај музике језиком другихуметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); -учествује у школским приредбама и манифестацијама; -понашасе у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; -критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; -користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.	М.К. 1.4.3. - Ученик може да одабере одговарајући музички пример за задати историјско - стилски период. М.К. 1.4.4. - Ученик уме да учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.	Стваралачки рад ученика уз помоћ наставника. Објашњавање наставника ученицима на који начин да се опробају у музичком стваралаштву када су у питању нова музичко - стилска раздобља - Барок и Класицизам.

Литература: Историја музике - Роксанда Пејовић (1 и 2), уџбеник музичке културе за седми разред (издавач Логос) - Александра Паладин, Драгана Михајловић -Бокан.

Наставник: Драгослав Филиповић

Предмет: Музичка култура

Разред: 8

Циљ: Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свог и других народа.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	Романтизам Програмска и апсолутна музика Соло песма Клавирска минијатура Националне и стилизоване игре (полка, мазурка, чардаш, казачок, сиртаки, валцер, танго...) Музичко-сценска ела Сметана, Дворжак, Шопен, Лист, Шуберт, Шуман, Паганини, Верди, Пучини, Росини, Чајковски, Бородин, Мусоргски, Мокрањац Импесионизам Равел, Дебиси	Ученик ће бити у стању да -повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-Историјским амбијентом у коме су настали; -уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импесионизму и савременом добу препознаје националне игре у делима уметничке музике; -наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период Романтизма, Импесионизма и савременог доба; -разликује музичке форме Романтизма, Импесионизма и савременог доба;	М.К. 2.1.2 - Ученик уме да анализира повезаност структуре драматургије одређеног музичког жанра. М.К. 3.1.2. - Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора.	Обнављање знања стечених у претходним разредима која се тичу музичко - стилских раздобља - музике Праисторије, Антике, Средњег века, музике Ренесансе, музике Барока и музике Класицизма. Стицање нових знања о новим музичко - стилским раздобљима - о Романтизму и о музици 20. века.

		Савремено доба Жанрови: Џез, популарнамузика, апстрактна музика. Импровизација (појам) Стравински, Прокофјев, Коњовић, Константин Бабић, Вера Миланковић.	-идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника Романтизма, импресионизма и савременог доба. -идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба; -користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање		Слушање вредних музичких дела која представљају примере карактеристичне за период Упознавање са биографијама композитора што подразумева и дела која су компоновали и по чему су препознатљиви. Коришћење видео - пројектора у настави. Садржај видео - презентације треба да буде у складу са обрађеном темом. Ученици који похађају музичку школу могу на одређеним инструментима да одсвирају поједине композиције које представљају део наставне теме.
2.	МУЗИЧК И ИНСТРУ	Дувачки инструменти	Ученик ће бити у стању да -препозна врсту дувачких инструмената по изгледу и звуку;	М.К. 1.1.2. - Ученик познаје основне	Приказ дувачких музичких инструмената на

	МЕ-НТИ		-описе начин добијања тона код дувачких инструмената; -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; -објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија) -записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;	карактеристике музичких инструмената, гласова, њихову поделу и разликује вокалне, инструменталне и вокално - инструменталне саставе. М.К. 3.1.2. - Ученик зна историјат, литературу, извођачке и специфичне карактеристике музичких инструмената и састава што повезује са естетском применом.	већем формату хамер папира. Слушање музичких дела у којима се истичу ови музички инструменти.
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне музике Романтизма, Импресионизма и савременог доба. Слушање вокалних, вокално - инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и	Ученик ће бити у стању да -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила -коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте -идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника Романтизма, импресионизма и савременог доба -идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба	М.К. 2.2.1. - Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената. М.К. 2.2.2. - Ученик уме да препозна структуру	Слушање музичких дела која представљају најбоље примере композиција компоноване у Романтизму и дела карактеристична за музику 20. века.

		страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике.	- се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; -користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање	одређеног жанра.	
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи. Певање песама у мешовитим тактовима (7/8, 5/8)послуху. Певањепесама у комбинацији са плесним покретом. Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима. Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом. Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских репрезентативних примера (одломака/тема) у стилу музике Романтизма, Импресионизма и савременог доба.	Ученик ће бити у стању да -изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; -користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; -учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; -изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); -примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; - се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; - користи могућности ИКТ-а за самостално извођење	М.К. 1.3.1. - Ученик уме да пева једноставне дечје, народне или популарне композиције. М.К. 1.3.2. - Ученик уме да изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту.	Певање и свирање песама од стране наставника. Ученици ће певати песме по слуху уз помоћ наставника.
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАЧТВО	Импровизација - креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција музичких догађаја у стилу Романтизма, Импресионизма и савремене	Ученик ће бити у стању да -комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом -учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката	М.К. 1.4.3. - Ученик може да одабере одговарајући музички пример за задати историјско - стилски период.	Стваралачки рад ученика уз помоћ наставника. Објашњавање наставника ученицима на који начин да се

		музике. Израда дувачких инструмената од доступних материјала.	-користи могућности ИКТ-а за самостално стваралаштво	М.К. 1.4.4. - Ученик уме да одабере адекватне примере (од понуђених) дела музичко - сценске и концертне музике за задати историјско - стилски период.	опробају у музичком стваралаштву када су у питању нова музичко - стилска раздобља - Романтизам и музика 20. века.

ГЕОГРАФИЈА

Предмет: Географија

Разред: 5

Циљ: Упознавање ученика са градивом које ће бити обрађивано у V разреду; упознавање ученика са уџбеником и осталим наставним средствима; стицање основних астрономских и математичко - географских знања о Васиони, Сунчевом систему, облику и величини Земље, њеном положају у Васиони; картографско описмењавање, употреба географских карата током учења и у свакодневном животу; стицање знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу; развијање географског мишљења и естетских опажања и осећања приликом посматрања природних феномена; развијање свести о значају заштите и очувања животне средине; стицање знања, развијање вештина и ставова из географије кроз самостално учење и истраживање и њиховој примени у свакодневном животу; развијање опште културе и образовање ученика.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандард и	Начини остваривања програма /методe и технике/
1.	Човек и географија	- Човек и географија - Ширење географских хоризоната и велика	По завршеној области ученик ће моћи да: - повеже постојећа знања о природи и	ГЕ 1.2.3. ГЕ 2.2.2	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз

		географска открића - Одговорност човека према планети	друштву са географијом као науком; – повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно- техничким прогресом; – на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; – разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на Земљи:		помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво.
2.	Васиона	- Васиона, галаксија, млечни пут, звезде и сазвежђа - Сунчев систем	По завршеној области ученик ће моћи да: – разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља – објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике - одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене	ГЕ.1.2.1 ГЕ.2.2.1 ГЕ.3.1.1	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
3.1.	Облик Земље и структура њене површине	- Облик и димензије Земље	По завршеној области ученик ће моћи да: – помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континента и океана – примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач	ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.2.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.3.2.1	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори,

					презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво.
3.2.	Земљина кретања	- Ротација Земље и њене последице - Револуција Земље и њене последице	По завршеној области ученик ће моћи да: – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; – повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; – повеже нагнутост Земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; – повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице	ГЕ.1.2.2. ГЕ.2.1.3 ГЕ.3.2.1	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
3.3.	Унутрашња грађа и рељеф Земље	- Литосферне плоче - Вулкани и земљотреси - Стене - Постанак рељефа - Обликовање рељефа - Човек и рељеф	По завршеној области ученик ће моћи да: – разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље - наводе спољашње силе – разликује хипоцентар и епицентар и наведе турсне зоне у свету и у Србији; – наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; – опише процес вулканске ерупције и њене последице; – помоћу фотографија или узорка стена	ГЕ.1.2.3 ГЕ.2.2.2 ГЕ.3.2.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво.

			разликује основне врсте стена; – описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење – помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину – разликује ерозивне и акумулативне процесе – наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови)		Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
3.4.	Ваздушни омотач Земље	- Атмосфера - Време и клима - Човек и клима	По завршеној области ученик ће моћи да: – опише структуру атмосфере; – наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...); – разликује појам времена од појама климе; – наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; – користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; – графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм); – наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; – наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);	ГЕ. 1.2.3 ГЕ. 2.2.2. ГЕ. 3.2.2.	
3.5.	Воде на Земљи	- Светско море - Воде на копну	По завршеној области ученик ће моћи да:	ГЕ.1.2.3 ГЕ.2.2.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у

		- Човек и вода	– уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); – разликује типове језерских басена према начину постанка; – наводи узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; – наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; – наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања	ГЕ.3.2.2	групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства:
3.6.	Биљни и животињски свет на Земљи	- Распрострањеност флоре и фауне на Земљи - Угроженост и заштита живог света	По завршеној области ученик ће моћи да: – помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; – помоћу карте наводе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; – опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; – наведе примере за заштиту живог света на Земљи	ГЕ.1.2.3. ГЕ.2.2.2. ГЕ.3.2.2	текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

Литература: Уџбеник за пети разред основне школе, аутор Марко Јоксимовић, Нови Логос, 2021
Наставник: Марија Гавриловић

Предмет: Географија**Разред: 6**

Циљ: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандард и	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Друштво и географија	- Друштвена географија, предмет проучавања и подела	По завршеној области ученик ће моћи да: – успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса	ГЕ 1.2.3. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.2.2. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.2.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво.
2.	Географска карта	- Географска/ картографска мрежа - Географска ширина и географска дужина, часовне зоне - Појам карте и њен развој кроз историју - Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти - Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи	По завршеној области ученик ће моћи да: - одређује математичко географски положај одређених тачака на Земљи - анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте - оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе	ГЕ 1.2.3. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.2.2. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.2.2.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе:

					дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
3.	Становништво	- Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву - Број и распоред становништва на Земљи - Природно кретање становништва - Миграције становништва - Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету	По завршеној области ученик ће моћи да: – доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво.
4.	Насеља	- Појам и настанак првих насеља - Положај и географски размештај насеља - Величина и функције насеља - Типови насеља - Урбанизација - Село и рурални процеси	По завршеној области ученик ће моћи да: – анализира географски положај насеља – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.3.1. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.3.1. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.3.1.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

5.	Привреда	- Привреда, привредне делатности и сектори привреде - Индустрија и географски простор - Саобраћај, туризам и географски простор - Ванпривредне делатности - Концепт одрживог развоја	По завршеној области ученик ће моћи да: – уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.2.2. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.2.2. ГЕ 3.3.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
6.	Држава и интеграциони процеси	- Појам и настанак првих држава - Географски положај државе - Величина и компактност територије државе - Појам и функција државних граница - Главни град - Политичко-географска карта Европе после Другог светског рата - Политичко-географска карта света после Другог светског рата - Интеграциони процеси	По завршеној области ученик ће моћи да: - објасни политичко-географску структуру државе - представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света	ГЕ 1.1.3. ГЕ 1.2.3. ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.2.2. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.2.2. ГЕ 3.3.2.	
7.	Географија Европе	- Географске регије и регионална географија - Положај и границе Европе - Природне карактеристике Европе - Становништво Европе	По завршеној области ученик ће моћи да: – објасни како се издвајају географске регије – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте,	ГЕ 1.2.3. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.4. ГЕ 2.2.2. ГЕ 3.1.1. ГЕ 3.2.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора,

		- Насеља Европе - Привреда Европе - Географске регије Европе	појаве и процесе на простору Европе		картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

Литература: Уџбеник за шести разред основне школе, аутори Снежана Вујадиновић, Рајко Голић, Дејан Шабић, Нови Логос, 2021

Наставник: Марија Гавриловић

Предмет: Географија

Разред: 7

Циљ: Циљ наставе географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Регионална географија	- Регионална географија, принципи регионализације - Хомогеност и хетерогеност географског простора	По завршеној области ученик ће моћи да: - успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса - уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и предлаже различите начине издвајања регија - доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.4.3.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво.
2.	Географске регије Европе	- Јужна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела - Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике - Средња Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела - Немачка – основне географске карактеристике	По завршеној области ученик ће моћи да: - проналази на карти државе проучаване регије и именује их; - приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; - препознаје облике рељефа, водне објекте и живи свет карактеристичан за наведену регију; - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; - проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

		- Западна Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела - Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике. Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела - Норвешка – основне географске карактеристике. Источна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка подела - Руска Федерација – основне географске карактеристике. Европска унија – пример интеграционих процеса	и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; - укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; - открива узроке и последице процеса урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; - анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; - истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора.		
3.	Азија	- Географски положај, границе и величина Азије - Природне одлике Азије	По завршеној области ученик ће моћи да: - дефинише границе континента и показује на карти океане и	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз

	- Становништво Азије - Насеља Азије - Привреда Азије - Политичка и регионална подела - Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела - Јужна Азија – ултурно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела - Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела - Источна Азија – културно- цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела - Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља	мора којима је Азија окружена и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиња на територији Азије; – проналази податке о бројном стању становништва Азије, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва Азије, као и по регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације Азије, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; - изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у	ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монологска, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

		и становништво	државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; - препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.		
4.	Африка	- Географски положај, границе и величина Африке - Природне одлике Африке - Становништво Африке - Насеља Африке - Привреда Африке - Политичка и регионална подела - Афрички Медитеран и Сахарска Африка. Подсахарска Африка	По завршеној области ученик ће моћи да: - дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је Африка окружена и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиња на	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	

			територији Африке; - проналази податке о бројном стању становништва континента, регијама и одабраним државама; - укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента, као и по регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по регијама и одабраним државама; - описује узроке и последице урбанизације Африке, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност;- доводи у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора;- препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.		

5.	Северна Америка	- Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне Америке - Природне одлике Северне Америке - Становништво Северне Америке - Насеља Северне Америке - Привреда Северне Америке - Политичка подела	По завршеној области ученик ће моћи да: - дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је континент окружен и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; - анализира утицај климатских фактора на климу; - објашњава настанак пустиња на територији Северне Америке; - проналази податке о бројном стању становништва континента, регијама и одабраним државама; - укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента, као и по регијама и у одабраним државама; - тумачи и израђује тематске карте становништва по регијама и одабраним државама; - описује узроке и последице урбанизације Северне Америке, регијама и у одабраним државама; - доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

6.	Јужна Америка	- Географски положај, границе и величина Јужне Америке - Природне одлике Јужне Америке - Становништво Јужне Америке - Насеља Јужне Америке - Привреда Јужне Америке - Политичка подела.	По завршеној области ученик ће моћи да: - дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је континент окружен и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, ртове; – проналази на карти државе и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиње и полупустиња на територији Јужне Америке; – проналази податке о бројном стању становништва континента и одабраним државама; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва континента; – тумачи и израђује тематске карте становништва континента; – описује узроке и последице урбанизације Јужне Америке и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености континента и одабраних држава; - објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције,	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

			демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; - доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама.		
7.	Аустралија и Океанија	- Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније - Природне одлике Аустралије - Колонијални период и становништво Аустралије - Насеља Аустралије - Привреда Аустралије - Океанија – основна географска обележја - Политичка и регионална подела	- дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је континент окружен и одређује највећа острва, полуострва, мореузе, ртове; – проналази на карти државе проучаване регије и именује их; – приказује на немој карти: океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове; – класификује облике рељефа, хидрографске објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију; – анализира утицај климатских фактора на климу; – објашњава настанак пустиња у Аустралији; – проналази податке о бројном стању становништва континента, регијама и у одабраним државама; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна,

			специфичних структура становништва континента, као и по регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације Аустралије, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава		аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
8.	Поларне области	- Основне географске одлике Антарктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања - Основне географске одлике Арктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и савремена научна истраживања	По завршеној области ученик ће моћи да: - дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе; - анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; - приказује на немој карти најважније географске појмове: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове, туристичке атракције, културно-историјске споменике; вреднује улогу међународних организација у свету.	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.2. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.2	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе:

					дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

Литература: Уџбеник за седми разред основне школе, аутори Снежана Вујадиновић, Дејан Шабић, Нови Логос, 2021

Наставник: Марија Гавриловић

Предмет: Географија

Разред: 8

Циљ: Циљ наставе географије у осмом разреду је да ученицима пружи знања и објашњења о савременим географским појавама, објектима и процесима на територији Републике Србије. Ученици би требало да развију географску писменост и географски начин мишљења, свест и одговоран однос према свом завичају, држави, континенту и свету као целини и толерантан става према различитим народима, њиховим културама и начину живота. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у њему.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Географски положај, границе и величина Србије	- Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. - Географски положај Србије - Историјско - географски развој Србије - Символи Србије	По завршеној области ученик ће моћи да: - чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - одреди, повеже и схвати значај географског положаја своје земље на Балкану, у Европи и у свету; - користи географску карту за	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4 ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1 ГЕ.3.4.1	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo,

		- Границе и проблеми пограничних крајева	утврђивање географског положаја Републике Србије и дефинише његов утицај на начин живота и рада људи - географски положај Србије повезује са историјским развојем - анализира карактеристике граница и пограничних крајева		Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
2.	Физичко - географске одлике Србије	- Геотектонски процеси на територији Србије - Сеизмизам Србије. - Тектонски облици рељефа - Падински процеси и рељеф настао деловањем воде - Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека - Утицаји ерозивних и акумулативних процеса на човека - Климатски фактори и елементи - Климатске области у Србији - Подземне воде Србије - Реке Србије. Језера Србије - Заштита вода и заштита од вода - Земљишта Србије - Распрострањеност биљног и животињског света	По завршеној области ученик ће моћи да: - чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - представља природне одлике наше државе и наводи њене географске регије - опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије - класификује и именује облике рељефа - анализира утицај климатских фактора и климатских елемената - наводи начине коришћења вода - користи географске информације о природним одликама Републике Србије и демонстрира их на одабраним примерима - повеже знања из географије са знањима из сродних наставних предмета - развија естетска опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних феномена у проучаваном геопростору	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	

			- схвати потребу личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса - истражује сличности и разлике географских регија, самостално или у групи и приказује их на некој карти - издваја зоне различитог степена угрожености од природних непогода ради заштите од могућих последица - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора		
3.	Друштвено - географске одлике Србије	- Кретање броја становника и њихов просторни размештај - Природно кретање - Миграциони процеси. - Структуре становништва - Демографски проблеми и популациона политика - Прва насеља у Србији. - Село и рурални роцеси. - Градови - Урбанизација и проблеми урбаног развоја - Београд - Природни ресурси и привредни развој - Друштвени услови	По завршеној области ученик ће моћи да: - чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред - разликује и објашњава природно и механичко кретање становништва као и утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља - повезује кључне друштвено-географске одлике Републике Србије са географским положајем - користи основне податке о становништву и тумачи их у	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.3.1. ГЕ.3.3.2. ГЕ.3.4.1.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани;

		привредног развоја и промене у структури привреде - Пољопривреда и географски простор - Индустрија и географски простор - Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина - Делатности кварталног сектора	контексту проблема популационе политике Републике Србије - развијају међусобно уважавање, као и сарадњу и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група - објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи - дефинише појам привреде, објашњава привредне делатности и класификује их у привредне гране - схвати природно-географску основу развоја привреде, територијални размештај и неравномерност у нивоу развијености - уз помоћ географске карте објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности - тумачи везу, размештај привредних објеката и квалитета животне средине - препознаје ефекте производње и коришћење различитих извора енергије на квалитет животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора		Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
4.	Природна и културна баштина Србије	- Природна баштина Србије - Културна баштина Србије	По завршеној области ученик ће моћи да: - чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4.	

		- Светска баштина под заштитом Унескоа у Србији	- употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти - процењује важност очувања природне и културне баштине - препознаје ефекте производње и коришћење различитих извора енергије на квалитет животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора	ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	
5.	Географија завичаја	- Појам и географски положај завичаја - Природне карактеристике - Друштвене карактеристике	По завршеној области ученик ће моћи да: - чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - објашњава природне и друштвене одлике локалне средине - описује, анализира и предвиђа кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва у локалној средини - уз помоћ наставника, групно или у пару, ради краћа(теренска) истраживања, а потом презентацију географских одлика локалне средине - уз помоћ наставника, групно или у пару, ради краћа(теренска)	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.3.2. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1. ГЕ.3.4.1.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални,

			истраживања и представља потенцијале и могућности привредног развоја - тумачи везу, размештај привредних објеката и квалитета животне средине - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора		комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
6.	Срби у региону и дијаспори	- Срби у Црној Гори - Срби у БиХ – Република Српска. Срби у Хрватској - Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори	По завршеној области ученик ће моћи да: - чита, тумачи и анализира опште-географске и тематске карте - употребљава географске карте у стицању знања и у свакодневном животу - описује, анализира и предвиђа механичко кретање становништва - представи територијални размештај српског становништва у европским државама и државама ван граница европског континента - прикаже да познаје податке о броју Срба који се налазе ван граница Србије, са условима у којима живе и раде и њиховим везама са матичном државом - објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету - приказује понуђене географске податке графиком, табелом и схемом... - користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате	ГЕ.1.1.3. ГЕ.1.3.1. ГЕ.1.4.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.4. ГЕ.2.3.1. ГЕ.2.4.1. ГЕ.3.1.1 ГЕ.3.4.1.	Кроз тему, самостално, у паровима или у групама, ученици ће уз помоћ наставника, расположивих статистичких извора, картографске грађе и средстава ИКТ-а (интернет извори, презентације: Power Point, Prezi, Edmodo, Kahoot квизове, и др.) обрађивати наставно градиво. Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка,

			истраживања заснованог на коришћењу одабраних извора		илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

БИОЛОГИЈА

Предмет: Биологија

Разред: 5

Циљ: Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Иницијални тест Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића).	Истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада; Групише жива бића према њиховим заједничким особинама; Одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића; Идентификује основне	БИ.1.1.1. БИ.1.1.3 БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.3.3 БИ.1.5.1 БИ.1.6.1. БИ.1.6.2.	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе: монологска метода дијалогска метода демонстративна практични рад

		Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена гасова у различитим срединама. Излучивање. Надражљивост. Покретљивост – кретање. Размножавање: бесполно и полно. Раст и развиће Дужина живота Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост. Вежбе: – Користећи лупу посматрају крупне ћелије нпр. ћелије паренхима поморанце, – Развој и размножавање и исхрана се могу пратити на квасцу; дисање, у смислу размене гасова, се може пратити огледом са свећом; кретање се може пратити огледом са кишном глистом на папиру итд).	прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење. Једноставним цртежом приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означава кључне детаље Користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;		
2	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.	Истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада; Групише жива бића према њиховим заједничким особинама; Одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића; Једноставним цртежом	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2 БИ.1.6.1. БИ.1.6.3. БИ.2.6.1. БИ.2.6.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима

		ученичко истраживање варијабилности унутар једне врсте (нпр. разлике између деце у одељењу, у димензијама и боји плодова на пијаци, између говеда у истом домаћинству; уочавање разлика у висини стабла, броју листова и цветова биљака које расту у хладу и оних који расту на сунцу, или биљака које расту у близини саобраћајница и даље од њих) и кроз оглед са пелцерима или листовима афричке љубичице (биљке са истим наследним материјалом различито изгледају када расту под различитим условима).	приказује биолошке објекте које посматра и истражује и означава кључне детаље. Прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке; Разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота; Поставља једноставне претпоставке, огледом испитује		
3	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину. Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње). ПРОЈЕКТИ	Идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење. Доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; Направи разлику између одговорног и неодговорног односа	БИ.1.4.2 БИ.1.1.3. БИ.1.4.4 БИ.1.6.1. БИ.1.4.3 БИ.2.1.3 БИ.2.4.4 БИ.2.6.1 БИ.3.4.2	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровим

		ван учионице у природном окружењу (школском дворишту или на неком другом терену), где би ђаци самостално или у групама проучавали жива бића, прикупљали податке, осмишљавали и реализовали еколошке пројекте. Пројекти да се осмисле на почетку школске године, да их реализују током читаве године, а на часовима предвиђеним за ову област да представе резултате.	према живим бићима у непосредном окружењу; Предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; Илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава;		
4	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напизи. Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе. <i>повремено доведу стручњаци или одведу ученици у одговарајуће установе.</i> обраду прераног ступања у сексуалне односе обработити заједно са школским психологом.	Идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.	БИ.1.5.3. БИ.2.5.3. БИ.2.5.4. БИ.3.5.5.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима

Литература: Биологија 5 - Уџбеник за 5. разред основне школе, Логос, аутори: Гордана Субаков Симић, Марина Дрндарски
Наставник: Соња Иванић

Предмет: Биологија

Разред: 6

Циљ: учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Иницијални тест Грађа живих бића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и	упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма одреди положај органа човека и њихову улогу; цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата хумано поступа према организмима које истражује; групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи;	БИ.1.1.3.БИ.1.1.4. БИ.1.2.1.БИ.1.2.2. .БИ.1.2.3.БИ.1.2.. БИ.1.2.5.БИ.1.2.6 БИ.1.2.7.БИ.1.6.1. БИ.1.6.2БИ.1.6.3. БИ.1.6.4БИ.2.2.1. БИ.2.2.2.БИ.2.2.3. БИ.2.2.4БИ.2.2.5. БИ.2.2.6.БИ.2.6.1. БИ.2.6.3.БИ.3.1.3. БИ.3.2.1.БИ.3.2.2. БИ.3.2.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима; тимски

		сличности и разлике у обављању основних животних процеса. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти). Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези. Практичне активности израда плаката (људско тело, упоредни преглед спољашње грађе: човек, један кичмењак, један бескичмењак, биљка, гљива), Квиз (нпр. Чији су зуби?) Вежбе Мерење пулса при мировању и физичкој активности, испитивање тока воде кроз биљку, дисековање цвета, размножавање биљака семеном и пелцером, микроскопирање ћелија квасца/инфузоријума/самостално направљених препарата, употреба едукативних филмова (нпр. Живот у капи воде) итд.	користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. табеларно и графички представи одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.		

2	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи – ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита.		БИ.1.1.2. БИ.1.1.5. БИ.1.2.5. БИ.1.2.7. БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.6.БИ.1.4.8.Б И 1.5.7. БИ.1.6.1.БИ.1.6.2. БИ.2.1.4. БИ.2.3.6. БИ.2.4.1.БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.2.4.7. БИ.2.4.8. БИ.2.5.4. БИ.2.6.1. БИ.3.1.5.БИ.3.3.6. БИ.3.4.7.БИ.3.6.1. БИ.3.6.2. БИ.3.6.4.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; метода индивидуализованог приступа;
3	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Пренос наследног материјала. Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине). Индивидуална варијабилност. Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција. Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека.	истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији; повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; користи ИКТ и другу опрему у	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.1.3.7. БИ.1.3.10. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментална; применаобразовних игара; диференциране

			истраживању, обради података и приказу резултата. табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.	БИ.2.3.6. БИ.2.6.1БИ.2.6.3 БИ.3.3.1. БИ.3.3.3. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6.	методе;
4	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећеличности). „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). Организми без једра. Организми са једром. Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота“.	истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; користи ИКТ и другу	БИ.1.1.5. БИ.1.2.2. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.6.1 БИ.2.1.3. БИ.2.1.4. БИ.2.3.5. БИ.3.3.5.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака;

			опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.		
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Путеви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција и понашање у складу са климатским параметрима. Последице болести зависности – алкохолизам. <i>Пројекат</i> Градиво на тему климатских промена обрадити у виду преојекта (радионице, филм и приредба)	одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.12. БИ.2.5.1. БИ.2.5.2. БИ.2.5.3. БИ.2.5.4. БИ.2.5.5. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.3.5.3. БИ.3.5.6. БИ.3.5.7.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; примена образовних игара; диференциране методе;

			података и приказу результата разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени		

Литература: Биологија 6 - Уџбеник за 6. разред основне школе, Логос, аутори: Гордана Субаков Симић, Марина Дрндарски
Наставник: Соња Иванић

Предмет: Биологија
Разред: 7

Циљ: учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методe и технике/
1	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Иницијални тест Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија. ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип). Прво Менделово правило, крвне групе, трансјузија и трансплантација. Наслеђивање пола. Наследне болести. Животни циклуси биљака	прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши одоплођења; упореди полно и бесполно размножавање; идентификује разлике између митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; шематски прикаже	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.1.3.3. БИ.1.3.4. БИ.1.3.5. БИ.1.3.6. БИ.1.3.7. БИ.1.3.10. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.2.3.3. БИ.2.3.4. БИ.2.3.6. БИ.2.6.1 БИ.2.6.3 БИ.3.3.1. БИ.3.3.3. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; методe индивидуализовано г приступа

		иживотиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања. Истраживачки рад ученици самосталним истраживањем треба да дођу до података о животним циклусима животиња из непосредног окружења	наслеђивање пола и других особина према Менделовом правилу;		
2	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Појам симетрије- типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама. Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. Присуство/ одсуство биљних органа. Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице... Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисања организма. Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња.	упореди организме на различитим позицијама на «дрвету живота» према начину на који обављају животне процесе; користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива;	БИ.1.1.3. БИ.1.1.4. БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.6. БИ.1.2.7. БИ.1.6.1. БИ.1.6.2. БИ.1.6.3. БИ.1.6.4. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.2.6.1. БИ.2.6.3. БИ.3.1.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалoшка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; индивидуализовано г приступа;

3	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура). Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије донивоа кола и класе). Докази еволуције, фосилии тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили)	разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомних кључева; повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста- фосили;	БИ.1.1.5. БИ.1.2.2. БИ.1.3.8. БИ.1.3.9.БИ.1.6.1 БИ.2.1.3.БИ.2.1.4. БИ.2.3.5. БИ.3.3.5.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментална; применаобразовних игара; диференциране методе;
4	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМ У	Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције; Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета. <i>Теренска</i>	идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животниј области- биому с	БИ.1.1.2. БИ.1.1.5. БИ.1.2.5. БИ.1.2.7. БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.1.4.6.БИ.1.4.8.БИ.1.5.7. БИ.1.6.1.БИ.1.6.2. БИ.2.1.4. БИ.2.3.6. БИ.2.4.1.БИ.2.4.2. БИ.2.4.3. БИ.2.4.7. БИ.2.4.8. БИ.2.5.4. БИ.2.6.1. БИ.3.1.5.БИ.3.3.6. БИ.3.4.7.БИ.3.6.1. БИ.3.6.2. БИ.3.6.4.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;

		<i>истраживања у паровима/групи.</i> <i>Ученици треба да прикупе податке о различити врстама које живе на различитим стаништима</i>	аживотним формама које га насељавају; анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима:		
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет. Вакцине. Пулс и крвни притисак. Прва помоћ, повреде крвних судова (практичан рад). Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница, тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота	анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); планира време за рад, одмор и рекреацију; доведе у везу измењено онашање људис акоришћењем психоактивних супстанци; аргументује предности вакцинације; примени поступке збрињавања лакших	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.4. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.1.5.12. БИ.2.5.1. БИ.2.5.2. БИ.2.5.3. БИ.2.5.4. БИ.2.5.5. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2. БИ.3.5.3. БИ.3.5.6. БИ.3.5.7.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; молошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; примена образовних игара; диференциране методе;

		(сан, кондиција...). Последице болести зависности (наркоманија)	облика крварења; расправља о различитости међу људимаса аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости.		

Литература: Биологија 7 - Уџбеник за 7. разред основне школе, Логос, аутори: Гордана Субаков Симић, Марина Дрндарски
Наставник: Соња Иванић

Предмет: Биологија
Разред: 8

Циљ: учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Иницијални тест Улога и значај појединих ћелијских органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми. Матичне ћелије – ћелије програмиране за различите функције. Принципи економичности грађе и функције живих бића Улога и значај ензима. Ендокрини систем и	повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; илуструје примерима везу између физиолошких	ФИ.1.2.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.2; ФИ.2.2.3; ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.7.1; ФИ.3.2.2; БИ.1.2.1; БИ.1.2.2; БИ.1.2.3; БИ.1.2.4;	наставне методе - вербално-текстуална: усмено излагање, разговор, читање и рад на тексту, писање. -демонстративно- илустративна: експериментални рад, демонстрација фотографијом, шемом, сликом, рачунаром.

	хуморална регулација. Регулаторна улога хормона биљака и животиња. Надражљивост, проводљивост, контрактилност. Чулно-нервни систем животиња. Рефлексни лук. Поремећаји функције ендокриног система, нервног система и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај. Хомеостаза – принцип повратне спреге. Фотосинтеза. Ћелијско дисање. Транспирација. Температурна регулација <i>истраживачки рад ученика о томе како се долази до матичних ћелија, како се чувају, на који начин их користимо у медицини итд, кроз разговор са стручњаком (лекар, генетичар) о матичним ћелијама, посетом Генетичком саветовалишту локалне болнице или другим институцијама које се баве овом темом вежба/демонстрација рефлекса (рефлекси ока, рефлекс хватања лењира, пателарни рефлекс...),</i>	одговора живих бића и промена у спољашњој средини;	БИ.1.2.5; БИ.1.2.6; БИ.1.2.7; БИ.2.1.1; БИ.2.1.2; БИ.2.2.1; БИ.2.2.4; БИ.2.2.7; БИ.2.2.8; БИ.2.2.9; БИ.3.2.6; БИ.3.2.7; БИ.3.1.1; БИ.3.1.2; БИ.3.2.4; БИ.3.3.2	наставни облици рада <i>фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</i> наставна средства уџбеници, припремљен материјал, листићи, ученичке свеске, енциклопедије, Интернет, илустрације, слике, видео- пројектор, компјутер, лупа, природни материјали (пшеница), цртежи.

		<i>варљивост чула (прецизност чула додира, оптичке варке итд.).</i>			
2	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Резултати стандардних лабораторијских анализа крви и урина. Биолошки смисао адолесценције (родни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности). Заштита од полно преносивих болести контрацепција. Одговорност за сопствено здравље. Демонстрациони огледи: Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. <i>Процена ставова из домена одговорног односа према</i>	одговорно се односи према свом здрављу; изрази критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиливима живота; повеже промене настале у пубертету са деловањем хормона; идентификује поремећаје у раду органа и система органа изазваних нездравим начином живота;	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8; БИ.1.5.9; БИ.1.5.10; БИ.1.5.11; БИ.1.5.13; БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8	наставне методе - вербално-текстуална: усмено излагање, разговор, читање и рад на тексту, писање. -демонстративно-илустративна: експериментални рад, демонстрација фотографијом, шемом, сликом, рачунаром. наставни облици рада <i>фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</i> наставна средства учбеници, припремљен материјал, листићи, ученичке свеске, енциклопедије, Интернет, илустрације, слике, хамер папири, видео-пројектор, компјутер, материјали за израду ормарића за прву помоћ.

		здрављу може се радити кроз чек-листу. Анализу је могуће урадити и у виду дебате са темама: постоје ли инстант-дијете, „чаробне биљке“ које лече најразноврсније болести, „топе килограме“, продужавају младост и слично. Кроз истраживачке задатке или пројектну наставу, могу се обрадити лековити и физиолошки активни продукти животиња и биљака (као што су мед, прополис, различити екстракти биљака, полен...) који се користе за људску употребу. Ова тема је погодна за корелацију са градивом хемије или за заједничку пројектну наставу са овим предметом (нпр. вежбе екстракције хлорофила, кофеина и биљних уља)			
3	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА	Календар живота“, еволуција различитих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања. Значај алги (цијанобактерија) и биљака за продукцију O₂ и озонског омотача, као заштита од УВ зрака, и услов за развој осталих живих бића. Строматолити.	доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; истражи давно нестале екосистеме;	БИ.1.5.1; БИ.1.5.2; БИ.1.5.4; БИ.1.5.5; БИ.1.5.6; БИ.1.5.7; БИ.1.5.8; БИ.1.5.9; БИ.1.5.10; БИ.1.5.11;	наставне методе - вербално-текстуална: усмено излагање, разговор, читање и рад на тексту, писање. -демонстративно-илустративна: експериментални рад, демонстрација фотографијом, шемом,

		Излазак из воде на копно.		БИ.1.5.13; БИ.2.1.4; БИ.3.2.8; БИ.3.5.1; БИ.3.5.2; БИ.3.5.3; БИ.3.5.4; БИ.3.5.5; БИ.3.5.6; БИ.3.5.8	сликом, рачунаром. наставне методе - вербално-текстуална: усмено излагање, разговор, читање и рад на тексту, писање. -демонстративно- илустративна: експериментални рад, демонстрација фотографијом, шемом, сликом, рачунаром .наставна средства уџбеници, припремљен материјал, листићи, ученичке свеске, енциклопедије, Интернет, илустрације, слике, видео- пројектор, компјутер, лупа, природни материјали (саксијске биљке или из дворишта...)
4	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Улуткавање и пресвлачење инсеката. Пубертет и адоlescенција човека. Цветање, плодношење и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе. Еволуција човека.	повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;	БИ.1.1.5; БИ.1.3.8; БИ.1.3.9; БИ.1.3.10; БИ.2.3.6; БИ.2.5.4; БИ.3.1.5; БИ.3.2.3; БИ.3.2.5; БИ.3.3.5; БИ.3.3.6.	наставне методе - вербално-текстуална: усмено излагање, разговор, читање и рад на тексту, писање. -демонстративно- илустративна: експериментални рад, демонстрација фотографијом, шемом, сликом, рачунаром. наставни облици рада <i>фронтални, индивидуални,</i>

					<i>групни, рад у пару</i> наставна средства уџбеници, припремљен материјал, листићи, ученичке свеске, енциклопедије, Интернет, илустрације, слике, видео-пројектор, компјутер, лупа, природни материјали (саксијске биљке или из дворишта...)
5	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Еволуција и развој екосистема. Концепт климакса. Циклуси кружења основних супстанци у природи (H₂O, C, N) и њихова повезаност. Азотофиксација, микориза, симбиоза, симбионтски организми (лишајеви). Ограниченост ресурса (капацитет средине) и одрживи развој. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.І.Р.Р.О. концепт). Типични екосистеми Србије. Ретке и угрожене врсте Србије. Интродукције и реинтродукције и инвазивне врсте. Последице глобалних промена.	установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије; истражи присуство	БИ.1.4.1; БИ.1.4.2; БИ.1.4.3; БИ.1.4.4; БИ.1.4.5; БИ.1.4.6; БИ.1.4.7; БИ.1.4.8; БИ.2.4.3; БИ.2.4.4; БИ.2.4.5; БИ.2.5.6; БИ.2.4.8; БИ.2.4.9; БИ.3.4.1; БИ.3.4.2; БИ.3.4.3; БИ.3.4.4; БИ.3.4.5; БИ.3.4.6; БИ.3.4.7; БИ.3.4.8	наставни облици рада <i>фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</i> наставна средства уџбеници, припремљен материјал, листићи, ученичке свеске, енциклопедије, Интернет, илустрације, слике, видео-пројектор, компјутер, лупа, природни материјали (саксијске биљке или из дворишта...) писање есеја, тј. приказ података /малих истраживања на матерњем и страном језику који уче, црта-

			инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју.		

ИСТОРИЈА

Предмет: Историја

Разред: 5

Циљ наставе Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Основни проучавања прошлости	Шта је историја, Историјски извори, Хронологија	- разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти - разликује начинерачунања времена у прошлости и садашњости - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје - разврста историјске	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.6. ИС.1.2.3. ИС.1.2.6. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.3.1.1. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1.	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе:

			изворе према њиховој основној подели - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају(архив, музеј, библиотека)		дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова
2.	Праисторија	Човек у праисторији Открића у праисторији	-наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији -разликује основне одлике каменог и металног доба	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.1.2.1. ИС.1.2.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.2.5 ИС.3.2.4.	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова
3.	Стари Исток	Египат, Месопотамија, Религија	-лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока -користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока -одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице	ИС.1.1.2. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.4. ИС.2.2.2. ИС.3.1.5	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна.

			-поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку -наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока -идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока -разликује врсте писама цивилизација Старог истока -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом -прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему -визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом		Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова
4.	Античка Грчка	Грчки полиси Спарта и Атина,	-описе особености природних услова и географског положаја	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7.	фронтални, групни, рад у

		Грчко-персијски и пелопонески рат, Култура античке Грчке Хеленизам	античке Грчке-лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке -приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој -идентификује узроке и последице грчко- персијских ратова и Пелопонеског рата -истражи основна обележја и значај религије старих Грка -разликује легенде и митове од историјских чињеница -наведе значај и последице освајања Александра Великог -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију -израчуна временску удаљеност између појединих догађаја -користи основне историјске	ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1., ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4 ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4. ИС.3.2.6.	паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монологска, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова

			појмове		
5.	Антички Рим	Оснивање и развој Рима, Римски ратови, Култура античког Рима, Хришћанство	-лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе -наведе основне разлике између античке римске републике и царства -разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима -истражи основна обележја и значај религије античког Рима -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму -наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства -лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију	ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.5.	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова

Литература: Никола Бацетић, Немања Цвитковић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за пети разред основне школе, "Data Status", Београд 2018. године

Наставник : Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 6

Циљ наставе Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Основи проучавања прошлости	Временски окир Средњег века, Историјски извори за средњи век, Европске монархије раног средњег века	-разликује основне временске одреднице(годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе за средњи век -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у Средњем веку – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима, пореди историјске појаве	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.
2.	Европа, Средоземље	Српске земље Рашка и Дукља,	-образложи узроке и последице историјских догађаја на	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7.	фронтални, групни, рад у

	и српске земље у раном средњем веку	Досељавање Словена на Балканско полуострво, Христијанизација	конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;	ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.1.2.1. ИС.1.2.4. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.2.5 ИС.3.2.4.	паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалогска, монологска, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

			– разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту		
3.	Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	Крсташки ратови, Србија у време Немањића	- пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин животажена и мушкараца, различитих животних доби, припадникапостојећих друштвенихслојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1 ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5 ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4.	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

			коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација –сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени,културни)		
4.	Европа, свет и српске земље у раном новом веку	Продор Турака на Балканско полуострво Српска држава и народ у позном средњем веку, Географска открића, Градови у Новом веку, Хуманизам и ренесанса, Апсолутистичке монархије, Реформација и противреформација	-образлаже најважније последице научно- техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживањазаснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени,културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -поређи историјске појаве;	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1., ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4 ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4. ИС.3.2.6.	фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио-визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова.

			-сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена		

			и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.		

Литература: Душко Лопандић, Ивана Петровић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за шести разред основне школе, "Нови Логос", Београд, 2020. године

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 7

Циљ: Циљ наставе Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	Основне карактеристике Новог века Историјски извори за проучавање историје Новог века	На крају часа ученик ће бити у стању да: -наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.8. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.5.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна,

			(хронолошки, политички, друштвени, културни); -поређи различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; -уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; -раздваја битно од небитног у историјској наративи; -препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.2.1. ИС.3.2.5.	демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује. Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.
2.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА, ДО СРЕДИНЕ XIX ВЕКА	Доба револуција, Грађанска, историјска и национална Америчка, Француска револуција, Наполеон и	– доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода

		његово доба Српска револуција	контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха;	ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује. Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.

			– пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаје појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској наративи;		

			– препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; – идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.		
3.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА	Други српски устанак Настанак европских националних држава Повратак Обреновића	– доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС. 1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира,

			друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност) – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – раздваја битно од небитног у историјској наративи; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; – идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.	ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5.	осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава
4.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ XX ВЕКА	Промене у српском друштву на почетку 20. Века Балкански	– изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – да доводи у везу узроке и последице историјских догађаја,	ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9.	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани; Наставна средства:

		ратови Први светски рат	појава и процеса на конкретним примерима – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне	ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.4. ИС. 1.2.6. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.2.2.5. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4. ИС.3.2.5.	текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава

			информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској наративи; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; – идентификује историјске		

			споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.		

Литература: Александар Тодосијевић , Уџбеник са одабраним историјским изворима за 7. разред основне школе , "Klett " , Београд 2019.године

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 8

Циљ: Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи , сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).	– смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја – поредећи различите изворе о истој	ИС1.1.3. ИС1.1.4. ИС.1.1.8 ИС.1.1.1 ИС.1.2.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.8 ИС.2.1. ИС.2.1.5 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту,

			историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.2.1 ИС.3.2.5	метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.
2.	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА	Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и	--доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, --образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна,

	ПАТА	Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај ; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање).	– уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, - изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот, – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и	ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.

			последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника		
3.	ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ	Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; Почетак и ток рата, зараћене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, нови начини ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције. Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, живот у рату. Последице рата – људски и материјални губици;	– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче,

		демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; Суђења за ратне злочине; стварање ОУН.	равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; - илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији		демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.
4.	ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕ	Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка у наоружању, глобална димензија хладног рата, ратна	--доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса,	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.6 ИС.1.1.8	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани,

	НСКОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАДНОГ РАТА	жаришта и кризе, деколонизација, Европске интеграције, Покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; Научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура. Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, Међународни положај, економске и културне прилике, Самоуправљање, Несврстаност; Свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури.	политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба. – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу	ИС.1.1.9 ИС.1.1.10. ИС.1.2.2 ИС.1.2.4 ИС.1.2.6. ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.5 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.2.2.5 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.5 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.4 ИС.3.2.5	Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита, слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.

			– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна, на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;		
5.	СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У САВРЕМЕНИ М ПРОЦЕСИМА	Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад СССР-а, нова политичка карта Европе, Стварање Европске уније, Доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, Процеси глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет,	– доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба. – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.1 ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6	Облици рада: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални, комбиновани, Наставна средства: текстуална, визуелна, аудио- визуелна. Наставне методе: дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту, метода писаних радова. Ученик: пише, чита,

		друштвене мреже и мобилна телефонија), Претња тероризма, миграције Савремени културни покрети Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, Међунационалне тензије, увођење вишестраначког политичког система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону,	и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту – препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу	ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	слуша, црта, посматра, истражује, препознаје, уочава, пита, одговара, повезује, прати инструкције, учествује у раду и игри, примењује, закључује, сарађује, решава, процењује, демонстрира, анализира, описује Наставник: планира, осмишљава, упућује, подстиче, демонстрира, сарађује, координира, води, охрабрује, прати, саветује, слуша, помаже, коригује, организује, учествује, објашњава, усмерава.

		процес придруживања Европској унији, култура и спорт.			

ФИЗИКА

Предмет: Физика

Разред: 6

Циљ: Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методe и технике/
1	Увод у физику	Иницијални тест Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методe истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). <i>Демонстрациони огледи:</i> – Како савити млаз воде? – Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто?	– треба да стекне појам о начину како физика истражује природу; – зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела.	ФИ.1.7.2	демонстрациона; вербална; фронтални

		– Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).			
2	Кретање	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Кретање куглице по Галилејевом жљебу. – Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течностју. Лабораторијска вежба Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).	-ученик разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);	ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима
3	Сила	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној	-ученик објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и	ФИ.1.1.1 ФИ.1.1.2 ФИ.1.4.1 ФИ.1.4.5 ФИ.1.4.6.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова

		подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Истезање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. Привлачење и одбијање магнета.	узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); -ученик демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; -ученик демонстрира појаву деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета; -разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке.	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2 ФИ.2.1.4. ФИ.2.4.1 ФИ.2.4.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	индивидуални; фронтални; групни; рад у паровим

4	Мерење	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). <i>Лабораторијске вежбе</i> 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози.	-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); -ученик процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); -ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину; -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; -ученик одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.	ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима
5	Маса и густина	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем	-ученик повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације); -ученик демонстрира појаву инерције тела;	ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска фронтални;

		њене масе и запремине. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине, од истог материјала, (б) различите величине, од истог материјала, (в) исте величине, од различитог материјала. – Мерење масе вагом. – Течности различитих густина у истом суду - "течни сендвич" – Суво грожђе у газираној води. – Мандарина са кором и без коре у води. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром.	-ученик мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину; -ученик мери тежину тела; -ученик решава квалитативне и квантитативне задатке везано за густину; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.5. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3 ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2	рад у паровима; групни; индивидуални
6	Притисак	Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела.	-ученик разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); -ученик познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); -мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених	ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска фронтални; групни; индивидуални; рад у паровима

		– Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. – Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). – Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих попречних пресека спојена силиконским цревом). – Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може "видети", како свећа може да гори под водом). – Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. Лабораторијска вежба 1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде	вредности зна да одреди притисак чврстих тела; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везано за притисак; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.3. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1 ФИ.3.7.2.	

Литература: 1. Физика 6 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6. разред основне школе, Klett, Београд, 2019
 2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2019

Наставник: Ненад Пауновић

Предмет: Физика

Разред: 7

Циљ: Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	Сила и кретање	Иницијални тест -Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. -Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. -Динамичко мерење силе. -Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери -Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. -Тренутна и средња брзина тела. -Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. -Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жлеб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (ко-лица) или помоћу Атвудове машине. Демонстрациони огледи: – Илустровање инерције тела помоћу папира и тега.	-да разликује изразе физичких закона од дефиниције физичких величина; -да препознаје врсте кретања -да користи на нивоу примене брзину(средњу и тренутну) и убрзање, -да разуме зависност физичких величина и њихових мерних јединица -да разуме релативност кретања, -да уме да мери и израчунава брзину и убрзање праволинијског равномерног, односно неравномерног кретања . -користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на једноставним примерима из окружења, -да уме да изврши динамичко мерење силе, -да разликује скаларне од векторских физичких величина(време, маса, брзина, убрзање и сила). -објасни зависност брзине и пређеног пута од времена код рпк и рппк праволинијског кретања са сталним убрзањем	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.2. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима; тимски

		– Кретање куглице низ Галилејев жљеб. – Кретање тела под дејством сталне силе. – Мерење силе динамометром. – Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колика, колика са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце).	-самостално изведе експеримент из области кинематике(убрзање) и динамике(сила), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела)	ФИ.3.7.2.	
2	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	-Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. -Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. -Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Лабораторијске вежбе - Одређивање убрзања тела које слободно пада. - Одређивање коефицијента трења клизања. Демонстрациони огледи: – Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...). – Падање тела у разним срединама. – Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на	- да разуме бестежинско стање тела и наведе примере из окружења, -да зна за утицај силе Земљине теже и других тела у гравитационом пољу и колико износи убрзање Земљине теже у просеку - да упозна силу трења и силу отпора средине на примерима из окружења и од чега зависе, -да наведе врсте силе трења и примере из свакодневног живота -да се упозна са слободним падом, хитцом навише и хитцом наниже(кретањима тела у гравитационом пољу и покаже на једноставним примерима из свакодневног живота или наведе). -покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; метода индивидуализованог приступа;

		дну и напуњена је водом). – Трење на столу, косој подлози и сл. – Мерење силе трења помоћу динамометра.	деловање -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (хитци,трење). -самостално изведе експеримент из области трење и кретање под утицајем силе теже), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	
3	Равнотежа тела	-Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. -Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. -Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона. Демонстрациони огледи: – Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. – Равнотежа полуге. – Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грождје у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...).	- да уме да слаже и разлаже векторске физичке величине(силу), -да разуме статички случај равнотеже тела када је резултанта сила, које делују на тело, једнака нули, -да користи равнотежу момента силе, -да може да примени Архимедов закон и да може да објасни силу потеска у течностима и гасовима на примерима из окружења. -покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења -наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу -демонстрира како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води и гасова у ваздуху	ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментална; применообразовних игара; диференциране методе;

			-да покаже од чега зависи стабилност тела -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(равнотежа полуге, сила потиска). -самостално изведе експеримент из области равнотеже, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИЗ.7.1. ФИ.3.7.2.	
4	Механички рад и енергија. Снага	-Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. -Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела. -Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. -Закон о одржању механичке енергије. -Снага. Коефицијент корисног дејства. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. 2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамо-метра.	- да разуме да је рад силе једнак промени енергије, -да на практичном примеру уме да израчуна снагу и кофицијент корисног дејства разних машина и уређаја, -да зна да се укупна енергија у механици састоји од збира кинетичке и потенцијалне енергије, -да може на нивоу примене да се користи законом одржања енергије, -да користи јединице енергије рада и снаге у SI. -повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења -разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом -демонстрира важење закона	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1 ФИ.2.5.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;

		– Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. – Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљеб; математичко клатно; тег са опругом)	одржања енергије на примерима из окружења -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...). -самостално изведе експеримент из области енергија,ра и снага, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.1 ФИЗ.7.1. ФИ.3.7.2.	
5	Топлотне појаве	-Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. -Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. -Унутрашња енергија и температура. -Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. -Агрегатна стања супстанције. -Завршни тест Лабораторијске вежбе 1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлим во-	-да зна и уме да разликује Целзијусову и Келвинову температурну скалу и колика је разлика између њих а да је њихова промена иста -да зна да је количина топлоте и топлотна енергија исти појам -да уме да објасни аномалију воде -да зна да се укупна енергија тела(система тела) састоји од кинетичке, потенцијалне и унутрашње енергије, -да зна да топлота и рад представљају два начина промене унутрашње енергије тела, -да зна да топлота увек прелази са тела веће температуре на тело ниже	ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монологска метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применообразовних игара; диференциране методе;

		дом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...).	температуре у топлотном контакту до топлотне равнотеже -да зна да постоји веза између унутрашње енергије и кретања молекула тела, -да користи јединице количине топлоте, специфичне топлоте и температуре у SI. -разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго -анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања, густине) приликом промене температуре (грејања или хлађења) на примерима из свакодневног живота -наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења -да познаје појмове струјања, провођења и зрачење топлоте у свакодневном животу -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (температура и количина топлоте и топлотне равнотеже) -самостално изведе експеримент из топлотне појаве, прикупи податке	ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.2. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	

			мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента		

Литература: 1. Физика 7 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 7. разред основне школе, Klett, Београд, 2020
2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 7. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2020

Наставник: Ненад Пауновић

Предмет: Физика

Разред: 8

Циљ: Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	Осцилаторно и таласно кретање	Иницијални тест Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција.	– повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи пмере примене ултразвука.	ФИ.1.2.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.2; ФИ.2.2.3; ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.7.1; ФИ.3.2.2; ФИ.3.2.3; ФИ.3.2.4; ФИ.3.2.5;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалoшка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; диференциране

		Демонстрациони огледи. Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом). Лабораторијска вежбе 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи. 2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна			методе; методе индивидуализованог приступа
2	Светлосне појаве	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексija. Преламање светлости кроз призму и	- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексije (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – демонстрира и објасни:	ФИ.1.4.4; ФИ.1.7.1; ФИ.1.7.2; ФИ.2.1.4; ФИ.2.4.3; ФИ.2.7.3; ФИ.3.2.5; ФИ.3.2.6; ФИ.3.4.1; ФИ.3.7.1;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-

		сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи: Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијска вежба 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива.	појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу.	ФИ.3.7.2;	лабораторијска; проблем метода; индивидуализованог приступа;
3	Електрично поље	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери.	-демонстрира узајмно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља.	ФИ.1.4.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.1; ФИ.1.7.2; ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.2; ФИ.2.6.3; ФИ.2.7.1; ФИ.2.7.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака;

		<i>Демонстрациони огледи:</i> Наелектрисавање чврстих изолятора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.		ФИ.2.7.3; ФИ.3.3.1; ФИ.3.3.2; ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2;	експериментална; применаобразовних игара; диференциране методе;
4	Електрична струја	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). <i>Демонстрациони огледи:</i> Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар.	објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; – наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; – описује ефекте који се испољавају при протицању	ФИ.1.3.1; ФИ.1.3.2; ФИ.1.4.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.1; ФИ.1.7.2; ФИ.2.3.1; ФИ.2.3.2; ФИ.2.3.3; ФИ.2.3.4; ФИ.2.3.5; ФИ.2.3.6; ФИ.2.4.1; ФИ.2.5.2; ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.2; ФИ.2.6.3; ФИ.2.7.1; ФИ.2.7.2; ФИ.2.7.3; ФИ.3.3.1; ФИ.3.3.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;

		Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пажњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијска вежба 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности.	електричне струје; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу. – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области.	ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2;	
5	Магнетно поље	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи: -Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед.	-описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи;	ФИ.1.1.2; ФИ.1.3.2; ФИ.2.6.2; ФИ.3.7.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применообразовних игара;

		Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.			диференциране методе;
6	Елементи атомске и нуклеарне физике	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. <i>Демонстрациони оглед.</i> Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер-Милеров бројач).	-објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.		демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; рачунских задатака; применаобразовних игара; диференциране методе;
7	Физика и савремени свет	Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....)	– описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи пмере примене ултразвука. -препознаје значај физике као фундаменталне науке и њеном утицају на развој других наука – медицине, математике, информатике, хемије и др.		демонстрациона; вербална; илустративна, текстуална; метода практичних радова монолошка метода; дијалошка метода; применаобразовних игара; диференциране методе;

ХЕМИЈА

Предмет: Хемија

Разред: 7

Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	Предмет изучавања хемије. Везе између хемије и других наука. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу. Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше.	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја – објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;	ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.10. ХЕ.1.2.10 ХЕ.2.1.7.	наставне методе: Монолошка, дијалошка, демонстрационо-експериментална
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	Хемијска лабораторија и експеримент. Лабораторијско посуђе и прибор. Физичка и хемијска својства супстанци. Физичке и хемијске промене супстанци.	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене	ХЕ.1.1.1. ХЕ.1.1.2. ХЕ.1.1.3. ХЕ.1.1.8. ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.11. ХЕ.1.1.12. ХЕ.2.1.2. ХЕ.2.1.7. ХЕ.3.1.2. ХЕ.3.1.7.	наставне методе: Монолошка, дијалошка, демонстрациона експериментална наставне технике: Грозд, мапа ума, инсерт

			супстанци; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама;	ХЕ.3.1.8.	
3.	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	Атоми хемијских елемената. Хемијски симболи. Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач. Атомски и масени број, изотопи. Распоред електрона по нивоима у атомима елемената. Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима елемената и положаја елемената у ПСЕ. Племенити гасови. Својства и примена.	– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – представља структуру атома помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;	ХЕ.1.1.4. ХЕ.1.1.5. ХЕ.1.1.6. ХЕ.1.1.8. ХЕ.2.1.1. ХЕ.2.1.4. ХЕ.3.1.1. ХЕ.3.1.3. ХЕ.3.1.4.	наставне методе: Монолошка, дијалогска, демонстрациона експери-ментална Метода практичних радова Метода истраживања наставне технике: Грозд, мапа ума , инсерт
4.	МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења. Атомска и молекулска кристална решетка. Јонска веза и јонска кристална решетка. Валенца. Хемијске формуле и називи.	– представља структуру молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске	ХЕ.1.1.7. ХЕ.1.1.8. ХЕ.2.1.3 ХЕ.2.1.5. ХЕ.2.1.6. ХЕ.2.1.9. ХЕ.2.1.10 ХЕ.3.1.5.	наставне методе: Монолошка, дијалогска, демонстрациона експери-ментална Метода практичних радова наставне технике: Грозд, мапа ума ,

			везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;		инсерт
5.	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	Смеше: хомогене и хетерогене. Раствори – хомогене смеше. Растварање и растворљивост. Вода и ваздух – хомогене смеше у природи. Масени процентни састав смеша. Раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета.	– објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша; објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;	ХЕ.1.1.3 ХЕ.1.1.6. ХЕ.2.1.2. ХЕ.2.1.4 ХЕ.2.1.8. ХЕ.3.1.9.	наставне методе: Монолошка, дијалогска, демонстрациона експериментална Метода практичних радова, Метода читања и рада на тексту рада са текстом наставне технике: Грозд, мапа ума , инсерт
6.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	Хемијске реакције. Закон о одржању масе. Хемијске једначине.	– напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;	ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.2; ХЕ.3.1.4.	наставне методе: Монолошка, дијалогска, демонстрациона експериментална Метода практичних радова наставне технике: Грозд, мапа ума , инсерт
	ИЗРАЧУНА- ВАЊА У	Релативна атомска и релативна молекулска маса. Количина супстанце и	– квантитативно тумачи	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6,	наставне методе: Монолошка, дијалогска, демонстрациона експериментална

7.	ХЕМИЈИ	мол. Моларна маса. Закон сталних односа маса. Масени процентни састав једињења. Израчунавања на основу једначина хемијских реакција.	хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;	ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.10, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.1.9, ХЕ.2.6.2, ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.9,	Метода практичних радова наставне технике: Грозд, мапа ума , инсерт
8.	ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	Водоник. Кисеоник. Оксидација, сагоревање и корозија. Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства. Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства. Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства. Мера киселости раствора: рН-скала. Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база). Соли: формуле и називи.	– опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора; – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.2.1, ХЕ.2.2.3, ХЕ.2.2.4; ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.2.3, ХЕ.3.2.4, ХЕ.3.2.5, ХЕ.3.2.6.	наставне методе: Монолошка, дијалошка, демонстрациона експери-ментална Метода практичних и илустративних радова наставне технике: Грозд, мапа ума , инсерт

Литература: Хемија - уџбеник за 7 разред основне школе, Татјана Недељковић и Драгана Анђелковић „Нови Логос“ Београд 2020.година

Хемија - лабораторијске вежбе са задацима за 7 разред основне школе, Татјана Недељковић и Драгана Анђелковић „Нови Логос“ Београд 2020.година

Наставник: Вера Маринковић

Предмет: Хемија

Разред: 8

Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу, тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	МЕТАЛИ, ОКСИДИ ХИДРОКСИДИ	Метали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства метала. Алкални и земноалкални метали. Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена. Оксиди метала и хидроксиди, својства и	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала, испита и опише	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.3, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.2,	наставне методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“.

		примена	физичка и хемијска својства метала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и хидроксида	ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.2.1, ХЕ.2.2.2, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума, ланац знања...
2.	НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	Неметали у неживој и живој природи. Општа физичка и хемијска својства неметала. Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. Оксиди неметала и киселине, својства и примена.	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност неметала, испита и опише физичка и хемијска својства неметала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8, ХЕ.1.2.9, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.1.8,	наставне методе: Монолошко – дијалогско – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума,

			– напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и киселина	ХЕ.2.2.1, ХЕ.2.2.2, ХЕ.2.2.3, ХЕ.2.2.4, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.6.4.	ланац знања...
3.	СОЛИ	Добијање соли. Формуле соли и називи. Дисоцијација соли. Физичка и хемијска својства соли. Примена соли.	– напише формуле и именује соли; – испита, опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала и соли.	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6., ХЕ.1.2.9, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.2.1, ХЕ.2.2.2, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9,	наставне методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума, ланац знања...

				XE.3.2.5, XE.3.2.6, XE.3.6.1, XE.3.6.2, XE.3.6.3, XE.3.6.4.	
4.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	Својства атома угљеника и многобројност органских једињења. Функционалне групе и класе органских једињења. Општа својства органских једињења.	– разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама;	XE.1.1.6, XE.1.1.8, XE.1.2.1, XE.1.2.4, XE.1.2.5, XE.2.1.4, XE.2.2.1, XE.2.2.2, XE.3.1.3, XE.3.1.4.	наставне методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума, ланац знања...
		Подела угљоводоника. Номенклатура. Изомерија. Физичка својства угљоводоника. Хемијска	– напише формуле и именује представнике класа угљоводоника имајући у виду структурну изомерију; – разликује угљоводонике са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула,	XE.1.1.2, XE.1.1.5, XE.1.1.6, XE.1.1.8, XE.1.3.1, XE.1.3.2, XE.1.3.3, XE.1.6.2, XE.2.1.1,	наставне методе: Монолошко – дијалошко – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту,

5.	УГЉОВОДОНИЦИ	својства угљоводоника. Полимери. Нафта и земни гас.	структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства угљоводоника и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за угљоводонике;	ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.3.1, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.3.1, ХЕ.3.3.2, ХЕ.3.3.3, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума, ланац знања...
6.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИ КОМ	Алкохоли – номенклатура, својства и примена. Карбоксилне киселине – номенклатура, својства и примена. Масне киселине. Естри – номенклатура, својства и примена.	– напише формуле и именује представнике класа органских једињења са кисеоником имајући у виду структурну изомерију; – разликује органска једињења са кисеоником са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником и повеже својства једињења са њиховом практичном применом;	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.4.1, ХЕ.1.4.2, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.1.9, ХЕ.2.4.1, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3, ХЕ.3.1.6, ХЕ.3.1.8,	наставне методе: Монолошко – дијалогско – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења:

			– објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за органска једињења са кисеоником;	ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.4.1, ХЕ.3.4.2, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	грозд, мапа ума, ланац знања...
7.	БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	Масти и уља. Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глюкоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). Амино-киселине. Протеини. Витамини	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.4.1, ХЕ.1.4.2, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.1, ХЕ.2.1.4, ХЕ.2.1.7, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.1.9, ХЕ.2.4.1, ХЕ.2.6.1, ХЕ.2.6.2, ХЕ.2.6.3, ХЕ.3.1.6, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.4.1, ХЕ.3.4.2, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4	наставне методе: Монолошко – дијалогско – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учионица“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума, ланац знања...

			заступљеност супстанци;		
8.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања. Рециклажа. Зелена хемија.	– рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине	ХЕ.1.5.1	наставне методе: Монолошко – дијалогско – демонстрациона метода, активно учење, метода практичних радова, илустративна метода, метода рада на тексту, пројектна настава, интегративна настава, проблемска настава, „изокренута учioniца“, „лењи учитељ“. наставне технике: активног учења: грозд, мапа ума, ланац знања...

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Предмет: Техника и технологија

Разред: 5

Циљ: Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Животно и радно окружење	Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. Правила понашања и рад у кабинету. Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.	.Описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање Разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју Наводи занимања у области технике и технологије Правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу. Упознавање подручја човековог рада и производње. Разумевање значаја предмета техника и технологија.	Ученике је потребно упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за

				проверу остварености исхода
2.	Саобраћај	Улога, значај и историјски развој саобраћаја Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава Професије и подручја рада у саобраћају. Употреба информационих технологија у савременом саобраћају Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. Правила и прописи кретања пешака, бициклиста и дечијих возила у саобраћају. Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима. Обавезе и одговорности деце као учесника у саобраћају. Симулације саобраћајних ситуација у којима учествују пешаци и бициклисти Практично увежбавање спретности вожње бицикла и познавања саобраћајних прописа на саобраћајном полигону.	• класификује врсте саобраћајних објеката према намени; • повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; • повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; • демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
3.	Техничка и дигитална писменост	Основни прибор за техничко цртање. Врсте линија у техничком цртању. Формати цртежа. Техничко писмо. Скица и њена примена.	• Самостално црта скице и технички цртеж једноставног предмета; • Правилно чита технички цртеж; • Примењује основне поступке	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију

		Означаване мера на техничком цртежу (котирање). Размера (мерило). Геометријско цртање. Цртање техничког цртежа. Пренос података између ИКТ уређај. Дигитална обрада слике. Креирање документа у програму за обраду текста. Интернет претрага и приступ online ресурсима.	обrade дигиталне слике на рачунару; • Користи програм за обраду текста за креирање докумената са графичким елементима; • Користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима, преузима одговорност за рад; • Представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо комуникациону технологију и софтвер	задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
4.	Ресурси и производња	Природни ресурси на Земљи. Врсте, својства и примена природних материјала. Технологија обраде материјала. Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање папира, текстила, коже и дрвета. Рециклажа материјала и заштита животне средине. Израда техничке документације одабраног производа. Избор материјала, операција и алата и редослед њихове примене.	•Повезује својства природних материјала са применом; •Објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже; •Сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета; •Правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега); • Направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом • Самостално израђује једноставан модел; .	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или

		Поступци ручне обраде и спајање папира, текстила, коже и дрвета. Поступци ручне обраде и спајање папира, текстила, коже и дрвета. Поступци ручне обраде и спајање папира, текстила, коже и дрвета. Поступци ручне обраде и спајање папира, текстила, коже и дрвета. Поступци ручне обраде и спајање папира, текстила, коже и дрвета.		индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
5.	Конструкторско моделовање	Увод у предузетништво. Рад на пројектном задатку. Истраживање информација, долажење до идеје уз помоћ ИКТ-а. Планирање сопственог производа и израда техничке документације. Идентификација и избор материјала и алата за реализацију пројекта. Преношење мера са техничког цртежа на материјал. Рад на пројектном задатку. Израда предмета ручном обрадом од различитих материјала. Рад на пројектном задатку. Израда предмета ручном обрадом од различитих материјала. Рад на пројектном задатку. Израда предмета ручном обрадом	• самостално проналази информације потребне за израду модела; • самостално проналази одабира материјале и алате за израду модела; • креира, мери и обележава; • ручно израђује једноставан модел; • користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења; • самостално представља пројектну идеју; • планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова; • активно учествује у раду пара или мале групе; • пружи помоћ у раду другим ученицима; • процењује остварен резултат и развија предлог унапређења;	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености

		од различитих материјала. Рад на пројектном задатку. Израда предмета ручном обрадом од различитих материјала. Представљање производа (маркетинг). Одређивање тржишне вредности и продаја производа.		исхода

Литература: Техника и технологија уџбеник за пети разред, Дијана Каруовић, Жељко Васић

Наставник: Мила Тодоровић

Предмет: Техника и технологија

Разред: 6

Циљ: Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Животно и радно окружење 6	Значај и развој грађевинарства. Просторно и урбанистичко планирање. Култура становања у урбаним и руралним срединама. Распоред просторија и уређење стамбеног простора. Кућне инсталације (водоводна, канализа-	. • повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; • анализира карактеристике савремене културе становања; • класификује кућне инсталације на основу њихове намене;	Ученике је потребно упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике

		циона и грејна).		наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
2.	Саобраћај 8	Саобраћајни системи. Грађевински објекти у саобраћају. Коришћење информа-ционих технологија у саобраћајним објектима. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.	. класификује врсте саобраћајних објеката према намени; • повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; • повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; • демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације;	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је

				неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
3.	Техничка и дигитална писменост 18	Поступци и фазе у реализацији грађевинских објеката (планирање, пројектовање, извођење грађевинских радова). Техничко цртање у грађевинарству (прибор, котирање размера, техничко писмо, симболи). Техничко цртање у грађевинарству (прибор, котирање размера, техничко писмо, симболи). Графичко представљање грађевинских објеката (скица, ортогонално пројектовање, цртеж у перспективи, хоризонтални и вертикални пресек). Графичко представљање грађевинских објеката. Графичко представљање грађевинских објеката. Рачунарске апликације за једноставно цртање грађевинских објеката и унутрашње уређење стана. Рачунарске апликације за једноставно цртање грађевинских објеката и унутрашње уређење стана	• скицира просторни изглед грађевинског објекта; • чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; • користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3Д приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; • самостално креира дигиталну презентацију и представља је	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

		Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација.		
4.	Ресурси и производња 20	Подела, врсте и карактеристике грађе-винских материјала. Конструктивни елементи грађевинског објекта. Системи градње у грађевинарству. Врсте грађевинских објеката. Техничка средства у грађевинарству. Енергетика у грађевинарству. Обновљиви извори енергије. Мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије у грађевинарству. Организација рада у пољопривредној производњи. Прехрамбена технологија у пољопривредној производњи. Техничка средства у пољопривредној производњи. Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине. Занимања у области грађевинарства и пољопривредне производње. Моделовање машина и уређаја у	• класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; • повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; • повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; • реализује активност која указује на важност рециклаже; • образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; • правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; • повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; • повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; • описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране; • изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретних задатака за проверу остварености исхода

		грађевинарству, пољопривреди или модела који користе обновљиве изворе енергије.		
5.	Конструкторско моделовање 20	Рад на пројектном задатку. Истраживање информација, долажење до идеје уз помоћ ИКТ-а. Планирање сопственог производа и израда техничке документације. Креирање планске документације и израда техничке документације. Организација радног места. Избор материјала и алата. Мерење и обележавање на материјалу. Рад на пројектном задатку. Израда макете грађевинског објекта/модела техничког средства/уређаја у енергетици, грађевинарству или пољопривреди од различитих материјала. Рад на пројектном задатку. Израда макете/модела ручном и машинском обрадом од различитих материјала.	• самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образложи избор; • самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; • креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; • припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; • израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; • учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; • одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

		Представљање производа (маркетинг). Одређивање тржишне вредности и продаја производа. Финансијски извештај		

Литература: Техника и технологија 6, уџбеник за шести разред основне школе, Дијана Каруовић, Жељко Васић Иван Ђиласов, Марија Бокан

Наставник: Мила Тодоровић

Предмет: Техника и технологија

Разред: 7

Циљ: Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Животно и радно окружење	Појам, улога и развој машина и механизма Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Зависност очувања животне средине од технологије Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи.	- повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; - повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; - анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; - истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; - повеже занимања у области производних техника и технологија	Ученике је потребно упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:

		Професије (занимања) у области производних техника и технологија	са сопственим интересовањем	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
2.	Саобраћај	Машине за спољашњи и унутрашњи транспорт. Подсистеми код возила друског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони) Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају	• разликује врсте транспортних машина; • повеже подсистеме код возила друског саобраћаја са њиховом улогом; • провери техничку исправност бицикла; • демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;	
3.	Техничка и дигитална писменост	Врсте и специфичности техничких цртежа у машинству (котирање)	• самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање;	

		Упрошћавања и пресеци на машинским техничким цртежима Ортогонално приказивање предмета у машинству Просторно приказивање предмета у машинству Коришћење функција и алата програма за техничко цртање (програма CAD) Коришћење функција и алата програма за техничко цртање (програма CAD) Употреба штампе 3D у изради тродимензионалних модела и макета. Основне компоненте ИКТ уређаја Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса (коришћење рачунарских симулација)	• користи CAD технологију за креирање техничке документације; • образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; • управља моделима користећи рачунар; • објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;	
4.	Ресурси и производња	Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине Материјали у машинству (метали, легуре, полимери, композитни и др.)	• аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; • идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује	

		Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила) Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са скидањем струготине и без скидања струготине, савремене технологије обраде) Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи) Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање) Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни) Моделовање погонских машина и/или школског мини-робота. Моделовање погонских машина и/или школског мини-робота.	могућност примене; • користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; • врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; • објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; • образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; • објасни основе конструкције робота; • класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;	
5.	Конструкторско моделовање	Проналажење информација, стварање идеја и дефинисање задатака	• самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; • изради производ у складу са	

		Самостални/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду Реализација пројекта – израда	принципима безбедности на раду; • тимски представи идеју, потупак израде и производ; • креира рекламу за израђен производ; • врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; • процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.).	

		модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду Одређивање оквирне цене трошкова и вредности израђеног производа. Креирање рекламе за израђени производ и продаја производа Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа		

Литература: Техника и технологија 7, уџбеник за шести разред основне школе, Дијана Каруовић, Иван Ђиласов, Ивана Палинкаш
Наставник: Мила Тодоровић

Предмет: Техника и технологија
Разред: 8

Циљ: Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа преузимајиво и иницијативно.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Животно и радно окружење	Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталација-	-процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу;	Ученике је потребно упознати са циљевима и исходима наставе

		опасност и мере заштите. Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедна енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.	-анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; -образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; -повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;	односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конретног задатка за проверу остварености исхода
2.	Саобраћај	Саобраћајна средства на електропогон – врсте и карактеристике. Хибридна возила. Електрични и електронски	– . процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; – црта електричне шеме упореди карактеристике електричних и хибридных	

		уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација.	саобраћајних средстава са конвенционалним; – разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима;	
3.	Ресурси и производња	Електроенергетски систем. Производња, трансформација и пренос електричне енергије. Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. Електричне машине. Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству. Основни електронике. Рециклажа електронских компоненти.	– , користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе; – класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; – правилно користећи симболе; – користи софтвере за симулацију рада електричних кола; – састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса; – објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; – анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; – разликује елементе кућне електричне инсталације; – повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; – користи мултиметар; – анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; – класификује електронске компоненте на основу намене; – аргументује значај рециклаже електронских	

			компоненти;	
4.	Конструкторско моделовање	Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. Израда једноставног школског робота сопствене конструкције или из конструкторског комплета. Рад на пројекту: – израда производа/модела; – управљање моделом; – представљање производа/модела.	– самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; – креира документацију, развије и представи бизнис план производа; – састави производ према осмишљеном решењу; – састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; – представи решење готовог производа/модела; процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.	

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Предмет: Информатика и рачунарство

Разред: 5

Циљ: Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ИКТ	Предмет изучавања информатике и рачунарства	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	На почетку теме ученике упознати са циљевима и

		ИКТ уређаји, јединство харвера и софтвера Подешавање радног окружења на рачунару Организација података, рад са фасциклама и датотекама Подешавање радног окружења и организација података Рад са сликама и мултимедијом Рад са текстом Рад са презентацијама Информационо-комуникационе технологије	– наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу – правилно користи ИКТ уређаје – именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја – прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања – креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа – креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) – сачува и организује податке – разликује основне типове датотека	исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретних задатака за проверу остварености исхода
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин и правила безбедног рада на интернету Претраживање интернета, избор и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљивања личних

		Правила безбедног рада на интернету. Заштита приватности личних података Заштита здравља и ризик зависности од технологије Дигитална писменост Пројекат. Пројектни задатак Презентација пројектних задатака	отпада и заштиту животне средине – разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету – реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета – приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај – информацијама на интернету приступи критички – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету – објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја – препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем – рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету	стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
3.	РАЧУНАРСТВО	Увод у програмирање Радно окружење програма Scratch Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: – наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема – креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и

		Радно окружење програма Scratch. Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом Програм – категорије, блокови наредби, инструкције Програм – категорије, блокови наредби, инструкције Програмске структуре Оператори поређења, логички оператори, Еуклидов алгоритам Рачунарство	– сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби – користи математичке операторе за израчунавања – објасни сценарио и алгоритам пројекта – анализира и дискутује програм – проналази и отклања грешке у програму	установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
	ПРОЈЕКАТ	Пројектни задатак	Ученик ће бити у стању да: – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен – поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

Литература: Информатика и рачунарство 5, уџбеник за пети разред, Владан Стевановић
Наставник: Мила Тодоровић

Предмет: Информатика и рачунарство**Разред: 6**

Циљ: Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ИКТ	-Дигитални уређаји и кориснички програми. -Управљање дигиталним документима. -Рад са сликама. -Рад са текстом. -Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.	- правилно користи ИКТ уређаје; - креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; -креира и обрађује дигиталну слику; самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; -уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
		- Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин умрежном окружењу.	По завршеној области/теми ученик ће бити устању да:	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака,

2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	- Интернет сервиси. - Правила безбедног рада на интернету. -Претраживање интернета, одабир резултата ипреузимање садржаја. -Заштита приватности личних података и ауторских права.	-чува и организује податке локално и у облаку; - одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; - разликује основне интернет сервисе; - примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; - приступа интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторскаправа; -објасни поступак заштите дигиталногпроизвода/ садржаја одговарајућом лиценцом;	објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
3.	РАЧУНАРСТВО	-Основе изабраног програмског језика. -Основне аритметичке операције. -Уграђене функције. - Ниске (стрингови). - Структуре података. - Гранање - Понављање. - Основни алгоритми.	По завршеној области/теми ученик ће бити устању да: - објасни поступак прикупљања података путемонлајн упитника; - креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; - користи математичке изразе за израчунавањау једноставним програмима;	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

			објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); -користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; - разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); - проналази и отклања грешке у програму;	
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	- Пројектни задатак Презентација пројектних задатака Евалуација пројектних задатака и закључивање оцена	- уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2D графике; -употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; -планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; -проналази и отклања грешке у програму;	Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

Литература: Информатика и рачунарство 6, уџбеник за осми разред, Логос, аутори -Дијана Каруовић, Душан Мицић

Наставник: Мила Тодоровић

Предмет: Информатика и рачунарство

Разред: 7

Циљ: Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ИКТ	- ИКТ - Управљање дигиталним документима - Карактеристике рачунарске графике - Рад у програму за растерску графику - Рад у програму за растерску графику - Израда гиф анимација - Рад у програму за векторску графику - Рад у програму за векторску графику - Коришћење алата за снимање екрана - ИКТ	– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира gif анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана; разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста;	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

			– користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста;	
2.	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	URL, DNS, IP, хиперлинк и хипервеза Електронска пошта. Рад у облаку Дигитална писменост	☐ разликује појмове URL, DNS, IP адреса; ☐ објасни појмове хипервеза и хипертекст; ☐ креира, форматира и шаље електронску пошту; ☐ обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; ☐ препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; ☐ сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; ☐ подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији; - .	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
3.	РАЧУНАРСТВО	- Типови података, аритметичке операције, променљиве Функције. Ниске (стрингови), структуре података и листе	☐ уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2D графике; ☐ употребљава петље и генератор насумичних бројева	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика

		Програмска структура Графика у Пајтону PyGame. Координатни систем и цртање дужи Задавање боја. Цртање квадрата и правоугаоника Цртање троуглова и многоуглова Цртање кругова, кружница и елипси Комбиновање облика PyGame – основе Учитавање и приказ слика, писање текста Цртање правилних облика уз помоћ петљи Анимације. Једноставне игре. Рачунарство	за исцртавање сложенијих облика; ☐ планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; ☐ проналази и отклања грешке у програму;	- практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода
4.	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА	- Пројектни задатак Презентација пројектних задатака Евалуација пројектних задатака и закључивање оцена	☐ уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2D графике; ☐ употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; ☐ планира, опише и имплементира решење једноставног проблема;	- теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика - практичан рад у групама или индивидуално, индивидуализација је неопходна код конкретног задатка за проверу остварености исхода

			☐ проналази и отклања грешке у програму;	

Литература: Информатика и рачунарство 7, уџбеник за осми разред, Логос, аутори -Дијана Каруовић, Ерика Елевен
Наставник: Мила Тодоровић

Предмет: Информатика и рачунарство
Разред: 8

Циљ: Оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	ИКТ	-Радно окружење програма за табеларне прорачуне. -Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....). -Формуле и функције. -Примена формула за израчунавање статистика. -Сортирање и филтрирање података. -Гrafичко представљање података. -Форматирање табеле (вредности и ћелија). -Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа,измене и коментари).	–унесе и мења податке у табели; –разликује типове података у ћелијама табеле; –сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; –користи формуле за израчунавање статистика; –визуелно представи податке на одговарајући начин; –примени основне функције форматирања табеле, сачува је у ПДФ формату и одштампа; –приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа;	- демонстрациона; - вербална; - илустративна; - текстуална; - метода практичних радова - индивидуални; - фронтални; - групни; - рад у паровима; - пројектна метода; - индивидуализација; - применаобразовних игара; - диференциране методе;
2	ДИГИТАЛНА	Заштита личних података.	–приступи дељеном	демонстрациона;

	ПИСМЕНОСТ	Права детета у дигиталном добу Отворени подаци. Појам и примена вештачке интелигенције Садашњост и будућност вештачке интелигенције – етичка питања	документу, -коментарише и врши измене унутар дељеног документа; –разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета; –разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем интернета, поготову личних података деце; –разуме везу између ризика на интернету и кршења права –разуме везу између ризика на интернету и кршења права; –објасни појам „отворени подаци”; –успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци;	вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима; пројектна метода; индивидуализација; примена образовних игара; диференциране методе;
3	РАЧУНАРСТВО	-Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter). -Унос података у једнодимензионе низове. -Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција (сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). -Графичко представљање низова података. -Унос и представљање табеларно записаних података. -Анализе табеларно записаних података -Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...)	–унесе серију (низ) података; –изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте,...); –графички представи низове података (у облику линијског, стубичастиг или секторског дијаграма); –унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними их; –изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама,	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима; пројектна метода; индивидуализација; примена образовних игара;

			сортирање, филтрирање,...); –изврши анализе које укључују статистике по групама	диференциране методе;
4	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	-Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). -Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). -Отворени подаци. -Инфографик. -Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). -Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења	–сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; –сараднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; –самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; –креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; –уз помоћ наставника поставља резултат свог рада на интернет ради дељења са другима; –вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима; пројектна метода; индивидуализација; применаобразовних игара; диференциране методе;

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Предмет: Физичко и здравствено васпитање и обавезне физичке активности

Разред: 5

Циљ: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Начин реализације: Физичко и здравствено васпитање се реализују са по два часа недељно. Обавезне физичке активности ученика се реализују према Стручном упутству о организовању обавезних физичких активности ученика, број 910-1/1/2017, од 13.07.2017. и то са по једним часом недељно (45 минута) допуњеним са још два часа у току месеца (модел број1.)

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Обавезни садржаји: Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоје и моторичких способности	-примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби -изведе вежбе(разноврсна природна и изведена кретања)и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама -упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак		вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика	Обавезни садржаји: Техника истрајног трчања Истрајно трчање-припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис(прекорачна техника) Бацање лоптице(до 200гр) Препоручени садржаји:	-користи и комбинује достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу -доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	ФВ.1.1.3.; ФВ.1.1.4.; ФВ.1.1.5.; ФВ.1.1.6.; ФВ.1.1.7.; ФВ.1.1.8.; ФВ.1.1.9.; ФВ.1.1.10.;	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

		Техика штафетног трчања Скок удаљ Бацање кугле 2кг Бацање“vortex-a“ Тробој Обавезни садржаји: Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон Препоручени садржаји: Вежбе на тли(напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок Кољ са хваталкама Вежбе у у пору(сложенији састав) Вежбе у вису(сложенији састав)		ФВ.2.1.3.; ФВ.2.1.7.; ФВ.2.1.8.	
	Спортска гимнастика	Обавезни садржаји: Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон Препоручени садржаји: Вежбе на тли(напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок Кољ са хваталкама Вежбе у у пору(сложенији састав) Вежбе у вису(сложенији састав)	-одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима,изводи ротације тела -користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри -процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици	ФВ.1.1.11.; ФВ.1.1.12.; ФВ.1.1.13.; ФВ.1.1.19.; ФВ.2.1.9.; ФВ.2.1.17.	
	Основе тимских и спортских игара	Обавезни садржаји Рукомет/минирукомет: Основни елементи технике и правила Вођење лопте Хватање и додавање лопте Шутирања на гол Финтирање Принципи индивидуалне одбране Основна правила рукомета/мини рукомета Спортски полигон Препоручени садржаји: Напредни елементи технике,тактике и	-користи елементе технике у игри -примењује основна правила рукомета у игри -учествује на унутародељењским	ФВ.1.1.1.; ФВ.1.1.2.; ФВ.2.1.1.; ФВ.2.1.2.; ФВ.3.1.1.; ФВ.3.1.2.	

	Плес и ритмика	правила игре: -хватања котрљајућих лопти -друблинг -шутирања на гол -финтирање -основни принципи Обавезни садржаји: Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац“ Народно коло из краја у ком се школа налази Основни кораци друштвених плесова Препоручени садржаји : Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Сложенији скокови кроз вијачу	такмичењима - изведе кретања,вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу -игра народно коло -изведе кретања у различитом ритму -изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	ФВ.1.1.20.; ФВ.1.1.21.; ФВ.1.1.22.; ФВ.2.1.18.; ФВ.2.1.19.; ФВ.2.1.20.	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	Физичко вежбање и спорт -Циљ и сврха вежбања у физичком васпитању -Основна правила рукомета,минирукомета и малог фудбала -Понашање према осталим субјектима у игри(судији,играчима супротне и сопствене екипе)	-објасни својим речима сврху и значај вежбања -користи основну терминологију вежбања -поштује правила понашања у и на просторима за вежбање,у школи и ван ње,као и на	ФВ.1.2.1.; ФВ.1.2.2.; ФВ.1.2.3.; ФВ.1.2.4.; ФВ.1.2.5.; ФВ.2.2.1.; ФВ.2.2.2.; ФВ.2.2.3.	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода

		-Чување и одржавање материјалних добара које се користе у физичком и здравственом васпитању -Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање -Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту -Фер плеј (навихање,победа,пораз,решавање конфликтних ситуација) -Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта -Значај развоја физичких способности за сналажење у внредним ситуацијама(земљотрес,поплаве,пожар...) -Физичко вежбање и естетика(правилно обликовање тела) -Планирање дневних активности Здравствено васпитање -Физичка активност,вежбање и здравље -Основни принципи и врсте физичке активности -Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено хигијенских мера пре и после вежбања -Лична и колективна хигијена пре и после вежбања -Утицај правилне исхране на здравље и развој људи -Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: -значај прве помоћи -врсте повреда -Вежбање и играње на шистом ваздуху	спортским манифестацијама -примени мере безбедности током вежбања -одговорно се односи према објектима,справама и реквизитима у просторима за вежбање -примени и поштује правила тимске,спртске игре у складу са етчким нормама -навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин -користи различите информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско рекреативних активности -прихвата сопствену победу и пораз у складу са фед плејом -примењује научено у физичком и здравствеом васпитању ванредним ситуацијама -препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту -направи план дневних активн	ФВ.1.3.1.; ФВ.1.3.2.; ФВ.1.3.3.; ФВ.1.3.4.;	разговора, усмено излагање

		-чување околине приликом вежбања	-наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље -разликује здраве и нездраве начине исхране -направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника -примењује здравствено хигијенске мере пре,у току и након вежбања -препозна врсту повреде -правилно реагује у случају повреде -чува животну средину током вежбања		
4.	ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА Основе тимских и спортских игара	Програмски садржаји: -Кондиционо вежбање ученика у трајању од најмање 20 минута -Мали фудбал 1.Вођење и контрола лопте 2.примање и додавањелопте различитим деловима стопала 3.Шутирање на гол и основе игре у нападу(откривање) 4.Одузимање лопте и основе игре у одбрани (покривање) 5.Вежбе са два и три играча 6.Игра са применом основних правила за мали фудбал Програмски садржаји: Обучавање и усавршавање елемената предвиђених препорученим наставним садржајима:	-разноврсним и систематским спортским обучавањем и вежбањем допринети остваривању циља физичког и здравственог васпитања као интегралног дела васпитно-образовног система у целини,а да се,при том задовоље индивидуалне потребе ученика за кретањем, његова радозналост и жеља за достигнућима у спору		вербална метода, демонстративна метода, практични рад-физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

	Друге активности предвиђене планом стручног већа	1.Атлетике 2.Гимнастике 3.Плеса и ритмике 4.Других активности предвиђених програмом школских такмичења -Мали фудбал: 1.Колективна игра у одбрани и нападу 2.Техника игре голмана 3.Игра уз примену правила			
5.	ВАНЧАСОВНЕ И ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	-Бадминтон -Оријентиринг -Спортски дан Међуодељењска такмичења -Полигон спретности -Слободне активности - секције -Недеља спорта -Активности у природи(кросеви, излети...) -Школска и ваншколска такмичења -Корективно-педагошки рад			вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

Литература: Настава физичког васпитања од 5. до 8. разреда основне школе– Приручник за наставнике, Драгољуб Вишњић , Завод за уџбенике Београд , 2008

Наставник: Нина Максимовић, Марко Пантовић

Предмет: Физичко и здравствено васпитање и обавезне физичке активности

Разред: 6

Циљ: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Начин реализације: Физичко и здравствено васпитање се реализују са по два часа недељно. Обавезне физичке активности ученика се реализују према Стручном упутству о организовању обавезних физичких активности ученика, број 910-1/1/2017, од 13.07.2017. и то са по једним часом недељно (45 минута) допуњеним са још два часа у току месеца (модел број1.)

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Обавезни садржаји: Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоје и моторичких способности	-примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби -изведе вежбе(разноврсна природна и изведена кретања)и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама -упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак		вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика	Обавезни садржаји: Техника истрајног трчања Скок увис Техника спринтерског трчања Скок у даљ Техника штафетног трчања Техника високог и ниског старта Бацање лоптице (до 200 г) Препоручени садржаји: Техника штафетног трчања Скок удаљ	-користи и комбинује достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу -доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	ФВ.1.1.3.; ФВ.1.1.4.; ФВ.1.1.5.; ФВ.1.1.6.; ФВ.1.1.7.; ФВ.1.1.8.; ФВ.1.1.9.; ФВ.1.1.10.; ФВ.2.1.3.; ФВ.2.1.7.; ФВ.2.1.8.	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

		Бацање кугле 2кг Бацање“vortex-a“ Тробој Обавезни садржаји: Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон Препоручени садржаји: Вежбе на тли(напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок Обавезни садржаји Кошарка Ставови у нападу и одбрани Шутирања на кош, Вођење лопте, Дриблинг и пивотирање, Хватања и додавања лопте, Игра, Основна правила кошарке -основни принципи колективне одбране и напада Обавезни садржаји: -Покрети уз ритам и уз музичку пратњу	-одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима,изводи ротације тела -користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри -процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици -користи елементе технике у игри -примењује основна правила кошарке у игри -учествује на унутародељењским такмичењима	ФВ.1.1.11.; ФВ.1.1.12.; ФВ.1.1.13.; ФВ.1.1.19.; ФВ.2.1.9.; ФВ.2.1.17. ФВ.1.1.1.; ФВ.1.1.2.; ФВ.2.1.1.; ФВ.2.1.2.; ФВ.3.1.1.; ФВ.3.1.2.	

	Плес и ритмика	-Ритмичка вежба без реквизита -Скокови кроз вијачу -Народно коло „Моравац“ -Народно коло из краја у ком се школа налази -Основни кораци друштвених плесова Препоручени садржаји : - Вежбе са обручем - Вежбе са лоптом	- изведе кретања,вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу -игра народно коло -изведе кретања у различитом ритму -изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура	ФВ.1.1.20.; ФВ.1.1.21.; ФВ.1.1.22.; ФВ.2.1.18.; ФВ.2.1.19.; ФВ.2.1.20.	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	Физичко вежбање и спорт -Циљ и сврха вежбања у физичком васпитању -Основна правила рукомета,минирукомета и малог фудбала -Понашање према осталим субјектима у игри(судији,играчима супротне и сопствене екипе) -Чување и одржавање материјалних добара које се користе у физичком и здравственом васпитању -Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање -Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту -Фер плеј (навихање,победа,пораз,решавање конфликтних ситуација) -Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта -Значај развоја физичких способности за	-објасни својим речима сврху и значај вежбања -користи основну терминологију вежбања -поштује правила понашања у и на просторима за вежбање,у школи и ван ње,као и на спортским манифестацијама -примени мере безбедности током вежбања -одговорно се односи према објектима,справама и реквизитима у просторима за вежбање -примени и поштује правила тимске,спртске игре у складу са етчким нормама -навија и бодри учеснике на такмичењима и решава	ФВ.1.2.1.; ФВ.1.2.2.; ФВ.1.2.3.; ФВ.1.2.4.; ФВ.1.2.5.; ФВ.2.2.1.; ФВ.2.2.2.; ФВ.2.2.3. ФВ.1.3.1.; ФВ.1.3.2.; ФВ.1.3.3.; ФВ.1.3.4.;	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

		сналажење у внредним ситуацијама(земљотрес,поплаве,пожар...) -Физичко вежбање и естетика(правилно обликовање тела) -Планирање дневних активности Здравствено васпитање -Физичка активност,вежбање и здравље -Основни принципи и врсте физичке активности -Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено хигијенских мера пре и после вежбања -Лична и колективна хигијена пре и после вежбања -Утицај правилне исхране на здравље и развој људи -Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ: -значај прве помоћи -врсте повреда -Вежбање и играње на шистом ваздуху -чување околине приликом вежбања	конфликте на социјално прихватљив начин -користи различите информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско рекреативних активности -прихвата сопствену победу и пораз у складу са фед плејом -примењује научено у физичком и здравствеом васпитању ванредним ситуацијама -препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту -направи план дневних активн -наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље -разликује здраве и нездраве начине исхране -направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника -примењује здравствено хигијенске мере пре,у току и након вежбања -препозна врсту повреде		

			-правилно реагује у случају повреде -чува животну средину током вежбања		
4.	ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА Основе тимских и спортских игара Друге активности предвиђене планом стручног већа	Обавезни садржаји: -Кондиционо вежбање ученика у трајању од најмање 20 минута Рукомет: Основни елементи технике и правила Вођење лопте Хватање и додавање лопте Шутирања на гол Финтирање Принципи индивидуалне одбране Основна правила рукомета/мини рукомета Програмски садржаји: Обучавање и усавршавање елемената предвиђених препорученим наставним садржајима: 1.Атлетике 2.Гимнастике 3.Плеса и ритмике 4.Других активности предвиђених програмом школских такмичења -Мали фудбал: 1.Колективна игра у одбрани и нападу 2.Техника игре голмана	-разноврсним и систематским спортским обучавањем и вежбањем допринети остваривању циља физичког и здравственог васпитања као интегралног дела васпитно-образовног система у целини,а да се,при том задовоље индивидуалне потребе ученика за кретањем, његова радозналост и жеља за достигнућима у спору		вербална метода, демонстративна метода, практични рад-физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

		3.Игра уз примену правила			
5.	ВАНЧАСОВНЕ И ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	-Бадминтон -Оријентиринг -Спортски дан Међуодељењска такмичења -Полигон спретности -Слободне активности - секције -Недеља спорта -Активности у природи(кросеви, излети...) -Школска и ваншколска такмичења -Корективно-педагошки рад			вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

Литература: Настава физичког васпитања од 5. до 8. разреда основне школе– Приручник за наставнике-Драгољуб Вишњић, Завод за уџбенике Београд ,2008

Наставник: Нина Максимовић, Марко Пантовић

Предмет: Физичко и здравствено васпитање

Разред: 7

Циљ: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.		Обавезни садржаји: Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине	-примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби -изведе вежбе(разноврсна природна и изведена кретања)и користи их у спорту, рекреацији и		вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

		На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби. Оdboјка: -Основни елементи технике, тактике и правила игре. Футсал: -Игра уз примену правила. Рукомет: -Игра уз примену правила. Кошарка: -Сложенији елементи технике, тактике и правила игре. Активност по избору - кондиционо вежбање (кружни тренинг, аеробик, елементи фитнеса и др.); - обучавање, увежбавање и усавршавање елемената предвиђених проширеним наставним садржајима; Основни садржаји -Вежбе са вијачом. -Вежбе са обручем. -Вежбе са лоптом. -Народно коло „Моравац”. -Народно коло из краја у којем се школа налази. -Енглески валцер. Проширени садржаји -Састав са обручем. -Састав са лоптом.	могућности за вежбање у гимнастици - изведе елементе одбојкашке технике; -примени основна правила одбојке; -користи елементе технике у игри; -примени основне тактичке елементе спортских игара; -учествује на такмичењима између одељења; - изведе кретања у различитом ритму; -игра народно коло; - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	ФВ.1.1.1.; ФВ.1.1.2.; ФВ.2.1.1.; ФВ.2.1.2.; ФВ.3.1.1.; ФВ.3.1.2. ФВ.1.1.20.; ФВ.1.1.21.; ФВ.1.1.22.; ФВ.2.1.18.; ФВ.2.1.19.; ФВ.2.1.20.	
	Основе тимских и спортских игара Плес и ритмика				

	Полигони	-Састав са вијачом. -Основни кораци rock n roll. -Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима			
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	Физичко вежбање и спорт Основни садржаји -Основна подела вежби. -Функција скелетно-мишићног система. -Основна правила тимских игара -Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). -Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. -Облици насиља у физичком васпитању и спорту -Навијање, победа, пораз решавање спорних ситуација -Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта. -Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама -Значај вежбања за одбрамбено-безбедносне потребе	-вреднује утицај примењених вежби на организам; -процени ниво сопствене дневне физичке активности; -користи различите вежбе за побољшање својих физичких способности; -процени последице недовољне физичке активности; -примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; -одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; -примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; -примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; -решава конфликте на друштвено прихватљив начин; -пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних	ФВ.1.2.1.; ФВ.1.2.2.; ФВ.1.2.3.; ФВ.1.2.4.; ФВ.1.2.5.; ФВ.2.2.1.; ФВ.2.2.2.; ФВ.2.2.3. ФВ.1.3.1.; ФВ.1.3.2.; ФВ.1.3.3.; ФВ.1.3.4.;	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

		-Повезаност физичког вежбања и естетике -Породица и вежбање -Планирање вежбања Здравствено васпитање -Основни садржаји -Утицај аеробног вежбања (ходања, трчања и др.) на кардио-респираторни систем. -Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. -Значај употребе воћа и поврћа и градивних материја (протеини и беланчевине) у исхрани. -Подела енергетских напитака и последице њиховог прекомерног конзумирања. -Прва помоћ након	активности; -прихвати победу и пораз; -уважи различите спортове без обзира на лично интересовање; -примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; -повеже значај вежбања за одређене професије; -вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; -подстиче породицу на редовно вежбање; -повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; - повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; -коригује дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; -користи здраве намирнице у исхрани; -разликује корисне и штетне додатке исхрани; -примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; -правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; -чува животну средину током вежбања; -препозна последице конзумирања дувана, алкохола		

		површинских повреда (посекотина и одеротина). -Вежбање у различитим временским условима. -Чување околине при вежбању. -Последице конзумирања дувана и алкохола. -Додаци исхрани – суплементи. -Вежбање и менструални циклус. -Значај заштите репродуктивних органа приликом вежбања.	и штетних енергетских напитака; -води рачуна о репродуктивним огранима приликом вежбања.		
4.	ВАНЧАСОВНЕ И ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	-Бадминтон -Оријентиринг Спортски дан Међуодељењска такмичења -Полигон спретности -Слободне активности -секције -Недеља спорта -Активности у природи(кросеви, излети...) -Школска и ваншколска такмичења -Корективно-педагошки рад			вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање

Литература: Настава физичког васпитања од 5. до 8. разреда основне школе– Приручник за наставнике-Драгољуб Вишњић , Завод за уџбенике Београд ,2008

Наставник: Нина Максимовић, Марко Пантовић

Предмет: Физичко и здравствено васпитање

Разред: 8

Циљ: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ -Тестирање и мерења -Полигони	Обавезни садржаји: Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације -Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоје и моторичких способности -Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима -Полигон са препрекама	- одабере и примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у вежбању; - користи научене вежбе у спорту, рекреацији и другим ситуацијама; - упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања са референтним вредностима		вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора, усмено излагање
2.	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика	Основни садржаји -Истрајно трчање	-примени достигнути ниво усвојене технике кретања у	ФВ.1.1.3.; ФВ1.1.4.;	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора,

	Спориска гимнастика	-Спринтерско трчање -Штафетно трчање -Скок удаљ -Бацања кугле -Скок увис (леђна техника) -Бацање,,вортекс-а“ -Четворобој Основни садржаји: -Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Греда(клучица) Проширени садржаји: -На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби	игри, спорту и свакодневном животу; -примени атлетске дисциплине у складу са правилима; -развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике; -одржава равнотежу у различитим кретањима, -изводи ротације тела; -примени вежбања из гимнастике за развој моторичких способности;	ФВ.1.1.5.; ФВ.1.1.6.; ФВ.1.1.7.; ФВ.1.1.8.; ФВ.1.1.9.; ФВ.1.1.10.; ФВ.2.1.3.; ФВ.2.1.7.; ФВ.2.1.8. ФВ.1.1.11.; ФВ.1.1.12.; ФВ.1.1.13.; ФВ.1.1.19.; ФВ.2.1.9.; ФВ.2.1.17.	усмено излагање
	Тимске и спортске игре	Футсал: -Елементи технике и тактике. -Игра уз примену правила Рукомет: -Елементи технике и тактике. -Игра уз примену правила. Кошарка: -Елементи технике и тактике. -Игра уз примену правила.	- изведе елементе усвојених тимских и спортских игара; -примени основна правила тимских и спортских игара; -користи усвојене елементе технике у спортским играма; -примени основне тактичке елементе;	ФВ.1.1.1.; ФВ.1.1.2.; ФВ.2.1.1.; ФВ.2.1.2.; ФВ.3.1.1.; ФВ.3.1.2.	

	Плес и ритмика	Одбојка: -Елементи технике и тактике. -Игра уз примену правила. Активност по избору - кондиционо вежбање (кружни тренинг, аеробик, елементи фитнеса и др.); -бадминтон - стони тенис - основни елементи борилачких спортова и самоодбране Основни садржаји -Вежбе са вијачом. -Вежбе са обручем. -Народно коло „Моравац”. -Народно коло из краја у којем се школа налази. -Енглески валцер.	-учествује на унутар одељењским такмичењима; - изведе кретања у различитом ритму; -игра народно коло; - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу;	ФВ.1.1.20.; ФВ.1.1.21.; ФВ.1.1.22.; ФВ.2.1.18.; ФВ.2.1.19.; ФВ.2.1.20.	
3.	ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (реализује се кроз све наставне области и теме уз	Физичко вежбање и спорт Основни садржаји -Подела моторичких способности. -Функција срчано-дисајног система.	-вреднује утицај примењених вежби на организам; -одреди ниво сопствене дневне физичке активности; -користи вежбе рад	ФВ.1.2.1.; ФВ.1.2.2.; ФВ.1.2.3.; ФВ.1.2.4.; ФВ.1.2.5.; ФВ.2.2.1.;	вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора,

	практичан рад) -Основна правила и тактика спортских игара. -Понашање на такмичењима и спортским манифестацијама. -Чување и одржавање простора, справа и реквизита који се користе у вежбању. -Превенција насиља у физичком васпитању и спорту. -Решавање спорних ситуација. -Коришћење писаних и електронских извора информација из области физчког васпитања и спорта. -Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. -Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту, образовању, здравству, војсци, полицији и другим занимањима. -Структура физичке културе (физичко васпитање, спорт и рекреација).	- побољшања својих физичких способности; -предвиди и елиминише последице недовољне физичке активности; -примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; -одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; -примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; -примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; -решава конфликте на друштвено прихватљив начин; -користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; -прихвати победу и пораз; -процени вредност различитих спортова без обзира на лично интересовање; -примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; -вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; -подстиче породицу на редовно вежбање;	ФВ.2.2.2.; ФВ.2.2.3.; ФВ.1.3.1.; ФВ.1.3.2.; ФВ.1.3.3.; ФВ.1.3.4.; ФВ.3.2.1. ФВ.3.2.2. ФВ.3.2.3	усмено излагање

		Здравствено васпитање -Основни садржаји -Утицај различитих вежбања на кардио-респираторни систем, скелетно-мишићни и организам уопште. -Здравствено-хигијенске мере пре и после вежбања. -Значај правилне исхране. -Енергетски напаци и њихова штетност. -Прва помоћ након површинских повреда, уганућа у прелома. -Значај вежбања у природи. -Чување околине при вежбању. -Последице конзумирања дувана и алкохола и психоактивних супстанци -Правилно конзумирање додатака исхрани. -Мере заштите репродуктивног здравља у процесу вежбања	-повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; -планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; -користи здраве намирнице у исхрани; -разликује здраве од нездравих облика исхране, - правилно користи додатке исхрани; -примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; -правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда; -чува животну средину током вежбања; -анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола и штетних енергетских напитака;		
4.	ВАНЧАСОВНЕ И ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	-Бадминтон -Оријентиринг Спортски дан Међуодељењска такмичења -Полигон спретности -Слободне активности			вербална метода, демонстративна метода, практични рад- физичко вежбање, метода разговора,

		-секције -Недеља спорта -Активности у природи(кросеви, излети...) -Школска и ваншколска такмичења -Корективно-педагошки рад			усмено излагање

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА

Предмет: Верска настава

Разред: 5

Циљ наставе веронауке у петом разреду јесте да ученици на примеру старозаветне историје уче да Бог није одустао од остварења свог првобитног плана о свету, који се огледа у сједињењу свих створених бића са Богом преко човека, и поред тога што је то први човек Адам одбио да испуни.

Редни број теме /области	Област/ тема	Исходи	Садржаји	Начини остваривања програма /методe и технике/

1	УВОД	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања. • бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<u>Облик рада:</u> Фронтални Индивидуални и индивидуализирани облик рада Партнерски облик рада (рад у пару) Групни облик рада Тимски облик рада <u>Методе рада:</u> Вербалне методе Аналитичко-синтетичка метода Посматрачке методе (демонстративна, илустративна) <u>Наставна средства:</u> Свето писмо, Текстови
	РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА	☐ моћи да именује неке политеистичке религије. ☐ моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	2. Религија и култура старог света 3. Човек тражи Бога	
2	ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ	☐ моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; ☐ моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; ☐ моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка ☐ моћи да разликује Стари и Нови Завет	4. Божје Откровење 5. Свето Писмо (настанак, подела)	

		☐ бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;		
3	СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА	☐ моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије ☐ моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле ☐ моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан ☐ бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; ☐ моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; ☐ моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама; ☐ моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом ☐ Шестоднев ☐ Стварање човека „по икони и подобију“ ☐ Прародитељски грех ☐ Човек изван рајског врта (Каин и Авељ, Ноје, Вавилонска кула) 4	6. Стварање света 7. Стварање човека 8. Прародитељски грех 9. Човек изван рајског врта	
4	СТАРОЗАВЕТНА ИСТОРИЈА	☐ бити подстакнут на послушност као израз љубави према Богу; ☐ моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја	10. Аврам и Божји позив	

	СПАСЕЊА	☐ моћи да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом ☐ моћи да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта ☐ моћи да извуче моралну поуку из библијских приповести ☐ моћи да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.	11. Исак и његови синови 12. Праведни Јосиф 13. Мојсије 14. Пасха	
5	ЗАКОН БОЖЈИ	☐ моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; ☐ моћи да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божијих заповести; ☐ моћи да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; ☐ бити подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу."	15. На гори Синају 16. Десет Божјих заповести 17. Закон Божји као педагог за Христа	
6	МЕСИЈАНСКА НАДА	☐ моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана ☐ моћи да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи ☐ моћи да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства ☐ знати да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију ☐ моћи да наведе неке од старозаветних пророка ☐ моћи да уочи да су старозаветни	18. „Земља меда и млека” 19. Цар Давид 20. Соломон и јерусалимски храм 21. Псалми Давидови 22. Старозаветни пророци 23. Месијанска нада	

		пророци најављивали долазак Месије ☐ увидети значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига		

Литература: Православни катахизис
Наставник: Рајко Сеновић

Предмет: Верска настава
Разред: 6

Циљ наставе православног катихизиса у шестом разреду јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот (будућу димензију идеалног).

Редни број теме /области	Област/ тема	Исходи	Садржаји	Начини остваривања програма /методе и технике/

1	УВОД	☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; ☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<u>Облик рада:</u> Фронтални Индивидуални и индивидуализирани облик рада Партнерски облик рада (рад у пару) Групни облик рада Тимски облик рада <u>Методе рада:</u> Вербалне методе Аналитичко-синтетичка метода Посматрачке методе (демонстративна, илустративна) <u>Наставна средства:</u> Свето писмо, Текстови
	ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ	☐ моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе ☐ моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава ☐ моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа	2. Историјске околности пред долазак Христов 3. Јеврејско ишчекивање Месије 4. Свети Јован Претеча	

		☐ моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;		
2	УВОД У НОВИ ЗАВЕТ	☐ моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. ☐ моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; ☐ моћи да пронађе одређени библијски одељак; ☐ моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; ☐ моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; ☐ бити подстакнут на читање Светог Писма.	5. Нови Завет је испуњење Старог Завета 6. Новозаветни списи 7. Јеванђелисти	
3	БОГОЧОВЕК – ИСУС ХРИСТОС	☐ моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; ☐ моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; ☐ моћи да препозна Богородичино	8. Пресвета Богородица – Благовести 9. Богородичини празници 10. Рођење Христово 11. Христос је Богочовек 12. Крштење Христово 13. Христова чуда	

		прихватање воље Божије као израз слободе; ☐ моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога ☐ моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; ☐ моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; ☐ моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека ☐ моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; ☐ моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; ☐ моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; ☐ бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; ☐ моћи да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у	14. Новозаветне заповести и Беседа на гори 15. Христос – „пут, истина и живот“ 16. Лазарева Субота и Цвети 17. Тајна Вечера – прва Литургија 18. Страдање Христово 19. Васкрсење Христово	

		Јерусалим; ☐ моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности; ☐ моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; ☐ моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; ☐ моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења ☐ моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;		
4	ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА	☐ моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; ☐ моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; ☐ моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; ☐ моћи да уочи да су у Римском	20. Вазнесење и Педесетница 21. Црква у Јерусалиму 22. Павле – апостол незнабожаца 23. Прогони хришћана 24. Свети цар Константин и крштење царства	

		царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; ☐ моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; ☐ моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;		

Литература: Православни катахизис
Наставник: Рајко Сеновић

Предмет: Верска настава
Разред: 7

Циљ верске наставе у седмом разреду јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историски и хришћански и есхатолошки живот, то значи да ученици упознају православну веру у њеној литургијској и мисионарској димензији. То се остварује како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану.

Редни број теме /области	Област/ тема	Исходи	Садржаји	Начини остваривања програма /методе и технике/

1	УВОД	☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; ☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<u>Облик рада:</u> Фронтални Индивидуални и индивидуализирани облик рада Партнерски облик рада (рад у пару) Групни облик рада Тимски облик рада <u>Методе рада:</u> Вербалне методе Аналитичко-синтетичка метода Посматрачке методе (демонстративна, илустративна) <u>Наставна средства:</u> Свето писмо, Текстови
2	БОГОПОЗНАЊЕ	☐ моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; ☐ моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања ☐ моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно	2. Процес сазнавања 3. Личносно познање 4. Познање Бога 5. Бог је један, али није сам	

		биће; ☐ моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; ☐ моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; ☐ моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; ☐ бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима.		
3	СИМВОЛ ВЕРЕ	☐ моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; ☐ бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; ☐ знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; ☐ умети да интерпретира Символ вере; ☐ знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији;	6. Сабори као израз јединства Цркве 7. Васељенски сабори 8. Символ вере 9. Богочовек Христос	

		☐ моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;		
4	СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ	☐ моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) ☐ моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; ☐ знати да је Причешће врхунац светотајинског живота ☐ моћи да препозна Крштење и Миропомагање као Тајне уласка у Цркву; ☐ бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; ☐ моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; ☐ моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ);	10. Светотајински живот Цркве 11. Света Литургија – светајна Цркве 12. Свете Тајне Крштења и Миропомагања 13. Света Тајна Исповести 14. Света Тајна Брака 15. Монашка заједница 16. Света Тајна Рукоположења 17. Молитвословља Цркве	

		☐ моћи да препозна своју службу у Цркви; ☐ моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа, жита, светлости...) ☐ бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;		
5	СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ	☐ моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; ☐ моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; ☐ бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина; ☐ моћи да препозна неговање српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља ☐ моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе;	18. Света браћа Кирило и Методије 19. Свети Сава 20. Срби светитељи 21. Крсна слава и обичаји 22. Српска црквена баштина	

		☐ бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију ☐ бити подстакнут да доживи, вреднује и негује богатство и лепоту српске културне баштине. ☐ моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 7. разреду.		

Литература: Православни катихизис
Наставник: Рајко Сеновић

Предмет: Верска настава
Разред: 8

Циљ верске наставе у осмом разреду јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историски и хришћански и есхатолошки живот, то значи да ученици упознају православну веру у њеној литургијској и мисионарској димензији. То се остварује како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану.

Редни број теме /области	Област/ тема	Исходи	Садржаји	Начини остваривања програма /методe и технике/

1	УВОД	☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; ☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<u>Облик рада:</u> Фронтални Индивидуални и индивидуализирани облик рада Партнерски облик рада (рад у пару) Групни облик рада Тимски облик рада <u>Методе рада:</u> Вербалне методе Аналитичко-синтетичка метода Посматрачке методе (демонстративна, илустративна) <u>Наставна средства:</u> Свето писмо, Текстови
2	ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖЈА	☐ моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. ☐ моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. ☐ бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. ☐ моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; ☐ моћи да разликује слободу од самовоље; ☐ моћи да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика;	2. Човек - икона Божја и свештеник твари 3. Хришћанско схватање личности 4. Грех као промашај човековог назначења 5. Новозаветне заповести Божје 6. Слобода и љубав у хришћанском етосу	

		☐ бити подстакнут да увиди вредност ближњега у сопственом животу; ☐ моћи да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; ☐ моћи да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.		
3	ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС	☐ моћи да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; ☐ моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; ☐ моћи да објасни кад и како се пости; ☐ моћи да увиди смисао и значај поста; ☐ бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; ☐ бити подстакнут да развија хришћанске врлине; ☐ бити подстакнут да се критички односи према својим поступцима; ☐ бити подстакнут да чита Житија Светих; ☐ бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности	7. Хришћански подвиг 8. Подвизи Светитеља 9. Пост 10. Хришћанске врлине 11. Евхаристијски поглед на свет	
4	ЛИТУРГИЈА	☐ моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; ☐ бити подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; ☐ моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; ☐ моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; ☐ моћи да однос међу члановима	12. Молитва - лична и саборна 13. Црква је Тело Христово 14. Божанствена Литургија (опис тока Литургије) 15. Литургијски простор (делови	

		Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; ☐ моћи да препозна неке од елемената Литургије; ☐ моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; ☐ моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. ☐ моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; ☐ бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;	храма) 16. Освећење времена	
5	ЦАРСТВО БОЖЈЕ	☐ моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; ☐ моћи да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; ☐ моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; ☐ моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; ☐ бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. ☐ моћи да преприча догађај Преображења Господњег; ☐ моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светог Духа ☐ моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима...	17. Царство Божје – циљ стварања 18. Живот будућег века 19. Сведоци Царства Божјег 20. Обожење – циљ хришћанског живота 21. Знаци присутва Царства Божјег у овом свету (чуда, мошти...) 22. Икона – прозор у вечност	

		☐ моћи да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; ☐ моћи да препозна икону као символ Царства Божијег; ☐ бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.		

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Разред: 5

Циљ: ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постаје свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЉУДСКА ПРАВА	*Потребе и права *Потребе и жеље. *Потребе и права. *Права и правила у учионици. *Правила рада у учионици, доношење групних правила.	- разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - аргументује потребу посебне заштите права детета;	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -дживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја

		*Права детета у документима о заштити права *Посебност права детета и људска права. *Конвенција о правима детета. *Врсте права. *Показатељи остварености и кршења дечијих права . *Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.	- на примеру препозна уграђеност права деце у основним документима која уређују рад школе; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу /школи; - препозна ситуације кршења својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја;	-уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	*Права и функционисање заједнице *Моје заједнице. *Школа као заједница. *Одлучивање у учионици и школи. *Гласање и консензус као демократски начини одлучивања. *Одговорности и обавезе у заједници	- поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; - поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; - искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; - понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; - наводи начине демократског одлучивања; - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; - реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -дживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање

		*Одговорност деце. *Одговорности одраслих (родитеља, наставника). *Кршење и заштита права *Понашање ученика у ситуацијама кршења права детета(коме се могу обратити за помоћ).	нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ;	-интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	*Наши идентитети *Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет). *Стереотипи и предрасуде. *Дискриминација. *Толеранција. *Сукоби и насиље *Сукоби и начини решавања сукоба. (предности конструктивног решавања сукоба). *Врсте насиља: физичко, активно	- препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; - прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; - проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама; - проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита; - у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; - препозна и објасни врсте насиља; - прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама;	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата

		и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално. *Реаговање на насиље. *Начини заштите од насиља.	– заштити од дигиталног насиља; – анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и налази конструктивна решења прихватљива за све стране у сукобу; аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;	
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	*Планирање и извођење акција у школи у корист права детета. *Избор проблема. *Тражење решења проблема. *Израда плана акције. *Анализа могућих ефеката акције. *Планирање и извођење акције. *Завршна анализа акције и вредновање ефеката. *Приказ и анализа групних радова.	– препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе; – идентификује проблеме у својој школи; – прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике; – осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте; – активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин); – учествује у доношењу одлука у тиму/групи поштујући договорене процедуре и правила; – учествује у извођењу акције; – процењује ефекте спроведене акције и идентификује пропусте и грешке;	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата

			презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате за унапређивање живота у школи.	

Литература: <https://mpn.gov.rs/vesti/prirucnici-za-gradjansko-vaspitanje/>

Наставник : Јелена Лукић

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Разред: 6

Циљ: изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва ученик постаје свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединца и заједнице, спреман да активно делује у заједници у уважавајући демократске вредности.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ПРАВА И ОДГОВОРНОСТИ	*Моја и твоја права – наша су права. *Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности. *Посебна група права: заштита од и припадајуће одговорности. *Право на очување личног, породичног, националног, културног и верског идентитета и припадајуће одговорности. *Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и припадајуће одговорности.	-образложи везу права и одговорности на примеру; – наведе примере за групу права слобода да и заштита од; – аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – идентификује показатеље кршења права детета у	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју

		*Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све.	свакодневном животу, примерима из прошлости, литературе	-вођени дијалог -дискусија - аргументовање, - дебата
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	*Демократско друштво и партиципација грађана *Демократско друштво – појам, карактеристике. *Грађанин. *Дете као грађанин. *Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура. *Власт. *Нивои и гране власти. *Лествица партиципације ученика у школи: манипулација, декоратив-на употреба, симболичка употреба, стварна партиципација. *Партиципација ученика на нивоу одељења и школе.	- сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва: демократија, грађанин, власт; – образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти на примеру; - разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи од симболичке и декоративне	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија - аргументовање, - дебата
		*Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона *Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона. *Шта је дозвољено, а шта није на	– позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење, информисање, дружење, покретање	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст

3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	интернету. *Утицаја друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца. *Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона. *Дигитално насиље и веза са Конвенцијом о правима детета. *Карактеристике и последице дигиталног насиља. *Седам правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука. *Реаговање у ситуацијама дигиталног насиља. *Одговорности ученика и школе.	акција; – образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловање појединца; – примени 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; – препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује и коме да се обрати за помоћ	-симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија - аргументовање, - дебата
4.	ГРАЂАНСКИ	*Планирање и извођење истраживања о понашању ученика у школи и њиховим ставовима о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона. *Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем. *Избор теме, узорка и инструмента истраживања. *Спровођење истраживања. *Обрада података. *Тумачење резултата. *Припрема и презентација добијених резултата. *Евалуација истраживања.	– учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; – учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; – презентује спроведено истраживање и добијене резултате; – процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог

	АКТИВИЗАМ		став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора	-дискусија - аргументовање, - дебата

Литература: <https://mpn.gov.rs/vesti/prirucnici-za-gradjansko-vaspitanje/>

Наставник: Јелена Лукић

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Разред: 7

Циљ: ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постаје свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи (Ученик ће бити у стању да)	Начини остваривања програма /методе и технике/
	ЉУДСКА ПРАВА	Карактеристике људских права : – урођеност, универзалност, неotuђивост ,недељивост -Опште добро -Право појединца и опште добро	- наведе и опише основне карактеристике људских права; – својим речима опише везу између права појединца и општег добра;	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација

1.		-Сукоб појединачних права и општег добра -Права и правда -Социјална правда.	– дискутује о односу права и правде и о сукобу права; – образложи личну одговорност у заштити свог здравља; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права;	-гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	Политичке странке у вишепартијском систему –владајуће и опозиционе Народна скупштина – сврха и надлежности -Народни посланици, посланичке групе. Процедуре у раду Народне скупштине. Скупштинске дебате. Предлагање и доношење закона.	– образложи сврху постојања политичких странака; – аргументује потребу ограничења и контролу власти; – наведе кораке од предлагања до усвајања закона; – образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата
				-интерактивне и

3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	Припадност групи. -Групни идентитет као део идентитета младих. -Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца. -Вршњачки притисак. -Конформизам. -Приватност – обим и границе. -Понашање људи у маси и угроженост права појединца	– препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; – препозна опасност када се нађе у великој групи људи и заштити се;	истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	-Симулација Народне скупштине. -Одређивање улога и процедура у скупштини. -Формирање посланичких група. -Избор председника скупштине. -Формулисање предлога закона. -Скупштинска дебата. -Гласање. -Евалуација симулације.	– учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање

				-дебата

Литература: <https://mpn.gov.rs/vesti/prirucnici-za-gradjansko-vaspitanje/>

Наставник: Јелена Лукић

Наставни предмет: Грађанско васпитање

Разред: 8

Циљ: ученик стиче знања, формира ставове, развија вештине и усвоја вредности за успешан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи (По завршетку разреда ученик ће бити у стању да):	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЉУДСКА ПРАВА (заједница припадника различитих културних група)	-Припадност држави нацији - Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима -Начини изражавања патриотизма -Обесправљивање и угрожавање слободе људи - ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам -Заједница различитих културних група -Културна разноликост у форми мултикултуралности, Интеркултуралности	– изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава; -образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам ,антициганизам облици дискриминације и кршења људских права; – наведе примере повезаности различитих култура у једној заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог

		-Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота -Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина	заједнице; - покаже интересовање за упознавање различитих култура; – наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају;	-дискусија -аргументовање -дебата
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО (Родна (не)равноправност)	Пол и род -Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), насупрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена) -Преношење родних образаца Стереотипи и предрасуде о роду Родна перспектива укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица запошљавање, спорт...) -Родна равноправност Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва -Препреке родној равноправности Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца у постизању родне равноправности -Привремене позитивне мере за	– разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; – уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни образци – указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота; – дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; – наведе неколико привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену; – препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве – наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником;	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата

		постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...) -Родно засновано насиље Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи -Мере заштите од родно заснованог насиља		
3.	ПРОЦЕСИ У САВРМЕНОМ ДРУШТВУ (Медији)	Медији -Врсте и функције медија. Слобода медија и њихов допринос развоју демократије -Медији као извор информација и дезинформација -Манипулације путем медија(одлагање информација,скретање пажње,побуђивање емоција,стварање осећаја кривице,неговање некултуре.... -Медијска писменост Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања, медијских садржаја -Кодекс у медијима Кодекс деца и медији	-наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца и медији; – образложи значај слободе медија за развој демократије; – у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; – препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; – проналази и користи информације из различитих извора, критички их разматра и вреднује; – препозна пример злоупотребе деце у медијима; - у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата

		Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања	заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин;	
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ (Вредности грађанског друштва)	-Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва -Избор теме и формулисање идеје -Писање сценарија -Подела задатака -Снимање -Монтажа -Презентација -Евалуација	-учествује у избору садржаја и начина рада; -учествује у припреми, реализацији и евалуацији кратког филма,	-интерактивне и истраживачке методе -рад у кооперативним групама -доживљајни контекст -симулација -гроздови -галеријска шетња -мождана олуја -сумирање -анализа случаја -уводно предавање -рад на терену -анкетирање -интервју -вођени дијалог -дискусија -аргументовање -дебата

ДРУГИ СТРАНИ ЈЕЗИК-НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Предмет: Немачки језик

Разред: 5

Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Guter Start!
2.	Mein Freund, du und ich
3.	Meine Stadt
4.	Meine Familie
5.	Schule und Schulsachen
6.	Meine Hobbys
7.	Was isst du gern?
8.	Hurra, die Schule!

САДРЖАЈ	Исход	Стандарди	Начин остваривања програма
- Упознавање гласовног система. - Упознавање са основама ортографије и граfiје ради почетка писања. - Представљање и упознавање (<i>Ich bin Petra.Und du?</i>) - Поздрављање и опраштање (<i>Guten Tag! Auf Wiedersehen!</i>) - усвајање бројева до 12. - Упознавање са географском картом Немачке. - Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације. - Усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима. - Препознавање предмета. - Увођење неодређеног члана (ein, eine, ein), присвојних чланова (mein, meine), упитних	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење / давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; - постави и одговори на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима.	ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

речи (was, wie).		циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).	
- представљање и упознавање; - питање за године старости; - бројеви 13- 20; - презент глагола sein и heißen; - упитна реч wer; - личне заменице у једнини; - присвојни члан; - изјавна реченица; - абечеда.	- представља себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих.	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, конвенције и сл.). ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.3.2. Примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура.	
- Називи градова и држава; - место становања и адреса; - питање и одговарање у вези са државом одакле неко потиче; - презент глагола liegen, wohnen, kommen и sein; - упитне речи wo и woher; - предлози in и bei; - одређени члан;	- представља себе и другог; - разуме јасно постављена једноставна питања питања личне природе и одговара на њих. - разуме једноставан опис живих бића, предмета, места и појава; - описује жива бића, предмете, места и појаве једноставним језичким средствима.	ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (место становања). ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци - играње

		информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме.	
- Лексика на тему породице и кућних љубимаца; - представљање сопствене породице; - формулисање једноставнијих израза који се односе на поседовање и припадност; - постављање питања и казивање шта неко има / нема и чије је нешто; - питање за цену; - бројеви до 100; - предлог von и саксонски генитив; - презент глагола haben; - одређени члан у номинативу; - неодређени члан у номинативу и акузативу; - множина именица;	- разуме једноставне исказе којима се исказује припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средстава приликом давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци). ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

- негација (kein).		комуникативних активности. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.	
- Школски прибор; - изражавање молби и захтева; - представљање своје школе; -учтиво постављање питања; - неодређени члан; - негација; - множина; -императив (рецептивно); -уведена и неуведена упитна реченица; - сложенице; заменице у акузативу.	- разуме упутства и налоге и реагује на њих; - разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/ непоседовање и реагује на њих; - тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/ непоседовање.	ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (школа). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцијалних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о непосредном друштвеном окружењу. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (школа, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. школски живот). ДСТ.3.1.1. Разуме	

		саопштења, упутства, молбе итд. које се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, о аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	
- Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли / не воли, које му / јој се свиђају / не свиђају; - размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); - усмено и писано описивање интересовања, допадања и	- описује шта уме/не уме да (у)ради; - разуме једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разуме позив и реагује на њега; - упућује позив за заједничку активност.	ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (хоби). ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о интересовањима) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (разнода). ДСТ.2.1.19.	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци - играње

недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му / јој се свиђају / не свиђају и сл.); - истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли / не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата; - глаголи <i>mögen, etwas finden...</i> - годишња доба; - модални глаголи <i>können</i> и <i>mögen</i>; - неодређена заменица <i>man</i>; - упитне речи <i>wie</i> и <i>was</i>; - изражавање вештина и способности.		Једноставним средствима описује уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (разнода). ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	
- Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи /нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ / услугу и	- разуме кратке и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упућује кратке и једноставне молбе и захтеве; - исказује и прихвата захвалност на једноставан начин;	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих

реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности. <i>Kann ich dir/Ihnen helfen? Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange geben? Ich möchte eine Tasse Tee. Kannst du mir ein Stück Torte geben? Vielen Dank. Ich danke dir.</i> -употреба неодређеног члана у номинативу и акузативу; - наручивање јела у ресторану; - боје; - модални глаголи (müssen, dürfen, sollen) – рецептивно; - глагол nehmen; - негација kein; - сложенице.	- разуме свакодневне исказе у вези с непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изражава основне потребе, осете и осећања кратким и јасним језичким средствима; - разуме једноставне изразе који се односе на количину (број особа и предмета количина приликом куповине и сл.) и реагује на њих; - тражи и пружа основне информације у вези са количинама и бројевима; - изражава присуство и одсуство некога или нечега; - разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; - упућује једноставне честитке.	иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране). ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране). ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	планова - рад на тексту - домаћи задаци
- Упознавање са претеритом помоћних глагола; - разумевање краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размењивање информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - описивање у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости; - разумевање, тражење и давање једноставнија обавештења о хронолошком времену; - упитна реч wann;	- разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима да се реагује на њих; - описује и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - разуме једноставна обавештења о хронолошком времену и реагује на њих; - тражи и даје кратка и јасна обавештења о хронолошком времену; - разуме једноставне исказе за	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци). ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци - играње

- описивање дневног / недељног распоред активности; - употреба фраза за званично и незванично исказивање сатнице. - употреба предлога (<i>am, im, nach, vor</i>).	изражавање допадања/недопадања, слагања/неслагања и реагује на њих; - тражи мишљење и изражава допадање/недопадање једноставним језичким средствима;	блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (навике). ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (хоби, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (радно време, навике). ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама,	

		интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.	

Литература:

Наставник: Александра Стефановић

Предмет: Немачки језик

Разред: 6

Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Meine Freunde
2.	Sport, Sport, Sport
3.	Tagesabläufe
4.	Meine Klamotten
5.	Alles Gute zum Geburtstag

6.	Krank und gesund
7.	Mein Stadtviertel
8.	Hier wohne ich

САДРЖАЈ	Исходи	Стандард	Начин остваривања програма
- представљање друга/ другарице, описивање карактера неке особе - разговор о месту састанка - придеви (предикативно) - глаголи у презенту - упитне речи wo и wohin и предлози in и vor	- ученици су обновили и проширили лексику за описивање и представљање особа; - обновили су глаголе у презенту и научили нове; - усвојили су нове предлоге; - умеју да договоре место састанка	ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (пријатељима). ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним стварима и непосредном друштвеном окружењу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи и друштвеном окружењу.	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци.
- спортови, спортски реквизити и спортске активности - модални глаголи können, müssen и wollen, њихово значење и употреба у реченици -упитне речи wo и wohin и предлог in са дативом и акузативом - изношење предлога - тумачење статистике	- ученици су проширили лексику и фонд речи у вези са спортовима и спортским активностима. - обновили су модалне глаголе и њихове позиције у реченици када се користе са инфинитивом - усвојили су нове модалне	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, блиско окружење. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (хоби). ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова

- разговор о спортистима	глаголе (<i>müssen i wollen</i>) - представили су своје омиљене спортисте	свакодневног живота циљних култура (разнонада). ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби) и одговара на слична питања саговорника.. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном окружењу.	- рад на тексту, - домаћи задаци
-означавање времена -описивање дневног и недељног	- Ученици су обновили исказивање хронолошког	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно	- методе: дијалогска, монолошка, рад са

распореда - причање о претходом дану - писање писма извињења - предлози <i>vor</i> и <i>nach</i> - глаголи у презенту глаголи са одвојивим префиксом - предлози <i>im</i> и <i>am</i> - претерит глагола <i>sein</i> и <i>haben</i>	времена, описивали су дневни и недељни распоред обавеза; - писали су писмо извињења; - обновили су глаголе у презенту и научили глаголе са одвојивим префиксом; - описали су своје претходне активности.	контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, блиско окружење. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима и одговара на слична питања саговорника.. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном окружењу.	књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци
- набрајање одевних предмета - изражавање допадања/недопадања - разговор о куповини одеће - множина - лична заменица (3. лице једнине у номинативу и акузативу)	- Ученици су научили називе одевних предмета; - усвојили су језичка средства за исказивање допадања/недопадања; - усвојили су језичка средства за разговор о куповини.	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније бројеве (нпр. цене) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим	- методе: дијалогска, монологска, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (разнода). ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (разнода). ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу у вези са личним потребама, интересовањима, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из	

		његовог непосредног искуства.	
- разговор о рођендану и хороскопским знацима - разговор о рођенданским позивницама и поклонима - давање савета -описивање рођенданске журке - датум - глагол werden - модални глагол sollen - упитна реч wen - предлог für - везник sondern	-Ученици су проширили лексик у вези са темом рођендана; научили језичка средства за организовање рођенданске забаве -усвојили су језичка средства да питају саговорника за мишљење -усвојили су нове граматичке јединице - помоћни глагол werden у пуном значењу - императива - редне бројева -обновили су модални глагол sollen - усавршили су језичку способност разумевање прочитаног текста.	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније бројеве (нпр. датуме) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.26. Пише једноставне поруке (у личном обраћању) и објаве (на социјалним мрежама), као и кратка писма пријатељима и познаницима да би изразио захвалност, извињење и слично. ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења која се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.13. Описује себе приватан живот, планиране активности и догађаје. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		непосредног искуства.	
- делови тела - разговор о здравственим проблемима - разговор о болестима и лековима - сложенице - негација <i>kein</i> - лична заменица (3. лице једнине у дативу) - упитна реч <i>wem</i> - предлог <i>mit</i> - модални глаголи - значења	- Ученици су усвојили нову лексику на теме: делови тела, лекови и савети о здравом животу; - увежбавали су императив; - усвојили су личне заменице у дативу.	ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

- описивање особе из суседства -разговор о познавању језика - разговор о месту становања - показивање пута - изражавање забране - присвојни члан - предлози in, an, vor, neben, mit и zu - прилози geradeaus, rechts links - модални глагол dürfen - негација nicht	- Ученици су усвојили предлоге за место; модални глагол dürfen и исказивање забране; - увежбавали употребу датива; - вежбали сналажење на мапи града; - увежбавали да договоре место састанка.	ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (суседима). ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру научног репертоара језичких средстава. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе и своје окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.	- методе: дијалогска, монологска, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - писмени задатак - рад на тексту, - домаћи задаци
- описивање свог стана - разговор о активностима у стану	- Ученици су усвојили глаголе који иду са дативом	ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и	- методе: дијалогска, монологска, рад са

- набрајање делова намештаја и означавање положаја предмета - повратни глаголи - заменица man - предлози in, auf, unter, neben - множина	и акузативом: stellen- stehen, legen- liegen, setzen- sitzen; - усвојили су језичка средства како да питају где се неки предмет налази; - водили су разговор о обавезама и активностима у стану.	најближем окружењу (место становања). ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.3.1.13. Описује себе и свакодневне навике.	књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

Литература:

Наставник: Александра Стефановић

Предмет: Немачки језик

Разред: 7

Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Wohin in den Urlaub?
2.	Erinnerungen
3.	Es ist passiert!
4.	Einkäufe und Geschäfte
5.	Zu wenig Freizeit?
6.	Deutschland, Land mit Superlativen
7.	Meine erste Liebe
8.	Familienkonflikte

САДРЖАЈ	Исходи	Стандард	Начин остваривања програма
- описивање распуста и активности на распусту - разговор о плановима за распуст - описивање временских прилика - предлози са дативом и акузативом - повратни глаголи зависна реченица са везником dass - упитне речи и предлози im, am, um	- Ученици су оспособљени да опишу своје претходне активности, да разговарају о плановима за распуст и да опишу временске прилике; - усвојили су зависну реченицу са везником dass, - употребу предлога im, am, um.	ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наведеног репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. разонода). ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, кратке репортаже), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике,	- методе: дијалoшка, монологска, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту

		примерене узрасту. ДСТ.3.1.13. Описује себе и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.	
- описивање првог дана у школи - описивање нечијег живота -описивање прошлих догађаја -претерит помоћних и модалних глагола - реченица са denn - године, предлози bis, seit, ohne	-Ученици су увежбавали перфекат и проширили знање о истом; -обновили су претерит помоћних глагола; - усвојили су узрочну реченицу са везником denn, начин читања година; - оспособљени су да опишу први дан школе и нечији живот.	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, блиско окружење. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима,	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, - индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.	
- разговор о неком догађају - разговор о спорту - описивање догађаја у школи - глаголи у перфекту, партицип перфекта - одредбе за време (за прошлост) - компаратив	- Ученици су оспособљени да пореде ствари, појаве и особе; - да опишу неки догађај у школи; - да испричају нешто у прошлом времену; - да воде разговор о спорту.	ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (хоби). ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. разонода). ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. разонода). ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника.	- методе: дијалогска, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.	
- намирнице и врсте продавница, учтиво обраћање у радњи - разговор о куповини, о поклонима изражавање допадања -описивање празника - облици hätte и möchte - генитив именица - ред речи у реченици, прилози за време - лична заменица у дативу	- Ученици су обновили и проширили лексiku на тему намирнице и врсте продавница, учтиво обраћање у радњи; - проширили су језичка средства за изражавање допадања/недопадања; - усвојили су граматичке облике за исказивање жеља; - усвојили су генитив; - сазнали су како се прослављају одређени празници.	ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. празнике). ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање. ДСТ.2.1.27. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. празнике). ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	
- разумевање и причање бајки - набрајање емисија на телевизији, означавање тачног времена (формално и неформално) -планирање будућности, футур -претерит помоћних и модалних глагола, индиректна питања -глаголи са одвојивим и неодвојивим префиксима	- Ученици су оспособљени да читају бајке на циљном језику; - да именују телевизијске емисије; - да означавају време (формално и неформално); - да планирају активности у будућности.	ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр.разонода). ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. разонода). ДСТ.3.1.10. Разуме информације, главне идеје и поруке фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.	
- разговор о познатим личностима и њиховом животу - описивање градова и њихових знаменитости -описивање рекорда - глаголи у перфекту, партицип перфекта, године - компаратив и суперлатив - лична заменица у генитиву	- Ученици су проширили језичка средства за описивање личности, градова и њихових знаменитости; - поредили су особе, ствари, појаве; - наводили су активности у прошлом времену.	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (новинске вести, брошуре, проспекти), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава -примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова -рад на тексту, - домаћи задаци

		и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.	
- разговор о љубавним проблемима и давање савета - договарање сусрета, оријентисање у граду, описивање пута до школе - предвиђање догађаја - сложенице, негација, личне заменице у генитиву, дативу и	- Ученици су проширили лексику на теме договарање сусрета, оријентисање у граду, описивање пута до школе; - усвојили су нове речи на тему љубавних проблема и давања савета;	ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих

акузативу -индиректна питања са ob - заменица sich и лична заменица у акузативу - предлог in са дативом и акузативом, сажимање предлога и члана (zum и zur)	- усвојили су индиректне начине постављања питања и проширили знања о предлозима.	исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима. ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.19. Пише обична и електронска писма у којима с пријатељима и познаницима договара активности и једноставним језичким средствима обрађује/спомиње узрасно релевантне теме. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	планова - рад на тексту, , домаћи задаци

- разговор о односу са родитељима, навођење разлога за свађу са родитељима - описивање собе - описивање и планирање путовања - глаголи са предлозима, значење модалних глагола - глаголи liegen, legen, stehen, stellen, setzen, sitzen, hängen - заменица sich и лична заменица у акузативу	- Ученици су усмерени на важности доброг односа родитеља и деце; - описивали су и планирали путовања; - описивали су свој животни простор.	ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, место становања). ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје.	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.	

Литература:

Наставник: Александра Стефановић

Предмет: Немачки језик

Разред: 8

Циљ наставног предмета: Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редни број	ОБЛАСТ /ТЕМА
1.	Interkulturelle Erfahrungen
2.	Medien und Kommunikation
3.	Menschen rund um uns
4.	Unsere Welt
5.	Zukunftspläne
6.	Damals in Österreich

7.	Typisch Schweiz
8.	Zweimal Deutschland

САДРЖАЈ	Исходи	Стандард	Начин остваривања програма
- разговор о размени ученика, планирање размене - описивање активности у летњим камповима, изношење аргумената - везник obwohl -индиректне упитне реченице - детерминатив dieser, diese, dieses, упитна реч welch-	- Ученици су проширили лексику на тему активности; - усвојили су нова језичка средства за изношење аргумената и индиректне реченице; - увежбавали су планирање размене ученика.	ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (огласи, кратки извештаји), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр.разонода). ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. разонода). ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.9. Разуме општи садржај и главне информације различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних	

		култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	
- разговор о техничким уређајима и давање информација о њима - изражавање жеље, облици за изражавање жеља hätte, wäre и möchte - реченица са denn - заповедни начин, изражавање наредбе - разговор о социјалним мрежама и њиховој употреби - разговор о читању новина и начинима информисања	- Ученици су усвојили нову лексику на тему техничких уређаја; - оспособљени су да исказују жеље; да разговарају о социјалним мрежама и њиховој употреби, као и о читању новина и начинима информисања; - обновили су начине исказивања заповести/молби.	ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже). ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се	- методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика.	
- описивање људи и њиховог начина живота - набрајање делова одеће, описивање изгледа, давање савета - разговор о другим особама и изражавање мишљења о њима - придеви у атрибутој функцији - глаголи са предлозима, именице у генитиву	- Ученици су проширили лексику на тему описивање људи и њиховог начина живота; - обновили су како да дају савете, како да искажу мишљење о другим особама.	ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и	- методе: дијалогска, монологска, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових изрази и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне	

		начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.	
-набрајање животињских врста, разговор о заштити животиња - разговор о еколошким проблемима и начинима заштите околине - описивање алтернативних извора енергије - суперлатив, скраћенице - зависне реченице, инфинитивске конструкције са zu - реченица са dass	- Ученици су усвојили лексику на теме: животињске врсте, заштита животиња, еколошки проблеми и начини заштите околине; алтернативни извори енергије; - усвојили су инфинитивске конструкције са zu и - обновили реченицу са dass.	ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (вести, брошуре), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и	- методе: дијалогска, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.12. Разуме општи садржај различитих врста нелинеарних интернет текстова, прилагођених узрасту и интересовањима. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу. ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасто примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном	

		окружењу, аспектима приватног и школског живота. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања). ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању.	
- набрајање занимања и описивање послова - изражавање жеља о будућем занимању, представљање	- Ученици су усвојили нов вокабулара на тему занимања, тј. професије - обновили су генитив и	ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и	- методе: дијалогска, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних

статистике - разговор о могућим активностима након завршетка школе - везник deshalb -реченица са weil, футур -извођење именица помоћу суфикса –in, именице у генитиву и дативу	конструкцију von + Dativ - увежбали су зависну реченицу са dass -усвојили су језичка средства за исказивање жеља у вези са будућим занимањем, о могућим активностима након завршетка школе.	интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (школа). ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање.	средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова - рад на тексту, - домаћи задаци

		ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто се слаже или не слаже, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства.	
- разговор о нечијој биографији, разговор о музици	- Ученици су проширили фонд речи на теме:	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најубичајеније	- методе: дијалогска, монолошка, рада на тексту,

- описивање историјских догађаја и личности, разговор о сувенирима - описивање градова и њихових знаменитости - претерит јаких и слабих глагола -постављање питања -компарација	биографије; историјски догађаји и личности; градови и њихове знаменитости; - обновили су поређење особа, ствари и појава; - прошири су своје знање прошлог времена.	интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (кратки извештаји, брошуре, проспекти), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.11. Разуме општи смисао и најважније информације у једноставнијим информативним текстовима (, брошуре, проспекти), с блиском тематиком и предвидљивим порукама. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.	игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава -примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова -рад на тексту, - домаћи задаци

		ДСТ.2.3.6. Познаје животне услове који владају у појединим екосистемима света (клима, географске одлике и сл.) где се користи страни језик. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.2.4. Користи фреквентне лексичке елементе који се односе на теме и ситуације из његовог непосредног искуства. ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.	
-давање информација о догађају - разговор о животу деце у иностранству, поређење начина живота, изражавање допадања - разговор о разликама у оквиру једног језика - заменице man, niemand и etwas - глаголи са предлозима,	- Ученици су сазнали како живе њихови вршњаци у иностранству и поредили начине живота; -изражавали допадање/недопадање; - разговарали су о разликама у оквиру једног	ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и	методе: дијалошка, монолошка, рад са књигом, игра улога - коришћење аудиовизуелних средстава - примена диференцираних задатака, индивидуализованих планова

сложенице	језика; - усвојили су нове глаголе са предлозима.	најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности. ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура. ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање. ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама. ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу. ДСТ.2.3.5. Познаје основне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно	- рад на тексту, - домаћи задаци

		примереним информативним текстовима различитих врста и разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.15. Објашњава зашто му се нешто допада или не допада, зашто нешто воли или не; на једноставан начин износи и образлаже своје ставове и мишљење. ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.5. Познаје положај земаља у којима се користи страни језик.	
- подељена Немачка -изградња и пад Берлинског зида	- Ученици су усвојили нове речи на тему Другог светског рата, подељене Немачке, изградње и пада Берлинског зида. - Водили су дијалог на наведене теме.	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најубичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе ДСТ.1.1.9. Разуме општи смисао и главне информације у најједноставнијим врстама текстова (кратки извештаји), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о	- методе: рад на тексту, монолошка, дијалогска - аудио-визуелни материјали

		блиским темама. ДСТ.1.3.3. Познаје најзначајније историјске догађаје циљних култура. ДСТ.1.3.4. Познаје неколико најпознатијих историјских и савремених личности циљних култура; наводи и на матерњем језику даје основне податке о некој личности из циљних култура за коју показује интересовање. ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.16. Успева да на кратко поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме. ДСТ.2.3.3. Препознаје најкритичније обрасце понашања које је непримерено/ неприкладно у контексту циљних култура. ДСТ.2.3.4. Препознаје најчешће стереотипе у вези са својом и циљним културама. ДСТ.2.3.7. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости циљних култура. ДСТ.2.3.8. Представља и укратко описује на циљном језику неколико познатих личности и појава из циљних култура, као и оне за које показује интересовање. ДСТ.3.1.8. Разуме општи смисао и појединачне информације у узрасно примереним информативним текстовима различитих врста и	

		разноврсне тематике, примерене узрасту. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.23. На једноставан начин резимира или препричава краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују. ДСТ.3.3.3. Разуме и избегава основне облике непримереног/неприкладног понашања у контексту циљних култура. ДСТ.3.3.4. Препознаје да постоји пристрасност у тумачењу културних појава и негује критичко мишљење у њиховом посматрању и разумевању. ДСТ.3.3.8. Препознаје повезаност најважнијих појава из историје циљних култура и опште историје. ДСТ.3.3.9. Препознаје утицај неколико најзначајнијих личности и дела из друштвене и уметничке историје циљних култура у свету, које доводи у везу са друштвеним и уметничким појавама из наше историје и обрнуто.	

ОБЛИК ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА

СЛОБОДНЕ НАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ

Предмет: Цртање, сликање и вајање

Разред: 5

Циљ: учења слободне наставне активности Цртање, вајање и сликање је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЦРТАЊЕ	Својства линија Врсте цртежа Цртачке технике	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу	Основни ниво: разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности Лк.1.1.1. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове Лк.1.1.2. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)	-Дијалогска; демонстративна; -Метода практичних радова; - Креативне радионице (ликовне, драмске); -Едукативне радионице; -Дискусија; презентација; -Истраживачки рад ученика; -Експеримент

			приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице.	Лк.1.1.3. и Лк.1.2.3. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура Средњи ниво: познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности Лк.2.1.1. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Лк.2.1.2. и Лк.2.2.2. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју Напредни ниво: познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија,	

				техника и материјала визуелне уметности Лк.3.1.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју Лк.3.1.2. и Лк.3.2.1. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат Лк.3.2.2. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...)	
2.	Вајање	Својства облика Стилизовање облика Вајарске технике	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући	Основни ниво: Лк.1.1.2 Лк.1.2.3. Средњи ниво: Лк.2.2.1 Лк.2.2.3. Лк.2.3.1. Напредни ниво: Лк.3.1.1. Лк.3.1.2 Лк.3.3.4.	-Дијалошка; демонстративна; -Метода практичних радова; -Креативне радионице (ликовне, драмске); едукативне радионице; -Дискусија; -Презентација; -Истраживачки рад ученика;

			сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице.		-Експеримент
3.	СЛИКАЊЕ	Примарне, секундарне и терцијарне боје Локални тон Сликарске технике	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска - прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа;	Основни ниво: Лк.1.2.2 Лк.1.3.3. Средњи ниво: Лк.2.2.1 Лк.2.2.3. Лк.2.3.4. Напредни ниво: Лк.3.1.1.	-Дијалогска; демонстративна; -Метода практичних радова; -Креативне радионице (ликовне, драмске); едукативне радионице;

			– илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу;	Лк.3.1.3	-Дискусија; -Презентација; -Истраживачки рад ученика; -Експеримент

Предмет: Цртање, сликање и вајање

Разред: 6

Циљ: учења слободне наставне активности Цртање, вајање и сликање је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ЦРТАЊЕ	Својства линија Врсте цртежа Цртачке технике	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу;	Основни ниво: разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности Лк.1.1.1. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове Лк.1.1.2. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) Лк.1.1.3. и Лк.1.2.3. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура	-Дијалогска; демонстративна; -Метода практичних радова; - Креативне радионице (ликовне, драмске); -Едукативне радионице; -Дискусија; презентација; -Истраживачки рад ученика; -Експеримент

			– обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице.	Средњи ниво: познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности Лк.2.1.1. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Лк.2.1.2. и Лк.2.2.2. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју Напредни ниво: познаје и користи различите изражајне могућности класичних и	

				савремених медија, техника и материјала визуелне уметности Лк.3.1.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју Лк.3.1.2. и Лк.3.2.1. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат Лк.3.2.2. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...)	
2.	ВАЈАЊЕ	Својства облика Стилизовање облика Вајарске технике	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала;	Основни ниво: Лк.1.1.2 Лк.1.2.3. Средњи ниво: Лк.2.2.1 Лк.2.2.3.	-Дијалошка; демонстративна; -Метода практичних радова; -Креативне радионице (ликовне, драмске); едукативне

			– црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима	Лк.2.3.1. Напредни ниво: Лк.3.1.1. Лк.3.1.2 Лк.3.3.4.	радионице; -Дискусија; -Презентација; -Истраживачки рад ученика; -Експеримент

			које доприносе добробити школе и локалне заједнице.		
3.	СЛИКАЊЕ	Примарне, секундарне и терцијарне боје Локални тон Сликарске технике	– црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу;	Основни ниво: Лк.1.2.2 Лк.1.3.3. Средњи ниво: Лк.2.2.1 Лк.2.2.3. Лк.2.3.4. Напредни ниво: Лк.3.1.1. Лк.3.1.3	-Дијалошка; демонстративна; -Метода практичних радова; -Креативне радионице (ликовне, драмске); едукативне радионице; -Дискусија; -Презентација; -Истраживачки рад ученика; -Експеримент

Садржаји програма изборног предмета чувари природе имају тенденцију појачаног развијања знања у односу на први циклус, програмски континуитет и даљу развојну концепцију заштите животне средине и одрживог развоја. Наведени садржаји програма поред основног теоријског приступа поседују и активан приступ који је усмерен ка практичној реализацији ван учионице и ка изради малих пројеката. Овако конципиран програм даје велике могућности наставницима и ученицима да га на креативан начин реализују сходно условима, могућностима и времену. Улога наставника је да уз примену различитих метода рада подстичу и усмеравају интересовање и креативност ученика у покушају да самостално објасне узроке и последице човековог дејства на животну средину.

САЧУВАЈМО НАШУ ПЛАНЕТУ

Предмет: Сачувајмо нашу планету

Разред: 6

Циљ учења слободне наставне активности Сачувајмо нашу планету јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек – природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја.

Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.

ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТИ/ТЕМЕ	САДРЖАЈИ
-препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства. -прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;	ПОЛОЖАЈ И УЛОГА ЧОВЕКА У ПРИРОДИ	Двострука улога човека у природи Утицај посредних или непосредних човекових активности које изазивају одговарајуће последице. Заштита и очување природе Природни ресурси и њихова

– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања; – вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета; – активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета; – повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи; – критички се односи према употреби и злоупотреби природе.	ПРИРОДНА БОГАТСТВА (РЕСУРСИ) И ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ, ИЗВОРИ И ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ БИОДИВЕРЗИТЕТ И ГЕОДИВЕРЗИТЕТ.	необновљивост и исцрпљивост Одрживи развој -Загађење животне средине- смањивање квантитета и смањујување квалитета животне средине и природних ресурса Загађујуће материје се деле према природи загађујућих материја Интегрални катастар загађивача животне средине Републике Србије Глобалне последице загађења животне средине издвајају ефекат стаклене баште, киселе кише, озонске рупе, Биодиверзитет Геодиверзитет креативне радионице еко-играонице истраживања на терену

		излети у природна добра изложба цртежа и фотографија пројекције филмова

ДОПУНСКА НАСТАВА

МАТЕМАТИКА

Предмет: Математика

Разред: 5

Циљ: Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, повезивање градива, примена наученог, отклањање нејасноћа и брже и квалитетније усвајање знања, умења и вештина из наставног градива.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
I	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	8	Појам дељивости, чинилац и садржалац природног броја; Дељивост са 2,3,4,5 и 9 Скуп – елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп, Венов дијаграм; Скуповне операције; Растављање на чиниоце НЗС, НЗД
II	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	4	Геометријске фигуре као скупови тачака Узајамни положаји скупова тачака
III	УГАО	4	Угао: појам, елементи, обележавање, врсте Сабирање и одузимање углова

			Углови на трансверзали
IV	РАЗЛОМЦИ	16	Појам разломка Упоредивање разломака Децимални и процентни запис разломка Сабирање и одузимање разломака Једначине и неједначине у вези са сабирањем и одузимањем разломака Множење и дељење разломака Размера Аритметичка средина
V	ОСНА СИМЕТРИЈА	4	Појам осне симетрије у равни Симетрала дужи и симетрала угла

Предмет: Математика

Разред: 6

Циљ: Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, повезивање градива, примена наученог, отклањање нејасноћа и брже и квалитетније усвајање знања, умења и вештина из наставног градива.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
I	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	8	Скуп целих бројева Апсолутна вредност броја Упоредивање целих бројева Сабирање целих бројева Одузимање целих бројева Множење целих бројева Дељење целих бројева Бројевни изрази
II	ТРОУГАО	4	Збир углова троугла. Однос између страница и углова троугла Неједнакост троугла Врсте троуглова Једнакокраки и једнакостранични троугао

			Правоугли троугао
III	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	10	Децимални запис рационалних бројева Сабирање рационалних бројева Одузимање рационалних бројева Множење рационалних бројева Делење рационалних бројева Бројевни израз Једначине и неједначин у скупу рационалних бројева Правоугли координатни систем у равни Директно и обрнуто пропорционалне величине Примена пропорције (проценат)
IV	ЧЕТВОРОУГАО	3	Углови и врсте четвороугла Паралелограм, правоугаоник, квадрат, ромб, трапез и делтоид - својства
V	ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	4	Јединице мере за дужину и површину, Површина квадрата, правоугаоника, паралелограма, трапеза и троугла Површина четвороуглова са нормалним дијагоналама

Предмет: Математика

Разред: 7

Циљ: Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, повезивање градива, примена наученог, отклањање нејасноћа и брже и квалитетније усвајање знања, умења и вештина из наставног градива.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
I	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	8	Квадрат рационалног броја Решавање једначине $x^2 = a$ Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = a $ Основна својства операција са реалним бројевима

			Функција директне пропорционалности $y = kx, k \in R \setminus \{0\}$; Продужена пропорција.
II	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	8	Питагорина теорема Важније примене Питагорине теореме Растојање између две тачке у координатном систему.
III	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	10	Степен чији је изложилац природан број Операције са степенима Степен производа, количника и степен степена Алгебарски изрази Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома) Квадрат бинома и разлика квадрата Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона и формула за разлику квадрата и квадрат бинома
IV	МНОГОУГАО	6	Збир углова многоугла Број дијагонала многоугла Правилни многоуглови Обим и површина многоугла
V	КРУГ	4	Централни и периферијски угао круга Обим круга; број π ; Дужина кружног лука Површина круга, кружног исечка и кружног прстена

Предмет: Математика

Разред: 8

Циљ: Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, повезивање градива, примена наученог, отклањање нејасноћа и брже и квалитетније усвајање знања, умења и вештина из наставног градива.

Редни број теме	НАЗИВ ТЕМЕ	Број часова по теми	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

I	СЛИЧНОСТ	2	Талесова теорема. Примене сличности
II	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	2	Однос тачке и праве, тачке и равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве).
III	ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	6	Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом.
IV	ПРИЗМА	6	Површина праве призме. Запремина праве призме
V	ПИРАМИДА	4	Површина пирамиде. Запремина пирамиде.
VI	ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	3	Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нула Цртање и читање графика линеарних функција.
VII	СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	5	Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система.
VIII	ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	6	Површина и запремина правог ваљка. Површина и запремина праве купе. Површина и запремина лопте.

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 5

Садржаји програма	Активности у образовно-васпитном раду	Оновни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. Падежи	слушају, издвајају именске речи из текста, мењају речи по падежима	индивидуални, групни, фронтални	оспособљавање ученика да препознају облике именских речи и да их правилно користе

2. Глаголски облици	издвајају глаголске основе, мењају глаголе и проналазе их у тексту	рад у пару, фронтални	бољи резултати на проверама, побољшање говорне културе
3.Правопис	пишу текст, исправљају неправилно написане реченице, питају	рад у пару, фронтални, индивидуални	побољшање писмене културе
4. Књижевно-теоријски појмови	слушају, разговарају, питају, препознају	текстуални, фронтални,	усвајање основних термина науке о књижевности
5.Стилске фигуре	слушају, издвајају стилска средства из обрађених књижевних дела	текстуални, фронтални, индивидуални	развијање говорне и писмене културе

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 6

НАСТАВНЕ ТЕМЕ /САДРЖАЈ/	ВРЕМЕ	Циљеви	Начин остваривања програма /методе и технике/ рада	Активности ученика у образовно васпитном процесу	Начини оцењивања и праћења образовних постигнућа
-Језик -Подела речи по настанку: просте, изведене и сложене -Атрибутска, и предикатска функција именица и придева -Самогласници и сугласници; слоготворно Р -Подела сугласника по месту изговора и по звучности -Гласовне промене -Придевске заменице -Реченица -Независне и зависне	IX-VI	Стицање знања о значењу, врстама и функцији придевских заменица Стицање основних знања о грађењу и значењима глаголских облика. Оспособити ученике за правилну усмену и писмену комуникацију стандардним српским језиком Увођење ученика у творбу речи Уочавање и усвајање правила за стварање нових речи извођењем и слагањем и њихова примена у писменом и усменом изражавању Значај творбе речи за богаћење лексице Упознавање са гласовним системом упознавање гласовних алтернација, њихово уочавање у грађењу и	монолошка метода дијалогска метода фронтални и индивидуални облици рада	Посматрају Вежбају Уочавају	Ангажованост, Правописни и граматички тестови,

предикатске реченице -Правопис		промени р			

Предмет: Српски језик и књижевност
Разред: 7

НАСТАВНЕ ТЕМЕ /САДРЖАЈ	Време	Начин остваривања програма /методе и технике/ рада	Активности у образовно васпитном процесу		Праћење и оцењивање
			Активности ученика	Активности наставника	
Језик Реченични чланови: препознавање и објашњавање -Реченице без главних реченичних чланова -Врсте синтагми -Глаголски облици -Врсте независних реченица -Активне и пасивне реченице -Правописна вежбања -Падежи	Септембар- јун	дијалошке, монологске, текстовне, методе самосталног излагања, метода	препознају и именују падеже, глаголске облике и гласовне промене -одређују реченичне чланове - разликују реченице према комуникативној функцији -одређују главни члан синтагме и врсту синтагме -примењују правописна правила	мотивише, поставља питања, записује, показује на примерима, пружа помоћ и подршку, даје додатна објашњења	ангажованост, правописне и граматичке вежбе, разговори о књижевним делима
Књижевност Епске песме покосовског, хајдучког и ускочког цикла -Дескрипција и наратив у књ. делу -Драма и комедија, анализа ликова -Анализа одабраног књижевног дела -Стилска језичка средства	Септембар- јун	запажања и показивања, комбиновање обавештајних метода	-усвајају књижевно-теоријске појмове -читају и препричавају дела -уочавају структуру књижевног дела -уочавају језичко-стилска средства -увежбавају технике писменог изражавања -разликују облике казивања	мотивише, поставља питања, записује, показује на примерима, пружа помоћ и подршку, даје додатна објашњења	ангажованост, правописне и граматичке вежбе, разговори о књижевним делима

Предмет: Српски језик и књижевност
Разред: 8

НАСТАВНЕ ТЕМЕ /САДРЖАЈ	Време	Начин остваривања програма /методе и технике/ рада	Активности у образовно васпитном процесу		Праћење и оцењивање
			Активности ученика	Активности наставника	
Језик - Историја српског књижевног језика - Променљиве и непроменљиве врсте речи - Творба речи - Комуникативна и предикатска реченица - Зависне предикатске реченице - Главне особинеписаних стилова комуникације - Служба речи и синтагме - Значење и употреба падежа - Глаголи и глаголски облици	Септембар-јун	дијалогске, монологске, текстовне, методе самосталног излагања, метода запажања и показивања, комбиновање обавештајних метода	- познаје етапе у развоју историје српског књижевног језика - разликује све врсте речи -разликује речи према постанку -одређују реченичне чланове - разликују реченице према комуникативној функцији -одређују главни члан синтагме и врсту синтагме -примењују правописна правила -разликује падеже и падежне облике -распознаје глаголе и глаголске облике	мотивише, поставља питања, записује, показује на примерима, пружа помоћ и подршку, даје додатна објашњења	ангажованост, правописне и граматичке вежбе, разговори о књижевним делима

Књижевност	Септембар-јун		-усвајају књижевно-теоријске појмове -читају и препричавају дела -уочавају структуру књижевног дела -уочавају језичко-стилска средства -увежбавају технике писменог изражавања -разликују облике казивања	мотивише, поставља питања, записује, показује на примерима, пружа помоћ и подршку, даје додатна објашњења	ангажованост, правописне и граматичке вежбе, разговори о књижевним делима

Наставник: Ана Мутавцић

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Предмет: Енглески језик

Разред: 5

Циљ: Циљ допунске наставе енглеског језика је унапређивање сазнајних и интелектуалних способности ученика који имају потешкоћа у усвајању наставног градива.

РЕДНИ БРОЈ ТЕМЕ/ ОБЛАСТИ	ОБЛАСТИ/ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ	Начин остваривања програма (методe/технике)
I	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ	Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови,	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/ давање	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13.	-циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у

	ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА У ШИРЕМ ДРУШТВЕНОМ КОНТЕКСТУ	формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.)	информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - постави и одговори на једноставније питања личне природе - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	1.1.16. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1	пријатној и опуштеној атмосфери; -говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; -битно је значење језичке поруке;
II	ОПИСИВАЊЕ КАРАКТЕРИСТИКА ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, ПОЈАВА И МЕСТА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/ поређење бића, предмета, појава и места.	- разуме једноставније описе особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; - упореди и опише карактеристике живих бића, предмете, појава и места користећи једноставнија језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3.1.2.4. 1.3.1. 2.1.1.	-настава се заснива и на социјалној интеракцији; -рад у учионици и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем; -наставник упућује
III	ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или	- разуме једноставније предлоге и одговори на њих; - упути једноставан предлог -пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22.	

		имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.		1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа; -сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких
IV	ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештје или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.	- разуме једноставне молбе и захтеве и реагује на њих; - упути једноставне молбе и захтеве; - затражи и пружи кратко обавештење - захвали и извини се на једноставан начин; - саопшти кратку поруку (телефонски разговор, СМС, писмо маил) којом се захваљује	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. -усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
V	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуалном подршком и без ње; усмено и писани давање упутства	-разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуалном подршком и без ње - да једноставна	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3.	-наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја; -ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; -уџбеници

			упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.)	1.2.4.	представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала
VI	ОПИСИВАЊЕ И ЧЕСТИТАЊЕ ПРАЗНИКА, РОЂЕНДАНА И ЗНАЧАЈНИХ ДОГАЂАЈА, ЧЕСТИТАЊЕ НА УСПЕХУ И ИЗРАЖАВАЊЕ ЖАЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја.	-разуме честитку и одговори на њу; -упути пригодну честитку -разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	-учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; -рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности
VII	ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У САДАШЊОСТИ	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним и тренутним догађајима/активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности.	- разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишесталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2.1.2.3.	које не би требало да трају дуже од 15 минута. -слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори

			способности користећи неколико везаних исказа;	1.2.4.	/затвори свеску, итд.). -рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.). -мануелне активности (израда паноя, презентација, зидних новина, постера и сл.). -вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.). -игре примерене узрасту
VIII	ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У ПРОШЛОСТИ	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање иказа у вези са искуствима, догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.	- разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, о догађају из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.3. 1.3.4.	
IX	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ПЛАНОВА И НАМЕРА	Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, Плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.)	- разуме жеље, планове и намере и реагује на њих; - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима, намерама - саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	-класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...) -"превођење" исказа у гест и геста у исказ. Разумевање писаног текста -уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке
X	ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима;	-разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7.	

		усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа.	конкретним потребама, осетима и осећањима; -изрази, основне потребе, осете и осећања једноставним језичким средствима	1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	специфичности (род, број, глаголско време, лице...); -препознавање везе између група слова и гласова; -одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно,
XI	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И ВЕЛИЧИНА	Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина.	- разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величини; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.3. 1.2.4.	вишеструки избор; -извршавање прочитаних упутстава и наредби. Писано изражавање: -повезивање гласова и групе слова; -замењивање речи цртежом или сликом; -проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично); -повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљаг); -писање честитки и разгледница; -писање краћих текстова.
XII	ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА (ХРОНОЛОШКОГ И МЕТЕОРОЛОШКОГ	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавање неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем	-разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; -опише дневни/недељни распоред активности; -опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	

		комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.)	и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима		-увођење дечије књижевности и транспоновање у друге медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз. – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода,
XIII	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	Слушање и читање једноставних исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писмено саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.).	- разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе; - представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	– монолошко-дијалогска метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, – игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, – класирање и упоређивање, – пантомима, – интерактивно учење, – кооперативно учење
XIV	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези	-разумеи формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност - пита и каже шта неко	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14.	ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке

		са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих.	има/нема и чије је нешто;	1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	певање у групи, вежбе слушања, и говорне активности – симулација ситуација – коришћење израза код представљања
XV	ИЗРАЖАВАЊЕ ИНТЕРЕСОВАЊА, ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан тразговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му/јој се свиђају/несвиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли/не воли пливае, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и	- разумеи реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавања допадања и недопадања; - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.5.	– упознавање са новим градивом помоћу слика – реаговања на упутства -презентација наставних садржаја – интерактивно учење -препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројектата – израда панона – приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова – квиз корелација и позивање на стечено знање из граматике и матерњег језика – реализација уз помоћ визуелног и аудио материјала

		тумачење резултата.			
XVI	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	
XVII	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА	Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); писање списка за куповину, записивање и рачунање цена.	- разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега; - пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; - на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта; - састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	

			сл.) - изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.		

Литература: Right on 1 – уџбеник и радна свеска

Наставник : Радмила Радовановић

Предмет: Енглески језик

Разред: 6

Циљ: Циљ допунске наставе енглеског језика је унапређивање сазнајних и интелектуалних способности ученика који имају потешкоћа у усвајању наставног градива.

РЕДНИ БРОЈ ТЕМЕ/ ОБЛАСТИ	ОБЛАСТИ/ ТЕМЕ	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ	Начин остваривања програма (методe/технике)
I	ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на поздрављање и представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање	- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размени једноставније информације личне	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	-циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике, у пријатној и опуштеној атмосфери; -говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; -наставник мора бити сигуран да је схваћено значење поруке укључујући њене културолошке, васпитне и социјализирајуће елементе; -битно је значење језичке поруке;

		информација о другима.	природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима		-настава се заснива и на социјалној интеракцији; -рад у учioniци и ван ње спроводи се путем групног или индивидуалног решавања проблема, потрагом за информацијама из различитих извора (интернет, дечији часописи, проспекти и аудио материјал) као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем; -наставник упућује
II	ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; усмено и писано описивање/поређење бића, предмета, појава и места.	- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5.	ученике у законитости усменог и писаног кода и њиховог међусобног односа; -сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом, а без детаљних граматичких објашњења, осим, уколико ученици на њима не инсистирају, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем
III	ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКО АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ	Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/ журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/ одбијање предлога, усмено или	- разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5.	

		писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/ изговора.	на заједничке активности;		комуникативном контексту. -усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину; -наставник треба да омогући приступ и прихватање нових идеја; -ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; -уџбеници представљају извор активности и морају бити праћени употребом додатних аутентичних материјала -учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан;
IV	ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТИ	Слушање и читање једноставнијих исказа којима се нешто честита, тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава извињење, захвалност; усмено и писано честитање, тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање извињења и захвалности.	- разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; - упути уобичајене молбе и захтеве; - честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1.	-рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче ученике на студиозни и истраживачки рад; -за увођење новог лексичког материјала користе се познате граматичке структуре и обрнуто. Технике и активности: -динамично смењивање техника / активности које
V	РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА	Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за израду задатака, пројеката и сл.) с визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава.	- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	
VI	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ	Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са сталним, уобичајеним	- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуацијеу	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11.	

		и тренутним догађајима/ активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених и тренутних догађаја/активности и способности.	садашњости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;	1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1.	не би требало да трају дуже од 15 минута. -слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа (слушај, пиши, повежи, одреди али и активности у вези са радом у учионици: цртај, сеци, боји, отвори /затвори свеску, итд.). -рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.).
VII	ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ	Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање иказа у вези са искуствима, догађајима/ активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање искустава, догађаја/ активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.	- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачн информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.4.	-мануелне активности (израда панова, презентација, зидних новина, постера и сл.). -вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе,утврдити хронологију и сл.). -игре примерене узрасту -класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).
VIII	ОПИСИВАЊЕ	Слушање и читање	- разуме једноставније	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3.	-"превођење" исказа у гест и геста у исказ.

	БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)	краћих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.	исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа;	1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5.	Разумевање писаног текста -уочавање дистинктивних обележја која указују на граматичке специфичности (род, број, глаголско време, лице...); -препознавање везе између група слова и гласова; -одговарање на једноставна питања у вези са текстом, тачно/нетачно, вишеструки избор; -извршавање прочитаних упутстава и наредби. Писано изражавање: -повезивање гласова и групе слова; -замењивање речи цртежом или сликом; -проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, и слично); -повезивање краћег текста и реченица са сликама/илустрацијама; попуњавање формулара (пријава за курс, налепнице нпр. за пртљак); -писање честитки и разгледница; -писање краћих текстова. -увођење дечије књижевности и транспоновање у друге
IX	ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	Слушање и читање исказа у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем жеља и потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање својих осећања и реаговање на туђа.	- разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5.	
X	ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са смером кретања и специфичнијим	- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/ положај предмета и бића у простору и	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14.	

	ПРОСТОРУ	просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање смера кретања и просторних односа.	правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима;	1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5.	медије: игру, песму, драмски израз, ликовни израз. – пројектна настава, – интегративна настава, – демонстративно-илустративна метода, – монолошко-дијалошка метода, – игра улога, – драматизација, – брејнсторминг, – ИКТ методе, – истраживачке методе, – рад у паровима, малим и великим групама – симулације, – мануелне активности, – вежбе слушања, – игре примерене узрасту и дидактичком захтеву, – класирање и упоређивање, – пантомима, – интерактивно учење, – кооперативно учење ТПР- слушање и реаговање на инструкције наставника или са аудио траке
XI	ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА	Слушање и читање једноставних исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писмено саопштавање забрана, правила понашања и обавеза.	- разуме једноставне забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих; - размени једноставне информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; - саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5.	певање у групи, вежбе слушања, и говорне активности – симулација ситуација – коришћење израза код представљања
XII	ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у	-разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност - формулише једноставније изразе који се односе на	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18.	

		вези са припадањем и одговарање на њих.	поседовање и припадност; - пита и каже шта неко има/нема и чије је нешто;	1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	– упознавање са новим градивом помоћу слика – реаговања на упутства -презентација наставних садржаја
XIII	ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на изражавање допадања/неподања; усмено и писано изражавање допадања/недопадања.	- разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.5.	– интерактивно учење -препознавање и примена граматичких садржаја – израда пројеката – израда панова – приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице – утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова
XIV	ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА	Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.	- разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	– квиз корелација и позивање на стечено знање из граматике и матерњег језика – реализација уз помоћ визуелног и аудио материјала
XV	ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА	Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини и цени; постављање питања у вези с количином и ценом и одговарање на	- разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; - пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20.	

		њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме порудбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); записивање и рачунање цена.	језичка средства; - пита/каже/израчуна колико нешто кошта.	1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	

ФИЗИКА

Предмет: Физика

Разред: 6

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм физике у основној школи. Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методe и технике/
1	Увод у физику	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методe истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). <i>Демонстрациони огледи:</i> – Како савити млаз воде?	–треба да стекне појам о начину како физика истражује природу; –зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела.	ФИ.1.7.2	демонстрациона; вербална; фронтални

		– Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? – Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).			
2	Кретање	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина.	-ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке на основном нивоу; - усвоји основне представе о механичком кретању; - упозна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање (пут, време, брзину); - упозна средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања; - користи јединицу за брзину у SI систему: m/s; -уме да измери и израчуна сталну брзину.	ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима
3	Сила	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух.	- на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела (еластично, гравитационо, магнетно, електрично), која се	ФИ.1.1.1 ФИ.1.1.2 ФИ.1.4.1 ФИ.1.4.5 ФИ.1.4.6. ФИ.2.1.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални;

		Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Истежање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. - Привлачење и одбијање магнета.	одређује интензитетом, правцем и смером. -на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром -уме да измери силу динамометром -користи јединицу силе у SI систему :N -знају да је сила векторска Схватање појма силе на основу узајамног деловања тела, као и њене одређености -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке.	ФИ.2.1.2 ФИ.2.1.4. ФИ.2.4.1 ФИ.2.4.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1.	фронтални; групни; рад у паровим
4	Мерење	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник,	-овладају мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине -уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нониусом, хронометром,	ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални;

		хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти).	мензуром -користи јединице SI система набројаних физичких величина (m,s,...) -разликује временски тренутак од временског интервала -Разумевање појма грешке – релативне и апсолутне - упозна појам грешке; - користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине; -уме да прикупља податке посматрањем и мерењем ; - изводи једноставне експерименте; - описује и приказује (табеларно и графички) добијене податке.	ФИ.2.1.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	групни; рад у паровима
5	Маса и густина	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине,	-ученик повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације); -ученик демонстрира појаву инерције тела; -ученик мери масу и запремину тела и на основу мерених	ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.5. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска фронтални; рад у паровима; групни; индивидуални

		од истог материјала, (б) различите величине, од истог материјала, (в) исте величине, од различитог материјала. – Мерење масе вагом. – Течности различитих густина у истом суду - "течни сендвич" – Суво грождје у газираној води. – Мандарина са кором и без коре у води.	вредности одређује густину; -ученик мери тежину тела; -ученик решава квалитативне и квантитативне задатке везано за густину; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3	
6	Притисак	Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена.	-ученик разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); -ученик познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); -мери тежину тела,	ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска фронтални; групни; индивидуални; рад у паровима

			одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везано за притисак; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	

Литература: 1. Физика 6 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6. разред основне школе, Klett, Београд, 2019
2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2019

Наставник: Ненад Пауновић

Предмет: Физика

Разред: 7

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм физике у основној школи. Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	Сила и кретање	-Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. -Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. -Динамичко мерење силе. -Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери -Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. -Тренутна и средња брзина тела. -Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. -Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.	-да препознаје врсте кретања -да користи на нивоу примене брзину(средњу и тренутну) и убрзање, -да разуме зависност физичких величина и њихових мерних јединица -да разуме релативност кретања, -користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на једноставним примерима из окружења, -да разликује скаларне од векторских физичких величина(време, маса, брзина, убрзање и сила). -самостално изведе једноставни експеримент- решава једноставне квалитативне, квантитативне и графичке задатке -да препознаје јединице и физичке величине из области у SI.	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално; индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима;
2	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	-Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. -Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и	-да зна за утицај силе Земљине теже и других тела у гравитационом пољу и колико износи убрзање Земљине теже у просеку	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних

		хи-тац наниже. -Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Демонстрациони огледи: – Слободно падање тела различитих облика и маса. – Падање тела у разним срединама.	- да упозна силу трења и силу отпора средине на примерима из окружења, -да наведе врсте силе трења и примере из свакодневног живота да препознаје јединице и физичке величине из области у SI. -да се упозна са слободним падом, хитцом навише и хитцом наниже(кретањима тела у гравитационом пољу и покаже на једноставним примерима из свакодневног живота или наведе). -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке на основном нивоу. -самостално изведе једноставанексперимент	ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	радова; монолошка метода; дијалогска метода; решавање рачунских задатака; експериментална; проблем метода; метода индивидуализованог приступа; применаобразовних игара;
3	Равнотежа тела	-Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. -Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. -Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. Демонстрациони огледи: – Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. – Равнотежа полуге.	-да користи равнотежу момента силе, да препознаје јединице и физичке величине из области у SI. -да може да примени Архимедов закон и да може да објасни силу потиска у течностима и гасовима на примерима из окружења. -покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења -наводи примере простих	ФИ.1.1.1. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментална; применаобразовних игара;

			машина које се користе у свакодневном животу -демонстрира како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води и гасова у ваздуху -да покаже од чега зависи стабилност тела -самостално изведе демонстрациони експеримент из области	ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	диференциране методе;
4	Механички рад и енергија. Снага	-Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. -Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела. -Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. -Закон о одржању механичке енергије. -Снага. Коефицијент корисног дејства.	-да зна да се постоји укупна енергија у механици састоји од збира кинетичке и потенцијалне енергије, -да препознаје јединице енергије рада и снаге у SI. -повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења -демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из области на вивоу примене. -самостално изведе једноставан експеримент	ФИ.1.1.1. ФИ.1.2.3. ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.1 ФИ.2.5.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; применаобразовних игара; експериментална; диференциране методе;
5	Топлотне	-Честични састав супстанције:	-да зна и уме да разликује	ФИ.1.4.1.	демонстрациона;

	појаве	молекули и њихово хаотично кретање. -Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. -Унутрашња енергија и температура. -Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. -Агрегатна стања супстанције. -Завршни тест <i>Демонстрациони огледи:</i> – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлим водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...).	Целзијусову и Келвинову температурну скалу и колика је разлика између њих а да је њихова промена иста -да зна да је количина топлоте и топлотна енергија исти појам --да зна да топлота увек прелази са тела веће температуре на тело ниже температуре у топлотном контакту до топлотне равнотеже -да зна да постоји веза између унутрашње енергије и кретања молекула тела, -да користи јединице количине топлоте, специфичне топлоте и температуре у SI. -разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго -анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања, густине) приликом промене температуре (грејања или хлађења) на примерима из свакодневног живота -да познаје појмове струјања, провођења и зрачење топлоте у свакодневном животу -решава једноставне квалитативне, квантитативне	ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3.	вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; применаобразовних игара; диференциране методе; експериментална;

			и графичке задатке из области -самостално изведе једноставанексперимент		

Литература: 1. Физика 7 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 7. разред основне школе, Klett, Београд, 2020
2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 7. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2020

Наставник: Ненад Пауновић

Предмет: Физика
Разред: 8

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм физике у основној школи. Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	Осцилаторно и таласно кретање	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција.	– повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи пмере примене ултразвука.	ФИ.1.2.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.2; ФИ.2.2.3; ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.7.1;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалoшка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; диференциране

		<i>Демонстрациони огледи.</i> Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности).			методе; методе индивидуализованог приступа
2	Светлосне појаве	Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. <i>Демонстрациони огледи:</i> Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Лупа и микроскоп.	- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу.	ФИ.1.4.4; ФИ.1.7.1; ФИ.1.7.2; ФИ.2.1.4; ФИ.2.4.3; ФИ.2.7.3;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; индивидуализованог приступа;
3	Електрично поље	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног	-демонстрира узајмно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину	ФИ.1.4.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.1; ФИ.1.7.2; ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.2; ФИ.2.6.3;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода;

		електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. <i>Демонстрациони огледи:</i> Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника Модел громобрана.	електричног поља.	ФИ.2.7.1; ФИ.2.7.2; ФИ.2.7.3;	решавање рачунских задатака; експериментална; применаобразовних игара; диференциране методе;
4	Електрична струја	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји).	објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; – наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; – описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у	ФИ.1.3.1; ФИ.1.3.2; ФИ.1.4.1; ФИ.1.4.2; ФИ.1.7.1; ФИ.1.7.2; ФИ.2.3.1; ФИ.2.3.2; ФИ.2.3.3; ФИ.2.3.4; ФИ.2.3.5; ФИ.2.3.6; ФИ.2.4.1; ФИ.2.5.2; ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.2; ФИ.2.6.3; ФИ.2.7.1; ФИ.2.7.2; ФИ.2.7.3;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;

			домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу. – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области.		
5	Магнетно поље	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. <i>Демонстрациони огледи:</i> -Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед.	-деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи;	ФИ.1.1.2; ФИ.1.3.2; ФИ.2.6.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;
6	Елементи атомске и нуклеарне физике	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења.	-објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.		демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; рачунских задатака; применаобразовних

		<i>Демонстрациони оглед.</i> Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер-Милеров бројач).			игара; диференциране методе;
7	Физика и савремени свет	Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....)	– повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука.		демонстрациона; вербална; илустративна, текстуална; метода практичних радова монолошка метода; дијалогска метода; применообразовних игара; диференциране методе;

ХЕМИЈА

Предмет: Хемија

Разред: 7

Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм хемије у основној школи. Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА	-Супстанце.	– идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са	ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.10.	*монолошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна

1.	НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	-Врсте супстанци	другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја	ХЕ.1.2.10	метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТО- РИЈА	-Хемијска лабораторија и експеримент -Мерење -Физичка и хемијска својства супстанци -Физичке и хемијске промене супстанци	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – препознаје и разликује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама; – препознаје и разликује физичке и хемијске промене супстанци	ХЕ.1.1.1. ХЕ.1.1.2. ХЕ.1.1.3. ХЕ.1.1.8. ХЕ.1.1.9. ХЕ.1.1.11. ХЕ.1.1.12. ХЕ.2.1.2.	*монолошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
3.	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	-Атоми хемијских елемената -Хемијски симболи -Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач -Атомски и масени број, изотопи -Распоред електрона по енергетским нивоима у атомима елемената -Периодни систем елемената. -Племенити гасови -	– представља структуру атома помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;	ХЕ.1.1.4. ХЕ.1.1.5. ХЕ.1.1.6. ХЕ.1.1.8. ХЕ.2.1.1.	*монолошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад

		својства и примена			
4.	МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	-Ковалентна веза. Грађење молекула елемената -Јонска веза -Валенца. Хемијске формуле и називи	– представља структуру молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама;	ХЕ.1.1.7. ХЕ.1.1.8. ХЕ.2.1.3 ХЕ.2.1.4 ХЕ.2.1.5. ХЕ.2.1.6. .	*молошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
5.	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	-Смеше: хомогене и хетерогене -Раствори -Растварање и растворљивост -Хомогене смеше у природи – вода и ваздух -Масени процентни састав смеша -Раздвајање састојака смеша (декантовање, цеђење, одвајање магнетом)	– разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;	ХЕ.1.1.3 ХЕ.1.1.6. ХЕ.2.1.2. ХЕ.2.1.8.	*молошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
6.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	-Хемијске реакције -Закон о одржању масе -Састављање једначина хемијских реакција	– пише хемијске формуле супстанци и зна шта је индекс а шта коефицијент и где се пишу;	ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8; ХЕ.2.1.2, ХЕ.2.1.4,	*молошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
		-Релативна атомска и			*молошко-

7.	ИЗРАЧУНА- ВАЊА У ХЕМИЈИ	релативнамолекулска маса -Количина супстанце и мол. Моларна маса -Количина супстанце, маса и бројност честица -Закон сталних односа маса -Масени процентни састав једињења -Израчунавања на основу једначинахемијских реакција	– зна да прочита релативну атомску масу у ПСЕ; – зна да израчуна релативну молекулску масу ; – квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.1.10, ХЕ.2.1.8, ХЕ.2.1.9,	дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
8.	ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	-Водоник и кисеоник -Оксиди – формуле, називи, својства. Оксидација, сагоревање, рђање -Хидроксиди (базе) – формуле, називи, својства -Мера киселости раствора – рН вредност -Неутрализација. Соли	– опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора; – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа	ХЕ.1.1.1, ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.4, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8; ХЕ.2.2.1,	*монолошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад

Литература: Хемија - уџбеник за 7 разред основне школе, Татјана Недељковић и Драгана Анђелковић „Нови Логос“ Београд 2020.година

Хемија - лабораторијске вежбе са задацима за 7 разред основне школе, Татјана Недељковић и Драгана Анђелковић „Нови Логос“ Београд 2020.година

Наставник: Вера Маринковић

Предмет: Хемија

Разред: 8

Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм хемије у основној школи. Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	МЕТАЛИ, ОКСИДИ ХИДРОКСИДИ	- Заступљеност метала у природи. Општа физичка и хемијска својства метала - Алкални и земноалкални метали - Гвожђе, бакар, алуминијум - Олово и цинк - Корозија метала и легуре - Оксиди метала и хидроксиди својства и примена	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животnoj средини; – изведе експеримент према датом упутству, – наведе заступљеност метала, испита и опише физичка и хемијска својства метала – препознаје и напише формуле и именује оксиде и хидроксиде	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.3, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7, ХЕ.1.2.8, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.4,	*монолошко-дијалoшка *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
	НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	- Неметали у живој и неживој природи. Општа физичка и хемијска својства неметала - Халогени елементи - Сумпор - Азот и фосфор - Угљеник	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животnoj средини; – изведе експеримент према датом упутству, – наведе заступљеност неметала, испита и опише	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.2, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6, ХЕ.1.2.7,	*монолошко-дијалoшка *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални,

2.		- Оксиди неметала и киселине – својства и примена	физичка и хемијска својства неметала – препознаје и напише формуле и именује оксиде и киселине	ХЕ.1.2.8, ХЕ.1.2.9, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.4,	*рад у паровима и *индивидуални рад
3.	СОЛИ	- Соли – писање формула и давање назива - Добијање соли - Електролитичка дисоцијација соли. - Физичка и хемијска својства и примена соли	– препознаје и напише формуле и именује соли; – опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом;	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.1.2.6., ХЕ.1.2.9, ХЕ.1.2.10, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.4,	*молошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
4.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	- Својства атома угљеника и органских једињења. Функционалне групе и класе органских једињења	– разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу.	ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.2.1, ХЕ.1.2.4, ХЕ.1.2.5, ХЕ.2.1.4,	*молошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
	УГЉОВОДОНИЦИ	- Нафта и земни гас. Подела угљоводоника - Засићени угљоводоници – номенклатура - Незасићени угљоводоници, алкени и	–препознаје и напише формуле и именује представнике класа угљоводоника –опише и објасни физичка и	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.5, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.8, ХЕ.1.3.1, ХЕ.1.3.2,	*молошко-дијалогска *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на

5.		алкини – номенклатура - Физичка својства угљоводоника. Изомерија угљоводоника - Хемијска својства угљоводоника	хемијска својства угљоводоника.	ХЕ.1.3.3, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.4,	тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
6.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА КИСЕОНИ КОМ	- Алкохоли – номенклатура - Алкохоли – добијање и примена - Алкохоли – физичка и хемијска својства - Карбоксилне киселине – номенклатура, добијање, примена - Карбоксилне киселине – хемијска својства - Естри	– препознаје и напише формуле и именује представнике класа органских једињења са кисеоником – опише и објасни физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником;	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.4.1, ХЕ.1.4.2, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.4,	*монолошко- дијалошка *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
7.	БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	- Биолошки важна органска једињења. Масти и уља - Угљени хидрати општа својства и подела. Моносахариди - Угљени хидрати – дисахариди и полисахариди - Аминокиселине и протеини - Витамини	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – зна да сапонификацијом настају сапуни – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи;	ХЕ.1.1.2, ХЕ.1.1.6, ХЕ.1.1.12, ХЕ.1.4.1, ХЕ.1.4.2, ХЕ.1.6.1, ХЕ.1.6.2, ХЕ.2.1.4,	*монолошко- дијалошка *демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад
		- Загађивачи, загађујуће супстанце и последице	– рукује супстанцама и комерцијалним производима у	ХЕ.1.5.1	*монолошко- дијалошка

8.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	загађивања - Рециклажа и Зелена хемија	складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине		*демонстрациона, *илустративна метода, *метода рада на тексту *Фронтални, *рад у паровима и *индивидуални рад

ИСТОРИЈА

Предмет: Историја

Разред: 5

Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују. Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Редни број теме /област и	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Увод у прошлост	Зашто учимо историју, Историјски извори, Рачунање времена	- разликује основне временске одреднице(годину,деценију,век, миленијум, еру) - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти - разликује начинерачунања времена у прошлости и садашњости - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје - разврста историјске изворе према њиховој основној подели - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају(архив, музеј, библиотека)	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
2.	Праисторија, Државе и друштва Старог истока	Подела праисторије, Открића у праисторији Египат и Месопотамија	-наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији -разликује основне одлике каменог и металног доба -лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока -користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог	ИС.1.1.6. ИС.1.1.2. ИС.1.1.9. ИС.2.1.4 ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			истока -одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку -наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока -идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока -разликује врсте писама цивилизација Старог истока -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом -прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему -визуелне и текстуалне информације повеже са		

			одговарајућим историјским периодом		
3.	АнтичкаГрчка и Хеленизам	Грчки полиси Спарта и Атина, Грчко-песиски и Пелопонески рат Александар Велики	-описује особености природних услова и географског положаја античке Грчке-лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке -приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине -поређује начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој -идентификује узроке и последице грчко- персијских ратова и Пелопонеског рата -истражи основна обележја и значај религије старих Грка -разликује легенде и митове од историјских чињеница -наведе значај и последице освајања Александра Великог -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.3 ИС 1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			-израчуна временску удаљеност између појединих догађаја -користи основне историјске појмове		
4.	АнтичкиРим	Настанак и уређење Рима, Римски ратови, Рим у доба царства, Хришћанство	-лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе -наведе основне разлике између античке римске републике и царства -разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима -истражи основна обележја и значај религије античког Рима -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму -наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства -лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

Литература: Никола Бацетић, Немања Цвитковић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за пети разред основне школе, "Data Status", Београд 2018. године

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 6

Циљ: Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнике које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују. Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Увод у прошлост Средњег века	Временски оквир и подела Средњег века Историјски извори за Средњи век	-разликује основне временске одреднице(годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући	ИС.1.1.1 ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5 ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			миленијум или век -разврста историјске изворе за средњи век -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у Средњем веку – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима , пореди историјске појаве		
2.	Европа и Средоземље у раном средњем веку	Еврпске монархије раног средњег века, Византија, Франачка, држава Арабљана	-образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			новом веку -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту		
3.	Срби и њихово окружење у раном средњем веку	Досељавање Срба и других Јужних Словена, Српске државе Рашка и Дукља, Покрштавање Срба у других Јужних Словена и њихова рана култура		ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.1. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
4.	Европа у позном средњем	Крсташки ратови	- пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео

	веку	држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин животажена и мушкараца, различитих животних доби, припадникапостојећих друштвенихслојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација –сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим	ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5.	материјали, анализа, Рад у пару или групи

			историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени,културни)		
	5.Срби и њихово окружење у позном средњем веку	Српска држава у доба Немањића, Продор Турака на Балканско полуострво	-образлаже најважније последице научно- техничких открића у периоду средњег и раног новогвека; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживањазаснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени,културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -пореди историјске појаве; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -поређи положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем -и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.		

Литература: Душко Лопандић, Ивана Петровић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за шести разред основне школе, "Нови Логос", Београд, 2020. године

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 7

Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнине које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују. Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Основи проучавања прошлости	Временски оквир проучавања Новог века, Историјски извори за проучавање историје Новог века	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса,политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности;	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја, уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.		
2.	Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба до средине 19. века	Доба револуција	ученик ће бити у стању да: наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни), пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

3.	Европа,свет, српске државе и народ у другој половини 19.века	Европске државе Италија и Немачка, Модерна Србија и Црна Гора	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
4.	Европа,свет, српске државе и народ на почетку 20. века	Велике силе, Балкански и Први светски рат	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни),пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			основу садржаја; учава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извораразличитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.		

Литература: Александар Тодосијевић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за 7. разред основне школе, "Klett", Београд 2019. године

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 8

Циљ допунске наставе је да ученици надокнаде губитке у знању или вештинама и да би се оспособили за успешно учење историје. Празнике које се уочавају на часовима редовне наставе онемогућавају ученику даље напредовање, због чега је неопходно накнадно усвајање основних и проширених знања у складу са потребама и континуитетом који одговара ученику.

Допунска настава из историје се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова или за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Значајна подршка допунској настави представља вршњачко учење. У овом процесу учења на добитку су сви који учествују. Они који подучавају и они које подучавају. Овај облик учења углавном се организује као рад у паровима, што омогућава да оба ученика буду активна у току учења, што је и услов успешног учења. Кроз вршњачко учење, деца показују већа интересовања за рад и боље резултате. Веома битан је и социјални ефекат укључивања свих ученика, смањивањем предрасуда према ученицима који имају проблема у учењу, уважавањем различитости, неговањем толеранције, као и подизањем самопоуздања, јер се деца која имају тешкоће у учењу осећају прихваћено.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Основи проучавања прошлости	Историјски извори за проучавање историје Савременог доба Југословенска краљевина	– смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
2.	Други светски рат	Српски народ у Другом светском рату, Свет у Другом светском рату	--доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја , ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, --образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, - изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера,	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот, – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника		
3.	Југославија после Другог светског рата	Српски народ после Другог светског рата	– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, -доведе у везу узроке и последице	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; - илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – наведе примере утицаја спортских и	ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	

			уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији		
4.	Свет после Другог светског рата	Међународни односи по завршетку Другог светског рата, Хладни рат и блоковска подела света	-уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; -наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; - доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; -идентификује основне карактеристике		

БИОЛОГИЈА

Предмет: Биологија

Разред: 5

Циљ наставе и учења: Упознавање са природним процесима и значајем биљака за живот човека, развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, одговоран однос према живим бићима као и према себи.

Наставна тема/област:	Порекло и разноврсност живота	
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Зна шта је биологија , како се природа упознаје, шта је ћелија и животни процеси, зна начине размножавања код живих бића.	
Стандарди постигнућа	Основни ниво	БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.2.1.1. БИ.3.1.1. БИ.3.1.2

Наставна тема/област:	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању	Зна да препозна разлике између копнене и водене животне средине,односа исхране.

да)		
Стандарди постигнућа	Основни ниво	БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3.

Наставна тема/област: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА		
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Зна да се особине преносе са родитеља на потомство и разлике између полног и бесполог размножавања.	
Стандарди постигнућа	Основни ниво	БИ.1.3.1. БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.1. БИ.3.3.2.

Наставна тема/област: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ		
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Зна жива бића из непосредног окружања и позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину	
Стандарди постигнућа	Основни ниво	БИ.1.4.1. БИ.1.4.2. БИ.2.4.1. БИ.2.4.2 БИ.3.4.1.

Наставна тема/област: ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ		

Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Зна да препозна одлике здраве исхране и важност хигијенских наука и утицај на здравље.	
Стандарди постигнућа	Основни ниво	БИ.1.5.1. БИ.1.5.2. БИ.1.5.3. БИ.1.5.4. БИ.1.5.5. БИ.2.5.1. БИ.3.5.1. БИ.3.5.2.

Предмет: Биологија

Разред: 6, 7, 8

Циљ: Допунска настава се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Допунска настава се организује за све ученике који не усвоје потребан минимум захтева за одређени наставни предмет, односно слабије напредују у савладавању наставних садржаја из биологије. То су најчешће ученици који у току године имају недовољан успех из ових предмета, али је допунски рад намењен и ученицима који наилазе на различите тешкоће у учењу или често изостају са редовне наставе. Допунску наставу одликују диференцирани или индивидуални приступ учењу на овим часовима по потреби и ван њих. Могућа су одступања у броју часова или наставним садржајима, јер се допунски рад организује према потребама ученика.

Годишњи фонд часова: 9 часова

БИОЛОГИЈА	
тематски садржаји програма	време реализације
1. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	

2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	ТОКОМ ГОДИНЕ
3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	
4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	
5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	

ДОДАТНА НАСТАВА

МАТЕМАТИКА

Предмет: Математика

Разред: 5

Циљ: Развијање истраживачког духа, проширивање знања, развијање стваралачког и критичког мишљења, анализирања, логичког закључивања итд. Желимо да обдареним ученицима богатство идеја покаже лепоту математике као науке и математике која је као ниједна научна дисциплина свуда око нас, у свакој сфери свакодневног живота.

Скупови. Геометријске фигуре као скупови тачака	4
Делљивост бројева	4
Задаци – логичко комбинаторне природе	4
Разломци – одабрани задаци	4
Дијаграми и њихова примена у решавању разноврсних математичких проблема (Венови дијаграми, метод дужи и сл.)	4
Права и кружница – конструктивни задаци	4
Разрада задатака са претходних такмичења	12

Предмет: Математика

Разред: 6

Циљ: Развијање истраживачког духа, проширивање знања, развијање стваралачког и критичког мишљења, анализирања, логичког закључивања итд. Желимо да обдареним ученицима богатство идеја покаже лепоту математике као науке и математике која је као ниједна научна дисциплина свуда око нас, у свакој сфери свакодневног живота.

ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	4
ТРОУГАО	6
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	6
ДИРЕХЛЕОВ ПРИНЦИП	4
ЧЕТВОРОУГАО	8
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛОВА	4
ЗАДАЦИ СА ПРЕДХОДНИХ ТАКМИЧЕЊА	4

Предмет: Математика

Разред: 7

Циљ: Развијање истраживачког духа, проширивање знања, развијање стваралачког и критичког мишљења, анализирања, логичког закључивања итд. Желимо да обдареним ученицима богатство идеја покаже лепоту математике као науке и математике која је као ниједна научна дисциплина свуда око нас, у свакој сфери свакодневног живота.

Реални бројеви) - одабрани задаци	3
Питагорина теорема - одабрани задаци	6
Многоугао Једнакост многоуглова (расположива и допунска)	3
Круг; сложене фигуре (површина и запремина)	4
Задаци логичко-комбинаторне природе	4
Полиноми	4
Задаци са претходних такмичења	12

Предмет: Математика

Разред: 8

Циљ: Развијање истраживачког духа, проширивање знања, развијање стваралачког и критичког мишљења, анализирања, логичког закључивања итд. Желимо да обдареним ученицима богатство идеја покаже лепоту математике као науке и математике која је као ниједна научна дисциплина свуда око нас, у свакој сфери свакодневног живота.

СЛИЧНОСТ	4

ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	2
ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ	4
ДИОФАНТОВЕ ЈЕДНАЧИНЕ	4
ПРИЗМА	4
ПИРАМИДА	4
ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА	4
СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ	4
ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА	4

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 5

Садржаји програма	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик - Граматика - Правопис	- примењује претходно стечена знања; - овладава новим граматичким и правописним законитостима (падежни систем, променљиве и непроменљиве речи, писање великог слова и одричне речце <i>не</i>); - уочава на примерима; - упоређује; - уз помоћ наставника решава тестове са ранијих такмичења.	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- припрема ученика за школско, општинско, међуопштинско и републичко такмичење из Српског језика.
Књижевност - Школска лектира - Домаћа лектира	- чита, анализира и интерпретира дела по избору ученика и наставника; - уочава главне мотиве и песничке слике; - запажа основне карактеристике ликова.	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални; - демонстративни	- увођење ученика у структуру и анализу дела; - тумачење главних мотива и песничких слика у лирској песми; - развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности.

Култура изражавања - Говорно изражавање - Писмено изражавање	- усваја општа правила о писму као облику општења; - увежбава технике у изради писменог састава и анализира стилске грешке оцењених радова.	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање; - богаћење речника.

Предмет: Српски језик и књижевност
Разред: 6

Наставна тема /садржај/	Време	Корелација	Циљеви	Начин остваривања програма /методе и технике/ рада	Активности у образовно васпитном процесу	Начини оцењивања и праћења образовних постигнућа
-Језик и језичка култура -Говорне вежбе -Значење и употреба падежа -Прости и сложени глаголски облици -Вежбе у говору са правилним акцентовањем -Проучавање локалног говора -Књижевност -Анализа самостално одабраног прозног дела из лектире -Анализа лирске песме -Анализа филмова и позоришних представа	IX - VI	Историја Географија Ликовна култура Музичка култура	Проширивање и продубљивање знања , умења и вештина; подстицање на стваралачки рад, упућивање на самостално коришћење различитих извора сазнања Развијање креативних потенцијала ученика и њихово усмеравање Усавршавање у култури усменог и писменог изражавања Развијање интересовања за текуће књижевно стваралаштво и друге уметности које су у најужој	монолошка метода дијалошка метода рад на тексту метода самосталног истраживања индивидуални облик рада групни рад рад у паровима	Вежбају Уочавају Расуђују Вежбају Закључују Примењују Проучавају Истражују Припремају и излажу своје радове.	говорне вежбе школске писмене вежбе домаћи задаци тестови анализа рада и остварених резултата

			вези са књижевношћу			

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: 7

Време	Област	САДРЖАЈ	Активности ученика	Активности наставника	Методе рада	Праћење и оцењивање
Септембар - јун	ЈЕ ЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	1. Реченични чланови 2. Конгруенција 3. Међусобни однос реченица у сложеној 4. Инверзија 5-6. Реченични чланови и конгруенција 7. Личне заменице – систем говорних лица 8. Актив и пасив 9. Грађење речи; најпродуктивнији наставци 10. Вежбе у правилном акцентовању 11. Проучавање локалног говора 12. Акценат у локалном говору и у књижевном језику 13. Кратко, садржајно и јасно излагање пред аудиторијумом 14. Говорне вежбе о слободно изабраним темама 15. Анализа синтагми 16. Прављење легенди и табела	- разликују реченичне чланове, самостално их употребљавају у реченици - уочавају специфичности српског језика, изводе закључке и дају сопствене примере - уочавају разлике између акцента у локалном говору и књижевном језику - разликују врсте синтагми и њихову функцију	Мотивише Поставља питања записује, показује на примерима, Пружа помоћ и подршку, Даје додатна објашњења Упућује ученике на изворе сазнања и литературу. Подстиче их да стечена знања и искуства практично примењују. Упућује ученике на ваннаставне активности. Упућује ученике на примену стечених	Дијалогске, Монолошке, Текстовне, Методе самосталних ученичких радова, Метода запажања и показивања, Комбиновање обавештајних метода, Индуктивна метода, дедуктивна метода, Поредбена (компаративна) метода	Ангажованост Правописне и граматичке вежбе, Разговори о књижевним делима различитог жанра

				знања у редовној настави.		
Септембар- Јун	КЊИЖЕВНОСТ	1-3. Анализа епске песме- одлике,стих, версификација, језичко-стилска средства и класификација 4-6. Анализа лирске песме – одлике, стих, версификација, језичко-стилска средства 7-8.Анализа драмског дела- карактеристике 9-10. Анализа прозног дела – карактеристике 11.Анализа савременог књижевног дела по избору ученика. 12. Коришћење основне литературе о делима и писцима 13. Формирање властитог мишљења о књижевном делу 14. Анализа филма са посебним акцентом на акустичке и визуелне ефекте 15. Анализа позоришне представе 16. Поређење и истицање филмских и позоришних елемената 17-18. Вежбе на тежим текстовима: уочавање основних информација, извођење закључака, упоређивање информација из више дужих текстова 19. Сажимање текста и писање резимеа	-уочавају језичко-стилска средства -извештавање -увежбавају писање драмског текста -уочавају структуру и одлике књижевних дела -препознају и примењују сазнато градиво у новим околностима -обнављају и примењују стечена знања -користе књижевне текстове за објашњавање и тумачење одређених језичких појава			

Предмет: Српски језик и књижевност**Разред: 8**

Месец	Наставне јединице	Број часова
септембар – октобар	Понављање текстова обрађених у претходним радовима (утврђивање градива ради учешћа на Књижевној олимпијади. Историја језика-рад на текстовима писаним старословенским језиком Детаљније обрада Вукове реформе	3 3 2 Укупно: 8
новембар – децембар	Синтаксичка анализа компликованијих реченица Карактеризација ликова увидом у форме приповедања. Језичкостилска анализа књижевноуметничког текста Понављање и проширивање знања о стилским фигурама Обрада текстова из изборног дела програма за 7 и 8 разред који нису обрађени на часовима редовне наставе	2 1 1 2 2 Укупно:8
фебруар – март	Проналажење примера бирократског језика и његово *превођење*на обичан језик Компаративни приступ обради одабраних књижевних текстова Структура уметничког текста Зависне предикатске реченице (припреме за такмичење) Творбе речи (припрема за такмичење) Глаголски облици (припрема за такмичење) Падежи (припрема за такмичење) Служба и врста речи (припрема за такмичење)	1 1 1 1 1 1 1 1 Укупно:8
април – мај	Синтаксичке вежбе Језичкостилска изражајна средства Акценат Писани стилови јавне комуникације Причамо о прочитаним књигама ван школских обавеза Анализирамо дневнике прочитаних књига Обрада текстова из изборног програма за 8 разред	1 1 1 1 1 1 1

	Обрада текстова из изборног програма за 8 разред	1 Укупно: 8
јун	Самостална анализа лирске уметничке песме Самостална анализа прозног дела Присећање на орађене текстове и ауторе у току редовне наставе током школске године Сумирање резултата рада	1 1 1 1 Укупно:4

ФИЗИКА

Предмет: Физика

Разред: 6

Циљ: Изабране садржаје из редовне наставе који се сада обрађују комплексније (користи се и дедуктивни приступ физичким појавама, раде се тежи задаци, из воде прецизнија мерења на сложенијим апаратима итд.), нове садржаје, који се наслањају на програм редовне наставе, али се односе на сложеније физичке појаве или на појаве за које су ученици показали посебан интерес. Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и теме за које ученици покажу посебно интересовање као и припреме за такмичења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	Увод у физику	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). <i>Демонстрациони огледи:</i> – Како савити млаз воде?	–треба да стекне појам о начину како физика истражује природу; –зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела.		демонстрациона; вербална; фронтални

		– Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? – Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).			
2	Кретање	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Кретање куглице по Галилејевом жљебу. – Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течномшћу. Лабораторијска вежба Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом). -Видеозапис или симулација на рачунару различитих врста кретања у свакодневном животу.	-ученик разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);	ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима

		-Релативна брзина праволинијског кретања. -Решавање проблема у вези са израчунавањем брзине праволинијског кретања. -Решавање проблема у вези са израчунавањем пута и средње брзине. -Таблично и графичко приказивање пређеног пута и брзине у зависности од времена. Коришћење графика. -Квиз знања из природних наука–током године - -Такмичења из физике (школско, општинско, окружно, републичко) -Изложбе поводом светских данова из области физике и научних достигнућа наших и других научника, посета музеју - решава тестове са ранијих такмичења -Решавање система једначина са две непозате			
3	Сила	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као	-ученик објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); -ученик демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; -ученик демонстрира појаву	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2 ФИ.2.1.4. ФИ.2.4.1 ФИ.2.4.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова индивидуални; фронтални; групни; рад у паровим

		последица деловања силе Земљине теже. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Истезање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. Привлачење и одбијање магнета. -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика међусобних деловања тела. -Резултујућа сила која делује на тело (опругу). -Решавање проблема у вези са истезањем еластичне опруге (динамометра) и тежином тега, односно са калибрисањем опруге. -Решавање проблема везаних за силу и тежину тела -напредни ниво -Зависност истезања опруге од јачине силе – рачунски и графички задаци - решава тестове са ранијих такмичења -Слагање и разлагање сила, дејство силе под углом, резултујућа сила, колинеарне силе	деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета; -разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке.		
4	Мерење	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и	-ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); -ученик процењује вредност	ФИ.2.1.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални; групи;

		времена (часовник, хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). Лабораторијске вежбе 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози. -Видеозапис или симулација рада различитих мерила и мерних инструмената на рачунару. -Међународни систем мера (SI) и његово коришћење. -Апсолутна и релативна грешка мерења. Резултат мерења. Записивање резултата мерења (таблично, графички). -Видеозапис или симулација на рачунару мерења времена, пута, брзине и силе. -Видеозапис или симулација на рачунару примера за инертност тела. -Мерење дужине и времена и претварање јединица -Мерење дужине кљунастим мерилом и милиметарским завртњем -Мерење дужине метарском траком -Решава тестове са ранијих такмичења	најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); -ученик мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину; -ученик решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; -ученик одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.	ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2	рад у паровима
5	Маса и густина	Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела.	-ученик повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.5.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална;

		Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине, од истог материјала, (б) различите величине, од истог материјала, (в) исте величине, од различитог материјала. – Мерење масе вагом. – Течности различитих густина у истом суду - "течни сендвич" – Суво грожђе у газираној води. – Мандарина са кором и без коре у води. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром. 1. Решавање проблема у којима се користе величине (маса, тежина, густина). -Решавање проблема везаних за одређивање густине чврстих тела -Решава тестове са ранијих такмичења	решава различите проблемске задатке (проблем ситуације); -ученик демонстрира појаву инерције тела; -ученик мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину; -ученик мери тежину тела; -ученик решава квалитативне и квантитативне задатке везано за густину; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3 ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2	метода практичних радова; експериментално-лабораторијска фронтални; рад у паровима; групни; индивидуални
6	Притисак	Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев	-ученик разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса,	ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних

	оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. <i>Демонстрациони огледи.</i> – Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела. – Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. – Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). – Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих попречних пресека спојена силиконским цревом). – Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може "видети", како свећа може да гори под водом). – Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. Лабораторијска вежба 1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде -Хидростатички притисак (принцип рада водовода, фонтане). -Кретање тела у флуидима (кретање подморнице, ваздушног балона). Примена Паскаловог закона. Хидраулична преса.-Видеозапис или симулација на рачунару различитих примера притиска тела, као и	кочнице аутомобила, ходање по снегу...); -ученик познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); -мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везано за притисак; -ученик изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).	ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.3. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1 ФИ.3.7.2.	радова; експериментално-лабораторијска фронтални; групни; индивидуални; рад у паровима

		притиска у течности и гасу. -Посета некој лабораторији (кабинету) за физику на факултету, научно истраживачком институту, електрани, фабрици, кабинету у гимназији и др. -Притисак чврстих тела – напредни ниво-задаци -Паскалов закон (примена у рачунским задацима) -Хидростатички притисак – напредни ниво-задаци -Решавање тестове са ранијих такмичења			

Литература: 1. Физика 6 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6. разред основне школе, Klett, Београд, 2019
 2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2019
 3. Физика 1 – Збирка задатака и тестова 1. разред гимназије, Аутор: Наташа Чалуковић
 4. Задаци са ранијих такмичења-<http://takmicenja.ipb.ac.rs/>
 5. Елементарна физика, др. Мирослав Кука Кроз теорију, примере, задатке и решења, ауторско издање
 6. Збирке задатака за 6 разред издавача (Вулкан, Школа плус, Логос, Круг, Завод)

Наставник: Ненад Пауновић

Предмет: Физика

Разред: 7

Циљ: Изабране садржаје из редовне наставе који се сада обрађују комплексније (користи се и дедуктивни приступ физичким појавама, раде се тежи задаци, из воде прецизнија мерења на сложенијим апаратима итд.), нове садржаје, који се наслањају на програм редовне наставе, али се односе на сложеније физичке појаве или на појаве за које су ученици показали посебан интерес. Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и теме за које ученици покажу посебно интересовање као и припреме за такмичења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/

1	Сила и кретање -Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. -Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. -Динамичко мерење силе. -Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери -Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. -Тренутна и средња брзина тела. -Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању. -Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. Лабораторијске везбе 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине. Демонстрациони огледи: – Илустровање инерције тела помоћу папира и тега. – Кретање куглице низ Галилејев жљеб. – Кретање тела под дејством сталне силе. – Мерење силе динамометром. – Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање	-да разликује изразе физичких закона од дефиниције физичких величина; -да препознаје врсте кретања -да користи на нивоу примене брзину(средњу и тренутну) и убрзање, -да разуме зависност физичких величина и њихових мерних јединица -да разуме релативност кретања, -да уме да мери и израчунава брзину и убрзање праволинијског равномерног, односно неравномерног кретања . -користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на једноставним примерима из окружења, -да уме да изврши динамичко мерење силе, -да разликује скаларне од векторских физичких величина(време, маса, брзина, убрзање и сила). -објасни зависност брзине и пређеног пута од времена код рпк и рппк праволинијског кретања са сталним убрзањем -самостално изведе експеримент из области кинематике(убрзање) и	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.2. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; експериментално-лабораторијска индивидуални; фронтални; групни; рад у паровима; тимски

		балона и пластичне боце). -Решавање проблема везаних за слагање и разлагање сила и равнотежу тела. -- Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика слагања и разлагања сила, равнотеже тела и примене полуге. -Тела на стрмој равни. -Решавање проблема кретања тела с константним убрзањем. -Графичко решавање проблема код равномерно променљивог кретања и њихова примена. -Примери за примену Њутнових закона динамике. -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика механичког кретања под дејством силе теже. -Кеплерови закони. Кретање планета. Сунчев систем. -Квиз знања из природних наука–током године - -Такмичења из физике (школско, општинско, окружно, републичко) -Изложбе поводом светских данова из области физике и научних достигнућа наших и других научника, посета музеју -Решавање тестове са ранијих такмичења	динамике(сила), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела)		
2	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	-Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. -Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. -Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и	- да разуме бестежинско стање тела и наведе примере из окружења, -да зна за утицај силе Земљине теже и других тела у гравитационом пољу и колико износи убрзање Земљине теже у просеку	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.4. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода;

		котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Лабораторијске везбе 1. Одређивање убрзања тела које слободно пада. 2. Одређивање коефицијента трења клизања. Демонстрациони огледи: – Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...). – Падање тела у разним срединама. – Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на дну и напуњена је водом). – Трење на столу, косој подлози и сл. – Мерење силе трења помоћу динамометра. -Занимљивости из астрономије. -Сила трења -Решавање проблема везаних за силу трења и коефицијент трења. -Решавање задатака са ранијих такмичења везаних за слободан пад, хитац навише и наниже	- да упозна силу трења и силу отпора средине на примерима из окружења и од чега зависе, -да наведе врсте силе трења и примере из свакодневног живота -да се упозна са слободним падом, хитцом навише и хитцом наниже(кретањима тела у гравитационом пољу и покаже на једноставним примерима из свакодневног живота или наведе). -покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (хитци,трење). -самостално изведе експеримент из области трење и кретање под утицајем силе теже), прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; метода индивидуализованог приступа;
3	Равнотежа тела	-Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. -Појам и врсте равнотеже тела. Полука, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. -Сила потиска у течности и гасу.	- да уме да слаже и разлаже векторске физичке величине(силу), -да разуме статички случај равнотеже тела када је резултанта сила, које делују на тело, једнака нули,	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода;

		Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. Лабораторијске везбе 1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. – Равнотежа полуге. – Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...). -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика механичког рада у свакодневном животу. -Принцип рада простих машина. -Решавање проблема у којима се користе притисак и потисак као физичке величине.Средња густина код нехомогених тела. Архимедов закон кроз примере. -Решавање слеженијих задаци са ранијих такмичења везани за силу потиска полугу и момент силе	-да користи равнотежу момента силе, -да може да примени Архимедов закон и да може да објасни силу потиска у течностима и гасовима на примерима из окружења. -покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења -наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу -демонстрира како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води и гасова у ваздуху -да покаже од чега зависи стабилност тела -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке(равнотежа полуге, сила потиска). -самостално изведе експеримент из области равнотеже, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	ФИ.2.4.1. ФИ:2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.1.1. ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ. 3.7.1. ФИ.3.7.2.	дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментална; применаобразовних игара; диференциране методе;
4	Механички рад и енергија. Снага	-Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. -Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија.	- да разуме да је рад силе једнак промени енергије, -да на практичном примеру уме да израчуна снагу и кофицијент корисног дејства	ФИ.2.1.2. ФИ.2.4.1. ФИ:2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних

		Гравитациона потенцијална енергија тела. -Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. -Закон о одржању механичке енергије. -Снага. Коефицијент корисног дејства. Лабораторијске вежбе 1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама. 2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамо-метра. – Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. – Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљеб; математичко клатно; тег са опругом) -Видеозапис или симулација на рачунару кинетичке и потенцијалне енергије тела, претварања потенцијалне енергије у кинетичку и обрнуто, закона одржања механичке енергије и др. -Решавање проблема везаних за рад, енергију тела и законе кретања. -Решавање задатака са ранијих такмичења	разних машина и уређаја, -да зна да се укупна енергија у механици састоји од збира кинетичке и потенцијалне енергије, -да може на нивоу примене да се користи законом одржања енергије, -да користи јединице енергије рада и снаге у SI. -повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења -разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом -демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...). -самостално изведе експеримент из области енергија,ра и снага, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента	ФИ.2.5.1 ФИ.2.5.3 ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.1 ФИЗ.7.1. ФИ.3.7.2.	радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;
5	Топлотне	-Честични састав супстанције: молекули	-да зна и уме да разликује	ФИ.2.4.1.	демонстрациона;

	појаве и њихово хаотично кретање. -Топотно ширење тела. Појам и мерење температуре. -Унутрашња енергија и температура. -Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. -Агрегатна стања супстанције. -Завршни тест Лабораторијске везбе 1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже. <i>Демонстрациони огледи:</i> – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди – флаши и две посуде са хладном и топлим водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...). -Одређивање специфичног топлотног капацитета тела. Механизми преношења топлоте с једног тела на друго (примери). Топлотна равнотежа. -Видеозапис или симулација на рачунару тела и супстанција на различитим температурама, термичког ширења тела, промене агрегатних стања и сл. -Вода на различитим температурама и њено другачије понашање у односу на остале течности. -Посета некој лабораторији (кабинету) за физику на факултету, научноистраживачком институту,	Целзијусову и Келвинову температурну скалу и колика је разлика између њих а да је њихова промена иста -да зна да је количина топлоте и топлотна енергија исти појам -да уме да објасни аномалију воде -да зна да се укупна енергија тела(система тела) састоји од кинетичке, потенцијалне и унутрашње енергије, -да зна да топлота и рад представљају два начина промене унутрашње енергије тела, -да зна да топлота увек прелази са тела веће температуре на тело ниже температуре у топлотном контакту до топлотне равнотеже -да зна да постоји веза између унутрашње енергије и кретања молекула тела, -да користи јединице количине топлоте, специфичне топлоте и температуре у SI. -разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго -анализира промене стања	ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.3. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.3. ФИ.3.5.2. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; примена образовних игара; диференциране методе;

		опсерваторији, електрани, фабрици, кабинету у гимназији и др. -Температура и количина топлоте – напредни ниво задаци -Решавање сложенијих задатака са ранијих такмичења везаних за количину топлоте и температуру и унутрашњу енергију -Фазни прелази и тројна тачка	тела (димензија, запремине и агрегатног стања, густине) приликом промене температуре (грејања или хлађења) на примерима из свакодневног живота -наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења -да познаје појмове струјања, провођења и зрачење топлоте у свакодневном животу -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (температура и количина топлоте и топлотне равнотеже) -самостално изведе експеримент из топлотне појаве, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента		

Литература: 1. Физика 7 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 7. разред основне школе, Klett, Београд, 2020
2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 7. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2020
3. Физика 1 и 2 – Збирка задатака и тестова 1 и 2. разред гимназије, Аутор: Наташа Чалуковић
4. Задаци са ранијих такмичења-<http://takmicenja.ipb.ac.rs/>
5. Елементарна физика, др. Мирослав Кука Кроз теорију, примере, задатке и решења, ауторско издање
6. Збирке задатака за 7 разред издавача (Вулкан, Школа плус, Логос, Круг, Завод)

Наставник: Ненад Пауновић

Предмет: Физика

Разред: 8

Циљ: Изабране садржаје из редовне наставе који се сада обрађују комплексније (користи се и дедуктивни приступ физичким појавама, раде се тежи задаци, из воде прецизнија мерења на сложенијим апаратима итд.), нове садржаје, који се наслањају на програм редовне наставе, али се односе на сложеније физичке појаве или на појаве за које су ученици показали посебан интерес. Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и теме за које ученици покажу посебно интересовање као и припреме за такмичења.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	Осцилаторно и таласно кретање	Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. <i>Демонстрациони огледи.</i> Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон, различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено прево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи	– повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; – описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи пмере примене ултразвука.	ФИ.2.2.3; ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.7.1; ФИ.3.2.2; ФИ.3.2.3; ФИ.3.2.4; ФИ.3.2.5;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; диференциране методе; методе индивидуализованог приступа

		(таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом). Лабораторијска вежбе 1. Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи. 2. Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна -Феномен Доплеровог ефекта. Ултра звук. Проблем буке. -Резонанција. Одређивање брзине звука у ваздуху. -Видеозапис или симулација на рачунару различитих светлосних појава у свакодневном животу. -Квиз знања из природних наука–током године - -Такмичења из физике (школско, општинско, окружно, републичко) -Изложбе поводом светских данова из области физике и научних достигнућа наших и других научника, посета музеју -Решавање затака са ранијих такмичења везаних за таласно и осцилаторно кретање и звук, Доплеров ефекат- напредни ниво			
2	Светлосне појаве	Карактеристике светлости. Правoliniјско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна	- анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и	ФИ.2.1.4; ФИ.2.4.3; ФИ.2.7.3;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних

	огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи: Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијска вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива. -Посматрање удаљених тела помоћу телескопа или посматрање малих објеката помоћу микроскопа. -Помрачење Сунца и Месеца.	микроскоп; – демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида; – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу.	ФИ.3.2.5; ФИ.3.2.6; ФИ.3.4.1; ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2;	радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода; индивидуализованог приступа;

		-Ератостенов оглед за одређивање полупречника Земље. -Решавање проблема који се односе на за закон одбијања светлости, сферна огледала и конструкцију лика. -Тотална рефлексија светлости и њена примена. -Око и корекција вида. -Решавање проблема који се односе на закон преламања светлости, тоталну рефлексију, сочива и оптичке инструменте. -Решавање задатака са ранијих такмичења везаних за сочива, огледала и призме напредни ниво -Таласне особине светлости-фотон			
3	Електрично поље	Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери. <i>Демонстрациони огледи:</i> Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричинусовом уљу и јаком електричном пољу).	-демонстрира узајмно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; – прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља.	ФИ.2.4.1; ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.2; ФИ.2.6.3; ФИ.2.7.1; ФИ.2.7.2; ФИ.2.7.3; ФИ.3.3.1; ФИ.3.3.2; ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монологска метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментална; применообразовних игара; диференциране методе;

		Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана. -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика електричних појава у свакодневном животу. -Решавање проблема који се односе на закон о одржању количине наелектрисања, Кулонов закон, рад у електричном пољу и напон. -Решавање задатака са ранијих такмичења везаних за електростатику- напредни ниво -Решавање проблема везаних за капацитивност и потенцијал електричног поља			
4	Електрич на струја	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). <i>Демонстрациони огледи:</i> Демонстрациони амперметар у струјном	објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; – наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; – познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате	ФИ.2.3.1; ФИ.2.3.2; ФИ.2.3.3; ФИ.2.3.4; ФИ.2.3.5; ФИ.2.3.6; ФИ.2.4.1; ФИ.2.5.2; ФИ.2.6.1; ФИ.2.6.2; ФИ.2.6.3; ФИ.2.7.1; ФИ.2.7.2; ФИ.2.7.3; ФИ.3.3.1; ФИ.3.3.2; ФИ.3.7.1; ФИ.3.7.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;

		колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пажњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора. Лабораторијска вежба 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности. -Амперметар и волтметар у електричном колу. Коришћење мултиметра. -Решавање проблема који се односе на Омов закон, рад и снагу електричне струје и Џулов закон. -Коришћење рачунара у обради експерименталних резултата мерења на примеру Омовог закона. -Кирхофова правила. -Решавање проблема применом Кирхофових правила.	прикаже табеларно и графички; – описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; – препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу. – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области.		

		-Симулација на рачунару електричног кола једносмерне струје с променљивим параметрима. -Решавање проблема који се односе на Омов закон и Џулов закон примењен на сложена кола -Редна и паралелна и мешовита веза отпорника задаци напредни ниво -Гrafичко приказивање Омовог закона -Електрична енергија и електрично бројило - Решавање задатака са ранијих такмичења везаних за електричну струју- напредни ниво			
5	Магнетно поље	Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. <i>Демонстрациони огледи:</i> -Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја. -Видеозапис или симулација на рачунару различитих облика магнетних појава. -Решавање проблема из области електромагнетне индукције.	-описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; – објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља; – користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи;	ФИ.2.6.2; ФИ.3.7.2;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; применаобразовних игара; диференциране методе;

		-Магнетно поље Земље и Сунца. Одређивање хоризонталне компоненте магнетног поља Земље. Употреба компаса. -Теслин трансформатор и његова примена у кабинету за физику. -Наизменична струја и магнетно деловање струје, самоиндукција - Решавање задатака са ранијих такмичења везаних за магнетно поље- напредни ниво			
6	Елементи атомске и нуклеарне физике	Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. <i>Демонстрациони оглед.</i> Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер-Милеров бројач). -Видеозапис или симулација на рачунару различитих модела атома, језгра, нуклеарних реакција и сл. -Интеракција радиоактивног зрачења с материјом. -Примена радиоактивних препарата, регистрација присуства радиоактивности и природни фон. Мере заштите од радиоактивног зрачења. -Посета лабораторији за физику на	-објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе; – опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, познаје њихово дејство, примену и мере заштите; – разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене.	ФИ.2.7.1; ФИ.3.7.1;	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; рачунских задатака; применообразовних игара; диференциране методе;

		факултету, научноистраживачком институту, електрани, фабрици, кабинету у гимназији, Музеју Николе Тесле...			
7	Физика и савремени свет	Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика....) -Проучавање утицаја физике на свет писање есеја	– описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи пмере примене ултразвука. -препознаје значај физике као фундаменталне науке и њеном утицају на развој других наука – медицине, математике, информатике, хемије и др.	ФИ.3.7.2;	демонстрациона; вербална; илустративна, текстуална; метода практичних радова монолошка метода; дијалогска метода; применаобразовних игара; диференциране методе;

- Литература:** 1. Физика 8 - Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 8. разред основне школе, Klett, Београд, 2021
2. Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 8. разред, KLETT, аутори: Марина Радојевић, Београд, 2021
3. Физика 1,2,3 – Збирка задатака и тестова 1,2,3. разред гимназије, Аутор: Наташа Чалуковић
4. Задаци са ранијих такмичења-<http://takmicenja.ipb.ac.rs/>
5. Елементарна физика, др. Мирослав Кука Кроз теорију, примере, задатке и решења, ауторско издање
6. Збирке задатака за 8 разред издавача (Вулкан, Школа плус, Логос, Круг, Завод)

ХЕМИЈА

Предмет: Хемија
Разред: 7

Циљ додатне наставе је да ученик стекне максимум основних знања из садржаја које предвиђа програм хемије у основној школи. Њу похађају ученици који желе да стекну више знања у односу на оно што добијају редовном наставом.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ХЕМИЈА КАО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА НАУКА И ХЕМИЈА У СВЕТУ ОКО НАС	- Супстанце. Врсте супстанци	– објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу;	ХЕ.3.1.1. ХЕ.3.1.2.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
2.	ХЕМИЈСКА ЛАБОРАТОРИЈА	- Хемијска лабораторија и експеримент - Мерење - Физичка и хемијска својства супстанци - Физичке и хемијске промене супстанци	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опише и објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама;	ХЕ.3.1.2. ХЕ.3.1.7. ХЕ.3.1.8.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
		- Атоми хемијских			*монологско –

3.	АТОМИ И ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТИ	елемената - Хемијски симболи - Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач - Атомски и масени број, изотопи - Распоред електрона по енергетским нивоима у атомима елемената - Периодни систем елемената. Племенити гасови - својства и примена	– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;	XE.3.1.1. XE.3.1.3. XE.3.1.4.	дијалогска, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
4.	МОЛЕКУЛИ ЕЛЕМЕНАТА И ЈЕДИЊЕЊА, ЈОНИ И ЈОНСКА ЈЕДИЊЕЊА	- Ковалентна веза. Грађење молекула елемената - Јонска веза - Валенца. Хемијске формуле и називи	– представља структуру молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула и објашњава; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци;	XE.3.1.3. XE.3.1.4. XE.3.1.5.	*монологско – дијалогска, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
	ХОМОГЕНЕ И ХЕТЕРОГЕНЕ СМЕШЕ	- Смеше: хомогене и хетерогене - Раствори - Растварање и растворљивост	– објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и	XE.3.1.5. XE.3.1.7. XE.3.1.8. XE.3.1.9.	*монологско – дијалогска, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска

5.		- Хомогене смеше у природи – вода и ваздух - Масени процентни састав смеша - Раздвајање састојака смеша (декантовање, цеђење, одвајање магнетом)	илуструје то примерима; објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;		настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
6.	ХЕМИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ И ХЕМИЈСКЕ ЈЕДНАЧИНЕ	- Хемијске реакције - Закон о одржању масе - Састављање једначина хемијских реакција	– напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;	ХЕ.3.1.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
7.	ИЗРАЧУНАВАЊА У ХЕМИЈИ	- Релативна атомска и релативнамолекулска маса - Количина супстанце и мол. Моларна маса - Количина супстанце, маса и бројност честица - Закон сталних односа маса - Масени процентни састав једињења	– квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса; – израчунава масени процентни састав једињења – израчунава масу, количину и број честица супстанце на основу	ХЕ.3.1.1, ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.9,	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару

		- Израчунавања на основу једначина хемијских реакција	хемијске реакције		или у групи)
8.	ВОДНИК И КИСЕОНИК И ЊИХОВА ЈЕДИЊЕЊА. СОЛИ	- Водоник - Кисеоник - Оксиди – формуле, називи, својства. Оксидација, сагоревање, рђање - Хидроксиди (базе) – формуле, називи, својства - Мера киселости раствора – рН вредност - Неутрализација. Соли	– опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора; – тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа – пише реакцију неутрализације	ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.2.3, ХЕ.3.2.4, ХЕ.3.2.5, ХЕ.3.2.6.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)

Литература: Хемија - уџбеник за 7 разред основне школе, Татјана Недељковић и Драгана Анђелковић „Нови Логос“ Београд 2020.година

Хемија - лабораторијске вежбе са задацима за 7 разред основне школе, Татјана Недељковић и Драгана Анђелковић „Нови Логос“ Београд 2020.година

Наставник: Вера Маринковић

Предмет: Хемија

Разред: 8

Циљ додатне наставе је да ученик стекне максимум основних знања из садржаја које предвиђа програм хемије у основној школи. Њу похађају ученици који желе да стекну више знања у односу на оно што добијају редовном наставом.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	МЕТАЛИ, ОКСИДИ ХИДРОКСИДИ	- Заступљеност метала у природи. Општа физичка и хемијска својства метала - Алкални и земноалкални метали - Гвожђе, бакар, алуминијум - Олово и цинк - Корозија метала и легуре - Оксиди метала и хидроксиди својства и примена	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност метала, испита и опише физичка и хемијска својства метала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и хидроксида	ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
		- Неметали у живој и неживој природи. Општа физичка и хемијска својства неметала - Халогени елементи - Сумпор - Азот и фосфор - Угљеник - Оксиди неметала и	– правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; – наведе заступљеност неметала, испита и опише физичка и	ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.2.1, ХЕ.3.2.2, ХЕ.3.6.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака

2.	НЕМЕТАЛИ, ОКСИДИ И КИСЕЛИНЕ	киселине – својства и примена	хемијска својства неметала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и киселина		(индивидуално, у пару или у групи)
3.	СОЛИ	- Соли – писање формула и давање назива - Добијање соли - Електролитичка дисоцијација соли. Физичка и хемијска својства и примена соли	– напише формуле и именује соли; – испита, опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала и соли.	ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.2.5, ХЕ.3.2.6, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
4.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА И ЊИХОВА ОПШТА СВОЈСТВА	- Својства атома угљеника и органских једињења. Функционалне групе и класе органских једињења	– разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене	ХЕ.3.1.3, ХЕ.3.1.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на

			хемијским једначинама;		тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
5.	УГЉОВОДОНИЦИ	- Нафта и земни гас. Подела угљоводоника - Засићени угљоводоници – номенклатура - Незасићени угљоводоници, алкени и алкини – номенклатура - Физичка својства угљоводоника. Изомерија угљоводоника - Хемијска својства угљоводоника	– напише формуле и именује представнике класа угљоводоника имајући у виду структурну изомерију; – разликује угљоводонике са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства угљоводоника и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за угљоводонике;	ХЕ.3.1.2, ХЕ.3.1.5, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.3.1, ХЕ.3.3.2, ХЕ.3.3.3, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
6.	ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА СА	- Алкохоли – номенклатура - Алкохоли – добијање и примена - Алкохоли – физичка и хемијска својства - Карбоксилне киселине – номенклатура, добијање, примена - Карбоксилне киселине	– напише формуле и именује представнике класа органских једињења са кисеоником имајући у виду структурну изомерију; – разликује органска једињења са кисеоником са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни	ХЕ.3.1.6, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.4.1, ХЕ.3.4.2, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4.	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских

	КИСЕОНИ КОМ	– хемијска својства - Естри	физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за органска једињења са кисеоником;		задатака (индивидуално, у пару или у групи)
7.	БИОЛОШКИ ВАЖНА ОРГАНСКА ЈЕДИЊЕЊА	- Биолошки важна органска једињења. Масти и уља - Угљени хидрати општа својства и подела. Моносахариди - Угљени хидрати – дисахариди и полисахариди - Аминокиселине и протеини - Витамини	– опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;	ХЕ.3.1.6, ХЕ.3.1.8, ХЕ.3.1.9, ХЕ.3.4.1, ХЕ.3.4.2, ХЕ.3.6.1, ХЕ.3.6.2, ХЕ.3.6.3, ХЕ.3.6.4	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода, *активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)
		- Загађивачи, загађујуће супстанце и последице загађивања - Рециклажа и Зелена	– рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу с ознакама опасности, упозорења и обавештења на	ХЕ.1.5.1	*монологско – дијалогско, *демонстрациона метода,

8.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗЕЛЕНА ХЕМИЈА	хемија	амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада; – наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину; – критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха; – објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине		*активно учење, *метода практичних радова, *проблемска настава, *метода рада на тексту, *израда рачунских задатака (индивидуално, у пару или у групи)

Литература: Хемија - уџбеник за 8 разред основне школе, Татјана Недељковић „Нови Логос“ Београд 2021.година
Хемија - лабораторијске вежбе са задацима за 8 разред основне школе, Татјана Недељковић „Нови Логос“ Београд 2021.година

ИСТОРИЈА

Предмет: Историја
Разред: 5

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.

На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.

На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета .

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Увод у прошлост	Зашто учимо историју, Историјски извори, Рачунање времена	- разликује основне временске одреднице(годину,деценију,век, миленијум, еру) - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти - разликује начин рачунања времена у прошлости и садашњости - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје - разврста историјске изворе према њиховој основној подели - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају(архив, музеј, библиотека)	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.3.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
2.	Праисторија, Државе и друштва Старог истока	Подела праисторије, Открића у праисторији Египат и Месопотамија	-наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији -разликује основне одлике каменог и металног доба	ИС.1.1.6. ИС.1.1.2. ИС.1.1.9. ИС.2.1.4. ИС.1.1.6. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.2.1. ИС.2.1.4. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.3.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

3.	Античка Грчка и Хеленизам	Грчки полиси Спарта и Атина, Грчко-пелопонески и Пелопонески рат Александар Велики	-лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока -користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока -одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку -наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока -идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока -разликује врсте писама цивилизација Старог истока -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.3 ИС 1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.2. ИС.3.1.5. ИС.3.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			-прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему -визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом		
4.	Антички Рим	Настанак и уређење Рима, Римски ратови, Рим у доба царства, Хришћанство	-описе особености природних услова и географског положаја античке Грчке-лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке -приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој -идентификује узроке и последице грчко- персијских ратова и Пелопонеског рата -истражи основна обележја и значај религије старих Грка -разликује легенде и митове од историјских чињеница -наведе значај и последице освајања Александра Великог -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет -користећи дату информацију или ленту	ИС 1.1.6. ИС 1.1.8. ИС 1.1.9. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.3. ИС.3.1.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију -израчуна временску удаљеност између појединих догађаја -користи основне историјске појмове		

Литература : едукативни сајтови као што су www.nastavaistorije и други

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 6

Циљ: Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.

На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.

На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Увод у прошлост Средњег века	Временски оквир и подела Средњег века Историјски извори за Средњи век	-разликује основне временске одреднице(годину, деценију, век, миленијум,еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена,смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе за средњи век -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у Средњем веку – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима , пореди историјске појаве	ИС.1.1.1 ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5 ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
2.	Европа и Средоземље у раном средњем веку	Еврпске монархије раног средњег века, Византија, Франачка, држава Арабљана	-образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.2.1.1.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту	ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.1.2.1.	
3.	Срби и	Досељавање Срба и других	- пореди историјске појаве;	ИС.1.1.6.	Наративни,

	њихово окожуење у раном средњем веку	Јужних Словена, Српске државе Рашка и Дукља, Покрштавање Срба у других Јужних Словена и њихова рана култура	– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне	ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.1. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.5. ИС.2.1.1. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.3. ИС.3.2.4.	дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни)		
4.	Европа у позном средњем веку	Крсташки ратови	- пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе – илуструје примерима значај прожимања различитих	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4 ИС.3.2.6. ИС.3.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			цивилизација –сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени,културни)		
5.	Срби и њихово окружење у позном средњем веку	Српска држава у доба Немањића, Продор Турака на Балканско полуострво	-образлаже најважније последице научно- техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживањазаснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени,културни); -образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; -поређи историјске појаве; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -приказује на историјској карти	ИС.1.1.6. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.1. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.2.1.2. ИС.2.1.4. ИС.2.1.5. ИС.2.1.6. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.2. ИС.3.1.4. ИС.3.1.5. ИС.3.1.6. ИС.3.2.4 ИС.3.2.6. ИС.3.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			динамику различитих историјских појава и промена; -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; -учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања -разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; -идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; -пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем		

			и раном новом веку; -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.		

Литература: едукативни сајтови као што су [www.nastavaistorije](http://www.nastavaistorije.rs) и други

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 7

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.

На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.

На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Основи проучавања прошлости	Временски оквир проучавања Новог века, Историјски извори за проучавање историје Новог века	ученик ће бити у стању да:наведе специфичности друштвених појава, процеса,политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку;повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни), пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја, уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извораразличитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаја из историје државе и друштва.	ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	
2.	Европа, свет, српске државе и народ на почетку индустријског доба до средине 19. века	Доба револуција	ученик ће бити у стању да: наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим торијским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни), пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извораразличитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.		
3.	Европа, свет, српске државе и народ у другој половини 19. века	Европске државе Италија и Немачка, Модерна Србија и Црна Гора	ученик ће бити у стању да: наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни), пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској наративи; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
4.	Европа, свет, српске државе и народ на почетку 20. века	Велике силе, Балкански и Први светски рат	ученик ће бити у стању да: наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни), пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; анализира и процени ближе	ИС.1.1.1. ИС.1.1.2. ИС.1.1.3. ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.6. ИС.1.2.4. ИС.2.1.1. ИС.2.2.1. ИС.2.2.2. ИС.3.1.1. ИС.3.2.1.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			хронолошко порекло извора на основу садржаја; уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; раздваја битно од небитног у историјској нарави; препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва.		

Литература : едукативни сајтови као што су [www.nastava istorije](http://www.nastavaistorije.rs) и други

Наставник: Милена Шорић, Ана Мијатовић, Данијела Милутиновић

Предмет: Историја

Разред: 8

Циљ додатне наставе је да омогући обдареним и талентованим ученицима да прошире и да продубе своја знања и вештине, у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима, као и да подстиче ученике на самосталан рад, развој логичког, стваралачког и критичког мишљења и да доприносе њиховом оспособљавању за даље самообразовање.

Додатним радом се обухватају ученици који постижу изузетне резултате у савладавању садржаја програма, који показују интересовање за проширивање знања и вештина и који су обдарени и талентовани за одређење области предмета.

На часовима додатне наставе, ученици ће добијати истраживачке задатке, у складу са својим интересовањима и бити подстицани на развој критичког мишљења. На тај начин ће бити подстицан њихов истраживачки дух, аналитичност, аргументованост, радозналост, способност решавања проблема, проналажење узрочно-последичних веза, посматрање питања из различитих перспектива и коришћење наученог у даљим активностима у школи и ван ње.

На часовима додатне наставе ученици ће се припремати за све нивое планираних такмичења, у циљу вредновања и рангирања знања, умења и способности ученика из предмета историја, односно области предмета.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Основи проучавања прошлости	Историјски извори за проучавање историје Савременог доба Југословенска краљевина	– смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора	ИС.1.1.3 ИС.1.1.4 ИС.1.1.5 ИС.1.1.7 ИС.1.1.8 ИС.1.1.9 ИС.1.1.10. ИС.1.2.2 ИС.1.2.3 ИС.1.2.4 ИС.1.2.7 ИС.1.2.8 ИС.2.1.2 ИС.2.1.3 ИС.2.1.4 ИС.2.1.6 ИС.2.2.2 ИС.2.2.3 ИС.2.2.4 ИС.3.1.1 ИС.3.1.2 ИС.3.1.3 ИС.3.1.4 ИС.3.1.6 ИС.3.2.1 ИС.3.2.2 ИС.3.2.3 ИС.3.2.5	Наративни, дијалогски, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи
2.	Други светски рат	Српски народ у Другом светском рату, Свет у Другом светском	--доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима,	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7.	Наративни, дијалогски, илустративни, видео

		рату	– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја , ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, --образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, - изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот, – наведе примере утицаја спортских и	ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10 ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	материјали, анализа, Рад у пару или групи

			уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника		
3.	Југославија после Другог светског рата	Српски народ после Другог светског рата	– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, -доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10. ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; - илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији		
4.	Свет после Другог светског рата	Међународни односи по завршетку Другог светског рата, Хладни рат и блоковска подела света	--доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у	ИС.1.1.4. ИС.1.1.5. ИС.1.1.7. ИС.1.1.8. ИС.1.1.9. ИС.1.1.10.	Наративни, дијалошки, илустративни, видео материјали, анализа, Рад у пару или групи

			историјском периоду савременог доба. – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту, – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво, – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и	ИС.1.2.2. ИС.1.2.3. ИС.1.2.4. ИС.1.2.7. ИС.1.2.8. ИС.2.1.2. ИС.2.1.3. ИС.2.1.4. ИС.2.1.6. ИС.2.2.2. ИС.2.2.3. ИС.2.2.4. ИС.3.1.1. ИС.3.1.2. ИС.3.1.3. ИС.3.1.4. ИС.3.1.6. ИС.3.2.1. ИС.3.2.2. ИС.3.2.3. ИС.3.2.5.	

			савременом контексту, – препозна,на примерима из савремене историје важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва, – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба;		

Литература: едукативни сајтови као што су [www.nastava istorije](http://www.nastavaistorije) и други

БИОЛОГИЈА

Предмет: Биологија

Разред: 5

Циљ наставе и учења: Продубити и проширити знање ,представити деци занимљивости које помажу при лакшем учењу,путем разних експеримената и пројеката, паноа, природних материјала, модела, микроскопа, енциклопедија, огледа, осамосталити ученике у тражењу решења.

Наставна тема/област:	Порекло и разноврсност живота
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Ученик самостално прави привремени препарат, уочава делове ћелија,прави моделе, поставља огледе (бесполно размножавање)

Стандарди постигнућа	Напредни ниво	БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5.

Наставна тема/област: ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА		
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Ученик повезује одређене врсте са животном средином и проучава односе исхране.	
Стандарди постигнућа	Напредни ниво	БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8.

Наставна тема/област: НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА		
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Поставља огледе бесполог размножавања, јасно уочава разлике између бесполог и полног размножавања.	
Стандарди постигнућа	Напредни ниво	БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ.1.3.10. БИ.2.3.5. БИ.2.3.6. БИ.3.3.5. БИ.3.3.6

Наставна тема/област: ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ		

Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Путем пројеката ученици на терену посматрају, прате и бележе промене у животној средини.	
Стандарди постигнућа	Напредни ниво	БИ.1.4.5. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8. БИ.2.4.9. БИ.3.4.6. БИ.3.4.7. БИ.3.4.8.

Наставна тема/област:	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	
Исходи (по завршетку разреда ученик ће бити у стању да)	Ученици самостално праве таблице здраве исхране.Путем реферата упознају ученике са болестима зависности.	
Стандарди постигнућа	Напредни ниво	БИ.1.5.10. БИ.1.5.11. БИ.1.5.12. БИ.1.5.13. БИ.2.5.5. БИ.3.5.7.

Предмет: Биологија
Разред: 6, 7, 8

Циљ и задаци додатне наставе биологије је мотивација ученика да се баве биологијом и знања примене у свакодневном животу. Стицање шире образовне основе. Проширивање и продубљивање знања из редовне наставе, усвајање додатних садржаја у складу са интересовањима ученика и подстицање ученика за учествовање на такмичењима. Развијање смисла и потребе за самосталним радом. Груписање ученика према способностима и интересовањима, чиме се стварају услови за индивидуализацију додатног рада.

Додатним радом ће бити обухваћени ученици који испољавају посебне склоности, интересовања и креативност и ученици који су на такмичењима постигли запажене резултате из биологије.

Годишњи фонд часова: 9 часова

БИОЛОГИЈА	
<i>тематски садржаји програма</i>	<i>време реализације</i>
1. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	током године
2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	
3. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	
4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	
5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	

ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ЗАВРШНИ ИСПИТ ЗА УЧЕНИКЕ ОСМОГ РАЗРЕДА

МАТЕМАТИКА

Циљ: Циљ програма завршног испита у основном образовању и васпитању је припрема ученика за полагање завршног испита на крају обавезног основног образовања.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
I	БРОЈЕВИ И ОПЕРАЦИЈЕ	Ова област обухвата знања о природним, целим и	Ученик уме да: - прочита и запише различите врсте	МА.1.1.1. МА.1.1.2.	монолошка, дијалогска,

	СА ЊИМА	рационалним бројевима, њихово записивање на различите начине и упоређивање. Предвиђено је познавање основних аритметичких операција са различитим врстама бројева и израчунавање вредности одговарајућих бројевних израза. Ова знања се примењују у решавању практичних задатака.	броје ва (природне, целе, рационал не) - преведе деци мални запис броја у разломак и обратно - упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно - изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример $1/5$ од n , где је n дати природан број - дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим - користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представам - упореди по величини бројеве записане у различитим облицима - примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама - користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама - оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама	МА.1.1.3. МА.1.1.4. МА.1.1.5. МА.1.1.6. МА.2.1.1. МА.2.1.2. МА.2.1.3. МА.2.1.4. МА.3.1.1. МА.3.1.2. МА.3.1.3.	демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту
II	АЛ ГЕБРА И ФУНКЦИЈЕ	Потребно је да ученици науче решавање линеарних једначина са једном непознатом,	Ученик уме да: - реши линеарне једначине у којима се непозната појављује са мо у једном члану	МА.1.2.1. МА.1.2.2. МА.1.2.3. МА.1.2.4.	монолошка, дијалогска, демонстративна, дискусија,

		као и решавање њихових система (на вишим нивоима). Предвиђено је да се савладају операције са полиномима – њихово сређивање, а на напредном нивоу и једноставнија растављања. Појам функције и њеног графика, као и цртање графика линеарне функција такође припадају овој области. И ова знања се примењују на решавање практичних проблема	- израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима - сабира, одузима и множи мономе - одреди вредност функције дате таблицом или формулом - реши линеарне једначине и системе линеарних једначи на са две непознате - оперише са степенима и зна шта је квадратни корен - сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином - уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције - користи једначине у једноставним текстуалним задацима - саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате - користи особине степена и квадратног корена - зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставији облик - разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим	МА.2.2.1. МА.2.2.2. МА.2.2.3. МА.2.2.4. МА.2.2.5. МА.3.2.1. МА.3.2.2. МА.3.2.3. МА.3.2.4. МА.3.2.5.	индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту

			записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства - користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке		
III	ГЕОМЕТРИЈА	Познавање основних геометријских објеката (како у равни, тако и у простору), као и њихових најједноставнијих својстава, представља садржај основног нивоа ове области. На вишим нивоима предвиђају се и разна израчунавања везана за геометријске објекте (њихових дужина, површина и запремина), укључујући примене Питагорине теореме. Такође, ученици (посебно на напредном нивоу) треба да познају својства поменутих објеката и умеју да их примене.	Ученик уме да: - влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника) - влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину) - влада појмовима: купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе) - интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања) - користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена - влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку - израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су	МА.1.3.1. МА.1.3.2. МА.1.3.3. МА.1.3.4. МА.1.3.5. МА.1.3.6. МА.2.3.1. МА.2.3.2. МА.2.3.3. МА.2.3.4. МА.2.3.5. МА.2.3.6. МА.3.3.1. МА.3.3.2. МА.3.3.3. МА.3.3.4. МА.3.3.5. МА.3.3.6.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту

			неопходни елементи непосредно дати у задатку - уочи односиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма) - одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука - израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати - израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати - примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката		
IV	МЕРЕЊЕ	Ова област је посебно издвојена јер су одговарајућа знања и вештине неопходни за свакодневни живот, а нису у довољној мери обухваћени важећим програмом и врло мало су заступљени у постојећим уџбеницима. У области Мерење предвиђено је познавање јединица за дужину, површину, запремину, масу, време и	Ученик уме да: - користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова - претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање - користи различите апоене новца - при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокруљује величине исказане датом мером - пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу - претвори износ једне валуте у	МА.1.4.1. МА.1.4.2. МА.1.4.3. МА.1.4.4. МА.2.4.1. МА.2.4.2. МА.2.4.3. МА.3.4.1. МА.3.4.2.	монолошка, дијалошка, демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару комбиновани рад рад на тексту

		углове, као и њихово претварање. Такође је укључено рачунање са разним апоенима новца. Посебно је издвојена способност процењивања резултата неких мерења или израчунавања.	другу правилно постављајући одговарајућу пропорцију - дату величину исказе приближном вредношћу - по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима - процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1 cm, 1g)		
V	ОБРАДА ПОДАТАКА	Прикупљање података, њихово табеларно и графичко приказивање на разне начине, као и читање и тумачење таквих приказа представљају основни садржај ове области. Најједноставније операције са подацима (одређивање максимума и минимума и аритметичке средине) такође су укључене. Најзад, ова област обухвата рачун са пропорцијама и процентима.	Ученик уме да: - изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно - прочита и разуме податак са графика, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине - податке из табеле прикаже графиком и обрнуто - одреди задати проценат неке величине - влада описом координатног система (одређује координате тачака, основно или централно симетричних итд) - чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. Одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)	МА.1.5.1. МА.1.5.2. МА.1.5.3. МА.1.5.4. МА.2.5.1. МА.2.5.2. МА.2.5.3. МА.2.5.4. МА.3.5.1. МА.3.5.2. МА.3.5.3. МА.3.5.4.	демонстративна, дискусија, индивидуални, фронтални, рад у пару (групи) комбиновани рад рад на тексту

			- обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном - примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат) - одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове - тумачи дијаграме и табеле - прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина - примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама		

ФИЗИКА

Циљ: Припремање ученика за завршни испит, понављање градива из свих области од 6. до 8. разреда, интензивнији рад на областима које слабије знају или су их пропустили, решавање квалитативних и квантитативних задатака, тестова знања како би се ученици што боље припремили за завршни испит, додатна подршка ученицима.

Напомена: Планом је предвиђено 10 часова минимално по одељењу осмог разреда, али могуће је да часова припремне наставе буде више, у зависности од потреба ученика. Припремна настава се базира на основу области стандарда постигнућа на крају основног образовања. Додатни часови ће зависити од индивидуалних потреба за одређеним областима.

Редни број теме /области	Тема/област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1	СИЛА	Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање,	-објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру	ФИ.1.1.1. ФИ.1.1.2. ФИ.1.1.3.	демонстрациона; вербална; илустративна;

		заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже. Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри.	(промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); -разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; -повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације); -познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); -разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); -демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, -узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, -притисак чврстих тела и течности; -примени Њутнове законе	ФИ.2.1.1. ФИ.2.1.2. ФИ.2.1.3. ФИ.2.1.4. ФИ.2.1.5. ФИ.2.1.6. ФИ.3.1.1. ФИ.3.1.2. ФИ.3.1.3. ФИ.3.1.4.	текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

		Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена. -Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања. -Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон. -Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. -Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила. -Појам и врсте равнотеже тела. Полуга, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена. -Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела. Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон. Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери.	динамике на кретања тела из окружења -покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање -демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења -покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења -наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу -повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења -прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води демонстрира и објасни -осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова демонстрира узајмно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно		

			зависи прикаже и опише електрично поље, -израчуна силу којем поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља описује узајамно деловањ два паралелна проводнка са струјом, -деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора		
2	КРЕТАЊЕ	Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина. -Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања. -Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском	-објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); -разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; -разликује скаларне и векторске величине -анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијског кретања са станим убрзањем	ФИ.1.2.1. ФИ.1.2.2. ФИ.1.2.3. ФИ.2.2.1. ФИ.2.2.2. ФИ.2.2.3. ФИ.3.2.1. ФИ.3.2.2. ФИ.3.2.3. ФИ.3.2.4. ФИ.3.2.5. ФИ.3.2.6.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално- лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

		кретању. -Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања. -Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. -Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. -Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела. Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна	- повезује физичке величине које описују осцилације и таласе -демонстрира и објасни: појаву сенке -описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука -анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп		

		и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива.			
3	ЕЛ. СТРУЈА	Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (ЕМС). Мерење електричне струје и напона. Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника. Електрична струја у течностима и гасовима. Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји). Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени.	-објасне провођење струје кроз метале, течности и гасове и упоређи отпорност металних проводника на основу њихових карактеристика -наводи и користи различите изворе електричне струје (ЕМС) и зна да их разврста ради рециклаже -познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напона, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички -описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје описује узајамно деловањ два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и	ФИ.1.3.1. ФИ.1.3.2. ФИ.2.3.1. ФИ.2.3.2. ФИ.2.3.3. ФИ.2.3.4. ФИ.2.3.5. ФИ.2.3.6. ФИ.3.3.1.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

			принцип рада електромагнета и електромотора -препозна основна својства наизменичне струје, израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу		
4	МЕРЕЊЕ	Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...). -Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). -Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). -Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. -Мерење запремине чврстих тела	-изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); -процењује вредност најмањег подека код мерних инструмената (односно, тачност мерења); -мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак; -одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења;	ФИ.1.4.1. ФИ.1.4.2. ФИ.1.4.3. ФИ.1.4.4. ФИ.1.4.5. ФИ.1.4.6. ФИ.2.4.1. ФИ.2.4.2. ФИ.2.4.3. ФИ.2.4.4. ФИ.3.4.1. ФИ.3.4.2. ФИ.3.4.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

		неправилног облика помоћу мензуре. -Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. -Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози. - Одређивање положаја ликова код сочива. - Оптички инструменти. Лупа и микроскоп.			
5	ЕНЕРГИЈА И ТОПЛОТА	-Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења. -Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела. -Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. -Закон о одржању механичке енергије. -Снага. Коефицијент корисног дејства. -Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање. -Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре. -Унутрашња енергија и температура. -Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа. -Агрегатна стања супстанције.	-разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго -анализира промене стања тела(димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења -наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења -повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења -разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом -демонстрира важење закона одржања енергије на	ФИ.1.5.1. ФИ.1.5.2. ФИ.2.5.1. ФИ.2.5.2. ФИ.2.5.3. ФИ.2.5.4. ФИ.2.5.5. ФИ.3.5.1. ФИ.3.5.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

			примерима из окружења израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству и да се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у свакодневном животу		
6	МАТЕМАТИЧКЕ ОСНОВЕ	-Динамичко мерење силе. -Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења. -Векторске величине-правац и смер -Међусобна зависност физичких величина-пропорционалност	-користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области	ФИ.2.6.1. ФИ.2.6.2. ФИ.2.6.3.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа
7	ЕКСПЕРИМЕНТ	Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом). Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Одређивање зависности хидростатичког притиска од	-демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; -демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе,	ФИ.1.7.1. ФИ.1.7.2. ФИ.2.7.1. ФИ.2.7.2. ФИ.2.7.3. ФИ.3.7.1. ФИ.3.7.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода;

		дубине воде -Одређивање убрзања тела које слободно пада. -Одређивање коефицијента трења клизања. -Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже -Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. -Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. -Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи. - Провера закона одбијања светлости коришћењем равног огледала. - Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. -Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. -Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. -Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). - Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. -Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности.	узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности; -демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења -самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента -наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу -демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења -демонстрира и објасни: осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и ваздушних стубова -демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида -демонстрира узајамно деловање наелектрисаних		решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

			тела и објасни од чега оно зависи -наводи и користи различите изворе електричне струје (ЕМС) и зна да их разврста ради рециклаже -објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља -користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи -познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напона, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички		

Литература:

1. Вулкан издаваштво - **Физика 8,7,6 уџбеник за осми разред основне школе**; Татјана Мишић, Љубиша Нешић, Марина Најдановић Лукић
2. Вулкан издаваштво - **Физика 8,7,6 збирка задатака са лабораторијским вежбама за осми разред основне школе**; Татјана Мишић, Љубиша Нешић, Марина Најдановић Лукић
3. Физика 6 - Уџбеник за **6,7,8 разред основне школе**, KLETT, аутори: Марина Радојевић
4. **Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6,7,8 разред**, KLETT, аутори: Марина Радојевић
5. Збирке задатака из физике за завршни испит у основном образовању (**Завод за вредновање квалитета образовања, Клет (Горан Милић), Логос (Снежана Немеш)**)
6. Интернет линкови -<https://mojaskola.rtsplaneta.rs/list/582/osnovna-skola-202021>
7. Тесови са раније пробних и завршних испита на сајту (<https://ceo.edu.rs/завршни-испит-у-основном-образовању>)

ХЕМИЈА

Циљ:

- припремити што боље ученике за завршни испит, указујући им на грешке које најчешће праве;
- обнављање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом;
- оспособљавање ученика да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима;
- оспособљавање ученика да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама;
- оспособљавање ученика за што самосталнији рад;
- провера стечене базичне хемијске писмености и напредовања по стандардима;

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ОПШТА ХЕМИЈА	Практична примена елемената, једињења и смеша. Својства и промене	– објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневно животу и различитим професијама; – објашњава и описује физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша;	ХЕ.1.1.1. ХЕ.1.1.2. ХЕ.1.1.3. ХЕ.1.1.8. ХЕ.1.1.9. ХЕ1.1.11. ХЕ1.1.12. ХЕ.2.1.2. ХЕ.2.1.7. ХЕ.3.1.2. ХЕ.3.1.7. ХЕ.3.1.8.	-индиидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -решавање задатака
2.		Раствори и процентни састав раствора	– објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора;	ХЕ.1.1.3 ХЕ.1.1.6. ХЕ.2.1.2. ХЕ.2.1.4 ХЕ.2.1.8.	-индиидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна

				XE.3.1.9.	метода -решавање задатака
3.		Структура атома, молекула и јона	– налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – представља структуру атома помоћу модела, хемијских симбола и формула; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента;	XE.1.1.4. XE.1.1.5. XE.1.1.6. XE.1.1.8. XE.2.1.1. XE.2.1.4. XE.3.1.1. XE.3.1.3. XE.3.1.4.	-индивидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -решавање задатака
4.		Закон одржања масе;	– напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;	XE.1.1.5, XE.1.1.6, XE.1.1.8; XE.2.1.2, XE.2.1.4, XE.2.2.2; XE.3.1.4.	-индивидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -решавање задатака
5.	НЕОРГАНСКА ХЕМИЈА	Неметали, оксиди неметала и киселине	– наведе заступљеност неметала, испита и опише физичка и хемијска својства неметала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и киселина	XE.1.1.1, XE.1.1.2, XE.1.1.3, XE.2.1.1, XE.2.1.2, XE.2.1.3, XE.2.1.4, XE.3.1.3.	-индивидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -решавање задатака
6.		Метали, оксиди метала и базе	– наведе заступљеност метала, испита и опише физичка и хемијска својства метала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему; – напише формуле и именује, испита, опише и објасни својства оксида и хидроксида	XE.1.2.1, XE.1.2.2, XE.1.2.3, XE.1.2.4, XE.2.2.1, XE.2.2.2, XE.2.2.3,	-индивидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -решавање задатака

				XE.2.2.4, XE.3.2.1.	
7.		Својства и практичан значај важнијих соли	– пише формуле и именује соли; – испита, опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала и соли.	XE.1.3.1, XE.1.3.2, XE.1.3.3, XE.2.3.1, XE.2.3.2, XE.2.3.3, XE.2.3.4, XE.3.3.4, XE.3.3.5.	-индиидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно- демонстративна метода -решавање задатака
8.	ОРГАНСКА ХЕМИЈА	Сагоревање угљоводоника. Својства и практичан значај угљоводоника	– напише формуле и именује представнике класа угљоводоника имајући у виду структурну изомерију; – разликује угљоводонике са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом; – испита, опише и објасни физичка и хемијска својства угљоводоника и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за угљоводонике;	XE.1.6.1, XE.1.6.2, XE.1.6.3, XE.2.6.1, XE.2.6.2, XE.2.6.3, XE.3.6.1, XE.3.6.2, XE.3.6.3.	-индиидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно- демонстративна метода -решавање задатака
9.		Сагоревање алкохола. Својства и практичан значај алкохола и орг.киселина	– напише формуле и именује представнике класа органских једињења са кисеоником имајући у виду структурну изомерију; – разликује органска једињења са кисеоником са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом;	XE.1.7.1, XE.1.7.2, XE.1.7.3, XE.2.7.3, XE.3.7.1, XE.3.7.2, XE.3.7.3.	-индиидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -илустративно- демонстративна метода -решавање задатака

			– испита, опише и објасни физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником и повеже својства једињења са њиховом практичном применом; – објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за органска једињења са кисеоником;		
10.	БИОХЕМИЈА И ХЕМИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	Најважније улоге масти и уља, угљ. хидрата и протеина	– опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; – опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине; – објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина; – наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи; – изведе стехиометријска израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;	ХЕ.1.8.1, ХЕ.1.8.2, ХЕ.2.8.1, ХЕ.3.8.1, ХЕ.3.8.2.	-индиидуални рад -рад у пару -дијалошка метода -илустративно-демонстративна метода -решавање задатака

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Циљ: Припремање ученика за завршни испит, понављање градива из свих области од 5. до 8. разреда, интензивнији рад на областима које слабије знају или су их пропустили, вежбање задатака из тестова како би се ученици што боље припремили за завршни испит.
Фонд: Часови се одржавају током другог полугодишта, предвиђа се седмично по 1 час (како би припрема била темељна).

Редни број теме /области	Тема/ област	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Вештина читања и разумевања прочитаног	Ученик уме: Разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција, дескрипција, наратија, аргументација, пропаганда, препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима; разликује основне делове текста и књиге, препознаје цитат, служи се садржајем да би пронашао одређени део текста; проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима; разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног; повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту; чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе Средњи ниво познаје врсте неуметничких текстова, препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите	CJ.1.1.2. CJ.1.1.3. CJ.1.1.4. CJ.1.1.5. CJ.1.1.6. CJ.1.1.7. CJ.1.1.8. CJ.2.1.2. CJ.2.1.3. CJ.2.1.4. CJ.2.1.5. CJ.2.1.6. CJ.2.1.7. CJ.3.1.1. CJ.3.1.2. CJ.3.1.3. CJ.3.1.4.	Усмено: Одговори-индивидуални и извештаји у оквиру групе, (ангажованост, учешће у раду и активност на часу, дискусија), излагање садржаја тема (област), решавање квалитативних и квантитативних задатака. Писмено: тестови –индивидуални и или групни(провере знања и остварености стандарда-

		функционалне стилове, разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник, библиографију и уме њима да се користи, проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих ,разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима, препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у таквом тексту Напредни ниво проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих, издваја кључне речи и резимира текст, издваја из текста аргументе у прилог некој тези или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту; чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе		пробни,завршни), самостални практичан рад, школски и домаћи задаци
2.	Писано изражавање	Основни ниво зна и користи оба писма саставља разумљиву, граматички исправну реченицу свој језик прилагођава медијуму изражавања, теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одређене језичке варијетете влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо, попуњава различите обрасце и формуларе скојима се сусреће у школи и	CJ.1.2.1. CJ.1.2.2. CJ.1.2.5. CJ.1.2.6. CJ.1.2.8. CJ.2.2.2. CJ.2.2.4. CJ.3.2.5.	Демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода;

		свакодневном животу примењује правописну норму у једноставним примерима Средњи ниво саставља вест, реферат и извештај зна основне особине говорног и писаног језика, зна правописну норму и примењује је у већини случајева Напредни ниво зна и доследно примењује правописну норму		дијалошка метода; графичка метода; проблем метода
3.	Граматика, лексика и народни књижевни језик	Основни ниво зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези с гласовним променама препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; Примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи, разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатаом значењу на основу постојећих творбених модела, препознаје синтаксичке јединице, разликује основне врсте независних реченица, одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним примерима, правилно употребљава падеже у реченици и синтагми, правилно употребљава глаголске облике, осим имперфекта, препознаје бирократски језик као непожељан начин изражавања, познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност реч; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору као лексички механизам,	CJ.1.3.1. CJ.1.3.4. CJ.1.3.5. CJ.1.3.6. CJ.1.3.7. CJ.1.3.8. CJ.1.3.9. CJ.1.3.10.CJ.1.3.11. CJ.1.3.12. CJ.1.3.13. CJ.1.3.14. CJ.1.3.15. CJ.1.3.16. CJ.1.3.17. CJ.2.3.1. CJ.2.3.2. CJ.2.3.3. CJ.2.3.4. CJ.2.3.5. CJ.2.3.6. CJ.2.3.7. CJ.2.3.8. CJ.2.3.9. CJ.2.3.10. CJ.2.3.11. CJ.3.3.1. CJ.3.3.2.	Демонстрацио на; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; проблем метода

		препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације, зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације, као и оних који се јављају у школским текстовима, одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава или контекста у коме су употребљени, служи се речницима приручницима и енциклопедијама, разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба, зна основне податке о језицима националних мањина Средњи ниво одређује место акцента у речи и зна основна правила акценатске норме, препознаје гласовне промене, познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи, познаје основне начине грађења речи, препознаје подврсте синтаксичких јединица, одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима, препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици, препознаје главна значења и функције глаголских облика, познаје метонимију као лексички механизам, зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима, као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава, одређује значења непознатих речи и израза на основу	CJ.3.3.3. CJ.3.3.4. CJ.3.3.5. CJ.3.3.6. CJ.3.3.7. CJ.3.3.8.	

		њиховог састава или контекста у коме су употребљени Напредни ниво дели реч на слоге у сложенијим примерима, познаје гласовне промене, зна и у свом говору примењује акценатску норму, познаје подврсте речи; користи терминологију у вези с врстама речи и подврстама и њиховим граматичким категоријама, познаје и именује подврсте синтаксичких јединица, познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика, уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или њиховог порекла, зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава		
4.	Књижевност	Основни ниво повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела, разликује типове књижевног стваралаштва, разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму, препознаје врсте стиха, препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог, монолог, препознајепостојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту, уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... Средњи ниво	CJ.1.4.1. CJ.1.4.2. CJ.1.4.3. CJ.1.4.4. CJ.1.4.5. CJ.1.4.6. CJ.1.4.7. CJ.2.4.1. CJ.2.4.2. CJ.2.4.3. CJ.2.4.4. CJ.2.4.5. CJ.2.4.6. CJ.2.4.7. CJ.2.4.7.	Демонстрацио на; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монологска метода; дијалогска метода; графичка метода; проблем метода

		повезује дело из обавезне лектире са временом радње у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломка, ликова, карактеристичних ситуација, разликује лирско-епске врсте, разликује књижевнаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник, путопис и научнопопуларне текстове, препознаје и разликује одређене стилске фигуре у књижевноуметничком тексту, одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика и њихову међусобну повезаност, разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање описивање, монолог/ унутрашњи монолог, дијалог, уочава разлику између препричавања и анализе дела Напредни ниво наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива, издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту, разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу, проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту, одређује и именује врсту стиха и строфе,	CJ.3.4.1. CJ.3.4.2. CJ.3.4.3. CJ.3.4.4 CJ.3.4.5. CJ.3.4.6. CJ.3.4.7. CJ.3.4.8.	

		тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело, изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже, повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави		

БИОЛОГИЈА

Циљ: • Припремање ученика за завршни испит;

- Обнављање градива из сви наставних тема од 5. до 8. Разреда;
- Интензивнији рад на областима које ученици нису савладали на основном нивоу;
- Решавање тестова и анализа питања из претходних година како би се ученици што боље припремили за завршни испит;
- Комуникацијом и дискусијом решавати све нејасноће на које ученици наилазе током обнављања градива и решавања задатака.

Фонд часова: Планом је предвиђено 10 часова минимално по одељењу осмог разреда, али могуће је да часова припремне наставе буде више, у зависности од потреба ученика. Додатни часови ће зависити од индивидуалних потреба за одређеним областима.

Редни број теме /области	Тема/ област	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Особине живих бића	Уме да наведе основне карактеристике живог света Разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима Препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња Уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих	БИ.1.1.4. БИ.1.1.1. БИ.2.1.1. БИ.2.1.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака;

				експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	Зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се Одвијају сви карактеристични животни процеси Зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских Организма у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси Зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и Основне функције које се обављају на нивоу организма. Познаје основну организацију органа у којима се одвијај различити Животни процеси Разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном Разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) Зна да организми функционишу као независне целине у сталној Интеракцији са околином	БИ.1.2.6. БИ.1.2.6. БИ.2.2.3. БИ.3.2.2.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа
3.	Наслеђивање и еволуција	Разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте Зна основне појмове о процесима размножавања Зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал Зна за појам и основну улогу хромозома Зна основне принципе наслеђивања Зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују Зна да од зигота настаје организам и да се тај процес назива развиће Зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи Зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом	БИ.1.3.2. БИ.1.3.3. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. БИ.3.3.3	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалошка метода; графичка метода; решавање рачунских задатака;

		Можемо упознати на основу фосилних записа да је природно Одабирање основни механизам прилагођавања организама		експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа
4.	Живот у екосистему	Препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште – биотоп, животна заједница - биоценоза, популација, еколошки ниша, екосистем, биом, биосфера). Препознаје утицаје појединих абиотичких и биотичких фактора на организме и популације уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланца исхране и Правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота) Препознаје животне услове који владају у карактеристичним Екосистемима Србије и најважније представнике врста које их насељавају Препознаје основне последице развоја човечанства на природу (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, Глобалне климатске промене) и најважније врсте загађивања воде, ваздуха, земљишта Разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, Сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) Препознаје основне процесе важне за заштиту и очување животне Средине (рециклажу, компост) и у заштити биодиверзитета (националних паркова, природних резервата) Зна шта може лично предузети у заштити свог непосредног животног окружења	БИ.1.4.2. БИ.1.4.1. БИ.3.4.1. БИ.2.4.7.	демонстрациона; вербална; илустративна; текстуална; метода практичних радова; монолошка метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа
5.	Човек и здравље	Зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и	БИ.2.5.1. БИ.2.5.1.	демонстрациона; вербална;

	Разуме зашто је важно да их се придржавамо Разуме значај приме нехигијенских навика у исхрани и посебно значај Термичке обраде хране Разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња Разуме зашто је важно да се придржава званичних упутстава која се односе На заразне болести (епидемије и пандемије) Препознаје основне знаке поремећаја функције појединих органа и Основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да Интервенише одмах када мора да се обрати лекару Разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и опасности од којих може да доведе неуравнотежена исхрана и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница Разуме да загађење животне средине неповољно утиче на здравље човека Зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова. Разуме да постоје полне болести, познаје мере превенције и могуће путеве инфекције, као и њихове негативне последице на здравље Зна да постоје природне промене у понашању које настају као Последица физиолошких промена (пубертет, менопауза), зна да у Адолесцентом добу могу да се појаве психолошки развојни проблеми. Разуме одговорности опасност превременог ступања у сексуалне Односе и разуме зашто абортус у добар развој има негативне Последице на физичко и ментално здравље Зна да болести зависности неповољно утичу на укупан квалитет Живота и зна коме може да се обрати за помоћ Зна како се треба понашати према особи која болује од болести зависности	БИ1.5.1. БИ3.5.1.	илустративна; текстуална; метода практичних радова; монологска метода; дијалогска метода; графичка метода; решавање рачунских задатака; експериментално-лабораторијска; проблем метода диференциране методе индивидуализованог приступа

ГЕОГРАФИЈА

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ: Припремање ученика за завршни испит, понављање градива из свих области од 5. до 8. разреда, интензивнији рад на областима које слабије знају или су их пропустили, вежбање задатака из тестова како би се ученици што боље припремили за завршни испит. Број часова 10. Часови се одржавају у току школске године, посебно у току другог полугођа.

ПЛАН РАДА ПО ОБЛАСТИМА

Садржаји програма	Број часова	Начини и поступци реализације	Исходи
1. Васиона и васионска тела, Земљина кретања и последице	10	- монолошки; - дијалошки; - текстовни; - индивидуални	Ученик треба да: - обнови знање везано за Васиону васионска тела, Сунчев систем - обнови знање везано за облик Земље, кретања Земље и њихове последице - обнови знања везана за Географски омотач и све омотаче у оквиру њега - обнови знање из области друштвене географије (становништво, насеља и привреда) - обнови знање природногеографских и друштвеноекономских одлика Европе, Азије, Африке, Америке и Аустралије; - покаже на карти главне хидрографске, орографске и политичке елементе на сваком континенту - обнови знање везано за природне одлике Србије (рељеф, клима, хидрографија, биogeографија) - обнови знање везано за друштвеноекономске одлике Србије
2. Биосфера, атмосфера, хидросфера и литосфера			
3. Становништво, насеља и привреда			
4. Европа – природно-географске и друштвено-економске одлике			
5. Азија и Африка – природно-географске и друштвено-економске одлике			
6. Америка и Аустралија – природно-географске и друштвено-економске одлике			
7. Рељеф Србије			
8. Клима и хидрографске одлике Србије			

9. Демографске одлике и насеља Србије		(становништво, насеља, привреда) - покаже на карти Србије главне - природногеографске, регионалне и политичке елементе - повеже знања стечена у 5. и 6. разреду са одређеним регијама (континенти и Србија) - практично примени стечено знање (у изради климадијаграма, цртању немих карата, рачунања - демографских података...)

Планом је предвиђено 10 часова, али могуће је да часова припремне наставе буде више, у зависности од потреба ученика. Додатни часови ће зависити од индивидуалних потреба за одређеним областима.

ИСТОРИЈА

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

Припремна настава за завршни испит из историје за осми разред

Циљ: Припремање ученика за завршни испит, понављање градива из свих области од 5. до 8. разреда, интензивнији рад на областима које слабије знају, или су их пропустили, пружање помоћи приликом решавања тестова знања.

Редни број теме /области	Тема/област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Утврђивање градива петог разреда Од увода у историјску науку и праисторије до краја старог века	Основи проучавања прошлости(хронологија и периодизација, историјски извори) Праисторија Стари Исток Античка Грчка Антички Рим	- разликује основне временске одреднице (годину,деценију,век, миленијум, еру) - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје - разврста историјске изворе према њиховој основној подели	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и	дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна и метода рада на тексту; фронтални и

			- повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају(архив,музеј , библиотека) -наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији -разликује основне одлике каменог и металног доба -лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока -користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока -одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице -пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку -наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока -идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока -разликује врсте писама цивилизација Старог истока -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом -прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему -визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом -опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке -лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке -приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине	повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања	индивидуални рад

			-поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој -идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата -истражи основна обележја и значај религије старих Грка -разликује легенде и митове од историјских чињеница -наведе значај и последице освајања Александра Великог -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију -израчуна временску удаљеност између појединих догађаја -користи основне историјске појмове -лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе -наведе основне разлике између античке римске републике и царства -разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима -истражи основна обележја и значај религије античког Рима -илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму -наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства -лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и	појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно-технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом.	

			личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију	— ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. — ИСТ.ОО.О.2.4. Препознају и описују пристрасности, стереотипе или пропаганду у садржајима извора и/или њиховом тумачењу. — ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретациј и. — ИСТ.ОО.О.3.3.	

				Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. — ИСТ.ОО.О.3.4. Препознају и описују утицај различитих врста манипулација на појединце, групе и друштво у прошлости и садашњости. — ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје. — ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу	

				друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји — ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. — ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. — ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристичним примерима повезаност појава,	

				догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама	

				(околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова.	
2.	Утврђивање градива шестог разреда Европа, свет и српске земље од раног средњег века до раног новог века	Временски оквир и историјски извори за средњи век Европске монархије раног средњег века Српске земље Рашка и Дукља Досељавање Словена на Балканско полуострво Христијанизација Крсташки ратови Србија у време Немањића Продор Турака на Балканско полуострво Српска држава и народ у позном средњем веку Географска открића Градови у Новом веку Хуманизам и ренесанса Апсолутистичке монархије Реформација и противреформација	-разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру) -именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје -користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век -разврста историјске изворе за средњи век -поређи начин живота припадника различитих друштвених слојева у средњем веку – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима - пореди историјске појаве – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; -на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе, у дискусији, дијалогу или дебати о	дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна и метода рада на тексту; фронтални и индивидуални рад

		Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина).	-повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни) – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; - изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација -образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; -идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; -илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву -разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини.	историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. –	

				ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно-технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. - ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. — ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикона. — ИСТ.ОО.О.2.4. Препознају и описују пристрасности,	

				стереотипе или пропаганду у садржајима извора и/или њиховом тумачењу. — ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретациј и. — ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. — ИСТ.ОО.О.3.4. Препознају и описују утицај различитих врста	

				манипулација на појединце, групе и друштво у прошлости и садашњости. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или	

				просторне оквири. — ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. — ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристичним примерима повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру. — ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког	

				историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова.	
3.	Утврђивање градива седмог разреда ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД ОД ПОЧЕТКА ИНДУСТРИЈСКОГ	Основне карактеристике Новог века Историјски извори за проучавање историје Новог века Доба револуција,	-доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; -изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; -уочава везу између развоја српске	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и	дијалошка, монолошка, илустративна, демонстративна и метода рада на тексту;

	ДОБА ДО ПОЧЕТКА 20.ВЕКА	Америчка и Француска револуција, Наполеон и његово доба Српска револуција Настанак европских националних држава Повратак и крај династије Обреновић Промене у српском друштву на почетку 20. века Балкански ратови Први светски рат	државности током новог века и савремене српске државе; -сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; -наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; -анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; -учава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; -учава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; -препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); -анализирајући дате примере, учава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; -поређи положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; -приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; -учава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; -поређи информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; -повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); -поређи различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; -анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; -учава специфичности у тумачењу	појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. — ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наратије, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. — ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. — ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на	фронтални и индивидуални рад

			одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; -уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; -употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; -упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; -раздваја битно од небитног у историјској наративи;	историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. — ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. — ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно-технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. - ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне	

				податке у вези са одређеном темом. — ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикона. — ИСТ.ОО.О.2.4. Препознају и описују пристрасности, стереотипе или пропаганду у садржајима извора и/или њиховом тумачењу. — ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и	

				уметничкој интерпретациј и. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.4. Препознају и описују утицај различитих врста манипулација на појединце, групе и друштво у прошлости и садашњости. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје.	

				– ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристич	

				ним примерима повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру. — ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. —	

				ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова.	
4.	Утврђивање градива осмог разреда ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ ОД КРАЈА ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА ДО САВРЕМЕНИХ ПРОЦЕСА	Последице Великог рата Мировна конференција у Паризу Револуције у Русији и Европи Стварање југословенске државе Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и Југословенска краљевина између два светска рата Свет у Другом светском рату Свет после Другог светског рата Свет после хладног рата	--доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима, – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба, --образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности, - изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера, – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту, – препозна на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права, – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва,	– ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске	дијалогска, монолошка, илустративна, демонстративна и метода рада на тексту; фронтални и индивидуални рад

			– образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот, – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта, – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; - илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији	нарације, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из	

				националне и/или опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно-технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графикана. –	

				ИСТ.ОО.О.2.4. Препознају и описују пристрасности, стереотипе или пропаганду у садржајима извора и/или њиховом тумачењу. — ИСТ.ОО.О.2.6. Препознају историјске теме у књижевним и уметничким делима и идентификују сличности и разлике у њиховој научној и уметничкој интерпретациј и. — ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности за развој људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању. — ИСТ.ОО.О.3.4.	

				Препознају и описују утицај различитих врста манипулација на појединце, групе и друштво у прошлости и садашњости. — ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје. — ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји — ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и	

				смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквиру. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.1.4. Анализирају на карактеристичним примерима повезаност појава, догађаја, процеса и личности из националне историје са појавама, процесима, догађајима и личностима из опште историје и процењују значај те везе за државу и друштво у националном оквиру.	

				– ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова.	

Литература:

Душко Лопандић, Ивана Петровић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за пети разред основне школе, „Логос“, 2022. године

Душко Лопандић, Ивана Петровић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за шести разред основне школе, "Нови Логос", Београд, 2020. године

Уџбеник са одабраним историјским изворима за 7. разред основне школе, "Klett", Београд 2025. године

Александар Тодосијевић, др Саља Петровић Тодосијевић, Уџбеник са одабраним историјским изворима за 8. разред, "Klett", Београд, 2021. година

Збирка задатака за завршни испит у основном васпитању и образовању

Тестови са раније пробних и завршних испита на сајту (<https://ceo.edu.rs/завршни-испит-у-основном-образовању>)

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО – ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Предмет: Час одељенског старешине

Разред: 5

План рада

Време реализације	Садржај рада	Носиоци активности	Сарадници
Септембар	- Пријем ученика и упознавање са распоредом часова, радом ђачке кухиње, снабдевношћу уџбеницима и прибором и друге информације битне за почетак рада - Избор руководства одељенске заједнице. - Како да организујем свој радни дан – рад, одмор, учење - Прикупљање података о породицама ученика - Технике успешног учења	Одељењски старешина	Ученици
Октобар	- Дечја недеља - Тражење помоћи - Међусобни односи у одељењу - Делинквенција и узроци деликвентног понашања	Одељењски старешина Педагог Одељењски	Ученици

		старешина	
Новембар	-Успех и дисциплина на крају I класификационог периода - Наше тело и здравствено-хигијенске навике - Школски успех	Одељењски старешина	Ученици
Децембар	- Помоћ ученицима који заостају у раду; подстицање активности у раду са успешнијим ученицима - Толеранција -Успех и дисциплина на крају полугодишта -Правилна исхрана - Здравствено предавање	Одељењски старешина	Ученици
Јануар	- Прослава Дана Светог Саве - Ја умет и могу – подстицај личног самопоуздања - Замена улога (ученик-ученик)	Одељењски старешина	Вероучитељ
Фебруар	- Сви различити сви једнаки	Педагог	Ученици
Март	- Осми март - Како сам провео/ла распуст - Другарски час - покажи шта знаш - У чему смо се поправили - Позитивни примери у неговању моралности (литература, филм, непосредно окружење . . .)	Одељењски старешина	Ученици
Април	- Моја породица – односи и обавезе у њој - Успех на крају III класификационог периода - Самопоуздање	Одељењски старешина Педагог	Ученици
Мај/Јун	- Пубертет - Решавање конкретних проблема ученика - Активно учење (читање) - Организовање екскурзије - Обележавање Дана животне средине	Педагог Одељењски старешина	Ученици

	- Успех и дисциплина на крају школске године		

Предмет: Час одељенског старешине

Разред: 6

План рада

Конкретне активности	Начин реализације	Време за сваку активност	Исход	Извештавање
1.Права и обавезе ученика, правила школског реда 2.Безбедност ученика у саобраћају 3.Ко су ми најбољи другови и зашто се дружим са њима 4. Психофизичке промене у пубертету	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Септембар	Ученици разматрају своја права, обавезе Унапређење знања о безбедности, другарству, пубертету и променама у њему	Записник евидентиран у електронском дневнику
5. Поремећаји у исхрани. 6.Дечја недеља – права детета 7. 18.октобар – Светски дан борбе против трговине људима 8. 21.октобар - Велики школски час	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Октобар	Учешће што већег броја ученика у активностима поводом Дечје недеље и Великог школског часа	Записник евидентиран у електронском дневнику
9. Наша школа је безбедна установа 10. Одолевање социјалним притисцима 11.Успех и дисциплина ученика на крају I кварталног периода – предлог мера за побољшање успеха 12. Дигитално насиље – насиље дигиталног доба 13.Превенција дигиталног насиља	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Новембар	Ученици ће знати како се одупрети социјалним притисцима и дигиталном насиљу Активна анализа успеха и дисциплине	Записник евидентиран у електронском дневнику
14. Стресне ситуације	Разговор, анализа,	Децембар	Учешће ученика	Записник

15. Дан школе (14.XII) 16. Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања 17. Нова година, Божић	дискусија, анкете, радионице, презентација, израда панoa, уређење учионица и хола школе		у припреми и прослави Дана школе Учимо да што адекватније реагујемо на стресне ситуације Радионице: Нова година, Значај Божића у хришћанском свету	евидентиран у електронском дневнику
18. Национални дан борбе против пушења 19. Успех и дисциплина ученика на крају I полугодишта – предлог мера за побољшање успеха 20. Свети Сава – школска слава 21. Бонтон	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда панoa, уређење учионица и хола школе	Јануар	Ученици ће ојачати своје капацитете у борби против пушења и других врста психоактивних супстанци Активна анализа успеха и дисциплине Духовна величина и значај Светог Саве, прослава школске славе Правила бонтона и зашто је он важан	Записник евидентиран у електронском дневнику
22. Како трафиканти вребају своје жртве – фазе у процесу трговине људима 23. Помоћ жртвама трговине људима	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда панoa,	Фебруар	Ученици ће знати како се одупрети социјалним притисцима и насиљу у	Записник евидентиран у електронском дневнику

	уређење учионица и хола школе		дигиталном свету, и како препознати трафиканте	
24. Насиље међу децом 25. Дечаци и девојчице – сличности и разлике 26. Предрасуде и како се борити против њих 27. Болести зависности	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Март	Ученици ће знати како се одупрети социјалним притисцима и насиљу у дигиталном свету, и како се одупрети различитим опојним средствима Упознавање са сопственим телом и прихватање разлика	Записник евидентиран у електронском дневнику
28. Успех и дисциплина ученика на крају III кварталног периода – предлог мера за побољшање успеха 29. Ускрс 30. Екскурзија	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Април	Активна анализа успеха и дисциплине Како се понашати на екскурзији Значај Варкрса у хришћанском свету	Записник евидентиран у електронском дневнику
31. Дан града – Ђурђевдан 32. Проблеми и како их решити 33. Уређење школског дворишта 34. Помоћ другу у учењу	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Мај	Како наш град прославља свој дан Ненасилно решавање сукоба Учинимо да школско вориште изгледа лепше Активна анализа успеха и	Записник евидентиран у електронском дневнику

			дисциплине	
35. Акција солидарности „Друг другу“ 36. Успех и дисциплина ученика на крају крају II	Разговор, анализа, дискусија, анкете, радионице, презентација, израда паноа, уређење учионица и хола школе	Јун	Активна анализа успеха и дисциплине Како све можемо да помогнемо свом другу или другарици	Записник евидентиран у електронском дневнику

Предмет: Час одељенског старешине

Разред: 7

План рада

Време реализације	Садржај рада	Носиоци активности	Сарадници
Септембар	Пријем ученика и упознавање са распоредом часова, радом ђачке кухиње, снабдевеношћу уџбеницима и прибором и друге информације битне за почетак рада. - Избор руководства одељенске заједнице. - Упознавање ученика са правилима понашања у школи. - Узајамна очекивања, потребе и захтеви	Одељењски старешина	Ученици
Октобар	- Упознавање својих и потреба других - Грађење адаптације и личног идентитета у груп - Делинквенција и узроци делинквентног понашања - Развијање толеранције - О поремећајима у понашању	Одељењски старешина Педагог Одељењски старешина	Ученици
Новембар	- Анализа успеха - Однос између ученика и родитеља - Реалистичко реаговање на фрустрације - Тражење помоћи	Одељењски старешина Педагог	Ученици

Децембар	- Разрешавање сукоба - Стресогене животне ситуације - Самопоуздање у учењу - Успех ученика	Одељењски старешина	Ученици
Јануар	- Прослава Дана Светог Саве. - Како и колико користимо школску библиотеку. - Вршњачка едукација-Кућни ред	Одељењски старешина	Вероучитељ
Фебруар	- Наше тело и здравственохигијенске навике -Суочавање са неуспехом и грађење модела за његово превазилажење - Сви различити, сви једнаки	Одељењски старешина	Ученици
Март	- Осми март - како обрадовати мајку, баку, сестру ...? - Међувршњачко насиље -упућивање у начине реаговања на појаву насиља у школи - Помоћ ученицима при укључивању у такмичења - Организовање индивидуалних разговора	Одељењски старешина	Ученици
Април	- Грађење и јачање личних вредносних ставова - Анализа успеха - Разред као вредносни суд - Не љути се	Одељењски старешина Педагог	Ученици
Мај/Јун	- Уређење школског простора - Здравствено предавање - Организовање и извођење екскурзије	Одељењски старешина	Ученици

Предмет: Час одељенског старешине

Разред: 8

План рада

Време реализације	Садржај рада	Носиоци активности	Сарадници

Септембар	-Избор руководства одељенске заједнице и представника ђачког парламента - Тумачимо правила понашања у школи - Стварамо одељенска правила понашања - РАДИОНИЦА: професионална оријентација	Одељењски старешина	Ученици
Октобар	-Планирамо успех да би уписали школу коју желимо - Професионалнаоријентација - Односученикауразреду - Помоћ ученицима који заостају у раду; подстицањеактивности у раду са бољом децом - Где сам ја у глобалном свету	Одељењски старешина	Ученици
Новембар	-Успех и дисциплина на крају I класификационог периода - Тражењепомоћи - Професионалнаоријентација - Уређивање сале - Индивидуални разговори са ученицима	Педагог Одељењски старешина	Ученици
Децембар	-Пубертет и адолесценција - Насиљеидрога - Спреман сам да будем бољи - Волео бих да знам	Педагог Одељењски старешина	Ученици
Јануар	-Професионалнаоријентација - Активноучење - Успех и дисциплина на крају Iполугодишта - Прослава Дана Светог Саве	Одељењски старешина	Вероучитељ
Фебруар	-Здравствено предавање - Другарствоуразреду - Буди истеривач насиља	Одељењски старешина Педагог	Ученици
Март	-Осми март – како обрадовати мајку, баку, сестру... - Гашење сукоба - Где смо паметнији у односу на прошлу школску годину - Понашање на јавним местима	Одељењски старешина	Ученици
Април	-Успех на крају III класификационог периода - Здравствено предавање - Када насиља нема, нема ни проблема	Одељењски старешина Педагог	Ученици

Мај	- Екскурзија, договор око извођења екскурзије. - Успех и дисциплина на крају школске године. - Како савладати страх од завршног испита	Одељењски старешина Педагог	Ученици

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

СЕКЦИЈЕ

Предмет: Ликовна секција

Разред: 5

Циљ: Циљ васпитно-образовног рада ликовне секције је да ученик развије ликовну писменост, да изгради одговоран однос према раду, животном и радном окружењу, коришћењу ликовних техника рада, стекне бољи увид у сопствена интересовања, креативно се изрази у раду.

Редни број теме /области	Тема/ област	Садржаји	Исходи	Стандарди	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	ОСНОВНИ ЛИКОВНИ ЕЛЕМЕНТИ	Линија Облик Текстура Светлина Боја	- користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраним ликовним елементом ☐ опише свој рад ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. именује, описује и показује основне ликовне елементе ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду;	Основни ниво: ЛК.1.1.1. ЛК.1.1.3. ЛК.1.2.1. ЛК.1.3.2. Средњи ниво: ЛК1.3.3. ЛК.2.1.2. Напредни Ниво:	☐ монолошка ☐ дијалогска ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстративна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће

			☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду. ☐ посматра, опажа, уочава	ЛК.2.2.1. ЛК.3.1.2. ЛК.3.2.3. ЛК.3.2.4.	ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење
2.	ЛИКОВНИ МАТЕРИЈАЛИ	Различити материјали Основа текстуре Подела текстуре Представљање различите врсте материјала различитим техникама рада Представљање предмета из природе Текстура-анализа	користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; ☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. природи и уметничким делима и тумачи их; ☐ самостално примењује туш као цртачку технику и материјал, експериментираше и истражује његове изражајне могућности у сопственом раду; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и утврђеног и тежи промени. ☐ именује, описује и показује	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) Средњи ниво: ЛК.1.3.2.	Ученицима је потребно понудити мотивационе садржаје и могућност да одаберу пројекте који их занимају, да ученици самостално, у паровима или тимовима одрже час својим вршњацима. Наставник треба да постави захтев да тај час буде занимљив, да „наставник“ заинтересује вршњаке за тему, да припреми кратку презентацију и питања која подстичу на размишљање и разговор, на даље истраживање... Налози за ученике не треба да буду презахтевни, али не

			сензитивност за различите врсте материјала и фактура у сликарству; ☐ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању сликарских дела и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура сликарских дела; ☐ примењује стечена знања о материјалима и фактури приликом решавања проблемских задатака; ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура; ☐ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању уметничких дела и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура уметничких дела; ☐ именује, описује и показује сензитивност за различите врсте материјала и фактура у вајарству; ☐ наводи примере различитих материјала коришћених у креирању вајарских дела и тумачи их; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира различите врсте фактура вајарских дела; ☐ именује, описује и показује сензитивност за технике фротаж, гратаж и зграфито; ☐ посматра, опажа и уочава улогу текстуре у делима изведеним у техникама	зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...) ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове	треба ни да се сведу на забаву. ☐ монолошка ☐ дијалогска ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстративна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

			фротаж, гратаж и зграфито; ☐ описује, упоређује и анализира различите врсте текстура и њихова дејства на посматрача; ☐ именује и описује основне појмове из области исламске уметности; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ☐ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу на тему, односно	других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) Напредни ниво: ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати	

				своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2.изв оди радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат иво:	
3.	ЛИКОВНЕ ТЕХНИКЕ РАДА	Цртање Сликање Вајање	☐ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; ☐ изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;	Основни ниво: Лк.1.1.2. Лк.1.1.3.	☐ монолошка ☐ дијалогска ☐ хеуристичка ☐ дискусија

			☐ опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела; ☐ посматра, опажа, уочава, упоређује и анализира улогу маште, фантазије и уобразиље у ликовним делима; ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ самостално примењује и комбинује различите ликовне технике и материјале, експериментише и истражује њихове изражајне могућности; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа, одступа од постојећег и тежи променама; ☐ проналази необичне, смешне, парадоксалне углове посматрања познатих појава. ☐ именује и описује основне појмове из области и појаве; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања; ☐ показује радозналост и спремност да поставља питања, критикује, дискутује у односу	Лк.1.3.4. Средњи ниво: Лк.2.2.1. Лк.2.2.3. Лк.2.2.4. Напредни ниво: Лк.3.2.2. Лк.3.3.4. Лк..1.4. Лк.3.3.3. Лк.3.1.4.	☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова ☐ мет. практичних активности ☐ истаживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење
4.	УМЕТНОСТ КРОЗ СЛИКЕ	Сликари кроз различите периоде	☐ користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;	Основни ниво:	Ученицима је потребно понудити

	И СЛИКАРЕ -ИЗЛОЖБА-	Анализа слика Цртање репродукција Историја уметности Уметност-научили смо	-идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; ☐ разматра са другима шта и како је учио/ла и где та знања може применити. ☐ именује, описује и показује сензитивност ☐ посматра, опажа и уочава улогу уметности у уређивању ентеријера и креирању амбијента; ☐ описује, упоређује и анализира могућности уређења ентеријера и стварања амбијента путем ликовних дела ☐ примењује стечена знања ☐ повезује стечена знања и вештине са осталим наставним садржајима и примењује их у ликовном раду; ☐ развија стратегије проналажења разних решења у сопственом раду; ☐ комуницира и спонтано изражава своје ставове, мисли и осећања, вербално и путем ликовних медија; ☐ осмишљава и ствара креативна решења и оригиналне идеје у ликовном раду; ☐ показује инвентивност кроз изражавање нових ликовних односа. ☐ именује и описује основне појмове из области уметности ренесансе; ☐ посматра, опажа и уочава улогу амбијента у делима која припадају уметности ренесансе; ☐ описује, упоређује и анализира различите амбијенте и начине обликовања простора, и њихову улогу у	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује) ЛК.1.3.2. зна да наведе Средњи ниво: ЛК1.3.3. ЛК.2.1.2., Напредни Ниво: ЛК.2.2.1. ЛК.3.1.2.	мотивационе садржаје и могућност да одаберу пројекте који их занимају, да ученици самостално, у паровима или тимовима одрже час својим вршњацима. Наставник треба да постави захтев да тај час буде занимљив, да „наставник“ заинтересује вршњаке за тему, да припреми кратку презентацију и питања која подстичу на размишљање и разговор, на даље истраживање... Налози за ученике не треба да буду презахтевни, али не треба ни да се сведу на забаву. ☐ монолошка ☐ дијалогска ☐ хеуристичка ☐ дискусија ☐ мет. посматрања ☐ илуистаративна ☐ демонстартивна ☐ метод. писаних радова

			уметничким делима из доба ренесансе; ☐ примењује стечена знања о уметности ренесансе приликом решавања проблемских задатака посвећених креирању амбијента и обликовању простора; ☐ посматра, опажа и уочава различите примере из области архитектуре ☐ именује и описује појмове: амбијент, архитектура и дизајн		☐ мет. практичних активности ☐ истраживачка Технике које ће ућеници користити: ☐ асоцијативна техника ☐ симболизација и упрошћавање ☐ brain storming ☐ контрастирање ☐ когнитивно мишљење

Драмско – рецитаторска секција /Српски језик и књижевност

Редни број теме /области	Тема/ област Садржаји	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Проучавање драмских текстова	рад на тексту, слушање, читање, уочавање, разговор, упоређивање, самостално закључивање, размењивање сопствених знања и мишљења, истраживање
2.	Основни појмови из позоришне уметности	упознавање основних појмова из позоришне уметности
3.	Чиниоци изражајног казивања	упознавање занимања која постоје у позоришту, читање, уочавање, разговор, усвајање нових појмова, рад на тексту
4.	Такмичење у	упознавање чинилаца изражајног казивања, слушање добрих примера, читање, снимање и анализа

	рецитовању	сопственог говора, уочавање, вежбе артикулације, динамике
5.	Такмичењ у лепом говору	одабир песме, анализа песме, увежбавање изражајног казивања
6.	Посета позоришту	посета позоришту, упознавање са глумцима, снимање и анализа сопственог говора
7.	Писање сценских дела (драматизација)	одабир текста, анализа текста
8.	Свети Сава – наша слава	атрикулације и акцентуације, увежбавање изражајног, доживљајног и интерпретативног казивања, снимање и анализа сопственог говора
9.	Прослава Дана школе	припремање програма, гледање, анализа, критичка оцена
10.	Учешће на неком од фестивала дечијег драмског стваралаштва	ближе упознавање одлика књижевних родова, драматизација текстова вођењем рачуна о елементима глуме и раду на сцени

Новинарско-литерарна секција /Српски језик и књижевност

Редни број теме /области	Тема/ област Садржаји	Начини остваривања програма /методе и технике/
1.	Формирање редакције	Пријем нових чланова, организација рада и подела задужења
2.	Едукација чланова Новинарске секције	Упознавање одлика различитих облика новинарског изражавања, овладавање техником писања, разговор, усвајање нових појмова, рад на тексту
3.	Рад и истраживање на	Прикупљање грађе, писање вести, извештаја, репортаже, интервјуа; спровођење анкете, сређивање грађе

	терену	
4.	Ученичко стваралаштво	Писање и читање властитих литерарних радова, приказ и критике ученичког литерарног стваралаштва, одабир најбољих радова
5.	Учешће на конкурсима и такмичењима	Писање на задату тему, читање радова и критичка оцена, корекција, одабир најбољих радова, слање радова на конкурс
6.	Школски лист	Подела задужења у оквиру редакције. Осмишљавање концепције листа. Избор тема – најзанимљивије рубрике. Уређивање концепције листа. Осмишљавање и писање прилога за школске новине. Анализа и одабир прилога за нови број. Лекторисање и кориговање текстова.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ
Спортска секција (ФУТСАЛ, ОДБОЈКА)
Школска 2022/23.година

Циљ и задаци

Циљ спортске секције је да се разноврсним и систематским спортским вежбањем допринесе остваривању циља физичког и здравственог васпитања као интегралног дела васпитно-образовног система у целини, а да се, при том, задовоље индивидуалне потребе ученика, његова радозналост и жеља за достигнућима у спорту.

Општи оперативни задаци:

- задовољење примарних мотива ученика, посебно потребе за кретањем, игром и такмичењем;
- подстицање потребе ученика за личном афирмацијом, групном идентификацијом као доприносом за бржу социјализацију личности;
- развијање потребе за стваралаштвом у смеру спортско-техничких и тактичких достигнућа и доживљавању личног учинка у спорту;
- примена стеченог знања у систему школских спортских такмичења;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- формирање морално-вољних квалитета личности.

Посебни оперативни задаци:

- развој основних моторичких способности, првенствено брзине, координације и прецизности
- стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом спорта;
- примена стечених спортско техничких и тактичких знања и умења у сложеним условима (кроз игру и такмичење);
- усвајање етичких вредности: поштовање противника, правила такмичења и фер плеја

Предметни наставници: Нина Максимовић, Марко Пантовић

Редни број	Наставна тема/област	Исходи	Обрада	Утврђивање	Укупно
1.	Теоријска и физичка припрема (ОДБОЈКА/ФУТСАЛ)	-поштује правила понашања у и на просторима за вежбање, у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама -примени мере безбедности током вежбања -одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање -примени и поштује правила тимске, спортске игре у складу са етичким нормама -навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликти на социјално прихватљив начин -користи различите информације за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско рекреативних активности	2	2	4
2.	Техничка припрема (ОДБОЈКА/ФУТСАЛ)	-користи и комбинује постигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу -доводи у везу развој физичких способности са постигнућима у спорту	4	8	12

3.	Тактичка припрема (ОДБОЈКА/ФУТСАЛ)	- користи елементе технике у игри -примењује основна правила рукомета у игри -учествује на унутародељењским такмичењима -усавршавањем тактичких елемената и специјализованих задатака индивидуално и кроз игру, учествује на такмичења унутар и ван школе	2	6	8
			8	16	34

Ред.бр.	Име и презиме	Предаје у одељењима
1.	Ана Мутавцић	српски језик
		библиотека
2.	Милена Обрадовић	српски језик
3.	Јелена Лукић	енглески језик
		СНА
4.	Радмила Радовановић	енглески језик
		библиотека
5.	Марија Божовић	немачки језик
		грађанско васпитање
6.	Ана Радојичић	ликовна култура

		библиотека, СНА
7.	Драгослав Филиповић	музичка култура
8.	Ана Мијатовић	историја
9.	Данијела Милутиновић	историја
10.	Марија Гавриловић	географија
11.	Ненад Пауновић	физика
		информатика и рачунарство
	Татјана Филиповић	физика
12.	Татјана Васовић	математика
13.	Александар Стефановић	математика
		информатика и рачунарство
14.	Соња Иванић	биологија
		СНА
15.	Вера Маринковић	хемија
16.	Мила Тодоровић	техника и технологија
		информатика и рачунарство
17.	Нина Максимовић	физичко и здрав. васпитање
		о.ф.а
18.	Марко Пантовић	физичко и здрав. васпитање
		о.ф.а
19.	Рајко Сеновић	верска настава-група

Наставници који су учествовали у изради обавезних, изборних и ваннаставних активности, СНА

Литература у посебном прилогу

Председник Школског одбора

(Ненад Пауновић)